

การเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์และกรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม
เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
พระมหาคารม เกิดมี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

158.5

พ.3580

8.2

การเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และการณัติอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม
เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
พระมหาการม เกิดมี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2546

12 5.1.1. 2547

พระมหาคารม เกิดมี. (2546). การเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และกรณีตัวอย่าง

ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนวัดสุทธวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).

กรุงเทพ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :

รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับต่ำ จำนวน 30 คน ซึ่งได้รับการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และกลุ่มที่ 2 ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบค่าที ($t - test$)

ผลของการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**A COMPARISON OF THE EFFECTS ON STORYLINE LEARNING AND CASE ON
MORAL REASONING : COOPERATION ASPECT OF MATHAYOM SUKSA I
STUDENTS OF WATSUTTHIWARARAM SCHOOL
IN KHET SATHORN, BANGKOK**

**AN ABSTRACT
BY
PHRAMAHAKAROM KERDMEE**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
October 2003**

Phramaha, Karom Kerdmee. (2003). *A Comparison of The Effects of Storyline Learning and Case on Moral Reasoning : Cooperation Aspect of Mathayom Suksa I Students of Watsutthiwararam School in Khet Sathorn, Bangkok*. Master thesis, M.Ed. (Education Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee : Assoc. Prof. Waythanee Greethong,
Assist. Prof. Promptida Sankamkrue.

The purpose of this experimental research was to compare the effects of Storyline Learning and Used of Case on Moral Reasoning : Cooperation Aspect of Matthayom Suksa I Students of Watsutthiwararam School in Khet Sathorn, Bangkok. The subjects of 30 students were low level of moral reasoning in academic year 2003. They were randomly divided into two experimental groups, each group consisted of 15 students. The experimental group I was exposed to Storyline Learning and experimental group II was exposed to Case. The research instrument was Moral Reasoning : Cooperation Aspect questionnaires. The data was analyzed by t – test.

The results were as follows :

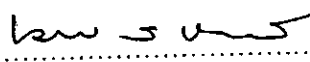
1. The Moral reasoning : cooperation aspect of the students in mathayom suksa I exposed to Storyline Learning was significantly higher level of moral reasoning than before the experiment at .01 level.
2. The Moral reasoning : cooperation aspect of the students in mathayom suksa I exposed to Use of Case was significantly higher level of moral reasoning than before the experiment at .01 level.
3. The Moral reasoning : cooperation aspect of the students exposed to Storyline Learning was significantly higher level of moral than those that were exposed to Case at .01 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

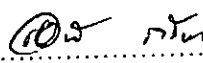
การเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และกรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธวราราม
เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ของ
พระมหาคารม เกิดมี

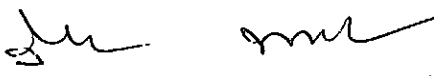
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

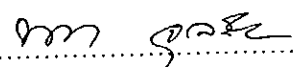
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่ 17 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ เวรณี กรีทอง)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร. พาสนา จุฬรัตน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ เวหนี กรีทอง ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภะ และอาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์ กรรมการสอบปากเปล่าที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ และอาจารย์สุพรรณิ กรรณสูต ซึ่งกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ให้ คำปรึกษาแนะนำ กำลังใจและความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณนายมนตรี แสนวิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธิวาราม ที่ให้ความกรุณาผู้วิจัยในการทดลองใช้เครื่องมือและดำเนินการทดลอง

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุพรรณิ กรรณสูต อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการประสานงานติดต่อกับฝ่ายต่างๆ และเป็นผู้ดูแลผู้วิจัยขณะที่ดำเนินการทดลองที่โรงเรียนวัดสุทธิวาราม และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวารามที่ให้ความร่วมมือกับการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยและให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลองเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษารุ่นที่ 13, 14 และ 15 ที่เป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอโน้มราลึกถึงพระคุณบิดาและมารดา ครูอาจารย์ ผู้ที่มีพระคุณทุกท่านและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความรู้และปลูกฝังคุณธรรมความดีให้กับผู้วิจัย

พระมหาคารม เกิดมี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	6
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
สมมติฐานในการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์.....	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์.....	35
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง.....	37
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง.....	41
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของ โคลเบอร์ก.....	42
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของ โคลเบอร์ก.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของ โคลเบอร์ก.....	50
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี.....	52
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี....	54
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	57
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สัญลักษณ์ในการใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	67
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการวิจัย.....	67
สรุปผลการวิจัย.....	69
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	82
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	217

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 พัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก.....	47
2 แบบแผนการทดลอง (Randomized Two Group Pretest – Posttest Design).....	61
3 แสดงการเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์.....	65
4 แสดงการเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง.....	65
5 แสดงการเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์กับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับ การใช้กรณีตัวอย่าง.....	66
6 กำหนดการฝึกกลุ่มทดลองที่ 1 ใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์กับกลุ่มทดลองที่ 2 ใช้ การใช้กรณีตัวอย่าง.....	84
7 แสดงคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ก่อนและหลังการทดลอง.....	208
8 แสดงคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน ในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง.....	209
9 แสดงผลต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน ในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์กับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับ การใช้กรณีตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง.....	210

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญของรูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์.....	17
2 แสดงเส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line)	25
3 แผนการจัดการเรียนรู้แบบตาราง.....	27

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในภาวะที่บ้านเมืองปกติสุขหรือรุ่งเรือง น้อยคนนักที่จะยอมรับว่าปัญหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมจะเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ได้ ดังเช่น ในกรณีของประเทศไทย ในช่วง 4-6 ปีที่ผ่านมา ทุกคนต่างเห็นตรงกันว่าปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นกับประเทศขณะนี้ล้วนแต่เป็นปัญหาอันเนื่องมาจากความตกต่ำทางจริยธรรมและคุณธรรมของผู้คนในสังคมแทบทั้งสิ้น (ดิเรกพรสิมา. 2543 : 18 - 20) เนื่องจากถ้าเรามองย้อนไปในอดีตจะพบว่า คนไทยในอดีตเกรงกลัวต่อบาป เป็นคนซื่อสัตย์ มีน้ำใจ รักใคร่สามัคคีกัน ขยัน อดทน ไม่ฟุ้งเฟ้อเห่อเหิมจนเกินตัว เป็นคนมีจริยวัตรอันงดงามทั้งด้านการแต่งกาย การเดิน การนั่ง การนอน การพูดจา การแสดงออก ล้วนแฝงไปด้วยความมั่งคั่งน่ารัก จากการที่วัฒนธรรมบริโภคนิยมและวัตถุนิยมของตะวันตกไหลบ่าเข้ามาทับถมคุณธรรมและจริยธรรมที่เราเคยเชื่อว่าเป็นสิ่งงดงาม ทำให้สังคมไทยเกิดความสับสนวุ่นวาย คนในประเทศตกเป็นทาสของวัตถุหลงใหลกับการบริโภค ไม่ได้คำนึงถึงระเบียบ กฎเกณฑ์ ศีลธรรม ความดีงาม ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เห็นแก่ตัว เอาเปรียบ ขาดความรัก ความสามัคคีและความเห็นอกเห็นใจกัน ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบต่อความมั่นคงและการพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า "ชาติของเรากำลังล้มละลายและต้องการการกอบกู้วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจเท่าๆ กับที่กำลังป่วยหนักทางสังคมและจริยธรรม ซึ่งต้องการการเยียวยาอย่างเร่งด่วน" (สิปปนนท์ เกตุทัต. 2541 : 7 - 8)

จากความสำคัญดังกล่าว รัฐจึงได้กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2540 มุ่งให้การศึกษาเป็นการพัฒนาบุคคลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใฝ่การเรียนรู้ มีระเบียบวินัยและมีจริยธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 57) และเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 1 บททั่วไป ได้กำหนดความมุ่งหมาย และหลักการในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ธีระพล อรุณะกสิกร และคณะ. 2542 : 14) ดังนั้น เห็นได้ว่า ถึงแม้การจัดการศึกษาและการให้ความรู้แก่ประชาชนจะเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เนื่องจากถ้าคนมีความรู้ดี การปฏิบัติหน้าที่ก็มีโอกาสประสบความสำเร็จสูง แต่สิ่งสำคัญที่จะขาดเสียไม่ได้ก็คือ จะต้องมีความรู้ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรมเพราะความรู้และวิทยาการทั้งปวงไม่ช่วยให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ได้ (ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์. 2532 : 1) แต่การพัฒนาคนด้านที่สำคัญที่สุดคือ การปลูกฝังให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม กระทำหน้าที่เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยจะสมบูรณ์ ก็ด้วยการที่พลเมืองของประเทศชาติเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูง ดังนั้นจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม

อย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะจริยธรรมแห่งการร่วมมือหรือการเป็นไมตรีต่อกันเรียกว่า ความสามัคคี ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย เพราะเมื่อเกิดจริยธรรมนี้แล้ว ย่อมทำให้สังคมแน่นแฟ้น ซึ่งการสมัครสมานสามัคคีกันของบุคคลย่อมจะนำความสำเร็จมาสู่กิจกรรมต่าง ๆ ที่ประกอบรวมกัน ทั้งระดับกลุ่มย่อยจนถึงระดับชาติ ดังพระราชดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2531 : 328) พระราชทานแก่สามัคคีสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ในการเปิดประชุมประจำปี 2525 ระหว่างวันที่ 10 - 11 เมษายน พ.ศ. 2525 ความว่า

...ความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน เป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งในการปฏิบัติบริหารงานใหญ่ๆ เช่น งานของแผ่นดินและความสามัคคีจะเกิดมีขึ้นมั่นคงได้ด้วยบุคคลในหมู่คณะ มีคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวผูกพันจิตใจของกันและกัน ได้แก่ การให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือกัน การมีวาจาดีพูดให้รักใคร่ปรองดองกัน การทำประโยชน์เกื้อกูลแก่หมู่คณะโดยส่วนรวม และการวางตนให้เหมาะสม ไม่เด่น ไม่ด้อยเกินไป...

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในสังคมนั้นควรเริ่มปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมตั้งแต่ตอนวัยเด็ก ทั้งนี้ เนื่องจากเด็กมีความไวต่อการปลูกฝังเพราะเด็กยังเป็น “ไม้อ่อนที่ดัดง่าย” (จิรพรรณ สุขตลอดชีพ. 2530 : 1) พัฒนาการทางจริยธรรมในบุคคลนั้นจะพัฒนาไปถึงจุดคงที่เริ่มตั้งแต่วัยรุ่นตอนต้นและคงระดับจริยธรรมนี้ไว้จนเป็นผู้ใหญ่ การปฏิบัติการต่อเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะพัฒนาการทางจิตใจของเด็กเล็กและเด็กโต เป็นการป้องกันที่จะเกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2527 : 27) ดังนั้น สถาบันการศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาล จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กหรือเยาวชน โดยเฉพาะการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีพร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี โรงเรียนจึงได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาจริยศึกษาไว้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาภายใต้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา เพราะจริยธรรมเป็นลักษณะที่สำคัญของบุคคล ประกอบด้วยความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจะสามารถนำไปสู่การแสดงออกหรือพฤติกรรมการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสอดคล้องกับ โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976 : 58 – 63) กล่าวว่าถ้าเหตุผลเชิง จริยธรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่างๆ ของบุคคลนั้นๆ เป็นสำคัญ และการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กจะบรรลุเป้าหมายได้นั้น มีอยู่วิธีการเดียว คือ การสอนให้มีหลักในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ถูกต้อง เพราะถ้าเขามีหลักในการตัดสินใจทางจริยธรรมถูกต้องแล้วจะทำให้เขาสามารถแก้ปัญหาทางจริยธรรมของตนเองได้ หลักทางจริยธรรมนี้เรียกว่า ความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และจากรายงานวิจัยเรื่อง “จริยธรรมของเยาวชนไทย” ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินก (2520 : 215) สรุปได้ว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นลักษณะที่ควรได้รับ

การส่งเสริมและยังเน้นว่าการเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ ควรเป็นจุดมุ่งหมายเชิงปฏิบัติ ของจริยศึกษาด้วย

จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนวิชาจริยศึกษาในโรงเรียนต่างๆ เช่น โรงเรียนวัดสุทธวราราม โรงเรียนสตรีวัดระฆัง เป็นต้น ได้สำรวจปัญหาเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษาและ อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 จำนวน 15 คน พบว่านักเรียนระดับชั้น ม.1, 2 และ 3 ร้อยละ 78 มีปัญหาด้านจริยธรรมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ ไม่ร่วมมือกันทำความสะอาดห้องเรียน ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน ไม่ร่วมมือกันทำงานกลุ่ม ทะเลาะวิวาท ลักขโมย เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้สำรวจปัญหากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ในเดือนธันวาคม พ.ศ.2545 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 โดยนักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในระดับต่ำ คืออยู่ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ซึ่งในปีการศึกษา 2546 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มดังกล่าว ได้เลื่อนไปเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจปัญหาซ้ำอีกครั้งในภาคเรียนที่ 1 โดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 ถามว่า ขณะที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบันนี้ นักเรียนพบปัญหาใดบ้าง ผลการสำรวจพบว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนจำนวน 643 คน ไม่มีปัญหา จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 7.78 มีปัญหาเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี จำนวน 397 คน คิดเป็นร้อยละ 64.76 ได้แก่ ไม่ร่วมมือกันทำความสะอาดห้องเรียน ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน ไม่ร่วมมือกันทำงานกลุ่ม ทะเลาะวิวาท มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อน จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 14.31 มีปัญหาไม่กล้าแสดงออก จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 9.95 มีปัญหาไม่เข้าใจบทเรียน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 4.36 มีปัญหาไม่ตั้งใจเรียน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 1.87 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนจำนวน 638 คน ไม่มีปัญหา จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 9.72 มีปัญหาเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 50.78 ได้แก่ ไม่ร่วมมือกันทำความสะอาดห้องเรียน ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน ไม่ร่วมมือกันทำงานกลุ่ม ทะเลาะวิวาท มีปัญหาไม่เข้าใจบทเรียน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 13.17 มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อน จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 12.07 มีปัญหาไม่ตั้งใจเรียน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 11.29 มีปัญหาไม่กล้าแสดงออก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 2.98 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนจำนวน 628 คน ไม่มีปัญหาจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 9.08 มีปัญหาเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 50.48 ได้แก่ ไม่ร่วมมือกันทำความสะอาดห้องเรียน ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน ไม่ร่วมมือกันทำงานกลุ่ม ทะเลาะวิวาท มีปัญหาไม่เข้าใจบทเรียน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 10.03 มีปัญหาไม่กล้าแสดงออก จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 4.94 มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 3.19 มีปัญหาไม่ตั้งใจเรียน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 2.39

ข้อที่ 2 ถามว่า จากปัญหาที่เกิดขึ้นในข้อที่ (1) นักเรียนมีวิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้นอย่างไร ผลจากการสำรวจพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวิธีแก้ปัญหา คือ ทำโทษ จำนวน 186 คน

คิดเป็นร้อยละ 28.93 หักคะแนน จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 ปรึกษาอาจารย์ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 13.22 ปรึกษาผู้ปกครอง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 10.42 ฝึกการกล้าแสดงออก จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 6.07 เรียนพิเศษ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 4.36 ปรึกษาเพื่อน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 3.89 ใช้เหตุผล จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.71 ทบทวนบทเรียน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.62 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวิธีแก้ปัญหา คือ หักคะแนน จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 24.76 ทำโทษ จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 14.58 ปรึกษาอาจารย์ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 14.11 ปรึกษาเพื่อน จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 11.13 ตั้งใจเรียน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 7.68 ปรึกษาผู้ปกครอง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 5.64 ทบทวนบทเรียน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 5.64 เรียนพิเศษ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 3.76 ฝึกการกล้าแสดงออก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 1.88 ใช้เหตุผล จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.10 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีวิธีแก้ปัญหา คือ ทำโทษ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 24.52 หักคะแนน จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 16.24 เรียนพิเศษ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 10.67 ทบทวนบทเรียน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 8.92 ปรึกษาอาจารย์ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 8.76 ปรึกษาเพื่อน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 5.57 ตั้งใจเรียน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10 ฝึกการกล้าแสดงออก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30 ใช้เหตุผล จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 3.66 ปรึกษาผู้ปกครอง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 3.19

จากผลการสำรวจดังกล่าวในข้างต้น ชี้ถึงปัญหาที่พบได้ว่า นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในระดับต่ำ ดังที่ ขจรศักดิ์ จอมหงษ์ (2535 : 6 - 7) กล่าวว่า ความสามารถของบุคคลในการคิดหาเหตุผลเพื่อที่จะเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในด้านการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานกลุ่มให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่มหรือที่เรียกว่าความสามัคคี ได้แก่ การมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจปรองดองกัน การไม่ยุยงให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน การร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน การร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี จำนวน 397 คน ทำแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของธิตารัตน์ ศรีสวัสดิ์ จำนวน 10 ข้อ เวลา 20 นาที เพื่อวัดระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในระดับต่ำ คืออยู่ในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 จำนวน 164 คน จึงควรมีการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราวม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น การใช้บทบาทสมมติ การใช้เทคนิคแม่แบบ การใช้กิจกรรมกลุ่ม การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้กิจกรรมกลุ่ม การใช้ชุดการเรียนรู้ (ชลิกา พงษ์ชนโชติ. 2542 : 3) กรณีตัวอย่าง (ศรีย์นาท จิตต์บรรเทา. 2538 : 3 - 4)

และการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ (Storyline) (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2545 : 198 – 213) เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยวิธีการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์และกรณีตัวอย่าง

การจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นเทคนิคการสอนที่มีความชัดเจนในเรื่องการบูรณาการเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เนื่องจากผู้เรียนจะเรียนรู้ได้โดยผ่านการกระทำของตนเองด้วยประสบการณ์ตรงและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การตัดสินใจ การให้เหตุผล การแก้ปัญหา และมีความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก ปฏิพานนท์ (2542 : 73) ได้ศึกษาผลของการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า การเรียนการสอนแบบสตอรีไลน์ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สามารถฝึกทักษะในการคิดวิเคราะห์ได้โดยการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นและงานวิจัยของ สุรินทร์ วงศ์หาต (2543 : 72 – 74) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีสตอรีไลน์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนึ่ง ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยสตอรีไลน์เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด ค้นคว้า แสดงออกและลงมือปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์ปัญหา ได้ตัดสินใจและแก้ปัญหาร่วมกัน และงานวิจัยของ ภัทราพันธ์ หรุ่นรักวิทย์ (2545 : 52) ซึ่งศึกษาผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยสตอรีไลน์ ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการทำงานกับเพื่อนในกลุ่ม ช่วยกันตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยกันอย่างดี

กรณีตัวอย่างเป็นอีกวิธีหนึ่งที่น่าจะพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีได้ เนื่องจากเป็นวิธีที่มีการรวบรวมเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมหรือมีส่วนใกล้เคียงกับชีวิตประจำวัน เพื่อนำมาเสนอเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น มีการอภิปรายร่วมกัน เพื่อที่จะสร้างความเข้าใจในการฝึกฝนหาแนวทางตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กรณีตัวอย่างยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักติดตามความเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆ และฝึกการรู้จักคิดพิจารณาอย่างมีหลักการอีกด้วย เพราะจุดประสงค์ของกรณีตัวอย่างคือ เน้นให้ผู้เรียนได้รู้จักวิธีคิดด้วยตนเอง ดังงานวิจัยของ พัทรินทร์ ธารัฐการพ์ (2535 : 75 – 78) ซึ่งศึกษาผลของการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคม พบว่า การใช้กรณีตัวอย่างทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ อัจจิมา จินวาลา (2535 : 64 – 67) ซึ่งศึกษาผลของการใช้กรณีตัวอย่างที่มีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองเสน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า การใช้กรณีตัวอย่าง ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ ชรียีนาด จิตต์บรรเทา (2538 : 69) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและ

กรณีตัวอย่างที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ่อ (นันทวิทยา) อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า การใช้กรณีตัวอย่างทำให้นักเรียนมีความมีน้ำใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบว่า การใช้กรณีตัวอย่างช่วยทำให้นักเรียนรู้จักการแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ตลอดจนการตัดสินใจเลือกแนวทางได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากได้ร่วมแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
2. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง
3. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์กับนักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกวิธีการไปใช้ในการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับต่ำคืออยู่ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 จำนวน 164 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับต่ำคืออยู่ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 จำนวน 30 คน ที่ได้

มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากประชากรแล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่มๆ ละ 15 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธี คือ

1.1 การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

1.2 การใช้กรณีตัวอย่าง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการคิดไตร่ตรองหรือคิดหาเหตุผลเพื่อที่จะเลือกกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในด้านความสามัคคี ได้แก่

1.1 การร่วมมือกันทำงาน

1.2 ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม

1.3 ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม

1.4 การรู้จักประสานประโยชน์โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ยึดหลักตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) 6 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (The Punishment and Obedience Orientation) ได้แก่ นักเรียนจะเลือกหรืองดกระทำสิ่งใดเพราะกลัวถูกลงโทษ หรือยอมทำตามผู้มีอำนาจเหนือตน

ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (The Instrumental Relativist Orientation) ได้แก่ นักเรียนจะเลือกหรืองดกระทำสิ่งใดเพื่อความพอใจให้ตนเท่านั้นและมักเป็นไปในรูปที่ต้องการรางวัลจากผู้อื่น

ขั้นที่ 3 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (The Interpersonal Concordance Orientation) ได้แก่ นักเรียนจะเลือกหรืองดกระทำสิ่งใดเนื่องจากความพอใจของผู้อื่นเพื่อให้เขายอมรับเข้าเป็นพวก

ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (The Law and Order Orientation) ได้แก่ นักเรียนจะเลือกหรืองดกระทำสิ่งใดโดยคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ซึ่งจะต้องทำหน้าที่ตามกฎหมายเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมกำหนดไว้

ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (The Social Contract Legalistic Orientation) ได้แก่ นักเรียนจะเลือกหรืองดกระทำสิ่งใดโดยคำนึงถึงความถูกต้องตามกฎหมาย แต่

ยังเห็นว่าการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎเป็นสิ่งที่ทำได้เมื่อได้ใช้วิจารณ์ญาณด้วยเหตุผลที่จะทำให้เกิดประโยชน์แก่สังคม

ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (The Universal Ethical Principle Orientation) ได้แก่ นักเรียนจะเลือกหรืองดกระทำสิ่งใด โดยถือว่าความถูกต้องสามารถตัดสินได้ด้วยสำนึกที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรม มีความสมเหตุสมผลและคำนึงถึงความเท่าเทียมของสิทธิมนุษยชน

ซึ่งการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี สามารถวัดได้จากแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยการผูกเรื่องแต่ละตอน (Episode) ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีลำดับเหตุการณ์ (Sequence) หรือเรียกว่า เส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line) และใช้คำถามหลัก (Key Questions) เป็นตัวนำไปสู่การให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย ซึ่งกิจกรรมเหล่านั้นจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง ได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นทักษะการคิด การวิเคราะห์ การตัดสินใจ กระบวนการกลุ่ม ตลอดจนการทำงานร่วมกัน ภายใต้แนวทางการดำเนินเรื่องที่ต่อเนื่องกัน เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยมีการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียนได้เห็นถึงปัญหาและหัวเรื่องที่จะนำไปสู่การเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ผู้วิจัยสอนโดยให้นักเรียนดำเนินการทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่มตามชุดการเรียนรู้หรือร่วมกันอภิปรายคำตอบของคำถามหลักที่ผู้วิจัยถาม ผู้วิจัยนำการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็นการดำเนินเรื่องไปตามขั้นตอนที่ได้วางไว้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย โดยมีคำถามสำคัญเป็นตัวเปิดประเด็นในการดำเนินเรื่องไปจนจบเรื่อง ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ฉาก ได้แก่ สถานที่ที่เป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับที่อยู่ของตัวละครในเรื่องนั้น หรือเป็นภาพสะท้อนที่เป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับในแต่ละส่วนแต่ละตอนของเรื่องนั้นๆ โดยที่ผู้สอนจะใช้คำถามนำเพื่อให้ผู้เรียนตอบคำถาม แล้วสร้างฉากขึ้นเองตามคำตอบหรือจินตนาการของตน

2. ตัวละคร ได้แก่ คนหรือสัตว์หรือทั้งคนทั้งสัตว์ที่มีชีวิตอยู่ในเรื่อง ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในเรื่องที่เรียนด้วย โดยมีฐานะเป็นตัวละครหนึ่งของเรื่อง ซึ่งผู้เรียนจะกำหนดบทบาทและบุคลิกภาพของตัวละครเองและตัวละครจะมีบทบาทในการเดินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

3. วิธีชีวิต ได้แก่ เรื่องราวที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตโดยปกติของตัวละครในสถานที่และเวลาตามที่ฉากกำหนด

4. เหตุการณ์ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นหรือปัญหาที่ตัวละครต้องเผชิญและนำมาแก้ปัญหาจนกระทั่งจบเรื่อง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยสอนโดยให้นักเรียนเสนอผลงานและสรุปสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1

3. กรณีตัวอย่าง หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยนำเอาเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงหรือปัญหาต่างๆ มาดัดแปลงและให้เป็นตัวอย่างแก่นักเรียนได้ศึกษาวิเคราะห์ อภิปราย เพื่อสร้างความเข้าใจและฝึกฝนการหาทางตัดสินใจในการแก้ปัญหา นั้น โดยผู้วิจัยนำเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงมาดัดแปลงให้สอดคล้องกับความสามัคคี เพื่อพัฒนาให้นักเรียนให้สามารถให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยผู้วิจัยใช้สื่อประกอบการสอน ได้แก่ เอกสารกรณีตัวอย่าง ตลอดจนผู้วิจัยตั้งประเด็นปัญหาให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้นักเรียนได้ใช้ทักษะในการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ การให้เหตุผลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไป โดยมีขั้นตอน ดังนี้

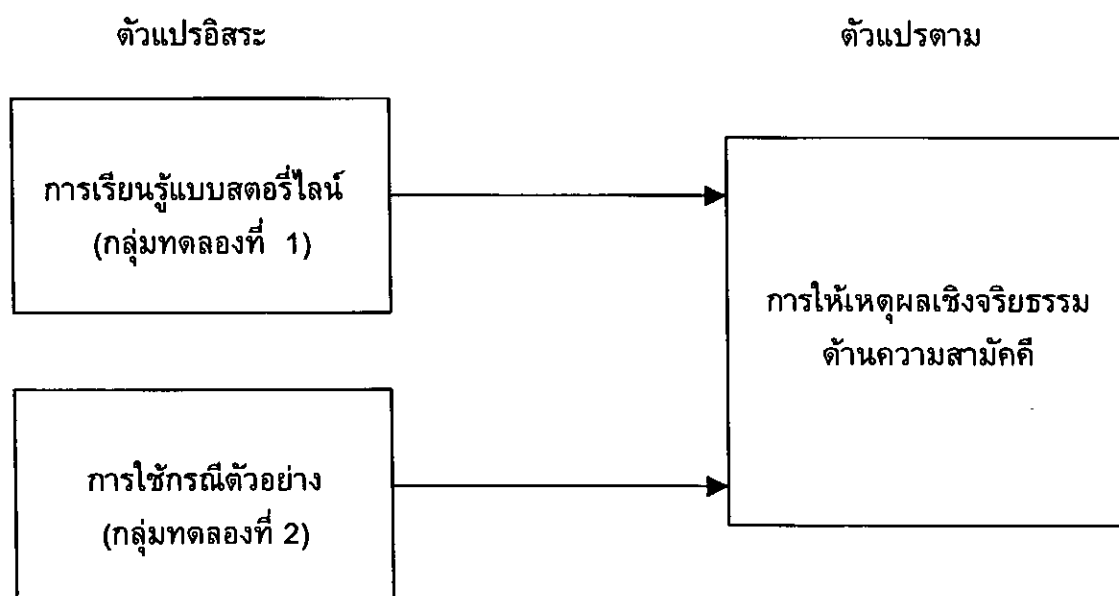
ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะพัฒนา

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความสามัคคีให้นักเรียนได้ศึกษา พร้อมทั้งใช้สื่อประกอบการสอน ได้แก่ เอกสารกรณีตัวอย่าง ตลอดจนตั้งประเด็นปัญหา เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ตัดสินใจว่าควรปฏิบัติอย่างไรและเสนอแนวทางในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนนำเสนอผลงานและช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการใช้กรณีตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
2. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง
3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และนักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้นแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี
 - 4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี
 - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
 - 5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
 - 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสตอรี่ไลน์

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสตอรี่ไลน์

1.1.1 ประวัติความเป็นมา

ปลายทศวรรษ 1980 (Sallis, 1996 : 10) เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ในสหราชอาณาจักร เนื่องจากนักการศึกษาพบว่าดัชนีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในประเทศต่าง ๆ ของทวีปยุโรปอยู่ในเกณฑ์ตกต่ำอย่างน่าเป็นห่วง แต่ในขณะเดียวกันประเทศต่าง ๆ ในซีกโลกตะวันออกกลับมีการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศญี่ปุ่น จนกลายเป็นคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญยากที่จะเอาชนะได้ ด้วยเหตุนี้รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรจึงได้กำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษาขึ้น เพื่อให้ระบบการศึกษาของชาติในด้านต่าง ๆ มีประสิทธิภาพโดยนำระบบการประกันคุณภาพมาใช้ในวงการศึกษาอย่างจริงจัง หวังที่จะแก้ไขปัญหาให้ได้ภายใน 10 ปี และคุณภาพทางการศึกษาของชาติจะได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาการควบคุมคุณภาพการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การค้นคว้าวิจัยตลอดจนระบบการบริหารจัดการทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นต้นแบบให้กับ

ประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรปที่เผชิญปัญหาในวิกฤตการณ์เดียวกัน การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์จึงเกิดขึ้นและได้เผยแพร่ไปยังประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรปและอเมริกา

การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์หรือการสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ วลัย พานิช (อรรถพล อนันตวรสกุล. 2545 : 19 ; อ้างอิงจาก วลัย พานิช.2542) กล่าวว่า เป็นวิธีการที่ได้รับการคิดค้นและพัฒนาในสกอตแลนด์ โดย Professor Steve Bell และ Sallie Harkness ซึ่งทั้งสองท่านเรียกว่าเป็น The Origination of Scottish Storyline Method ทั้งสองได้ร่วมพัฒนาวิธีสอนนี้กับเพื่อนร่วมงานอีกท่าน คือ Fred Rendell ซึ่งทั้งสามท่านทำงานที่ Inservice Department ของ Jordanhill College of Education เมืองกลาสโกว์ สกอตแลนด์ ต่อมาปี พ.ศ. 2539 หลังจากที่ ดร. อรทัย มูลคำ นักวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการได้เข้ารับการอบรมจาก ดร. เบลล์ และได้นำวิธีการเรียนรู้นี้มาขยายผลสู่วงการศึกษไทยในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งในปัจจุบันกำลังเป็นที่สนใจกันอย่างกว้างขวาง

1.1.2 ความหมายของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้มากมาย ดังนี้

เบลล์และไฟฟิลด์ (Bell; & Fifield. 1996 : 5-6) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเทคนิคหนึ่ง โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีที่ว่าความรู้นั้นมีหลายขั้นตอนและซับซ้อน ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากความรู้เดิมผสมผสานกับประสบการณ์ใหม่ เพื่อสร้างความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้น โดยผ่านการปฏิบัติด้วยตนเองอีกส่วนหนึ่ง ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสตอรีไลน์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จะจัดกิจกรรมแบบบูรณาการประสบการณ์ทักษะในการวิเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การจินตนาการและการตัดสินใจ ตลอดจนการทำงานร่วมกันภายในแนวทางการดำเนินเรื่องที่ต่อเนื่องกัน ซึ่งใช้ศิลปะเป็นสื่อและผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง

เครสเวล (Creswell. 1997 : 112) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยเป็นการบูรณาการหลักสูตรเข้าด้วยกันและฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาและการทำงานกลุ่มร่วมกัน

ลิปกา (Cresswell. 1997 : 118 – 119 ; อ้างอิงจาก Lipka. 1997) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เป็นทางเลือกใหม่ของการจัดการเรียนการสอนซึ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการสร้างผลงานด้วยตนเองถือได้ว่าเป็นการบูรณาการหลักสูตรที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

ฮาร์กเนส (Cresswell. 1997 : 121 ; อ้างอิงจาก Harkness. 1997) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะในการทำงานกลุ่มร่วมกันและทักษะทางด้านภาษา

เอลีน และคอลีน (Elaine; & Colleen. 1997 : 1 - 2) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เป็นการบูรณาการหลักสูตร โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและใช้ประสบการณ์ เพื่อสร้างความรู้ที่มีความหมายและมีความอดทนจากผลงานที่เกิดขึ้นภายในเรื่องราวที่เต็มไปด้วยความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งส่วนสำคัญของเรื่องมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ฉากตัวละคร การดำเนินเรื่องและเหตุการณ์ที่ต้องแก้ไข

ฟิชเชอร์ (ชาร์ณี วิทยานิพนธ์. 2542 : 9 ; อ้างอิงจาก Fisher. 1999) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เป็นการใช้เรื่องราวที่สร้างขึ้นอย่างมีความหมายในบริบทของชีวิตจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีโน้ตส์และทักษะต่างๆ โดยผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันกำหนดฉาก ตัวละคร แนวทางการดำเนินเรื่องและกำหนดประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

วลัย พานิช (อรรถพล อนันตวรสกุล. 2545 : 18 ; อ้างอิงจาก วลัย พานิช) กล่าวว่า สตอรีไลน์ มาจากคำว่า Story และ Line ซึ่งหมายถึงเส้นทางของเรื่องหรือแนวของเรื่อง เป็นการดำเนินเรื่องที่เรียงติดต่อกันเป็นลำดับจุดเส้นเชือก ซึ่งสตอรีไลน์ อาจเรียกว่า การสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ หรืออาจเรียกว่า Storyline Approach หรือ Storyline Method.

วัฒนพร ระงับทุกข์ (2542 : 48) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เป็นการผูกเรื่องแต่ละตอนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเรียงลำดับเหตุการณ์หรือที่เรียกว่า เป็นการกำหนดเส้นทางเดินเรื่อง (Topic Line) เริ่มจากคำถามหลักเป็นจุดเริ่มต้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเองตามสภาพจริง

ชาติรี สำราญ (2542 : 36-88) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เส้นทางดำเนินเรื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นชีวิตจริงของผู้เรียนเอง ทำให้ผู้เรียนมีความสุขต่อการเรียนรู้จากการค้นหาความจริงด้วยตัวเอง

ชนาธิป พรสกุล (2543 : 159) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อใช้สอนเนื้อหาหลักสูตรแบบบูรณาการและทำให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนตลอดเวลา วิธีนี้ใช้ประโยชน์ของการดำเนินเรื่อง สร้างความรู้ที่มีความหมายและเหมือนชีวิตจริง เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้มีโน้ตส์และทักษะ ผู้เรียนและผู้สอนจะร่วมมือกันทำงานสร้างฉากและตัวละครให้ดำเนินเรื่องไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ผู้สอนและผู้เรียนจะแบ่งปันความคิดและความรู้สึกขณะที่ทำการเรียนรู้ร่วมกัน

จิรภัทร์ บัวสุวรรณ (2543 : 16) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นเส้นทางของการดำเนินเรื่องหรือผูกเรื่องที่มีความต่อเนื่องเรียงติดต่อกันเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในสตอรีไลน์เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์โดยตรงที่ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองซึ่งผู้สอนได้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านการตั้งคำถามหลัก

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2544 : 98) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการผูกเรื่องแต่ละตอนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเรียงลำดับเหตุการณ์หรือเรียกว่าการกำหนดเส้นทางเดินเรื่อง

(Topic Line) และใช้คำถามหลัก (Key Question) เป็นตัวนำสู่การให้นักเรียนทำกิจกรรมอย่างหลากหลายเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง องค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ฉาก ตัวละคร การดำเนินชีวิต และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือปัญหาที่ต้องแก้ไข ผู้เรียนได้เรียนตามสภาพจริงที่มีการบูรณาการระหว่างวิชา เพื่อเป้าหมายให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้และสามารถถ่ายโอนความรู้ได้

อรรถัย มูลคำ และคณะ (2544 : 34-35) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นการนำทฤษฎีการเรียนรู้หลายทฤษฎีมาใช้ร่วมกัน อาทิเช่น การบูรณาการการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวนักเรียนเชื่อมโยงออกไปสู่ชีวิตจริง การค้นคว้าหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

สุวิทย์ มูลคำ และอรรถัย มูลคำ (2545 : 198) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีการนำเอาสาระการเรียนรู้จากหลายกลุ่มหลายสาระมาเชื่อมโยงกัน เพื่อจัดการเรียนรู้ภายใต้หัวข้อเรื่อง (Theme) เดียวกัน โดยผูกเรื่องเป็นตอนๆ (Episode) เรื่องแต่ละตอนจะต่อเนื่องและมีลำดับเหตุการณ์ (Sequence) หรือเรียกว่า เส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line) และใช้คำถามหลัก (Key Questions) เป็นตัวนำไปสู่การให้ผู้เรียนทำกิจกรรม (Activity) อย่างหลากหลาย ซึ่งกิจกรรมเหล่านั้นจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง ได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นทักษะการคิด การวิเคราะห์ การตัดสินใจ กระบวนการกลุ่ม ตลอดจนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบ Storyline จึงเป็นการบูรณาการเนื้อหาสาระ และทักษะกระบวนการต่างๆ เข้าด้วยกัน

ภัทราพันธ์ หรุ่นักวิทย์ (2545 : 10) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นการเรียนรู้โดยการกำหนดเส้นทางการเดินเรื่องซึ่งใช้วิธีการผูกเรื่องในแต่ละตอนให้เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องและเรียงตามลำดับเหตุการณ์และใช้คำถามเป็นตัวนำเข้าสู่การทำกิจกรรมอย่าง หลากหลาย อีกทั้งยังเป็นวิธีการที่บูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยนำทฤษฎีการเรียนรู้หลายทฤษฎีมาใช้ร่วมกัน ผู้เรียนและผู้สอนร่วมมือกันสร้างฉากและตัวละครให้มีการดำเนินเรื่องและนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยประสบการณ์ตรง ซึ่งส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ อย่างชัดเจนและเป็นการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการที่บูรณาการประสบการณ์ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ จินตนาการ การตัดสินใจ ตลอดจนการทำงานร่วมกัน

อรรถพล อนันตวรสกุล (2545 : 70) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ หรือ Storcline Approach เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เรียงร้อยวิธีสอนแบบต่างๆ เข้าด้วยกัน ดังนั้นวิธีการสอนแบบนี้จึงไม่ใช่วิธีสอนเดี่ยวๆ แต่เป็นรูปแบบของการจัดกิจกรรมที่มีลักษณะที่โดดเด่นในการบูรณาการหลักสูตร องค์ความรู้ ทักษะการเรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการเรียนรู้จากหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน โดยอาศัย “เส้นทางการเดินเรื่อง” ที่ผู้สอนให้วางโครงไว้คร่าวๆ แบ่งออกเป็นตอนๆ ผู้เรียนจะเป็นผู้ “เติมเต็ม” รายละเอียดของเรื่องราวที่จะเกิดขึ้น โดยเกิดจากประสบการณ์เดิมส่วนหนึ่งของผู้เรียน ผสมผสานเข้ากับ “ความคิดใหม่หรือประสบการณ์ใหม่” ที่เกิดจากกิจกรรมย่อยๆ ในแต่ละช่วง กระบวนการนี้เองที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนารูปแบบแนวคิด (Conceptual Model) ของตนเอง

จากคำจำกัดความข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยบูรณาการเนื้อหาและกระบวนการในหลักสูตรเข้าด้วยกัน ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามเส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line) มีคำถามหลัก (Key Question) เป็นตัวเปิดประเด็นหรือตัวเชื่อมในการดำเนินเรื่อง ผู้สอนเป็นผู้วางกรอบของเส้นทางการเดินเรื่องให้สอดคล้องกับหลักสูตร ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการทำกิจกรรมโดยที่ผู้เรียนเป็นเจ้าของเรื่องราวหรือประสบการณ์ต่างๆ ผู้เรียนนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาวิเคราะห์เชื่อมโยงเพื่อตอบคำถาม สร้างหรือพัฒนาความคิดของตนเอง ตลอดจนศึกษาค้นคว้าและเพิ่มเติมประสบการณ์ใหม่จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ

1.1.3 ความเชื่อพื้นฐานของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

อรรถัย มูลคำ และคณะ (2544 : 34-35) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นวิธีการสอนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ในทศวรรษหน้าสังคมต้องการคนที่มีความสามารถในการผสมผสานศาสตร์หลายๆ ด้านเข้าด้วยกันและสามารถนำศาสตร์เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน นวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบนี้ ยังมีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ อีกว่า

1. ความรู้ควรมีลักษณะเป็นองค์รวมสามารถสังสมและเพิ่มพูนได้
2. ผลของการเรียนรู้จะคงทนถาวรขึ้นอยู่กับวิธีการได้มาซึ่งความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ผู้เรียนจะรู้คุณค่าและสร้างสรรค์ผลงานที่ดีมีความหมายได้โดยผ่านการเรียนรู้จากการกระทำของตนเองด้วยประสบการณ์ตรง

ด้วยความเชื่อดังกล่าว การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์จึงนำทฤษฎีการเรียนรู้หลายทฤษฎีมาใช้ร่วมกัน ก่อให้เกิดลักษณะการเรียนรู้หลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบบูรณาการ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การค้นคว้าหาความรู้และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น เพื่อประโยชน์แห่งการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนที่สามารถจัดกิจกรรม การเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งผลการดำเนินการที่เป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ โดยผลงานที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ขึ้นจากกิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาไปพร้อมๆ กัน การเรียนรู้เหล่านี้ย่อมมีหลายสิ่งที่น่าจดจำมากกว่าตำราเรียน ตาของผู้เรียนจะจับจ้องไปที่ภาพที่ติดฝาผนัง หรือผลงานที่ตนเองมีส่วนสร้างขึ้นและนำเสนอ ไว้ในห้อง ที่มุมห้องซึ่งเคยว่างเปล่าหรือในกระเบาะทรายขนาดใหญ่ตามมุมอาคาร ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ พัฒนาการของความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน จะช่วยส่งผลให้เกิดพัฒนาการและศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนให้สูงขึ้น

1.1.4 ลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

สตีฟ เบล (สุวิทย์ มูลคำ; และอรรถ มูลคำ. 2545 : 198-202 ; อ้างอิงจาก Steve Bell. 2000) ได้เสนอหลักการที่จะเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ได้แก่

1. เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้

ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้ของตนเองและสิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้สอนจะต้องรู้จักคือ ความรู้ประสบการณ์และทักษะเดิมของผู้เรียนในชั้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญหรือจุดเริ่มต้นของการออกแบบหัวเรื่องเพื่อสร้างความรู้ ประสบการณ์และทักษะใหม่ของผู้เรียน

2. สร้างความตื่นตัวให้กับผู้เรียนตลอดเวลา

โดยการใช่วิธีตั้งคำถามของผู้สอนการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์นั้น ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยจะเน้นเรื่องการแก้ปัญหาและการตัดสินใจซึ่งจะช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา ทักษะและทัศนคติ การเข้ามามีส่วนร่วมในการเขียนหนังสือประกอบภาพหนังสือเล่มเล็ก เนื้อหาที่สร้างขึ้นในหนังสือนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้สามัญสำนึกในการสำรวจสิ่งแวดล้อมของตนเอง ซึ่งจะเป็นการแสดงออกทางความคิดในเรื่องเกี่ยวกับการค้นพบของผู้เรียนแต่ละคน

3. สร้างความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของ

ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมหรือเป็นเจ้าของในการสร้างเรื่องนั้นๆ ทั้งในเรื่องของสถานที่ผู้คนที่อยู่อาศัย การดำเนินชีวิตตลอดจนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ล้วนแต่เป็นเรื่องราวที่ผู้เรียนร่วมกันคิด และสร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งจินตนาการทั้งสิ้น

4. เป็นโครงสร้างที่ทุกคนมีโอกาสแสดงความสามารถเท่าเทียมกัน

ผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นผู้ที่ทำให้การเรียนรู้ค่อยๆ พัฒนาไปอย่างมั่นคง ผู้เรียนจะรู้สึกตัวเองไม่ถูกทอดทิ้งและมีโอกาสเท่าเทียมกันในการแสดงความสามารถที่แต่ละคนถนัดและสนใจใฝ่รู้ เพราะโครงเรื่องที่เขียนขึ้นนั้นทุกคนจะได้รับบทบาทและการกล่าวถึงอย่างสม่ำเสมอผู้สอนก็สามารถจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับผู้เรียนได้โดยใช้พื้นฐานของเรื่องและลำดับขั้นตอนต่างๆ ที่ผู้เรียนเขียนหรือสร้างขึ้น

5. เชื่อมการฝึกทักษะพื้นฐานเข้ากับการดำรงชีวิตจริงและใช้ได้ดีกับการเรียนภาษาและสิ่งแวดล้อม

การทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์นี้จะช่วยสร้างโอกาสในการฝึกทักษะพื้นฐาน โดยผู้เรียนจะสามารถฝึกทักษะนั้น ๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีกโดยไม่ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายเป็นลักษณะการเรียนการสอนเรื่องราวสิ่งที่ใกล้ตัวมากที่สุด เช่น ตัวเรา บ้านของเรา ครอบครัวของเรา จากนั้นจึงขยายเป็นวงกว้างออกไปสู่สภาพแวดล้อมในชุมชนของผู้เรียนและออกไปสู่ประเทศอื่น ๆ เมื่ออยู่ในชั้นเรียนที่สูงขึ้นในลักษณะของการบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

แบบองค์รวมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงสิ่งที่เป็นวิถีชีวิตจริงส่งผลให้ผู้เรียนได้เห็นประโยชน์ของการเรียนรู้

6. เปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้สิ่งที่กว้างขวางกว่าที่มีไว้ในหลักสูตร

เมื่อผู้เรียนได้สร้างจินตนาการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและผู้อยู่อาศัยขึ้นมาแล้ว สิ่งที่จะเกิดตามมาก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว ค่านิยมในด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ เป็นต้น เรื่องราวเหล่านี้คือการเรียนรู้ผ่านการสอนแบบบทบาทสมมตินั่นเอง ผู้เรียนจะยอมรับบุคลิกลักษณะของตัวละครที่สร้างขึ้นจนกลายเป็นบุคลิกลักษณะของเขาเอง

7. ส่งเสริมให้เกิดอารยธรรมขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

ในขณะที่ผู้สอนมีแผนการสอนสตอรี่ไลน์แบบบูรณาการที่เป็นเพียงกระดาษเปื้อนหมึกอยู่ในมือนั้น เรื่องราวต่าง ๆ ในกระดาษจะมีชีวิตจริงขึ้นมาได้โดยการทำกิจกรรมและจินตนาการของผู้เรียนในห้องเรียน ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการทำงานร่วมกัน ผู้เรียนจะพึ่งพาครูในด้านการเป็นผู้นำ ส่วนครูสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อที่จะทำให้เรื่องราวต่าง ๆ เดินหน้าต่อไป

8. ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

ผู้สอนหลายคนมักจะมีความรู้สึกอึดอัดหรือมีปมด้อยในเรื่องประสบการณ์และความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ เครื่องพิมพ์ดีดไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้จะเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เป็นของจริงตามเนื้อหาที่กำหนด อุปกรณ์เหล่านี้ผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นผู้ใช้และฝึกฝนจนสามารถใช้มันได้อย่างดี

9. ช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนรายบุคคล

การที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของหนังสือภาพหรือหนังสือเล่มเล็กที่สร้างขึ้นมารวมทั้งร่วมกิจกรรมส่งเสริมทักษะการใช้ภาษา ทำให้ผู้เรียนที่มีจุดอ่อนด้านภาษาจะมีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างมาก เนื่องจากการสอนแบบนี้เป็นการสอนแบบปลายเปิดจึงให้โอกาสผู้เรียนที่มีความสามารถสูงได้คิดและพัฒนามากขึ้นเช่นเดียวกัน

10. เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน

การสอนแบบสตอรี่ไลน์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรมหลายรูปแบบ ซึ่งคณะทำงานแบ่งกลุ่มเป็นงานเดี่ยว จับคู่ กลุ่มย่อย หรือเรียนร่วมกันทั้งชั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของงาน โดยกิจกรรมจะเป็นตัวกำหนดว่าควรแบ่งกลุ่มผู้เรียนอย่างไร การเรียนรู้ร่วมกันจึงเป็นการพัฒนาวุฒิภาวะทางสังคม ทั้งนี้ในชีวิตจริงของคนในสังคมต่างก็ต้องช่วยกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

11. ก่อให้เกิดการฝึกทักษะปฏิบัติที่ซ้ำ ๆ กันแต่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ตัวแปรสำคัญในการเรียนรู้อย่างหนึ่งของทฤษฎี Retention คือการฝึกปฏิบัติ แต่การวางแผนการสอนให้มีการฝึกปฏิบัติที่มีจำนวนเหมาะสมนั้นค่อนข้างทำได้ยาก แต่การสอน

แบบสตอรี่ไลน์ นอกจากจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนอยู่เสมอแล้ว บ่อยครั้งยังเปิดโอกาสให้มีการฝึกทักษะการปฏิบัติอีกด้วย

12. เน้นให้เห็นความสำคัญของการกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนารูปแบบความคิดรวบยอดด้วยตนเองก่อน

การสอนแบบสตอรี่ไลน์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาสติปัญญาและจินตนาการของผู้เรียนก่อน เช่น มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนสร้างกระเปาะเครื่องมือแพทย์พร้อมเครื่องเวชภัณฑ์บรรจุในกระเปาะ ซึ่งสิ่งที่สร้างขึ้นนั้นจะเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นจากความคิดรวบยอดของเขาคิดว่ามันน่าจะเป็นน่าจะมี หลังจากนั้นเมื่อเขามีโอกาสได้เห็นกระเปาะเครื่องมือแพทย์จริงๆ แล้วเขาก็สามารถเปรียบเทียบกับกระเปาะเครื่องมือแพทย์ที่เขาได้ทำขึ้นมา การเปรียบเทียบดังกล่าวก่อให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการปรับปรุงพัฒนางาน ซึ่งเป็นลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพนั่นเอง โดยที่ผู้เรียนเหล่านี้มีคำถามพร้อมอยู่แล้ว เขารู้อยู่แล้วว่าเขากำลังค้นอะไรและหลายครั้งที่อาจรู้สึกแปลกใจว่าทำไมถึงหลงลืมใส่บางสิ่งบางอย่างได้ บางครั้งพวกเขาอาจจะคิดว่าเวชภัณฑ์ที่บรรจุอยู่ในกระเปาะเครื่องมือแพทย์ของเขามีคุณค่ามากกว่าที่มีในกระเปาะเครื่องมือแพทย์จริงๆ การที่ครูให้ผู้เรียนสร้างสิ่งต่างๆ ขึ้นจากสิ่งที่ได้เห็น ได้สัมผัส ได้รับรู้เป็นการให้คำตอบกับผู้เรียนนำไปจนขาดความสามารถของผู้เรียน ขาดความหลากหลายของคำตอบที่เป็นไปได้และเป็นการไม่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะในการแก้ปัญหาในโอกาสที่ควรจะเป็น

13. เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ

สตอรี่ไลน์ เป็นวิธีการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งเนื้อหา หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยสามารถหลอมรวมเนื้อหาวิชาต่างๆ เช่น สังคมศึกษา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ภาษาอังกฤษ ดนตรีนาฏศิลป์ ฯลฯ เข้ามาจัดการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันที่จะต้องใช้กระบวนการคิด ทักษะต่างๆ ที่มีความหลากหลายมาช่วยในการแก้ไขปัญหา จึงเป็นการฝึกทักษะแก้ปัญหาของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

14. เน้นเรื่องการตั้งคำถามหลักของครูผู้สอน

การตั้งคำถามของครูผู้สอนเป็นหัวใจของการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์ เพราะคำถามหลักจะเป็นสื่อนำไปสู่การปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนอย่างหลากหลายและจะเป็นตัวเชื่อมโยงการดำเนินเรื่องให้ต่อเนื่องเป็นลำดับภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน

15. เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้หรือวิธีสอนที่หลากหลาย

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบต่างๆ เช่น เกม บทบาทสมมติ กระบวนการ สถานการณ์จำลอง ละครสืบสวนสอบสวน กรณีศึกษา สาธิต ทดลอง โครงงาน ใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เป็นต้น

ดังนั้น สรุปได้ว่าการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์เป็นลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดเน้นเทคนิค กระบวนการที่มุ่งส่งเสริมประสบการณ์อย่างหลากหลายแก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนเป็นผู้คิดและลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงของเรา ซึ่งสามารถนำไปใช้หรือแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้

1.1.5 หลักการสร้างสตอรี่ไลน์

เครสเวล (วลัย พานิช. 2542 : 2-3 ; อ้างอิงจาก Creswel. 1997) ได้เสนอหลักการในการวางแผนการสร้างสตอรี่ไลน์ไว้ 6 ประการดังนี้

1. ยึดหลักของการเล่านิทาน เล่าเรื่อง ดังนั้น สตอรี่ไลน์จึงควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับคน หรือกิจกรรม ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับคน เช่น เรื่องเกี่ยวกับสังคม ครอบครัว สิ่งที่ดีหรือสิ่งที่ไม่ดี บทเรียนต่าง ๆ ที่น่าจดจำ เป็นต้น

2. ยึดหลักของการวางโครงเรื่องให้น่าติดตาม นิทานหรือเรื่องราวที่สนุกและน่าสนใจ ก็คือเรื่องที่คุณฟังจะคอยติดตามและคาดคะเนว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นต่อไป ซึ่งในการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์ผู้เรียนจะสนุกในการเรียนรู้ตลอดเวลา

3. ยึดหลักว่าผู้สอนเป็นผู้วางเนื้อหาให้เป็นไปตามหลักสูตรโดยวางกรอบของเส้นทางเดินเรื่องแต่ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการในรายละเอียดต่างๆ ซึ่งหมายความว่า ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือทำกิจกรรม ค้นหาข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ด้วยตนเอง

4. ยึดหลักให้ผู้เรียนเป็นเจ้าของเรื่องราวหรือประสบการณ์ต่างๆ ในสตอรี่ไลน์ ซึ่งหมายถึงต้องให้ผู้เรียนได้นำความรู้หรือประสบการณ์เดิมของตนเองมาวิเคราะห์เชื่อมโยงเพื่อตอบคำถามหลักของผู้สอน โดยต้องสร้างหรือพัฒนารูปแบบแนวคิด (Conceptual Model) ของตนเองสำหรับประสบการณ์ใหม่ที่ผู้เรียนกำลังเกี่ยวข้องกับสตอรี่ไลน์นั้น ๆ

5. ยึดหลักเกี่ยวกับการดำเนินเรื่องในบริบทตามข้อ 1 การดำเนินเรื่องต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน โดยผู้เรียนได้ใช้ความคิดหรือประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมเพิ่มเติมกับประสบการณ์ใหม่ที่ได้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่

6. ยึดหลักโครงสร้าง โดยผู้สอนต้องให้ผู้เรียนมีรูปแบบแนวคิดของตนเองให้ผู้เรียนได้แสวงหาข้อมูลความรู้ มีการค้นพบและพิสูจน์สิ่งต่างๆ ที่ผู้เรียนได้คิดจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมและทักษะหลายๆ ประเภท

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ และเพยาร์ ยินดีสุข (2542 : 102) ได้กล่าวถึงหลักการเรียนการสอนของสตอรี่ไลน์ไว้ดังนี้ คือ

1. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถจำได้ถาวร (Retention) ซึ่งการเรียนแบบนี้ต้องเริ่มต้นด้วยการทบทวนความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

2. ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม เป็นการพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนเอง

3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตามประสบการณ์ชีวิตของตนและเป็นประสบการณ์จริงในชีวิตของผู้เรียน

4. ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีก โดยไม่มีการเบื่อหน่าย

5. ให้ผู้เรียนได้สร้างจินตนาการตามเรื่องที่กำหนด ซึ่งเป็นการเรียนรู้ด้าน ธรรมชาติ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง วิถีชีวิต ผสมผสานกันไป อันเป็นสภาพจริงของชีวิต

6. ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดระดับสูง เช่น คิดไตร่ตรอง คิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ คิดแก้ปัญหา คิดริเริ่ม คิดสร้างสรรค์ คิดสร้างสิ่งใหม่ คิดวิจัย เป็นต้น

7. ให้ผู้เรียนได้ใช้การทำงานเป็นกลุ่มจนเกิดทักษะ โดยอาจจะเป็นกลุ่มตั้ง แต่ 2 คน 4 คน 6 คน รวมทั้งการทำงานกลุ่มในห้องเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะกิจกรรมแต่ละ กิจกรรม อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดีด้วย

8. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวไปสู่สิ่งไกลตัว เช่น เรียนรู้เกี่ยวกับตัว เรา บ้านของเรา ครอบครัวเรา ชุมชนเรา ประเทศเราและประเทศเพื่อนบ้าน เป็นไปตามระดับ สติปัญญาของผู้เรียน

9. ให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเป็นสุข สนุกสนาน เห็นคุณค่าของงานที่ทำและ นำไปเสนอต่อเพื่อน ต่อชุมชน ทำให้เกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 ขนาธิป พรกุล (2543 : 160) ได้เสนอหลักที่ใช้ในการสร้างแผนการสอนแบบ สตอรี่ไลน์ ไว้ดังนี้

1. หลักของการวางเรื่อง (Principle of Story) เป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้ ประสพการณ์แก่ผู้เรียนจึงต้องวางเรื่องที่สามารถสะท้อนสภาพจริงในชีวิต

2. หลักของการคาดการณ์ (Principle of Anticipation) ผู้เรียนต้องคาด หมายว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น เขาจึงจะติดตามเรื่องไปที่ละตอนและนำไปคิดต่ที่บ้าน เพราะผู้เรียนมี ส่วนร่วมในกระบวนการที่เขาเป็นเจ้าของ

3. หลักของเส้นเชือกที่เป็นของผู้สอน (Principle of The teacher's rope) การสร้างเรื่องเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยมีผู้สอนคอยควบคุมเส้นเชือกให้ ผู้เรียนเดินทางไปตามเส้นเชือกที่ผู้สอนวางแผนให้เรียนรู้ในเรื่องที่ผู้สอนต้องการสอน แต่เส้นเชือกนี้ มีความยืดหยุ่น ผู้เรียนจะกำหนดทิศทางให้เส้นเชือกโค้งหรือผูกปมได้ตามความต้องการ

4. หลักของความเป็นเจ้าของ (Principle of Ownership) ผู้เรียนรู้สึก รับผิดชอบ ภาคภูมิใจและกระตือรือร้นในการแสดงบทบาท ผู้สอนกระตุ้นด้วยคำถามที่เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนสร้างรูปแบบมโนทัศน์ของตนเอง ผู้สอนจะพบว่าผู้เรียนไม่ได้เป็นด้วยแก้วเปล่าที่รอให้ ผู้สอนเติมน้ำให้เต็ม

5. หลักของเนื้อเรื่อง (Principle of Context) ที่ว่าการเรียนรู้เกิดจากการ เชื่อมโยงเรื่องใหม่กับเรื่องที่เรียนมาแล้ว ผู้เรียนสร้างความเข้าใจจากเรื่องที่รู้แล้วไปสู่เรื่องที่ยังไม่รู้ การสร้างเรื่องที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง ผู้เรียนจะมองเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องที่เรียนกับชีวิตจริงของ เขา ทำให้เขากระหายที่จะรู้ จึงทำการค้นคว้า ฝึกทักษะและเรียนรู้เรื่องใหม่

6. หลักของการจัดโครงสร้างก่อนทำกิจกรรม (The Structure Before Activity Principle) การบอกให้ผู้เรียนสร้างรูปแบบมโนทัศน์ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนดึงความรู้ เดิมออกมาใช้ ทำให้ผู้สอนรู้พื้นฐานของผู้เรียนสามารถจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้

อรรถัย มูลคำ (2544 : 32) ได้กล่าวถึงการสร้างการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ไว้ว่า ควรยึดแนวทางดังต่อไปนี้

1. การเล่านิทานหรือเล่าเรื่อง

การเล่านิทานหรือเล่าเรื่องจะมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ผสมผสานอยู่ด้วยกัน สามส่วนคือ ตัวละคร (คน สัตว์ หรือทั้งคนทั้งสัตว์) ดังนั้นกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่กำหนดนั้น จึงควรมีความเกี่ยวข้องกับคนหรือสัตว์ เช่น ครอบครัว สังคม เป็นต้น โดยปกติทั่วไปการเล่าเรื่อง หรือนิทานจะใช้ในการสอนเรื่องราวในอดีตในเรื่องของตำนาน ความเชื่อ เรื่องเล่า เพื่อเป็นการสอนอุปมาอุปมัยเกี่ยวกับศีลธรรมและเพื่อความสนุกสนาน เด็ก ๆ ชอบที่จะฟังนิทาน พวกเขาจะมีความสุขในการฟังนิทาน เทพนิยาย แม้ว่าเรื่องที่ฟังนั้นจะเคยฟังมาครั้งหนึ่งแล้วก็ตาม

2. การวางแผนเรื่องให้ชวนติดตาม

เรื่องเล่านิทานเหล่านั้นจะต้องจัดลำดับเป็นตอนๆ ตั้งแต่เริ่มต้นและดำเนินไปถึงตอนจบเนื่องจากเนื้อหาต่าง ๆ รวมถึงกิจกรรมที่จะต้องมีผู้ฟังและจุดมุ่งหมาย ผู้เล่าจะต้องมีความตั้งใจที่จะเล่าและเรื่องที่จะเล่าทุกตอนต้องสอดคล้องกับเรื่องราวตอนก่อนๆ มีเพียงครูผู้สอนเท่านั้นที่จะรู้ว่าการดำเนินเรื่องตอนต่อไปนั้นจะเป็นอย่างไร และในทุกๆ วันเรื่องเหล่านั้นจะสามารถสร้างความประหลาดใจและความตื่นเต้นให้กับผู้เรียนที่จะต้องคอยติดตามคาดคะเนว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นต่อไปอีก

3. ผู้สอนเป็นผู้กำหนดโครงสร้าง

โดยนำเนื้อหาและจุดประสงค์ในหลักสูตรมาวางกรอบเส้นทางการเดินเรื่อง หากแต่ผู้เรียนจะเป็นผู้ดำเนินการสร้างรายละเอียดต่าง ๆ โดยเป็นผู้ลงมือทำกิจกรรมค้นหาข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ด้วยตนเอง เพื่อตอบคำถามหลักของครูผู้สอน

4. ผู้เรียนเป็นเจ้าของเรื่องราวหรือประสบการณ์ต่าง ๆ

เนื่องจากการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์นั้น เรื่องเล่าสามารถดำเนินไปในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ดังนั้นถึงแม้ว่าครูจะรู้ลำดับการดำเนินเรื่องอยู่แล้วก็ตาม แต่ผู้สร้างรายละเอียดของเนื้อเรื่องคือตัวผู้เรียน เช่น ครูรู้ว่าผู้เรียนจะต้องสร้างครอบครัวแต่ผู้เรียนเป็นผู้ทำให้ครอบครัวนั้นเป็นรูปเป็นร่างขึ้น ผู้เรียนเป็นผู้เขียนประวัติและจัดสร้างลักษณะทางกายภาพของสมาชิกครอบครัวแต่ละคน ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดแบบบ้านและผู้เรียนก็เป็นผู้ที่กำหนดว่าสมาชิกแต่ละคนมีความสนใจอะไร มีบุคลิกภาพอย่างไร ฯลฯ ดังนั้น ไม่เพียงแต่นักเรียนเท่านั้นที่จะพบกับความประหลาดใจในแต่ละครั้ง เพราะทุกครั้งครูผู้สอนก็มีโอกาสพบกับสิ่งใหม่ ๆ ที่สร้างความแปลกใจด้วยเช่นกัน

5. ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ผู้สอนจะต้องมีคำถามหลักในการกระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรม โดยผู้เรียนใช้ความคิดและประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมแล้วเพิ่มเติมประสบการณ์ใหม่ด้วยการลงมือทำกิจกรรมต่างๆ การแสวงหาข้อมูลการพบองค์ความรู้ใหม่ การเสนอข้อค้นพบ พิสูจน์สิ่งที่ตนเป็นแนวคิดของตนเอง รวมทั้งการสร้างข้อสรุปความรู้ใหม่ ๆ ด้วยตนเอง

จากหลักการดังกล่าว การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดหลักการต่างๆ มาประยุกต์ใช้ เช่น หลักการเล่าเรื่องราว เล่าเรื่อง การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การยึดเนื้อหาโดยบูรณาการประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียนเข้าด้วยกัน

1.1.6 องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

สตอรีไลน์หรือเรื่องราวหรือนิทานหรือตัวละคร จะมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ผสมผสานอยู่ด้วยกันอย่างน้อยสี่ส่วน ได้แก่ ตัวละคร (คนหรือสัตว์ หรือทั้งคนทั้งสัตว์) เวลา (อดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต) สถานที่ (สิ่งแวดล้อม หรือสถานที่ที่ดำเนินเรื่องราวต่าง ๆ) นอกจากนี้ตัวละครจะตั้งมีการดำเนินชีวิตทั้งเป็นลักษณะวิถีชีวิตปกติและวิถีชีวิตที่ไม่เป็นไปตามปกติ โดยอาจจะมีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นกับตัวละคร ดังนั้น สตอรีไลน์จึงมีองค์ประกอบอย่างน้อย 4 องค์ประกอบด้วยกัน

องค์ทั้ง 4 ของเส้นทางเดินเรื่องมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อ Storyline Method ลักษณะต่างๆ ขององค์เหล่านี้สามารถอธิบายให้เห็นชัดเจนๆ ได้ดังนี้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2545 : 202-203)

1. ฉาก (Setting) ได้แก่ สถานที่หรือภาพกว้างๆ ที่เป็นการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ สถานที่อยู่อาศัยของตัวละครในเรื่องนั้น ๆ โดยจะมีเงื่อนไขของเวลา เช่น เวลาปัจจุบัน เวลาในยุคประวัติศาสตร์ เป็นต้น ส่วนสถานที่จะเป็นการกำหนดตามเรื่องที่สร้างขึ้น เช่น เรือเดินสมุทร บ้านเรือน ชายทะเล สถานีขนส่ง เกาะ ธนาคาร สถานีตำรวจ เป็นต้น ซึ่งผู้สอนจะต้องตั้งคำถามแล้วสร้างฉากขึ้นตามคำตอบหรือจินตนาการของตน

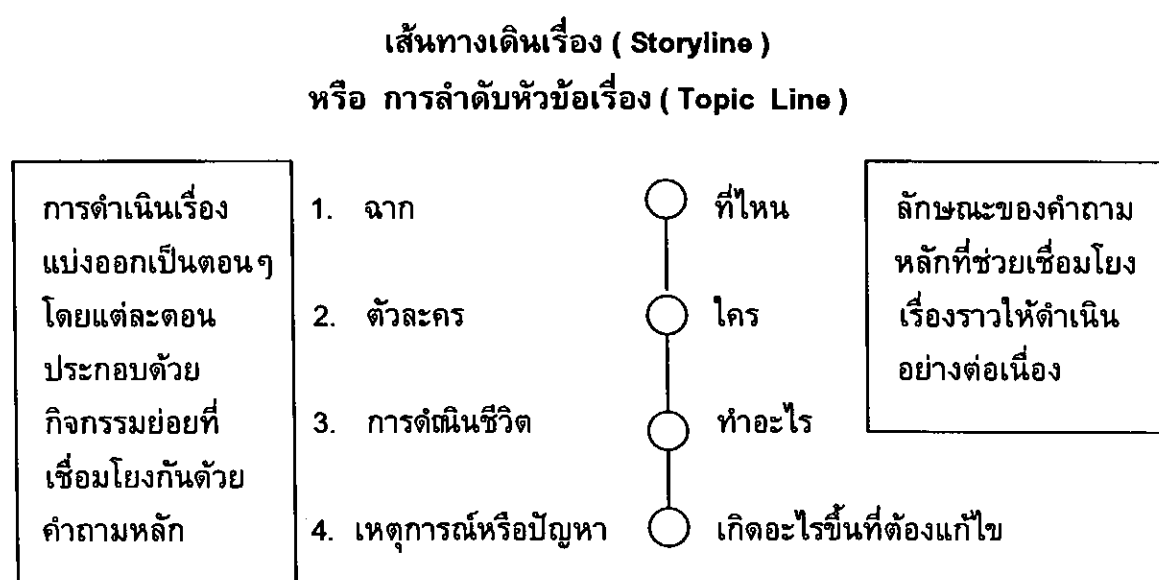
2. ตัวละคร (Character) ได้แก่ คนหรือสัตว์ที่มีชีวิตโลดแล่นอยู่ในเนื้อเรื่อง โดยต้องคำนึงอยู่เสมอว่าต้องให้ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ในเรื่องที่จะเรียนด้วย โดยผู้เรียนจะมีฐานเป็นตัวละครตัวหนึ่งของเรื่อง ซึ่งอาจสร้างเป็นสัญลักษณ์ ดูกตา หรือหุ่นแทนก็ได้ ตัวละครนั้นๆ จะมีบทบาทในการเดินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและมีความรู้สึกตัวละครเหล่านั้นเป็นตัวแทนของเขาจริงๆ จนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ตัวละครหรือหุ่นที่สร้างขึ้นจะต้องมีความกลมกลืนและสัมพันธ์กับฉาก เช่น ฉากเป็นเรือเดินสมุทร ตัวละครก็คือลูกเรือ กัปตันเรือ ตันหน ผู้โดยสาร ฉากเป็นธนาคาร ตัวละครก็คือ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ ลูกค้า ยาม เป็นต้น

3. วิถีชีวิตหรือการดำเนินชีวิต (A Way of Life) ได้แก่ เรื่องราวในการดำรงชีวิตโดยปกติของตัวละคร เช่น กิจวัตรประจำวันของตัวละครแต่ละคน เป็นต้น ฯลฯ

4. เหตุการณ์ (Event) ได้แก่ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือปัญหาในความเป็นจริงที่ตัวละครต้องเผชิญหรือเป็นการสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นมา แล้วให้ผู้เรียนเรียนรู้ สร้างความตระหนักฝึกแก้ไขปัญหาตามจุดประสงค์ของวิชาต่างๆ ที่ผู้สอนวิเคราะห์จากหลักสูตร เช่น ปรากฏการณ์ธรรมชาติ การท่องเที่ยว วันสำคัญ การทำงาน อุบัติภัยหรือภัยธรรมชาติต่าง ๆ เป็นต้น คำถามที่ผู้สอนใช้กับผู้เรียนในแต่ละองค์จะช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างไม่จำกัด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความน่าสนใจของประเด็นหลัก ความสามารถในการใช้คำถามของครู ความ

กระตือรือร้นในการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคนที่จะแลกเปลี่ยนถ่ายทอดซึ่งกันและกัน แน่นนอนที่สุดว่า ผู้เรียนแต่ละคนจะมีโอกาสพัฒนาความสามารถให้เต็มศักยภาพของตน

ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
อาจสรุปได้ดังภาพประกอบ 1 (อรรถพล อนันตวรสกุล. 2545 : 72)

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

โดยสรุปการดำเนินเรื่องในสตอรี่ไลน์ก็คือ กระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ โดยผู้สอนจะเป็นผู้พัฒนาหรือวางโครงเรื่องสตอรี่ไลน์ ส่วนผู้เรียนจะเป็นผู้ทำกิจกรรมตามลักษณะเส้นทางเดินเรื่องในแต่ละองค์

1.1.7 ขั้นตอนของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

อรรถพล มูลคำ และคณะ (2544 : 41-49) กล่าวว่า การนำนวัตกรรมสตอรี่ไลน์มาใช้ในการบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนสามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การสังเคราะห์และวิเคราะห์เนื้อหารายวิชา กลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ด้วยการร่วมมือกันในกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง อาทิ ศิษยานุศิษย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครองและผู้สอน เพื่อพิจารณาอย่างละเอียดว่า องค์ความรู้ที่ประสงค์จะจัดให้แก่ผู้เรียนนั้นได้แก่อะไรบ้าง มีความโดดเด่นสอดคล้องหรือซ้ำซ้อนอยู่ในวิชา รายวิชา กลุ่มวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ อย่างไร แล้วกำหนดองค์รวมแห่งความรู้ที่พึงประสงค์ไว้ให้ชัดเจนในรูปของหลักสูตร (ถ้าเป็นการบูรณาการหลักสูตร) หรือในรูปของหัวข้อ (ถ้าเป็นบูรณาการการเรียนการสอน)

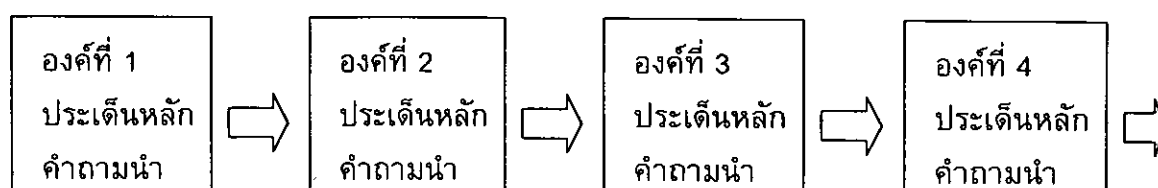
2. การเขียนหลักสูตรหรือแผนการสอน เมื่อคณะผู้กำหนดหลักสูตรสังเคราะห์องค์รวมแห่งองค์ความรู้ที่ประสงค์จะให้ปรากฏอยู่ในหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ก็จะเขียนหลักสูตรขึ้นโดยใช้เส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line) เป็นกรอบในการเขียนแผนการสอน

3. การกำหนดเส้นทางการเดินเรื่องให้สอดคล้องกับหลักสูตรหรือหัวเรื่อง (Theme) เส้นทางการเดินเรื่องที่ใช้เป็นกรอบสำหรับการดำเนินการโดยวิธีสตอรีไลน์ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ คือ ฉาก ตัวละคร วิธีชีวิต หรือการดำเนินชีวิต และเหตุการณ์ แต่ละองค์ประกอบด้วยประเด็นหลักบางประการที่ยกขึ้นมาพิจารณาเป็นพิเศษ โดยการตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนค้นหาคำตอบ คำถามเหล่านี้ยังโยงไปยังคำตอบที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่ประสงค์จะบูรณาการเข้าด้วยกัน นอกจากนี้เส้นทางการเดินเรื่องยังอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลเชิงตรรกและการบรรยายไปตามลำดับเนื้อหาของแต่ละองค์อีกด้วย

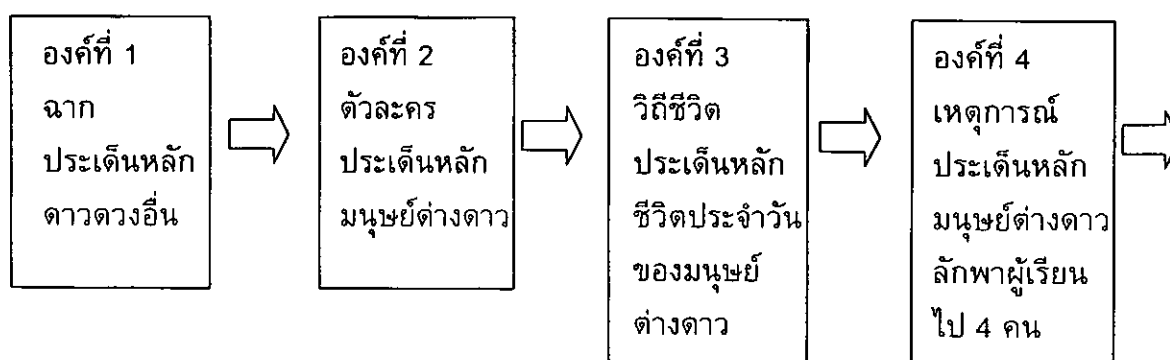
4. การประเมินผล คือ ขั้นตอนสุดท้ายที่ใช้สำหรับสตอรีไลน์ การประเมินผลที่นำมาใช้ควบคู่กับนวัตกรรมนี้ คือ การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง โดยออกมาเป็นผลงาน

บาร์ (อรัย มูลคำ; และคณะ. 2544 : 43 ; อ้างอิงจาก Barr. 1998) เสนอตัวอย่างการบูรณาการการเรียนการสอนไว้ภายใต้หัวเรื่อง “การลักพาตัวในอวกาศ” (Space Abduction) ภาพประกอบ 2

เส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line)

การลักพาตัวในอวกาศ (Space Abduction)

คำถามนำ ภาษาศาสตร์ หนังสือพิมพ์ บทความ วิทยาศาสตร์ การเดินทางใน อวกาศดวงดาว ระบบสุริยะ ภูมิศาสตร์	คำถามนำ ภาษาศาสตร์ ชีวประวัติ การเล่าเรื่อง วิทยาศาสตร์ กายวิภาค ของมนุษย์	คำถามนำ เรื่องเวลา ศิลปศาสตร์ ชีวิต/หนัง/ดนตรี วิทยาศาสตร์ การออกแบบ ยานอวกาศ	คำถามนำ คณิตศาสตร์ การเดินทาง - ในอวกาศ มนุษยศาสตร์ วัฒนธรรมที่ แตกต่าง
---	--	---	---

ภาพประกอบ 2 แสดงเส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line)

จากแผนภาพในข้างต้น จะเห็นได้ว่า เส้นทางการเดินเรื่องประกอบด้วยเนื้อหาที่สัมพันธ์สืบเนื่องกันรวม 4 องค์ คือ ฉาก ตัวละคร วิธีชีวิตและเหตุการณ์ ในแต่ละองค์จะมีประเด็นหลักและคำถามนำจากรายวิชาต่างๆ ที่ผู้สอนเห็นว่าควรจะมาบูรณาการในการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเรื่องนี้ ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ตอนที่ 1 คือ องค์ประเด็นหลักคือดาวอื่น คำถามนำคือคำถามที่เกี่ยวกับดาวดวงอื่น โดยผู้สอนจะต้องถามนำเพื่อให้ผู้เรียนหาคำตอบ ความพยายามในการหาคำตอบของผู้เรียนนี้เองนำไปสู่เนื้อหาวิชาหรือคำตอบที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้ทราบหรือมีพฤติกรรมที่สามารถแสดงออก ตลอดจนมีทักษะในการนำเสนอได้ ในตอนที่ 2 ประเด็นหลัก คือ ตัวละคร ลำดับของการดำเนินการก็เลื่อนไหลไปเช่นเดียวกับองค์ที่ 1 เมื่อผู้สอนดำเนินการไปจนครบ 4 ตอน นั้นหมายความว่าองค์ความรู้ทั้งหมดที่ผู้สอนต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ ได้สำเร็จเสร็จสิ้นลงแล้วภายใต้หัวข้อเดียวกันโดยสมบูรณ์ แต่ผู้เรียนอาจจะยังคงมีความสนใจต่อไปได้ ในกรณีนี้ บาร์ (Barr) จึงได้กำหนดลูกศรต่อจากองค์ที่ 4 ไว้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าต่อไป

ชนาธิป พรสกุล (2543 : 162) ได้เสนอวิธีการเรียนการสอนแบบสตอรีไลน์ว่า ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสร้างฉากให้ปรากฏด้วยการใช้เทคนิคแห่งศิลปะในการประดิษฐ์ ฉากจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการฝึกทักษะตามที่ครูวางแผนไว้จากการออกแบบคำถามสำคัญ (Key Questions) ให้เป็นไปตามขั้นตอนของการทำกิจกรรม โดยที่ผู้สอนจะกำหนดเส้นทางการเดินเรื่อง แต่รายละเอียดของเนื้อหา ผู้เรียนจะเป็นผู้กำหนดเท่านั้น

ขั้นที่ 1 ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสร้างกรอบคร่าวๆ โดยแสดงวิธีสร้าง ตัวละคร (สมาชิกกรอบคร่าว)

ขั้นที่ 2 ให้ผู้เรียนกำหนดบทบาทของสมาชิกในครอบครัวตามแผนของผู้สอน ผู้เรียนจะต้องสร้างประวัติของตนโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับงานอดิเรก ความสนใจ บุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ในครอบครัวและปัญหา

ขั้นที่ 3 ผู้สอนตั้งคำถามสำคัญ ตัวอย่างเช่น “ครอบครัวท่านมีใครบ้าง ขอให้ตัวแทนสมาชิกในครอบครัว 1 คน ทำหน้าที่แนะนำคนในครอบครัว” ขณะฟังคำอธิบาย ผู้สอนต้องสร้างแรงจูงใจโดยดึงบางประเด็นในเรื่องมาฝึกทักษะ

ขั้นที่ 4 ให้ผู้เรียนสร้างบ้านของตนและครอบครัว โดยใช้คำถามสำคัญข้อต่อไป ตัวอย่างเช่น “ช่วยกันสร้างบ้านให้ครูดูซิว่าบ้านจะมีลักษณะอย่างไร” ผู้สอนช่วยจัดสัดส่วนพื้นที่และอภิปรายเทคนิคการสร้างบ้าน เมื่อสร้างบ้านเสร็จผู้เรียนอาจรายงานด้วยการแสดงบทบาทสมมติ หรือเขียนรายงาน หรือวาดแบบแปลน

จากข้างต้นที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ขั้นตอนการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ควรดำเนินตามขั้นตอน โดยเริ่มจากผู้ที่เกี่ยวข้องต้องวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหารายวิชา เพื่อพิจารณาว่าองค์ความรู้ที่จะจัดให้ผู้เรียนคืออะไร ซึ่งจะได้เขียนหลักสูตรหรือแผนการสอนให้สอดคล้องกับองค์ความรู้ โดยใช้เส้นทางการดำเนินเรื่องเป็นกรอบในการเขียนแผนการสอนและเส้นทางการดำเนินเรื่องนี้จะต้องสอดคล้องกับหลักสูตร สุดท้ายต้องมีการประเมินผลซึ่งจะออกมาในรูปของผลงาน

1.1.8 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

โดยทั่วไปรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและมีประโยชน์มากที่สุดนั้น จะเป็นแผนจัดการเรียนรู้แบบตารางประกอบด้วย สดมภ์ (Column) 6 สดมภ์ แต่ในที่นี้ขอเสนอเป็น 7 สดมภ์ โดยเสนอเพิ่มสดมภ์สุดท้าย “สอดคล้องกับจุดประสงค์ของมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด” รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Storyline มีลักษณะเรียงตามลำดับ ดังนี้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545 : 206 - 207)

สดมภ์ที่ 1 ลำดับการเนินเรื่อง (Storyline Topic) ซึ่งจะเป็นลำดับหัวเรื่องของเรื่องราวบทเรียน จะแบ่งออกเป็นตอนหรือเป็นข้อ

สดมภ์ที่ 2 คำถามหลัก (Key Questions) จะเป็นคำถามหลักหรือคำถามสำคัญ ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องมีการค้นหาคำตอบ

สดมภ์ที่ 3 กิจกรรม (Activities) กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่มีรูปแบบต่างกัน และเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่การตอบปัญหาหรือตอบคำถามหลัก

สดมภ์ที่ 4 การจัดชั้นเรียน (Class Organization) เป็นการระบุข้อมูลเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มการจัดกิจกรรมในสดมภ์ 3 ว่าควรจัดเป็นทั้งชั้นเรียน จับคู่กลุ่มย่อย 3, 4 หรือ 5 คน หรือรายบุคคล

สดมภ์ที่ 5 สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ (Resources) เป็นการระบุสื่ออุปกรณ์รวมถึงแหล่งการเรียนรู้ที่จะช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น แผนที่ เครื่องบันทึกเสียง โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ สถานประกอบอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

สดมภ์ที่ 6 ผลงาน (Outcomes) เป็นการระบุผลงานของการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นผลงานของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประเมินผล

สดมภ์ที่ 7 จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Objective Goals) เป็นการวิเคราะห์ว่ากิจกรรมนั้นๆ สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ได้ในวิชาใด และจุดประสงค์ใด

ลำดับการ ดำเนิน เรื่อง Storyline	คำถามหลัก (Key Questions)	กิจกรรม (Activities)	การจัด ชั้นเรียน (Class Organization)	สื่อ / แหล่งเรียนรู้ (Resources)	ผลงาน (Outcomes)	จุดประสงค์ของ การเรียนรู้ (Goals/ Objective)

ภาพประกอบ 3 แผนการจัดการเรียนรู้แบบตาราง

1.1.9 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาร์ ยินดีสุข (2544 : 103-104) ได้เสนอแนะบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบสตอรีไลน์ เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เป็นผู้จัดเตรียม

1.1 กรอบแนวคิดของเรื่องที่จะสอน โดยเขียนเส้นทางเดินเรื่องและกำหนดเรื่องเป็นตอน โดยแต่ละหัวเรื่องในแต่ละตอนได้จากการบูรณาการ

1.2 เตรียมคำถามสำคัญหรือคำถามหลักเพื่อใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติ

2. อำนวยความสะดวกระหว่างการเรียนการสอน เช่น

2.1 เป็นผู้นำเสนอ (Presenter) เช่น นำเสนอประเด็นปัญหาเหตุการณ์ในเรื่องราวที่จะสอน

2.2 เป็นผู้สังเกต (Observer) สังเกตขณะผู้เรียนตอบคำถาม ถามคำถาม ปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ของผู้เรียน

- 2.3 เป็นผู้ให้การกระตุ้น (Motivator) กระตุ้นความสนใจผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการเรียนแท้จริง
- 2.4 เป็นผู้ให้การเสริมแรง (Reinforcer) เพื่อให้เกิดความถี่ของพฤติกรรม การเรียน
- 2.5 เป็นผู้แนะนำ (Director)
- 2.6 เป็นผู้จัดบรรยากาศ (Atmosphere Organizer) ให้บรรยากาศการเรียนการสอนดีทั้งด้านกายภาพและด้านจิตสังคม เพื่อให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข
- 2.7 เป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Reflector) ให้การวิพากษ์วิจารณ์ข้อดี ข้อบกพร่องเพื่อให้พฤติกรรมคงอยู่หรือปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการเรียน
- 2.8 เป็นผู้ประเมิน (Evaluator) ควรมีการประเมินเป็นระยะ ๆ ได้แก่ ประเมินกระบวนการ (Process) ประเมินพฤติกรรมระหว่างหาความรู้ (Performance) และประเมินผลงาน (Product) ซึ่งอาจเป็นองค์ความรู้และ / หรือ สิ่งประดิษฐ์
3. เน้นให้นักเรียนใช้กระบวนการ (Process Oriented) มากกว่าเนื้อหาเรื่องเนื้อหาสาระ (Content Rented)
4. เน้นการบูรณาการระหว่างวิชา (Integration) หรือผสมผสานระหว่างวิชาในหลักสูตร
5. เป็นแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้แหล่งหนึ่ง ที่ให้ผู้เรียนซักถามปรึกษาเพื่อค้นคว้าหาความรู้
6. เป็นผู้เริ่มประเด็นปัญหา เหตุการณ์ในเรื่องราวที่จะสอนและต้องจัดกิจกรรมเพื่อจบด้วยความตื่นเต้น ความพอใจทั้งผู้สอน ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และคนในชุมชน เป็นต้น
- บทบาทของผู้เรียนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ มีดังนี้
1. เป็นผู้ศึกษาค้นคว้าปฏิบัติด้วยตนเองทุกเรื่องตามที่ผู้สอนกำหนด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้
 2. ดำเนินการเรียนด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนานตื่นเต้น มีชีวิตชีวาและท้าทาย
 3. มีส่วนร่วมในการเรียนทั้งร่างกาย จิตใจและการคิดในทุกสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติเหมือนสถานการณ์ในชีวิตจริง
 4. เรียนทั้งในห้องเรียน (Class) และในสถานการณ์จริง (Reality) เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม
 5. ตอบคำถามหลักหรือคำถามสำคัญ (Key Questions) ที่ครูกำหนดจากประสบการณ์ของตนเองหรือประสบการณ์ในชีวิตจริง

6. มีความกระฉับกระเฉง ว่องไวในการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เช่น สามารถจำ พิจารณา ทำตามคำแนะนำของผู้สอนได้อย่างดี

7. ทำงานด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ อาจจะทำคนเดียว เป็นคู่ เป็นกลุ่ม ได้ด้วยความเต็มใจและด้วยเจตคติที่ดีต่อกัน

8. มีความสามารถในการสื่อสาร เช่น ฟัง พูด อ่าน เขียนทักษะทางสังคม รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนในกลุ่มเพื่อนในกลุ่มอื่น ๆ และกับผู้สอน

9. เป็นผู้มีความสามารถในการแก้ปัญหา คิดริเริ่มสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์

10. เป็นผู้สามารถสร้างความรู้ (Construct) ด้วยตนเองและเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

อรรถัย มูลคำ และคณะ (2544 : 52) กล่าวถึง บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ฝ่าย ดังนี้คือ

1. บทบาทของผู้สอน

1.1 ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจและปรับเนื้อหากระบวนการและทฤษฎีการสอนต่างๆ ให้เข้ากับสภาพที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

1.2 วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูรายวิชา กลุ่มวิชาอื่นๆ ที่สอนในชั้นเดียวกัน ครูวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร เป็นต้น เพื่อให้ข้อเสนอแนะและเกิดการประสานความร่วมมือกันทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

1.3 กำหนดกิจกรรม การวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้าและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ เช่น เอกสาร หนังสือ วีดิทัศน์ ซีดีรอม เป็นต้น ตลอดจนแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นบุคคลและสถานที่

1.4 จัดกิจกรรมที่จะให้ปฏิบัติอย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียน เช่น สภาพท้องถิ่น บริเวณโรงเรียน สภาพท้องถิ่นสิ่งแวดล้อมใน ชุมชน เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

1.5 ลดบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้กำกับหรือผู้จัดการ เพื่อสนับสนุนสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและแสวงหาความรู้โดยใช้คำถามนำ

1.6 วัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบตามสภาพจริง โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลาย ๆ วิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน แฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นข้อมูลของผู้เรียนรายบุคคลและเป็นเพื่อการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนการสอนในครั้งต่อไป

2. บทบาทของผู้เรียน

2.1 ฝึกวางแผนการทำงานต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่น

2.2 ค้นคว้าหาความรู้ที่ตนเองและกลุ่มสนใจเพื่อนำเสนอต่อเพื่อนร่วมชั้น

2.3 ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่มโดยกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วมกัน กำหนดงานและลำดับขั้นตอนการทำงานแบ่งงานตามความสามารถของสมาชิกในกลุ่ม ลงมือปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง รับฟังการชี้แนะและวิจารณ์จากผู้อื่นเพื่อการปรับปรุงงานชิ้นใหม่ในผลงานร่วมกัน ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาผลงานของตนเองจนเป็นที่พอใจและสามารถสรุปความรู้ที่ได้ค้นพบด้วยตนเอง

3. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

3.1 ศึกษาและทำความเข้าใจหลักการของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยเฉพาะวิธีสตอรีไลน์

3.2 ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.3 สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้มีการประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน การเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางตามที่คณะครูต้องการสนใจและร้องขอมาให้ความรู้ตามสมควรแก่โอกาส

3.4 ส่งเสริมสนับสนุน จัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อสารการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นผู้ใช้ให้มีปริมาณเพียงพอ

3.5 นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนและการปฏิบัติงานของผู้สอนทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนรายงานผลไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.6 สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ ตลอดจนจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง

จากข้างต้นสรุปได้ว่า บทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบสตอรีไลน์สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ บทบาทของผู้สอนซึ่งจะทำหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน บทบาทของผู้เรียนซึ่งจะทำตามที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ แต่ผู้เรียนจะต้องค้นคว้าและค้นคว้าจนพบองค์ความรู้ของตนเอง สุดท้ายคือ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งจะทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสตอรีไลน์ดำเนินไปได้ด้วยดี

1.1.10 ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

จากการศึกษาพบว่า ได้มีผู้ที่กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้ดังนี้
ลิปกา (Creswell. 1997 : 115 – 226 ; อ้างอิงจาก Lipka. 1997) กล่าวว่า การเรียนรู้ สตอรีไลน์มีประโยชน์คือ ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะและความเข้าใจที่ได้เรียนในห้องเรียนกับชีวิตจริง สร้างโอกาสให้เกิดการเรียนรู้โดยผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ทักษะทางปัญญาของตน โดยให้มีระดับความยากง่ายตามความสามารถของนักเรียน ซึ่งอาศัยรูปแบบ การเรียนแบบร่วมมือ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเรียนและเป็นการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

ไซมอน (Creswell. 1997 : 115 – 116 ; อ้างอิงจาก Simon. 1997) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีประโยชน์เนื่องจากเป็นวิธีที่ก่อให้เกิดความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและทักษะทางสังคม ซึ่งวิธีการเรียนรู้แบบนี้จะเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในการคิดประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ผู้เรียนจะเกิดความภาคภูมิใจในฝีมือของตนเองและผู้สอนมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์ที่ได้รับจากห้องเรียนมาประยุกต์สร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

ฮาร์คเนส (Creswell. 1997 : 117 ; อ้างอิงจาก Harkness. 1997) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีประโยชน์ เนื่องจากเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน โดยฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกัน ในการค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำในเรื่องโครงสร้างหรือหัวข้อ เมื่อผู้เรียนได้ผ่านขั้นตอนในการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ จะก่อให้เกิดการเป็นเจ้าของงานชิ้นนั้น ซึ่งวิธีดังกล่าวนี้จะทำให้เกิดความแตกต่างกับรูปแบบการสอนอื่นๆ โดยผู้เรียนจะมีการสร้างรูปแบบความคิดจากสติปัญญาของตนเองก่อนที่จะไปทดสอบกับสภาพที่เป็นจริง

วลัย พานิช (2542 : 9 – 10) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์ ดังนี้

1. เป็นการตอบสนองความต้องการ 4 ประการของผู้เรียน ซึ่ง เดวิส นาร์เรน แซกส์ (David Narran Saxes) กล่าวถึงความต้องการที่เป็นธรรมชาติของผู้เรียน ดังนี้

1.1 การสื่อสาร (Communication) เด็กทุกคนต้องการพูดคุยและรับฟังซึ่งกันและกันของสตอรี่ไลน์ เน้นการปรึกษาหารือ พูดคุยร่วมวางแผน ซึ่งผู้เรียนต่างต้องรับฟังซึ่งกันและกันและเสนอความคิดเห็นร่วมกันด้วย

1.2 การสร้างหรือลงมือทำด้วยตนเอง (Building Construction) ซึ่งโดยธรรมชาติเด็กทุกคนต้องการสร้างสิ่งต่างๆ ด้วยการใช้มือของตนเอง (Love to make things with hands) หรือสร้างด้วยปัญญาของตน ดังนั้น ในหลักการสตอรี่ไลน์ การใช้ความคิด จินตนาการ การวางแผน จัดหาข้อมูลสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองจึงเป็นการผลิตงานที่ได้จากความสามารถโดยมิได้มาจากการจำข้อมูล

1.3 การคิดและลงมือปฏิบัติ (Thought and Action) โดยธรรมชาติเด็กทุกคนรู้จักถามและต้องการรับฟังคำตอบในสิ่งที่ตนเองอยากรับซึ่งในสตอรี่ไลน์จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำ ได้คิดอย่างอิสระในทุกขั้นตอน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ค้นพบ สืบค้น สร้างการท้าทายในการคิดสำรวจและสร้างจินตนาการ ผู้เรียนจะได้ฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ จึงอาจสรุปได้ว่า การสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์เป็นวิธีสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดความคิดและฝึกปฏิบัติตามความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

1.3.1 การค้นพบ ผู้เรียนได้อยู่ในสถานการณ์การเรียนรู้ใหม่ซึ่งต้องตีความแสดงความคิดเห็นและทดลองพิสูจน์สิ่งต่างๆ

1.3.2 การฝึกสอนผู้เรียนให้ได้ใช้ความคิดของตนเองในการหาความกระจ่างของข้อมูลต่างๆ และตรวจสอบข้อเท็จจริง

1.3.3 การสร้างจินตนาการ ผู้เรียนได้ใช้ความคิดของตนเองในการสร้างสรรค์ทั้งเชิงศิลปะและสร้างทางเลือกต่างๆ จากหลายมุมมอง

1.3.4 การแก้ปัญหา การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากการแก้ปัญหา ซึ่งผู้เรียนได้วิเคราะห์และแสวงหาแนวทางเลือกสำหรับการแก้ปัญหา

1.3.5 การตัดสินใจเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีทางเลือกหลายทางและเลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุดบนหลักฐานที่เชื่อถือได้

1.3.6 ความรับผิดชอบ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ดำเนินการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้เรียนต้องรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่เพื่อทำให้การเรียนรู้ใหม่เกิดขึ้นได้

1.4 ความต้องการที่ยอมรับว่าตนเองมีค่า สามารถแสดงความรู้สึกได้ (Self expression) โดยธรรมชาติเด็กทุกคนต้องการมีความรู้สึกว่ามีค่า ได้รับการยกย่องเกี่ยวกับงานหรือความคิดเห็นของตน โดยกิจกรรมทุกอย่างแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของผู้เรียน โดยผู้เรียนได้สร้างงานและผู้สอนยอมรับในคุณค่าของงานนั้น

2. เป็นการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Svyion Lrstninh) โดยผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ เพราะผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ศึกษาเอง เป็นการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนได้เห็นผลงานของตนเอง

3. ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองทั้งทางด้านสติปัญญา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา การตัดสินใจหรือการสร้างองค์ความรู้ (เนื้อหา) ด้วยตนเอง หรือพัฒนากระบวนการ เช่น การแสวงหาความรู้ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน รวมทั้งการพัฒนาค่านิยมก็สอดแทรกไว้ในการสอนแบบสตอรี่ไลน์

อรรถัย มูลคำและคณะ (2544 : 36 – 38) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ โดยแบ่งออกเป็นแต่ละฝ่ายได้ดังนี้

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

1. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงทักษะที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้
2. เป็นวิธีการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยถือว่าความรู้ที่ได้จากผู้เรียนเองเป็นสิ่งที่ดีที่สุด
3. ทำให้เกิดรูปแบบการแก้ไขปัญหาที่ยากและซับซ้อนนอกเหนือจากที่มีในหลักสูตร เพราะผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมต่างๆ จากจินตนาการของตนเกิดเป็นการเรียนรู้สิ่งใหม่
4. เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถทบทวนบ่อยครั้งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร
5. เป็นวิธีที่ง่ายในการนำสิ่งที่มีอยู่ใกล้ตัวผู้เรียนมาเป็นประเด็นในการศึกษา

6. เป็นวิธีการสอนที่มีชีวิตชีวา โดยผู้สอนและผู้เรียนต่างช่วยกันสร้างเนื้อหาและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้สามัญสำนึก ใช้ทักษะในการสำรวจสิ่งแวดล้อม และใช้ทักษะในการอธิบายความคิดได้เต็มที่ ดังนั้น ผู้เรียนจะกระตือรือร้นเป็นอย่างมากในการสร้างผลงานของเขาอย่างเต็มความสามารถ

7. วิธีนี้ช่วยให้ผู้สอนสามารถเชื่อมต่อด้านความยากง่ายของความรู้ให้แก่ผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม โดยผู้เรียนจะเพลิดเพลินกับการสร้างผลงานของเขาและมีส่วนร่วมในกิจกรรม เสริมทักษะต่างๆ เช่น พัฒนาทักษะทางภาษารวมถึงการได้รับประโยชน์จากการเปิดกว้างของคำถาม ทำให้ผู้เรียนได้สร้างงานตามความสามารถของตน

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้สอน

1. เป็นการแลกเปลี่ยนทัศนคติของผู้สอนเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งมีประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้สอนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างเรื่องราวและจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้

2. เป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนรู้สึกมั่นใจและมีเสรีภาพในการร่วมสร้างโครงเรื่องกับผู้สอนและผู้สอนจะรู้สึกสนุกสนานไปกับการเรียนรู้ของผู้สอน ในบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นมิตร

3. เป็นวิธีการที่ผู้สอนไม่ต้องเหนื่อยเหมือนการสอนในแบบปกติที่ต้องบรรยายทั้งวัน เพียงแต่ผู้สอนเตรียมการสอนมากขึ้นในการใช้ความคิดออกแบบกิจกรรม จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือนำไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และให้ความเอาใจใส่ต่อผู้เรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นร่วมกันทั้งแก่ผู้เรียนและผู้สอน

1. เป็นวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ในช่วงท้ายเพราะเป็นการเสริมความมั่นใจให้เกิดขึ้นทั้งสองฝ่าย โดยผู้เรียนจะเกิดความรู้สึกในการได้รับการยอมรับและผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมในโครงเรื่อง โดยอาศัยพื้นฐานจากเรื่องที่ผู้เรียนคิดขึ้นมา

2. เป็นวิธีการส่งเสริมการให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในฐานะผู้ทำงานร่วมกัน โดยหน้าที่ผู้สอน คือ ผู้แนะนำวางแผนกว้างๆ ให้ผู้เรียนนำไปพัฒนาตนเองและจากบรรยากาศที่เป็นกันเอง จะทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงในทางสร้างสรรค์ ให้เกิดความภาคภูมิใจที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนและผู้สอน โดยส่งผลให้โรงเรียนกลายเป็นสถานที่ที่ทุกคนเฝ้ารอคอยที่จะมาพบกัน เพื่อช่วยเหลือสร้างและชื่นชมผลงานซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีประโยชน์ เนื่องจากเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมกันพัฒนาทักษะในทุกด้านและก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่จากความคิดสติปัญญาของตนเอง

1.1.11 ข้อควรคำนึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดย Storyline ผู้สอนควรพิจารณาให้ความเอาใจใส่ต่อกรณีต่อไปนี้ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย (สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. 2545 : 214 – 216 ; อ้างอิงจาก อรทัย มูลคำ และคณะ. 2542)

1. ผู้สอนควรพิจารณาสร้างหัวเรื่องขึ้นจากโครงสร้างของหลักสูตรและควรกำหนดวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นหลักไว้ก่อน เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น ส่วนวิชาทางด้านภาษาและคณิตศาสตร์เป็นเพียงการนำความรู้ที่เรียนมาเพื่อไปใช้ฝึกฝนหรือผสมผสานกับสถานการณ์เท่านั้น หัวเรื่องที่สร้างขึ้นต้องใหญ่พอที่จะสัมพันธ์กับเรื่องอื่นได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในสิ่งที่เขาสนใจและต้องการจะเรียนด้วย

2. แผนการสอนในแต่ละหัวเรื่องควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ภาคเรียน การเปลี่ยนหัวเรื่องใหม่จะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายและจะสนุกกับการค้นหาเรื่องใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ผู้สอนควรสอนให้จบในแต่ละเรื่องเสียก่อนแล้วจึงค่อยเริ่มต้นหัวเรื่องใหม่ ไม่ควรสอนพร้อมกันหลายๆ หัวเรื่องเพราะจะทำให้ผู้เรียนจะเกิดความสับสน

3. ความร่วมมือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด โดยเฉพาะชั้นเรียนที่มีผู้สอนหลายคน ทุกคนต้องวางแผนการสอนร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและความสับสนให้กับผู้เรียน

4. การสร้างกิจกรรมทุกกิจกรรมต้องเป็นกิจกรรมที่มีความหมาย ผู้เรียนสนใจเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ใกล้ตัวเด็ก โดยอาจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและเป็นข่าวดังของสื่อมวลชน เช่น ข่าวเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ สภาวะเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาวะการเมือง ท้องถิ่น โรคระบาด มลภาวะต่างๆ เป็นต้น

5. ผู้สอนควรโยงทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นกับการเดินเรื่องให้ต่อเนื่องกัน ดังนั้น การตั้งต้น ณ สถานที่ตั้งของฉากตามหัวเรื่องจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเริ่มกิจกรรมใหม่ เพื่อให้เกิดความผูกพันกับเนื้อเรื่องที่ค้างไว้แต่เดิมให้สานต่อกันได้ตลอดไป

6. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงและพัฒนางานตลอดเวลา รวมทั้งให้โอกาสผู้ปกครองและผู้สนใจในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการสอนวิธีประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ที่ผู้เรียนต้องการสร้างขึ้น

7. ควรให้ผู้เรียนสรุปความคิดรวบยอดทุกครั้งในแต่ละกิจกรรมและควรให้โอกาสได้ชื่นชมผลงานร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

8. สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะต้องพิจารณาถึงความสะดวกของผู้เรียนและผู้สอน ความคุ้มค่าในการใช้อาคารสถานที่ ความสอดคล้องของสถานที่กับกิจกรรมตามหัวเรื่อง ความปลอดภัยและความคงทนของวัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เรียนจัดทำขึ้นในระยะเวลาที่กำหนด

9. ในการสร้างฉากแต่ละครั้ง ผู้เรียนทุกคนควรเป็นผู้ลงมือสร้างด้วยตนเอง รวมทั้งสภาพภูมิทัศน์ (Landscape) ของแต่ละฉากตามสภาพที่เป็นจริง การสร้างฉากในการกำหนดเวลาและสถานที่ตามหัวเรื่องนั้น อาจทำได้หลายวิธีตามสภาพความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ของโรงเรียน เช่น ภาพ 2 มิติ, ภาพ 3 มิติ, ภาพตัดขวาง หรือภาพ X – RAY เป็นต้น

10. การสร้างตัวละครหรือหุ่นในลักษณะต่างๆ ประกอบการดำเนินการในองค์ที่ 2 ต้องกำหนดขนาดของโครงสร้างให้เหมาะสมกับพื้นที่ของฉากและทุกคนควรมีภาพของตัวละครหรือหุ่นเหล่านั้น

11. ควรใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น ราคาถูก เศษวัสดุที่เหลือใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่โดยทำความสะอาดให้เรียบร้อย

12. สื่อประเภท เอกสาร หนังสือ วารสาร วีดิทัศน์ ซีดีรอม ฯลฯ ควรเตรียมจัดหาไว้ในหัวข้อเรื่องที่คุณเรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างผลงานของเขา

13. แหล่งความรู้เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญสำหรับการจัดการเรียนการสอน โดยวิธีสตอรี่ไลน์ อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แหล่งความรู้ที่เป็นบุคคลและแหล่งความรู้ที่เป็นสถานที่

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ไบบาค (ธารณี วิทยานิพนธ์, 2542 ; อ้างอิงจาก Bibak : 1990) ศึกษาเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความรู้ระหว่างสาขาวิชาต่างๆ โดยศึกษาการเรียนรู้ของนักศึกษาในวิชาชีววิทยาทั่วไปที่ได้บูรณาการเนื้อหาทางชีววิทยาเข้ากับเรื่องราวในชีวิตจริง ผลจากการศึกษา พบว่านักศึกษามีผลการเรียนรู้เป็นไปตามจุดประสงค์ คือ มีความสนใจและประทับใจในวิชาวิทยาศาสตร์ตระหนักถึง คุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้ว่าสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

บัสโซว์ (Butzow : 1991) ศึกษาการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์กับการเรียนปกติ (ใช้ตำราเป็นหลัก) ที่มีต่อความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 114 คน เรียนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ และกลุ่มควบคุม จำนวน 84 คน เรียนด้วยวิธีการเรียนการสอนแบบปกติทั้งสองได้ทำการ ศึกษาหัวข้อเรื่องการเคลื่อนที่และเครื่องจักรกลแบบง่าย ๆ ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์ และแบบปกติ โดยข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ น่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งจะช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนได้

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ชนาธิป พรกุล (2542 : 40) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนชิปปา และวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาการประยุกต์รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาและวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและทัศนคติต่อวิชาหลัก

การสอน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่สามารถเขียนแผนการสอนโดยการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ถูกต้อง และเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาหลักการสอนอีกด้วย

ธาริณี วิทยานิเวศน์ (2542 : 69) ศึกษาผลการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสตอรี่ไลน์มีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือสูงกว่าร้อยละ 70 ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสตอรี่ไลน์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ในเกณฑ์ที่สูง

เกรียงไกร ยิ่งสง่า (2543 : 46) ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้สตอรี่ไลน์และการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ เจตคติและทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในวิชา ส 053 ประชากรและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ และการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรภัทร์ บัวสุวรรณ (2543 : 88) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการใช้ชุดการเรียนสตอรี่ไลน์ (STORYLINE) กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนสตอรี่ไลน์และนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนโดยการใช้ชุดการเรียนสตอรี่ไลน์และนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการมีเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรินทร์ วงค์ฮาด (2543 : 68) ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย STORYLINE METHOD เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดย STORYLINE METHOD เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดค้นคว้า แสดงออกและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น ใฝ่เรียนรู้ รู้จักการวางแผนการทำงาน มีโอกาสทำงานเป็นคณะ ได้เผชิญกับสถานการณ์ ปัญหาพร้อมกัน ตลอดจนมีความรู้แรงสนุกสนานกับการเรียน นอกจากนี้การสอนโดย STORYLINE METHOD ช่วยให้ผู้เรียนซึมซับความรู้ที่ละน้อย เป็นการฝึกให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และสอดแทรกความรู้ เจตคติเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

ภัทราพันธ์ หรรษ์ภักย์ (2545 : 54) ศึกษาผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการ

เรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เป็นการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ทั้งในและต่างประเทศสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการวัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและพัฒนาผู้เรียนในเชิงบูรณาการ ทั้งด้านความรู้ เจตคติและทักษะการเรียนรู้จากหลายสาขาวิชา เนื่องจากเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ได้แสดงเหตุผล ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองและกล้าที่จะแสดงเหตุผล อีกทั้งส่งผลให้ตระหนักถึงคุณค่าและสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

✕ 2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรณีตัวอย่าง

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกรณีตัวอย่าง

2.1.1 ความหมายของการใช้กรณีตัวอย่าง

จากการศึกษาพบว่า มีผู้ให้ความหมายของการใช้กรณีตัวอย่างไว้ดังนี้

ทิตนา แชมมณี (2527 : 110 – 111) กล่าวถึงกรณีตัวอย่างว่า คือ การสมมติเรื่องขึ้นมาใช้เป็นกรณีตัวอย่าง ให้ได้คิด วิเคราะห์ อภิปราย โดยพยายามทำให้น่าสนใจสอดแทรกสิ่งที่เราอยากให้เราคิด เขาทำไว้ในเรื่องนั้นๆ เช่น อาจแต่งเป็นนิทาน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง การใช้กรณีตัวอย่างนำมาใช้เพื่อการเรียนรู้ มีหลายแบบหลายลักษณะด้วยกันคือ ลักษณะเป็นเรื่องสั้นซึ่งมีตอนจบบริบูรณ์หรือเป็นเรื่องที่ยังไม่จบ ทั้งทำให้ผู้ฟังติดตามจนจบก็ได้ หรือเป็นเรื่องยาวที่ตัดต่อมาเป็นนิทาน ข่าวสาร หนังสือพิมพ์ หรือ เหตุการณ์ประจำวัน นอกจากนั้น อาจจะเป็นประเภทรูปภาพเรื่องเล่าหรือบทสนทนาก็ได้ อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นกรณีตัวอย่างในลักษณะใด จุดเน้นของกรณีตัวอย่างจะอยู่ในเนื้อหาของเรื่องและการอภิปรายประเด็นปัญหาต่างๆ

อำไพ สุจริตกุล (ม.ป.ป: 42 – 47) ได้ให้ความหมายและรูปแบบของกรณีตัวอย่างไว้ดังนี้ คือ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา โดยมีประเด็นปัญหาทำให้ผู้เรียนคิดค้น อธิบาย ตกเถียงกัน เพื่อสร้างเสริมให้มีการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ การให้เหตุผลและมีแนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นคำตอบที่ผู้สอนต้องการจะสอนจะบอกโดยไม่จำเป็นต้องสอนโดยตรง ส่วนรูปแบบของกรณีตัวอย่างได้สรุปว่า รูปแบบของกรณีตัวอย่างมีหลายรูปแบบ คือ เป็นเรื่องเล่า เป็นเรื่องที่จบสมบูรณ์เป็นเรื่องที่ยังไม่จบ ตัดต่อจากเรื่องเดิมและเป็นบทสนทนา

สมพงษ์ จิตระดับ (2530 : 83) ให้ความหมายว่า กรณีตัวอย่าง (Cases) คือ สื่อการสอนที่สร้างขึ้นบนระบบปัญหาและการให้ข้อมูลที่น่าสนใจเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและทักษะในเรื่องของการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ การให้เหตุผล และมีแนวโน้มในการแก้ไขปัญหาได้

ชูศักดิ์ สิงห์อุตร (2532 : 83) กรณีตัวอย่างเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักแก้

ปัญหา การวิเคราะห์ การระดมพลังสมอง การรวบรวมข้อมูล การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนการร่วมตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหา ทำให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์และมีอิสระในเรียนและยังนำความรู้ที่ได้มาจากการศึกษากรณีตัวอย่างไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้

จากความหมายของกรณีตัวอย่างดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า กรณีตัวอย่าง หมายถึง วิธีการสอน ซึ่งใช้สื่อ อันได้แก่ กรณีหรือเรื่องราว ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง นำมาดัดแปลงให้สอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการสอนแล้วเสนอเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายกับเพื่อสร้างความเข้าใจและฝึกฝนหาทางแก้ไขปัญหานั้น อันจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในเรื่องการคิดวิเคราะห์ ให้เหตุผล และตัดสินใจเพื่อนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

2.1.2 จุดมุ่งหมายในการศึกษากรณีตัวอย่าง

ฉันทนา ภาคบงกช (ม.ป.ป. : 1) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ในการนำกรณีตัวอย่างมาให้ ผู้เรียน ได้ศึกษามีดังนี้

1. เพื่อฝึกการวิเคราะห์และแยกแยะประเด็นปัญหา
2. เพื่อให้รู้จักตัดสินใจอย่างมีหลักการและมีเหตุผล
3. เพื่อเสริมสร้างทักษะในการทำงานร่วมกับกลุ่ม
4. เพื่อฝึกและให้โอกาสผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ความรู้สึก และเจตคติซึ่งกันและกัน

2.1.3 ประเภทของกรณีตัวอย่าง

สื่อการสอนประเภทนี้สามารถผลิตได้จากสิ่งแวดล้อม เรื่องราว เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เรื่องราวของบุคคลที่น่าสนใจ คำพูดหรือประโยคที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นต่อสิ่งที่ได้พบ และน่าจะนำมาเป็นตัวอย่างให้ข้อคิด ข้อวิจารณ์ การอภิปราย อันจะนำไปการสร้างมโนคติอย่างมีเหตุผล และหลักการต่อไป ประเภทของกรณีตัวอย่างที่ครูสามารถสร้างได้เอง และนำไปใช้ได้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา ได้แก่ (สุมน อมรวิวัฒน์; และสมพงษ์ จิตระดับ. 2528 : 641 – 642)

1. ข่าวหนังสือพิมพ์ กรณีตัวอย่างประเภทนี้ นิยมนำมาใช้ในการสอนจริยศึกษา ครูจะต้องอ่านเกี่ยวกับคุณธรรมที่จะนำมาสอน การพิจารณาประเด็นที่นักเรียนต้องอภิปรายแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการเป็นตัวอย่างที่ดีเพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติจริงได้ด้วย

2. เรื่องสั้นเป็นเหตุการณ์เรื่องราวของบุคคลไม่มากนัก เนื้อเรื่องไม่สลับซับซ้อน มีความแตกต่างในเรื่องของการกระทำ การแสดงออก และมีเหตุการณ์สำคัญตอนท้ายเป็นจุดสำคัญของเรื่อง เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึก ความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ต่อไป

3. รูปภาพ กรณีตัวอย่างประเภทนี้จะเป็นรูปภาพหรือการ์ตูนซึ่งมีเหตุการณ์ประมาณ 3 – 5 ภาพ แต่ละภาพจะมีเหตุการณ์ที่นักเรียนจะต้องดูแลและบรรยายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ต่อเนื่องภาพสุดท้ายจะมีลักษณะที่ก่อให้เกิดประเด็นปัญหาในเรื่องการกระทำหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

4. บทสนทนาหรือคำพูด ลักษณะจะเป็นคำพูดหรือบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกันตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป มีลักษณะแสดงถึงความเชื่อ ค่านิยมของแต่ละคนที่แตกต่างกันในเรื่องเดียวกัน หรืออาจเป็นบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัย ความประพฤติของนักเรียนที่มีส่วนสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ บท คำพูด บทสนทนาที่นำมาใช้นี้ควรจะสั้น กระชับและอาจตัดตอนเฉพาะส่วนที่สำคัญ เพื่อนำมาเสนอและง่ายต่อการสนทนา พูดโต้ตอบกันในห้องเรียน

5. เรื่องราวติดต่อ กรณีตัวอย่างลักษณะนี้จะเป็นเหตุการณ์เรื่องราวของบุคคลหลายคน มีสถานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง เป็นเรื่องค่อนข้างยาว มีประเด็นขบคิดหลายอย่าง มีข้อสงสัยเกิดขึ้นได้หลายๆ กรณี ลักษณะนี้จะเป็นการตัดตอนเรื่องราวได้สั้นกระชับลงและอาจแบ่งเรื่องราวให้เป็นชิ้นส่วนของข้อมูลย่อยๆ ตามจำนวนชิ้นส่วนที่เหมาะสมกับเรื่องราวละจำนวนผู้เรียน

6. เรื่องเล่า การสร้างแบบนี้จะมีลักษณะของบุคคล 4 – 5 คน เข้ามาเกี่ยวข้องกันในเรื่องที่เกิดขึ้น สิ่งสำคัญอยู่ที่คุณสมบัติของบุคคลมักจะมีข้อดีข้อเสียรวมกันอยู่ การพิจารณาหาเหตุผลจึงต้องดูทั้ง 2 ด้านควบคู่กันไป ก่อนจะให้เหตุผลหรือความคิดเห็นได้

2.1.4 การเขียนกรณีตัวอย่าง

การเขียนกรณีตัวอย่างเพื่อใช้ในการเรียนการสอน มีวิธีการดังต่อไปนี้
(สมพงษ์ จิตระดับ. 2530 : 84)

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของกรณีตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความเข้าใจตรงกัน โดยระบุให้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างไร คุณธรรมที่ศึกษา ความคิดรวบยอดของสิ่งที่เรียนรู้

2. รวบรวมข้อมูล เหตุการณ์ เรื่องราวที่เกิดขึ้น โดยการสังเกต สัมภาษณ์ ค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือประเภทต่างๆ การเลือกสรรข้อมูลที่ตรงกับเรื่องราวมีสารให้ข้อคิดจึงเป็นสิ่งจำเป็น ที่ครูต้องพิจารณาให้ดี

3. ระบุเหตุการณ์ที่สำคัญของกรณีตัวอย่างให้ชัดเจน แบ่งเหตุการณ์และลำดับของเรื่องราวให้ต่อเนื่อง ไม่สับสน ผู้เรียนไม่สามารถรู้เค้าโครงของเรื่องได้

4. ลงมือเขียนกรณีตัวอย่าง ใช้สำนวนภาษาง่ายๆ กระชับรัด ไม่ยากเกินไปและเข้าใจให้ผู้เรียนติดตามเรื่อง

5. ไม่ควรเขียนในแนวชี้ช่องทาง หรือชักนำให้ผู้เรียนต้องคิดตัดสินใจในแนวที่ครูต้องการ

6. กำหนดวิธีการแบ่งกลุ่ม การวิเคราะห์ เวลาที่ใช้ในการอภิปรายข้อมูลที่ใช้ประกอบ และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การกำหนดประเด็นปัญหาที่ใช้ในกรณีตัวอย่าง

7. เป็นการวิเคราะห์ การใช้ความคิดและเขียนให้มีทางแก้ปัญหาได้หลายๆ ทาง

8. ชื่อของบุคคล สถานที่ เหตุการณ์สำคัญๆ บางครั้งต้องเปลี่ยนแปลง ไม่ควรระบุจริงตามที่เกิดขึ้น

9. จัดทำคู่มือการใช้กรณีตัวอย่าง วัตถุประสงค์สำคัญในการเขียนแนวทางแก้ปัญหาวิธีการสอน การเฉลยตัวปัญหาและประเด็นที่เหมาะสม เป็นต้น

10. เขียนใหม่เพื่อปรับปรุงกรณีตัวอย่าง ในกรณีที่ข้อมูลเปลี่ยนไปและการนำไปใช้พบว่า ยากหรือยุ่งเกินไปสำหรับผู้เรียน ภาษาที่ใช้ไม่เหมาะสม เหตุการณ์ไม่น่าสนใจ เป็นต้น

2.1.5 การเตรียมการสอนของครูด้วยการสอนกรณีตัวอย่าง

ครูควรใช้หลักการในการปฏิบัติดังนี้ (วาริ ธิรจิตร. 2534 : 201 – 202)

1. ศึกษาจุดประสงค์ว่า จะกำหนดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดบ้างแล้วกำหนดเนื้อหาให้ตรงตามจุดประสงค์นั้นๆ

2. คัดเลือกกรณีตัวอย่างที่เหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนในเรื่องความสนใจ ประสบการณ์และวัยของผู้เรียน

3. สร้างกรณีตัวอย่าง อาจสร้างขึ้นเองโดยสมมติเรื่องราวขึ้นมาหรือเลือกเหตุการณ์จากหนังสือพิมพ์ หรือเรื่องจริงตามความเหมาะสม

4. สร้างประเด็นปัญหาให้นักเรียนได้วิเคราะห์ อธิบาย ถกเถียง เพื่อช่วยในการคิดตัดสินใจ ในการแก้ประเด็นปัญหานั้นๆ เพื่อประกอบการอภิปรายและสรุป

2.1.6 ขั้นตอนในการสอนครู

สำหรับขั้นตอนในการสอนจัดทำได้ดังนี้

1. สนทนาทบทวนความรู้เดิม และนำเข้าสู่เรื่องที่จะเรียนด้วยภาพคำถาม
2. เมื่อนักเรียนทราบเรื่องที่จะเรียนครูสรุปแนวทางการเรียนให้นักเรียนเข้าใจตรงกัน ให้แต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง และสรุปประเด็นปัญหา

3. แจกเอกสารที่ประกอบด้วยกรณีตัวอย่าง และประเด็นปัญหา

4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยประมาณ 5 – 6 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มมีหัวหน้าและเลขานุการ

5. ให้แต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง อภิปราย ถกเถียง เพื่อสรุปประเด็นปัญหา

6. ตัวแทนของกลุ่มทุกกลุ่มออกมาอภิปรายผลสรุปของกลุ่มในประเด็นปัญหาดังๆ ที่กลุ่มรับผิดชอบ

7. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายสรุปประเด็นสำคัญๆ พร้อมทั้งให้นักเรียนสรุปให้ได้ว่าในเรื่องนี้ให้สาระสำคัญอะไรบ้าง นักเรียนจะตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอย่างไร และกรณีตัวอย่างนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไรบ้าง

ในขั้นของการอภิปรายสรุปตอนท้ายเป็นขั้นที่สำคัญที่สุด ที่นักเรียนควรจะได้รับทราบแนวสรุปของประเด็นปัญหานั้นๆ ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้นต่อสิ่งที่เรียนรู้ ทำให้ไม่มีข้อโต้แย้งหรือวิพากษ์วิจารณ์ต่อไปอีก

การสอนด้วยกรณีตัวอย่างช่วยให้ผู้สอนได้มีโอกาสดีกฝึการตัดสินใจในสถานการณ์นั้นๆ ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาและช่วยพัฒนาความเข้าใจจากกรณีตัวอย่างนั้นๆ

2.1.7 การนำกรณีตัวอย่างไปใช้

เพื่อให้เห็นถึงกระบวนการและลำดับขั้นตอนของการนำกรณีตัวอย่างไปใช้ ครูสามารถเตรียมการได้ดังนี้ คือ (สมพงษ์ จิตระดับ. 2530 : 85 – 86)

1. การศึกษาแยกแยะหัวข้อคุณธรรมที่ต้องการสอนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการดึงความคิดรวบยอด การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณธรรมที่ต้องการเน้นและสอน
2. คัดเลือกข่าว เรื่องราว ตัวอย่างเหตุการณ์ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับคุณธรรมที่ต้องการสอน ปรับให้เข้ากับวัย ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมของผู้เรียน
3. กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของการนำไปใช้ จุดมุ่งหมาย ลำดับขั้นตอนของการแสดงออก จำนวนกลุ่มและนักเรียนแต่ละกลุ่ม สถานที่ เวลาที่ใช้ สื่อการสอนประกอบบทบาทของนักเรียน ประเด็นที่ใช้ในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น ตัวอย่างข้อมูลเพิ่มเติมปัญหาและอุปสรรคต่างๆ แนวทางและวิธีการแก้ไข
4. การนำไปใช้ในชั้นเรียน ครูจะเริ่มนำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้ การกำหนดของเขตเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง ปัญหาทางคุณธรรมที่เกิดขึ้น การเตรียมห้องเรียนและบรรยากาศให้เหมาะสมกับกรณีตัวอย่าง การอภิปราย การแบ่งกลุ่ม ข้อตกลงที่ใช้ หลังจากนั้นกรณีตัวอย่างจะเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด นักเรียนจะศึกษากรณีตัวอย่างด้วยตนเอง มีการอภิปรายกลุ่มย่อย เสนอความคิดเห็น การซักถาม การเพิ่มเติมข้อมูลตัวอย่างๆ และสุดท้าย คือ การตอบปัญหาหรือประเด็นพร้อมกับเหตุผลท้ายของกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้
5. การเพิ่มเติมเนื้อหา เอกสารเสริมประสบการณ์แบบประเมินผลตนเองหรือกลุ่มเกี่ยวกับคุณธรรมที่ต้องการสอน
6. แนวสรุปและประเด็นที่นักเรียนควรได้รับเป็นขั้นตอนที่ทำให้กรณีตัวอย่างเกิดความชัดเจนในสิ่งที่เรียนรู้ ความขัดแย้งน้อยลง ครูผู้สอนจึงต้องมีแนวสรุปและการตั้งคำถามนำเพื่อให้ นักเรียนสามารถสรุปแนวคิด สาระสำคัญของคุณธรรมได้ด้วยตนเอง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรณีตัวอย่าง

ชัยรัตน์ ปราณี (2531 : 81 – 82) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนแบบซินดิเคทกับการสอนตามคู่มือครู ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เพราะผู้เรียนได้เรียนจากการศึกษากรณีตัวอย่างสไลด์ประกอบเสียง ทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน เกิดความสนใจ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ชูศักดิ์ สิงห์อุตร (2532 : 72 – 73) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรม ทางการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการสอนแบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เพราะการสอนแบบเทคนิคศึกษากรณี

ตัวอย่างเป็นวิธีสอน ซึ่งนำเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆ มาดัดแปลงให้เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหาและร่วมกิจกรรมกลุ่มระดมพลังสมองในการวิเคราะห์ ทำให้ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็น จึงเกิดความเข้าใจและมีอิสระในการคิดด้วย

จารุวรรณ เพ็ญสุข (2533 : 71 – 72) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนแบบการเรียนรู้เป็นทีมที่จัดกิจกรรมด้วยการใช้กรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีมนุษยสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พัชรินทร์ ธารีรัฐการพ์ (2535 : 82 – 83) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนแบบเทคนิคศึกษา กรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสามารถในการแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัจจิมา จินวาลา (2535 : 64 – 67) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบของกิจกรรมกลุ่มและการกรณีตัวอย่างที่มีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองเสือ้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกรณีตัวอย่าง มีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากรณีตัวอย่างสามารถนำมาใช้พัฒนาความรับผิดชอบต่อโรงเรียนได้

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรณีตัวอย่าง สรุปได้ว่า การใช้กรณีตัวอย่างเป็นวิธีที่สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านต่างๆ ได้ อาทิเช่น ความสนใจในการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มนุษยสัมพันธ์ การทำงานเป็นกลุ่ม รวมทั้งความรับผิดชอบต่อโรงเรียนสูงขึ้น การใช้กรณีตัวอย่างช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการตัดสินใจ การให้เหตุผล การแก้ปัญหาโดยการร่วมกันอภิปรายกับเพื่อนและครู ดังนั้น การใช้กรณีตัวอย่างน่าจะพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีได้ X

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก

3.1.1 ความหมายของจริยธรรม

กูด (Good. 1959 : 373) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติดี ประพฤติชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสังคมและประเทศชาติ เพื่อก่อให้เกิดความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรืองและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

เพียเจท์ (Piaget, 1960 : 1) ให้ความเห็นไว้ว่าจริยธรรมเป็นลักษณะประสบการณ์ของมนุษย์และหน้าที่เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดเตรียมทางสังคม ในเรื่องความสนใจและอนามัยบุคคล ความสัมพันธ์ร่วมกันในรูปของการกระทำและสิทธิ

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976 : 4 – 5) นักจิตวิทยาสังคมที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการ ทางจริยธรรมกล่าวถึงจริยธรรมว่า มีพื้นฐานของความยุติธรรม ถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกันโดยมิได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ซึ่งมีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ ไม่มีข้อขัดแย้งกัน เป็นอุดมคติ ดังนั้น พันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพต่อสิทธิ ข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

อานวย ทะพิงแก และชยันต์ วรรณะภูติ (2522 : 21) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม ไว้ว่า จริยธรรมเป็นกลไกอันหนึ่งของสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่ง การที่มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มๆ จำเป็นต้องสร้างกลไกขึ้นมาเพื่อควบคุมให้สังคมเป็นสังคมที่ดี เป็นสังคมในอุดมคติของมนุษย์

พระราชวรานู (2523 : 10) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึงสิ่งที่ได้ทำในทางวินัยจนเกิดความเคยชินขึ้นมา มีพลังใจ มีความตั้งใจแน่วแน่ มีความประคับประคองเรื่องจริยธรรม ต้องอาศัยปัญญา ปัญญาอันเกิดจากความศรัทธาเชื่อถือผู้อื่นใน บางครั้งจริยธรรมก็เกิดโทษเมื่อไม่มีปัญญากำกับ

กรมวิชาการ (2523 : 8) กล่าวว่า จริยธรรมคือการกระทำทั้งกาย วาจา และใจ ที่ดีงามเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 21) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า เป็นลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่างๆ โดยลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภทคือ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่งนั้นคือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษ หรือพยายามกำจัดและผู้กระทำพฤติกรรมนั้น ส่วนมากรู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้น ผู้ที่จริยธรรมสูง คือ ผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมาก ประเภทหลังน้อย

สุชีพ ปุญญานุภาพ (2524 : 1) ได้อธิบายว่าจริยธรรม หมายถึง ธรรมหรือความดีงาม หรือสิ่งที่ดีงามที่ควรประพฤติปฏิบัติ

สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน (2524 : 9) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า เป็นแนวทางเครื่องชี้แนะ เกณฑ์ หรือกติกาที่ควบคุมความประพฤติปฏิบัติของบุคคล

อาภรณ์ พุกกะมาน และคนอื่นๆ (2528 : 36) ได้นิยามความหมายของจริยธรรมว่าเป็นระบบของกฎเกณฑ์ที่ใช้จำแนกการกระทำที่ดีและการกระทำที่ชั่ว การกระทำที่ควรและการกระทำที่ไม่ควรและเป็นทั้งแนวทางการประพฤติปฏิบัติทั้งกาย วาจา ใจที่ดีงาม เพื่อบรรลุถึงสภาพการดำเนินชีวิตที่ดีงาม เป็นประโยชน์สุขต่อผู้อื่นและต่อสังคม

เสฐียรพงษ์ วรรณปก (2530 : 8) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ความดีงาม สิ่งไม่ควรประพฤติ (ไม่รวมความชั่วที่ไม่ควรประพฤติ) คำว่า จริยธรรมเป็นสมุหนาม (คำเรียกรวม) ของสิ่งไม่ควรประพฤติทั้งหลาย สิ่งไม่ควรประพฤติ เรียกว่า คุณธรรม เช่น เมตตา เป็นคุณธรรมข้อหนึ่ง กรุณาเป็นคุณธรรมข้อหนึ่ง ขันติเป็นคุณธรรมอีกข้อหนึ่ง ทั้งเมตตา กรุณา และขันติ รวมเรียกว่า จริยธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2535 : 214) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎศีลธรรม

แพ่ง ชินพงศ์ (2540 : 9) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง แนวทางแห่งความประพฤติและปฏิบัติ เพื่อบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าที่พึงประสงค์ เป็นการกระทำทั้งกาย วาจา ใจ ที่ดีงาม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น และสังคม

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2543 : 164 – 165) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การพิจารณาตัดสินใจประพฤติหรือกระทำโดยอาศัยหลักของค่านิยมและหลักศีลธรรม เมื่อพบสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด นั่นคือจริยธรรมเป็นการแสดงพฤติกรรมของคนเมื่อพบสถานการณ์หนึ่ง

สาโรช บัวศรี (สุนทร โคตรบรรเทา. 2544 : 106 ; อ้างอิงจาก สาโรช บัวศรี. 2525) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ศีลธรรมและคุณธรรมที่นำมารวมกัน หรือเป็นค่านิยมในระดับต่างๆ ซึ่งสังคมและบุคคลจำเป็นต้องยึดมั่นถือมั่น

จากเอกสารที่ศึกษา พอสรุปได้ว่า จริยธรรมเป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้จำแนกพฤติกรรมทางกาย วาจา ใจ ว่าดีหรือชั่ว อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

3.1.2 ลักษณะทางจริยธรรมของมนุษย์

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 2 – 3) ได้แบ่งลักษณะทางจริยธรรมของมนุษย์ออกเป็น 4 ประการ คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมของตนเอง การกระทำชนิดใดควรทำและชนิดใดควรละเว้น พฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมและประเภทใดไม่เหมาะสมมากนักน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้ขึ้นอยู่กับอายุ การศึกษา และการพัฒนาการทางสติปัญญาของคนด้วย

2. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎหมายหรือค่านิยมในสังคมนั้น

3. ทศนคติเชิงจริยธรรมหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ ว่าตนชอบหรือไม่เพียงใด ซึ่งทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมของคนในสังคมนั้น

4. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลให้เหตุผลในการเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกเหตุผลเชิงจริยธรรมเพราะจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันนั้น อาจจะมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ และบุคคลที่มีการกระทำที่เหมือนกัน อาจจะมีเหตุผลเบื้องหลังการกระทำ และอยู่ในระดับจริยธรรมที่แตกต่างกันได้

3.1.3 ทฤษฎีการพัฒนาการทางจริยธรรม

1. ทฤษฎีการพัฒนาทางจริยธรรมของเพียเจท์ (Piaget)

เพียเจท์ เป็นผู้ริเริ่มศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กและมีความคิดว่าการพัฒนาทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และทักษะต่างๆ นั้น พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล และได้แบ่งขั้นของพัฒนาการของมนุษย์ออกเป็น 3 ขั้น คือ

1.1 ขั้นก่อนจริยธรรม พัฒนาการขั้นเริ่มนี้ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ เด็กในวัยนี้ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด แต่มีความต้องการทางกาย ซึ่งต้องการที่จะได้รับการตอบสนองโดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะใดๆ ทั้งสิ้น เมื่อเด็กเริ่มมีความสามารถก็จะเริ่มเรียนรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่น

1.2 ขั้นยึดคำสั่ง พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วง 2 – 8 ปี เด็กจะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่คือประกาศิตที่ตนต้องกระทำตาม

1.3 ขั้นยึดหลักตนเอง พัฒนาการขั้นนี้จะอยู่ในช่วง 8 – 10 ปี เพียเจท์เชื่อว่าเกิดขึ้นจากการพัฒนาการทางสติปัญญาและจากประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน แลกเปลี่ยนและความเท่าเทียมกันของบุคคลบางคนพัฒนาการอาจจะหยุดชะงักอยู่ในขั้นที่สองได้ เนื่องจากการบีบบังคับของผู้เลี้ยงดูหรือสังคม หรือเกิดจากการขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนก็ได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก. 2520 : 40 – 41)

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

โคลเบอร์ก ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรม ตามแนวของเพียเจท์และ พบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้น มิได้บรรลุจุดสมบูรณ์เมื่อบุคคลอายุได้ 10 ปี แต่มนุษย์ ในสภาพปกติจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอน จากอายุ 11 – 25 ปี (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524 : 391) และเขาเชื่อว่าการจัดขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมนั้น จะต้องใช้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเดี่ยวเท่านั้น (Kohlberg, 1976 : 32)

ระดับที่ 1 ก่อนเกณฑ์ (Preconventional Level)

ระดับนี้ บุคคลจะสนองตอบต่อกฎเกณฑ์ซึ่งกำหนดไว้โดยผู้มีอำนาจเหนือตน จะเลือกทำพฤติกรรมเฉพาะที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้อื่น ในระดับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (The Punishment and Obedience Orientation) ผู้มีจริยธรรมในขั้นนี้จะเลือกหรืองดกระทำการสิ่งใด เพราะกลัวถูกลงโทษและ

ยอมทำตาม คำสั่งของผู้ใหญ่ หรือผู้มีอำนาจทางกายเหนือตน การตัดสินใจดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับพฤติกรรมนั้นๆ ว่าทำไปแล้วโดนลงโทษหรือไม่

ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (The Instrumental Relative Orientation) การเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจให้ตนเองนั้น ตัดสินการกระทำตามใจตนเองมักเป็นไปในรูปที่ต้องการรางวัลจากผู้อื่น การที่ทุกคนทำในสิ่งที่เขาต้องการเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แม้ว่าการกระทำนั้นจะขัดกับผู้อื่น หรือความไม่ถูกต้องของสังคม ชอบการแลกเปลี่ยนที่เท่าเทียมกัน เช่น หนูจะขยันเรียนให้สอบได้ที่ 1 ถ้าแม่ซื้อจักรยานให้หนู

ระดับที่ 2 ตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level)

เป็นระดับที่กระทำไปตามความคาดหวังของบุคคลอื่น การดำเนินและยกย่องชมเชยจากสังคม เป็นสิ่งที่ควบคุมความประพฤติให้มีการกระทำตามกฎหมายของกลุ่มย่อยๆ ของตนระดับนี้ยังต้องการควบคุมจากภายนอก แต่ก็ยังมีความสามารถเอาใจเขามาใส่ใจเรา ทั้งสามารถแสดงบทบาทที่สังคมต้องการได้ ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (The Interpersonal Concordance Oriented) ผู้มีจริยธรรมขั้นนี้มุ่งที่จะทำให้ผู้อื่นพอใจ เพื่อให้เขายอมรับเข้าเป็นพวกชอบคล้อยตามคนอื่นโดยเฉพาะเพื่อทำแผนที่คนส่วนใหญ่ยึดถือ

ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (The Law and Order Orientation) บุคคลจะรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ตนจะต้องทำหน้าที่ตามกฎหมายต่างๆ ที่สังคมกำหนดไว้หรือคาดหวังพฤติกรรมที่ถูกต้อง เคารพกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมตั้งไว้ ความถูกต้องขึ้นอยู่กับสังคม สังคมจะเป็นตัวกำหนดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional Level)

ระดับนี้ เป็นระดับที่มีจริยธรรมเป็นของตนเอง ซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่และมักมีในอายุ 20 ปีขึ้นไป ระดับนี้มีการตัดสินใจขัดแย้งด้วยการนำความคิดตรรกะตรงด้วยตนเอง และตัดสินใจตามแต่ว่าจะเห็นความสำคัญของสิ่งใดมากกว่า การยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมสากลที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นที่ยอมรับของทุกสังคม ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (The Social Contract Legalistic Oriented) ผู้มีจริยธรรมขั้นนี้ยังยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ยังเห็นว่าการแก้ไขเปลี่ยนแปลง กฎเป็นสิ่งที่ทำได้ เมื่อได้พิจารณาด้วยเหตุผลที่จะทำให้เกิดประโยชน์แก่สังคม

ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (The Universal Ethical Principle Oriented) ผู้มีจริยธรรมขั้นนี้ถือว่า ความถูกต้องตัดสินใจด้วยจิตสำนึกที่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมที่ตนเลือกแล้ว และมีความสมเหตุสมผลที่เป็นสากล โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมของสิทธิมนุษยชน เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์แต่ละคน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงพัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ขั้นการใช้เหตุผล	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (อายุ 2 – 7 ปี)	1. ระดับก่อนเกณฑ์ (2 – 10 ปี) (ระดับต่ำ)
ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (อายุ 7 – 10 ปี)	
ขั้นที่ 3 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (อายุ 11 – 13 ปี)	2. ระดับตามเกณฑ์ (10 – 16 ปี) (ระดับกลาง)
ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (อายุ 13 – 16 ปี)	
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามค่านิยมสัญญา (อายุ 16 ปีขึ้นไป)	3. ระดับเหนือเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป) (ระดับสูง)
ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (วัยผู้ใหญ่)	

(ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก. 2520 : 43)

โคลเบอร์ก Kohlberg. 1969 : 394) เชื่อว่า พัฒนาการทางการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น จะเป็นไปตามขั้นที่ 1 ผ่านแต่ละขั้น ไปจนถึงขั้นที่ 6 บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นไป จะเกิดขึ้นด้วยการมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้ว และต่อมาบุคคลที่ได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ๆ หรือสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่าๆ ได้ดีขึ้นตามลำดับ

ส่วนบ่อเกิดของเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น โคลเบอร์ก มีความเห็นว่าจากการพัฒนาทางการเรียนรู้ขณะที่เด็กได้มีโอกาสติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น การได้เข้ากลุ่มทางสังคมประเภทต่างๆ จะช่วยให้ผู้ที่มีความฉลาดได้เรียนรู้บทบาทของตนเองและผู้อื่น อันจะช่วยให้เขาพัฒนาทางจริยธรรมใน ขั้นสูงขึ้นต่อไปอย่างรวดเร็ว โคลเบอร์ก เชื่อว่า การพัฒนาทางจริยธรรมนั้น มิใช่การรับรู้จากการพร่ำสอนของผู้อื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนต่อผู้อื่นด้วย รวมทั้งข้อเรียกร้องและกฎเกณฑ์ของกลุ่มต่างๆ ซึ่งอาจจะขัดแย้งกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ผลักดันให้บุคคลพัฒนาไปตามขั้นตอนในทิศทางเดียวกันเสมอไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็ตาม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524 : 31)

3. ทฤษฎียึดคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานความคิด

โดยแท้จริงแล้วมีผู้รู้ไม่กี่คนที่กล่าวว่า คำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นทฤษฎีและแม้จะกล่าวว่าเป็นทฤษฎีแต่ก็เป็นทฤษฎีที่ไม่ระบุว่าเนื้อหาของทฤษฎีนั้นว่าอย่างไร เนื่องจากเจตนาของศาสนาเองก็ไม่ทราบว่ามันประสงค์จะให้มันเป็นทฤษฎีหรือไม่ แต่โดยที่พุทธศาสนาได้แทรกอยู่ในชีวิตของคนไทยเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งหลักคำสอนก็มีความสมเหตุสมผล สามารถตอบคำถามที่ซับซ้อนได้ ดังนั้นในการที่จะเป็นทฤษฎีจริยธรรมได้คงต้องยึดถือตามแนวคิดของพุทธศาสนาที่กล่าวไว้ว่าจริยธรรมของบุคคลสามารถเกิดขึ้นได้ 2 วิธี

1. เกิดจากการสอนหรือการชี้แนะของผู้อื่น ดังที่พระพุทธเจ้าและสาวกได้ออกสอนและเผยแพร่หลักธรรมแก่คนทั่วไปในสมัยพุทธกาลหรือการสอนตามสำนัก ตามโรงเรียนหรือในสังคมทั่วไปในปัจจุบัน โดยวิธีนี้พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญา ความตั้งใจและความเลื่อมใสศรัทธาของเขาด้วย

2. เกิดจากการค้นคว้าพิจารณาด้วยตนเอง กล่าวคือ เป็นความรู้แจ้งเห็นจริงของบุคคลที่เกิดขึ้นจากความคิดพิจารณาของบุคคลนั้น ดังเช่น การตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า การสำเร็จอรหัตต์ของสาวกทั้งหลาย

โดยแท้จริงแล้วจริยธรรมจะเกิดและพัฒนาได้ดีควรใช้ทั้งสองวิธีประกอบกัน แต่การจะเกิดความสำนึก ความซาบซึ้งเพียงใดย่อมต้องใช้สติปัญญาของตนพิจารณาถึงจะเข้าสู่จริยธรรมขั้นสูงได้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่เข้าใจง่ายและมีการแบ่งเป็นลำดับขั้นของการแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสมกับนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3.1.4 ความสำคัญของเหตุผลเชิงจริยธรรม

พิชาญ ลำอานศรี (2527 : 14) กล่าวว่า เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นเหตุผลที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจหรืออยู่เบื้องหลังการตัดสินใจที่กระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมต่างๆ เมื่อบุคคลได้ให้เหตุผล เราสามารถวินิจฉัยความได้ว่า เป็นเหตุขั้นไหนตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับใหญ่ๆ คือ ระดับต่ำ มีลักษณะยึดความต้องการตนเองเป็นศูนย์กลาง ระดับกลางมีลักษณะยึดความต้องการของกลุ่มคนเป็นหลัก ระดับสูงมีลักษณะยึดความต้องการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก แต่ละระดับจะแบ่งแยกออกเป็นระดับ 2 ขั้น รวมเป็นขั้นเหตุผลเชิงจริยธรรมทั้ง 6 ขั้น เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นต่ำสุด เป็นขั้นที่บุคคลมีความเห็นแก่ตัวมากที่สุดและค่อยๆ ลดความเห็นแก่ตัวตามลำดับขั้นเปลี่ยนเป็นเห็นแก่พวกพ้อง ในที่สุดยึดหลักอันเป็นอุดมคติโดยเห็นแก่ส่วนรวมอันหมายถึง มนุษยชาติ ฉะนั้น การที่บุคคลมีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูงย่อมเป็นที่ต้องการของสังคม

จะเห็นได้ว่า ความสำคัญของเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น บุคคลควรจะมีและพัฒนาไปตามวัยให้ได้อยู่ในระดับสูง ซึ่งทำให้เป็นที่ยอมรับและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.1.5 วิธีการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2522 : 52) ได้เขียนไว้ในตำราจิตวิทยาการพัฒนาจริยธรรม มีวิธีการดังต่อไปนี้

1. การให้ความรู้ขั้นสูงขึ้น วิธีการฝึกฝนเด็กโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นต่ำ ให้สามารถใช้หลักเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปนั้น เริ่มจากการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเล็กตามทฤษฎีของเพียเจท์ นักจิตวิทยาได้ใช้วิธีการให้เหตุผลที่เหนือกว่าที่เด็กใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ความรู้ในขั้นสูงขึ้นกว่าขั้นที่ตนมีอยู่ เมื่อเด็กได้รับเหตุผลใหม่เด็กจะนำไปใช้เปรียบเทียบกับเหตุผลเดิมของตน ซึ่งการเปรียบเทียบนี้เด็กจะเกิดความรู้สึกที่ขัดแย้งกันหรือเกิดความรู้สึกไม่สมดุลทางความคิดนี้ ความไม่สมดุลนี้จะเป็เครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดมีการปรับปรุงโครงสร้างทางความคิดของตนเพื่อให้เกิดความสมดุลขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในขั้นที่สูงกว่าขั้นตนได้

2. การให้แสดงบทบาท วิธีนี้เกิดจากความไม่เข้าใจที่ว่า การที่คนเราจะเข้าใจผู้อื่นได้ดั้นนั้น ต้องให้เขาได้มีโอกาสสวมบทบาทอื่นๆ นอกเหนือไปจากที่ตนเป็นอยู่ และบทบาทนั้นควรเกี่ยวข้องกับจริยธรรม การรับรู้ในความคิดและความรู้สึกของคนอื่น การนำตนเองไปอยู่ในฐานะของคนอื่นด้วยกระบวนการดังกล่าว จะทำให้เกิดความคิดกว้างขวางและเกิดความคิดความเข้าใจแตกต่างไปจากเดิม ไม่ยึดอยู่ตนเองฝ่ายเดียว

3. การใช้อิทธิพลของกลุ่มให้เกิดการคล้อยตาม การแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมเพื่อเป็นการยกระดับจิตใจของเด็กนั้น อาจจะทำให้ได้โดยการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ซึ่งแสดงออกทางจริยธรรมในระดับเดียวกัน เด็กจะยึดถือเพื่อนเป็นแบบอย่างและคล้อยตามลักษณะของเพื่อนไปโดยง่าย เด็กที่ได้ร่วมสังคมกันจะมีความก้าวหน้ากว่าเด็กที่แยกเดี่ยวจากเพื่อน ทั้งนี้เพราะการที่เด็กมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้โต้แย้งกันกับเพื่อนจะทำให้เขาได้รับความคิดเห็นและทัศนคติใหม่ๆ ต่างไปจากที่ตนมีอยู่

4. การให้เด็กเลียนแบบจากตัวแบบ การใช้ตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่างๆ ให้ผู้ถูกทดลองเห็นจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้ถูกทดลองทำพฤติกรรมนั้นๆ ตามตัวแบบได้ การจัดตัวแบบนี้ก็เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ทดลองวิธีหนึ่ง การจัดตัวแบบให้เกิดการเลียนแบบเป็นวิธีที่มีการศึกษาค้นคว้ามาพอประมาณ เพราะเป็นวิธีที่นักจิตวิทยาเชื่อว่า จะเรียนรู้จากสังคมได้มากที่สุด และเป็นวิธีการเดียวที่เด็กอาจทำตามได้โดยไม่รู้สึกว่าการกำลังถูกชักจูง

จะเห็นได้ว่า การยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น กระทำได้หลายวิธี และในระดับประถมศึกษาตอนปลายนั้น ก็สามารถนำมาใช้ได้ทุกวิธีที่กล่าวมา

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก

3.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ทูเรียล (Truier. 1996 : 661 – 618) ได้วัดระดับจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นตอนต้น แล้วให้เด็กแสดงเป็นบุคคลในเรื่องซึ่งมีปัญหาและไปคำแนะนำจากเพื่อนสองคน เพื่อนทั้งสองแนะนำไปคนละทาง โดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นเดียวกัน เด็กบางคนจะได้รับฟังคำแนะนำที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับจริยธรรมของตนเพียงหนึ่งชั้น บางคนจะได้รับฟังคำแนะนำที่สูงกว่าระดับจริยธรรมของตนถึงสองชั้น บางคนได้รับการแนะนำที่ต่ำกว่าระดับจริยธรรมของตนหนึ่งชั้น เด็กบางคนไม่ได้รับ ประสบการณ์ดังกล่าวเลย หลังจากนั้นหนึ่งสัปดาห์ เด็กทุกคนจะถูกวัดระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่า เด็กที่ได้รับคำแนะนำประเภทที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับจริยธรรมของตนหนึ่งชั้นนั้น มีพัฒนาการทางจริยธรรมมากที่สุด

บิสกิน และฮอสกินสัน (Biskin; & Hoskinson. 1997 : 407 – 415) ได้ทดลองสอนจริยธรรมโดยวิธีการจัดโครงการอภิปรายเกี่ยวกับจริยธรรมที่ตัดสินใจจากวรรณคดีและการอ่านเรื่องราวโดยใช้นักเรียนระดับเกรด 4-5 แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและควบคุม แล้ววัดจริยธรรมตามวิธีของโคลเบอร์ก จากนั้นก็ทดลองโดยกลุ่มทดลอง มีการจัดโครงสร้างการอภิปรายอย่างเป็นระบบ ครูใช้ถาม 3 แบบ คือ คำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ดีความการประเมินผลเพื่อยั่วให้นักเรียนสมมติบทบาทของตนเองลงไป ส่วนกลุ่มควบคุมปล่อยให้มีการอภิปรายเป็นไปตามยถากรรม จากนั้นทดสอบระดับจริยธรรมในตอนหลัง ผลการวิจัยพบว่า การอภิปรายอย่างเป็นระบบที่ให้โอกาสผู้เรียนให้อยู่ในบทบาทในท้องเรื่อง สามารถเปลี่ยนการตัดสินใจ จริยธรรมในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ริชาร์ด และคนอื่นๆ (Richards; & others. 1984 : 24 – 28) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กและพฤติกรรมก่อนในห้องเรียน พบว่า นักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับต่ำ (ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2) มีพฤติกรรมก่อนในห้องมากกว่านักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรม ในชั้นที่ 3 และ 4 และยังพบว่าระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามอายุและสถานภาพทางสังคม เพศ มีผลต่อพฤติกรรมก่อนในห้องเรียนอย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมก่อนในห้องเรียนสามารถทำนายได้ดีในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง

วอล์คเกอร์ และเทย์เลอร์ (Walder; & Taylor. 1991 : 330 – 337). ได้ศึกษาพัฒนาการจริยธรรมของชั้นการเปลี่ยนแปลงของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยการสัมภาษณ์เด็กและผู้ใหญ่เกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 2 ครั้ง ภายในช่วงระยะเวลา 2 ปี ผลการศึกษาพบว่า มีการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่สูงขึ้นกว่าเดิม โดยเป็นไปตามลำดับขั้นของพัฒนาการ

3.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ (2520 : 210) ได้ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่างอายุ 11 – 25 ปี จำนวน 1,400 คน ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตนั้นควรจะได้มีการปลูกฝังก่อนที่เด็กจะมีอายุ 10 ปี เพราะเมื่อเริ่มวัยรุ่นลักษณะทางจริยธรรมสองประการนี้จะเริ่มคงที่ ผู้ที่มาจากครอบครัวยากจนจะมีพัฒนาการช้ากว่ากลุ่มอื่นในช่วงวัยอายุตอนต้น แต่จะทันกลุ่มอื่นในวัยรุ่นตอนปลาย ในด้านอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดู การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากให้เหตุผลมากกว่าความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ถูกศึกษาทุกระดับอายุ และพบว่าในครอบครัวยากจนบิดามารดามีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะช่วยให้ลูกมีจริยธรรมสูงได้

สมเดช สีแสง (2525 : 59) ได้ทำการวิจัยเรื่องการทดลองสอนการยกระดับเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการทดลองพบว่า ระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการสอน โดยใช้หนังสือนิทานประกอบสูงขึ้นกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง (ชั้น 3 ชั้น 4) ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธีรารัง น่วมศิริ (2527 : 53) ได้ทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลองในการสอนจริยธรรมเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนน้ำหมัน อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการทดลองพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนจริยธรรมจากการใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลองมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สนิท ทรัพย์วารี (2528 : 43) ได้ทดลองใช้ สไลด์ เทป เพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโชติทายการาม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนจริยธรรมโดยใช้สไลด์ เทป มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยข้อสนทนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พิพัฒน์ ปิ่นจินดา (2531 : 52) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยการอภิปรายกลุ่มและการสอนโดยวิธีเบญจจันท์ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมัชฌิมาการาม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการทดลองพบว่านักเรียนที่เรียนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยการอภิปรายกลุ่มและนักเรียนที่เรียนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยวิธีเบญจจันท์ มีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ —

ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : 84) ได้ศึกษาผลการใช้แม่แบบหนังสือที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครราชสีมา ผลปรากฏว่า การสอนโดยใช้แม่แบบหนังสือทำให้นักเรียน

มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก จากการศึกษางานวิจัยพบว่า ได้มีการนำเอาวิธีการต่างๆ เช่น การใช้ สไลด์ เทป สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่มเหล่านี้ เป็นต้น มาใช้ในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สนใจที่จะนำเอากรณีตัวอย่างมาใช้ในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดาราคาม กรุงเทพมหานคร

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี

4.1.1 ความหมายของความสามัคคี

สุรางค์ รุ่งเรือง (2525 : 59) กล่าวว่า ความสามัคคี หมายถึง การรวมกำลังของหน่วยต่างๆ ซึ่งทำให้มีกำลังในการปฏิบัติงานสูงขึ้น เป็นการรวมกันเพื่อสร้างประโยชน์และความสุขไม่ใช่ร่วมกัน ทำลายหรือสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น

กนกวลี เอ่งฉ้วน (2529 : 6) กล่าวว่า ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ไม่คิดเอาดีหรือเด่นแต่ตัวเอง มีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ

พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ (2530 : 532) ได้ให้ความหมายของความสามัคคีว่า คือ การรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จ สมประสงค์ กำลังที่รวมกันนั้นเป็นไปได้ทั้งกำลังกาย กำลังความคิด กำลังความรู้ โดยใช้กำลังความสามารถเหล่านี้ร่วมกันปฏิบัติงานด้วยความกลมเกลียว เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันโดยไม่ทะเลาะวิวาท หรือแก่งแย่งกัน

จากความหมายของความสามัคคี สรุปได้ว่า ความสามัคคีเป็นการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามความต้องการของกลุ่มหรือสังคม และกำลังที่รวมกันนั้นเป็นกำลังกาย กำลังความคิดเห็น กำลังความรู้ กำลังความสามารถ ร่วมกันทำงานด้วยความกลมเกลียว โดยไม่มีการทะเลาะ คัดทำลาย หรือแก่งแย่งชิงดีกัน

4.1.2 พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี

มีผู้กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคีไว้ดังนี้

อาภา ถนัดช่วง (2521 : 1 – 13) กล่าวว่า พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี ได้แก่

1. สมาชิกทุกคนพร้อมใจกันปฏิบัติงาน
2. เมื่อมีความผิดพลาดบกพร่องเกิดขึ้น สมาชิกร่วมกันรับผิดชอบโดยไม่โยนความผิดให้แก่กันและกัน

3. เมื่องานสำเร็จลง สมาชิกต่างยินดี ถือเป็นความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม และต่าง

ยกย่องให้เกียรติกัน โดยเฉพาะผู้ที่มีส่วนช่วยกลุ่มอย่างมาก

4. เมื่อกลุ่มต้องการความช่วยเหลือสมาชิกพร้อมที่จะเสียสละ

5. ร่วมมือกันในการสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น _____

สุรางค์ รุ่งเรือง (2525 : 59) กล่าวถึง พฤติกรรมความสามัคคีว่าสมาชิกในกลุ่มต้องมีพฤติกรรม ดังนี้

1. ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

2. มีความรักใคร่ปรองดองกัน ไม่ทะเลาะวิวาท

3. ไม่อิจฉาริษยาแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน

จุฑาทิพย์ ชีรภาค (2529 : 36) กล่าวถึงพฤติกรรมความสามัคคีว่าต้องแสดงออก ดังนี้

1. ปรับตนให้เข้ากับผู้อื่นได้

2. รับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

3. เข้ามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมของส่วนรวม

4. เป็นผู้ประสานความสามัคคีในกลุ่ม

5. ไม่แบ่งแยกพวกเขาพวกเรา

6. รักหมู่คณะ มีใจหวังดี และช่วยเหลือเกื้อกูลในทางไม่ผิดศีลธรรม

7. มองคนอื่นในแง่ดีเสมอ

สุวิรัตน์ พันธุ์ดี (2529 : 51) กล่าวว่า พฤติกรรมความสามัคคีมีดังนี้

1. รู้จักทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

2. มีความรักใคร่ปรองดอง ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท

3. มีความเห็นอกเห็นใจและให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้

4. รู้จักแบ่งงานและแบ่งหน้าที่ให้แก่สมาชิกได้ทำตามความสามารถ

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามัคคี หมายถึง การที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกซึ่งการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมสำคัญที่แสดงออกมีลักษณะที่แสดงถึงการร่วมมือกันทำงาน มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมและการรู้จักประสานประโยชน์โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

4.1.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามัคคี

อาภา ถนัดช่วง (2531 : 50) กล่าวว่า ความสามัคคีในกลุ่มจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. สมาชิกแต่ละคนต้องได้รับการยกย่องและมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2. บรรยากาศการทำงานควรเป็นประชาธิปไตย คือ สามารถคิดและปฏิบัติงานร่วมกัน โดยปราศจากการเกรงกลัวและอคติส่วนตัว

3. สมาชิกแต่ละคนต้องศรัทธาในงานและคณะบุคคลที่ทำงานร่วมกัน

4. สมาชิกแต่ละคน จะต้องมีความรู้สึกมั่นใจว่าตนจะได้รับการพิทักษ์จากกลุ่มหรือหัวหน้า

5. สมาชิกต้องได้รับความเป็นธรรมในการทำงานและการตอบแทนในผลงาน

6. จะต้องมีการจัดอุปสรรคและความขัดแย้งด้วยสติปัญญาและควรจัดความอัจฉริยภาพ และตัวบ่อนทำลายความสามัคคีหรือความก้าวหน้าของกลุ่มด้วยวิธีต่างๆ

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีผลต่อความสามัคคีสรุปได้ว่า ความสามัคคีในกลุ่มจะเกิดขึ้นจากตัวสมาชิกเอง กล่าวคือ สมาชิกต้องฝึกฝนให้เป็นคนที่มีหลักธรรมสุภาพอ่อนน้อม พุดจาไพเราะ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ อดทนและภายในกลุ่มจะต้องมีบรรยากาศการทำงานที่เป็นประชาธิปไตย สมาชิกมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ได้รับการยกย่องและได้รับความเป็นธรรมจากกลุ่ม มีศรัทธาในงานและบุคคลภายในกลุ่ม ตลอดจนรู้สึกปลอดภัยขณะอยู่ในกลุ่ม

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี

4.2.1 งานวิจัยในประเทศ

นภา กัลยาณสูตร (2521 : 109 – 110) ได้ผลิตชุดการสอน 3 ชุด คือชุดที่ 1 เรื่องความกตัญญู ชุดที่ 2 เรื่องความเอื้อเฟื้อ ชุดที่ 3 เรื่องความสามัคคีสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนเรื่องความสามัคคีมีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์และคะแนนแบบสอบถามก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรศักดิ์ สันติธัญญาโชค (2521 : 122 – 133) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ พฤติกรรมในด้านการรักษาระเบียบวินัยความยุติธรรม และความสามัคคี

อุบล เรียงสุวรรณ (2522 : 90) ได้ศึกษาวิจัยพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในประเทศไทย ปรากฏว่าคุณลักษณะทางจริยธรรมที่เป็นปัญหาในทุกภาค มี 6 ลักษณะ คือ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความอดุสาหะ และความยุติธรรม

4.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับความสามัคคี ผู้วิจัยยังไม่พบว่าม้งงานวิจัยในต่างประเทศที่เน้นเกี่ยวกับเรื่องความสามัคคีโดยเฉพาะ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี สรุปได้ว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เป็นปัญหากับเยาวชนในประเทศไทยที่สำคัญคุณลักษณะหนึ่งก็คือ ความสามัคคี ซึ่งต้องได้รับการศึกษาและหาทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อจะได้ส่งเสริมให้เยาวชนของประเทศเติบโตขึ้นมาอย่างมีคุณภาพและก่อให้เกิดความสุขแก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน ความสามัคคี

5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

5.1.1 ความหมายของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

ทศพร มณีศรีขำ (2524 : 6) กล่าวว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี หมายถึงความสามารถของบุคคลในการให้เหตุผลเพื่อตัดสินปัญหาจริยธรรมจากคำถามในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความสามัคคีโดยยึดเหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์ (2532 : 7) / กล่าวว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาเหตุผล เพื่อที่จะเลือกกระทำ หรือที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในด้านความสามัคคี ได้แก่ มีความรักใคร่กลมเกลียวและเห็นอกเห็นใจ ประองดองกัน ไม่ยุยงให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดี ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน ร่วมกับรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ /

จากความหมายที่กล่าวมาในข้างต้น สรุปได้ว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี หมายถึง ความสามารถของบุคคลในระดับที่แตกต่างกัน เพื่อคิดหาเหตุผลในการตัดสินปัญหาที่จะเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในด้านความสามัคคี ได้แก่ การร่วมมือกันทำงาน มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมและการรู้จักประสานประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

5.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ทศพร มณีศรีขำ (2524 : 52) / ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 48 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกลุ่มกับก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 /

ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์ (2532 : 106 – 107) ศึกษาผลของบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า การสอนโดยใช้บทบาทสมมติทำให้นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขจรศักดิ์ จอมหงษ์ (2535 : 82) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ดดูที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่ศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า การสอนโดยใช้

เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน ทำให้นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บริภัณฑ์ ศรีเพชรพัฒน์ (2539 : 56 – 59) ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เช่นกัน ดังนั้นนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและเทคนิคแม่แบบมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

5.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ผู้วิจัยไม่พบว่ามีงานวิจัยในต่างประเทศโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี สรุปได้ว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่ควรมีการพัฒนาหรือปลูกฝังให้กับเด็กและเยาวชนของชาติ ประกอบกับในปัจจุบันพบว่า ปัญหาจริยธรรมโดยเฉพาะด้านความสามัคคียังมีผู้ที่ศึกษาเพื่อหาทางแก้ไขอยู่ไม่มากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและสนใจที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

56

57-60

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับต่ำคืออยู่ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 จำนวน 164 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับต่ำคืออยู่ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 15 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 164 คน ทำแบบทดสอบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. คัดเลือกห้องเรียนที่มีนักเรียนที่ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับต่ำ คืออยู่ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 จำนวนไม่ต่ำกว่า 15 คน ได้ 4 ห้อง คือ ห้องม.1/3 จำนวน 33 คน, ม.1/8 จำนวน 40 คน, ม.1/9 จำนวน 34 คน และ ม.1/11 จำนวน 37 คน

3. จากข้อ 2 ทำการสุ่มอย่างง่ายได้จำนวน 2 ห้อง คือ ห้องม.1/8 จำนวน 40 คน และห้องม.1/11 จำนวน 37 คน ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจของนักเรียนในแต่ละห้องในการเข้าร่วมการทดลอง ปรากฏว่า นักเรียนสมัครใจทุกคน ผู้วิจัยจึงสุ่มนักเรียนในแต่ละห้อง จำนวน 15 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
2. โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง *กรณีตัวอย่าง*
3. แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

- 1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
 - 1.2 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
 - 1.3 สร้างโปรแกรมการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและจุดมุ่งหมายของการวิจัย
 - 1.4 นำโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง อาจารย์ดร.พาสณา จุลรัตน์ และอาจารย์สุพรรณิ กรรณสูตร อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม การสรุปและการประเมินผล
 - 1.5 ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน
 - 1.6 นำโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ที่ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง
- โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ผู้วิจัยใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1 เป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดีและวันศุกร์ เวลาที่ใช้ในการทดลอง แบ่งเป็น 10.40 – 11.30 น. และ 15.20 – 16.10 น. สลับกับกลุ่มทดลองที่ 1 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

- 2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรณีตัวอย่าง
- 2.2 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
- 2.3 สร้างโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่างให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2.4 นำโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่างที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม การสรุปและการประเมินผล

2.5 ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน

2.6 นำโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง ที่ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้ในกลุ่มทดลอง

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2 เป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดีและวันศุกร์ เวลาที่ใช้ในการทดลอง แบ่งเป็น 10.40 – 11.30 น. และ 15.20 – 16.10 น. สลับกับกลุ่มทดลองที่ 1 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

3. แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

3.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมด้านความสามัคคีและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

3.3 ศึกษาแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของ ธิตารัตน์ ศรีสวัสดิ์ (2532) และ ขจรศักดิ์ จอมหงษ์ (2535)

3.3 สร้างแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีให้สอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ จุดมุ่งหมายและเนื้อหา ให้เหมาะกับวัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 ข้อ

3.4 นำแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหา

3.5 นำแบบทดสอบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ ซึ่งนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดมายังคะแนนต่ำสุด แล้วแยกคะแนนของนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด 25 คน ซึ่งมีคะแนนมากกว่า 86 ขึ้นไป กับนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำสุด 25 คน ซึ่งมีคะแนนน้อยกว่า 70 ลงไป นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งคัดเลือกได้ทั้งหมด จำนวน 20 ข้อ โดยมี

ค่า t ตั้งแต่ 2.97 – 5.79 แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ทั้ง 20 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

3.6 ลักษณะแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเป็นแบบสอบถามที่เป็นสถานการณ์ ดังตัวอย่าง

A

ตัวอย่างแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล ซึ่งพบปัญหาที่ต้องตัดสินใจแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนคิดว่า นักเรียนคือบุคคลที่อยู่ในเรื่องราวนั้น ๆ
2. ในตอนท้ายของแต่ละเรื่องจะเป็นตอนที่นักเรียนต้องตัดสินใจเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง พร้อมทั้งให้เหตุผลในการตัดสินใจ โดยมีคำตอบให้เลือก 6 คำตอบ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่มีเหตุผลตรงกับใจของนักเรียนมากที่สุด แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ○ ล้อมรอบตัวอักษรที่ตรงกับคำตอบนั้น เลือกเพียง 1 ตัวเลือกเท่านั้น
3. แบบสอบถามนี้ต้องการทราบเพียงว่าหากนักเรียนได้พบเหตุการณ์ตามเรื่องราวต่างๆ เหล่านั้นแล้วนักเรียนจะใช้เหตุผลในการตัดสินใจอย่างไร ดังนั้นคำตอบของนักเรียนจึงไม่มีโอกาสผิดและจะไม่เกิดผลเสียหายแก่นักเรียนหรือทางโรงเรียนแต่อย่างใดทั้งสิ้น
4. หากนักเรียนไม่เข้าใจวิธีทำหรือข้อความใดๆ ขอให้นักเรียนถามอาจารย์ก่อนทำ เมื่อนักเรียนเข้าใจแล้วให้ลงมือทำได้

ไม่เอา

ตัวอย่าง

(0) ในการแข่งขันบาสเกตบอลระหว่างทีมสีแดงกับสีน้ำเงิน ผลการแข่งขันปรากฏว่า ทีมสีแดงแพ้ วิทยาลัย ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมสีแดงไม่พอใจ จึงชวนชัชวาท ลูกทีมไปดักก่อกวนทีมสีน้ำเงิน ถ้าข้าพเจ้าเป็นชัชวาท ข้าพเจ้าจะไม่ไปเพราะ

- ก. การทำแบบนี้ขัดต่อระเบียบวินัยของโรงเรียน (4)
- ข. อาจนำไปสู่การทะเลาะวิวาท จนทำให้ได้รับบาดเจ็บได้ (1)
- ค. ผู้ที่มีน้ำใจนักกีฬา จะต้องรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย (6)
- ง. การทำแบบนี้ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ (3)
- จ. การทำแบบนี้ย่อมนำความอับอาย เสื่อมเสียมาสู่ตนเอง ไม่มีใครว่าเป็นเด็กดี (2)
- ฉ. เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า การเล่นกีฬาต้องการให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ (5)

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี มีทั้งหมด 20 ข้อ ในแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือก 6 ตัวเลือก ซึ่งแทนขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก ในการตอบคำถาม ถ้านักเรียนเลือกตอบคำถามอยู่ในขั้นที่ 1 ให้ 1 คะแนน อยู่ในขั้นที่ 2 ให้ 2 คะแนน และคะแนนจะเพิ่มขึ้นตามลำดับขั้น จนถึงขั้นที่ 6 ให้ 6 คะแนน ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการตัดสินระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีว่าอยู่ในขั้นใด โดยนำคะแนนเต็มของทุกข้อ (20 ข้อ) มารวมกันแล้วเฉลี่ยหารด้วยจำนวนข้อทั้งหมด (20 ข้อ) เป็นคะแนนที่แสดงถึงระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนแต่ละคน

เกณฑ์ในการตัดสินระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีว่าอยู่ในขั้นใด มีดังนี้

1 – 20	คะแนนระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในขั้นที่ 1
21 – 40	คะแนนระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในขั้นที่ 2
41 – 60	คะแนนระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในขั้นที่ 3
61 – 80	คะแนนระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในขั้นที่ 4
81 – 100	คะแนนระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในขั้นที่ 5
101 – 120	คะแนนระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในขั้นที่ 6

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบแผนการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลอง Randomized Two Group Pretest – Posttest Design ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงแบบแผนการทดลอง Randomized Two Group Pretest – Posttest Design

การกำหนดกลุ่มทดลอง	ทดสอบก่อน	การทดลอง	ทดสอบหลัง
R E ₁	T ₁ E ₁	X ₁	T ₂ E ₁
R E ₂	T ₁ E ₂	X ₂	T ₂ E ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
E ₁	แทน	กลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
E ₂	แทน	กลุ่มที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง
T ₁ E ₁	แทน	ทดสอบก่อนใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
T ₁ E ₂	แทน	ทดสอบก่อนใช้การใช้กรณีตัวอย่าง

X_1	แทน	การใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
X_2	แทน	การใช้กรณีตัวอย่าง
$T_2 E_1$	แทน	ทดสอบหลังใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
$T_2 E_2$	แทน	ทดสอบหลังใช้การใช้กรณีตัวอย่าง

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบ Randomized Two Group Pretest – Posttest Desing โดยการแบ่งการทดลองดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบทดสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี และเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยทำการทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 1 โดยใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ เป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดีและวันศุกร์ เวลาที่ใช้ในการทดลองแบ่งเป็น 10.40 – 11.30 น. และ 15.20 – 16.10 น. สลับกับกลุ่มทดลองที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2546 ถึงวันที่ 14 สิงหาคม 2546

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัย ทำการทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง เป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ ^{วันพุธ} วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เวลาที่ใช้ในการทดลองแบ่งเป็น 10.40 – 11.30 น. และ 15.20 – 16.10 น. สลับกับกลุ่มทดลองที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2546 ถึงวันที่ 14 สิงหาคม 2546

ระยะที่ 3 ระยะหลังการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลองกับนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกับที่ให้นักเรียนทำก่อนการทดลองและเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

2. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง *สาคอนการณาวะ*

3. เปรียบเทียบผลต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์กับนักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติพื้นฐาน

4.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test

4.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.3.1 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t – test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t – test Dependent Samples)

3.2 เปรียบเทียบผลต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้ t – test แบบเป็นอิสระต่อกัน (t – test Independent Samples)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลของการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}_{diff}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีก่อนและหลังการทดลอง
S_{diff}	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีก่อนและหลังการทดลอง
$\sum D$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านสามัคคีก่อนและหลังการทดลอง
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านสามัคคีก่อนและหลังการทดลองยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t – distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
 2. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง
 3. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์กับนักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง
- ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3, 4 และ 5 ตามลำดับ

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

กลุ่มทดลองที่ 1	N	$\bar{X}$	S	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนทดลอง	15	32.07	3.11	292	5876	20.37**
หลังทดลอง	15	52.20	5.58			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ ทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง

กลุ่มทดลองที่ 2	N	$\bar{X}$	S	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนทดลอง	15	33.87	5.94	220	3474	13.51**
หลังทดลอง	15	48.80	6.84			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้กรณีตัวอย่าง ทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์กับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}_{diff}$	S_{diff}	t
กลุ่มทดลองที่ 1	15	19.47	3.70	3.15**
กลุ่มทดลองที่ 2	15	14.93	4.20	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้นมากกว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง
3. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์กับนักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
2. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง
3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ และนักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่างมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้นแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับต่ำ คือ อยู่ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 จำนวน 164 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับต่ำ คือ อยู่ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 จำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากประชากรแล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 15 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธี คือ

1.1 การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

1.2 การใช้กรณีตัวอย่าง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
2. โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง
3. แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบ Randomize Control Group Pretest – Posttest Design โดยการแบ่งการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี แล้วเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ดังนี้

1.1 กลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยทำการทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 1 โดยใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ เป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เวลาที่ใช้ในการฝึก แบ่งเป็น 10.40 น. – 11.30 น. และ 15.20 น. – 16.10 น. สลับกับกลุ่มทดลองที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2546 ถึงวันที่ 14 สิงหาคม 2546

1.2 กลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยทำการทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง เป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ เวลาที่ใช้ในการฝึกแบ่งเป็น 10.40 น. – 11.30 น. และ 15.20 น. – 16.10 น. สลับกับกลุ่มทดลองที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม ถึงวันที่ 14 สิงหาคม 2546

ระยะที่ 3 ระยะหลังการทดลอง

ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ทำแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกันกับที่ให้นักเรียนทำก่อนการทดลอง แล้วเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ โดยใช้ t -test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t -test Dependent Samples)
2. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง โดยใช้ t -test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t -test Dependent Samples)
3. เปรียบเทียบผลต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์กับนักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง โดยใช้ t -test แบบเป็นอิสระต่อกัน (t -test Independent Samples)

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ และการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุทิวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงว่าการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ สามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีให้อยู่ในระดับสูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะการเรียนแบบสตอรี่ไลน์ เป็นเทคนิคการสอนที่มีความชัดเจนในเรื่องการบูรณาการเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนจะได้ฝึกทักษะการคิด การให้เหตุผล การแก้ปัญหา การตัดสินใจ มีความรับผิดชอบต่องานและผู้อื่น ตลอดจนนักเรียนได้รับผิดชอบซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ร่วมกันในแต่ละครั้ง ซึ่งก่อให้เกิดพัฒนาการทางสังคมที่ดีขึ้นได้ สอดคล้องกับสติฟ เบล (สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ. 2545 : 201 ; อ้างอิงจาก Steve Bell.2000) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการสอนแบบสตอรี่ไลน์ เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมหลายรูปแบบ ซึ่งจะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาภาวะทางสังคม ทั้งนี้ในชีวิตจริงของคนในสังคมต่างก็ต้องช่วยกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน และยังสอดคล้องกับพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พยาร์ ยินดีสุข (2542 : 102 -104) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การสอนของสตอรี่ไลน์ ทำให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มจนเกิดทักษะ ซึ่งในการทำงานร่วมกัน นักเรียนจะทำงานด้วยความร่วมมือร่วมใจ จนก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อกัน อีกทั้งยังเป็นการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมนึก ปฏิปทานนท์ (2542 : 73) ที่ได้ศึกษาผลของการสอนด้วยสตอรี่ไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า การสอนด้วยสตอรี่ไลน์ สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกรียงไกร ยิ่งสง่า (2543 : 46) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้สตอรี่ไลน์และการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเจตคติ และทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในวิชา ส 053 ประชากรและสิ่งแวดล้อม พบว่าการใช้สตอรี่ไลน์และการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเจตคติ และทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนได้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จีรภัทร์ บัวสุวรรณ (2543 : 88) ที่ได้ศึกษาผลของการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ชุดการเรียนสตอรี่ไลน์กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการ พบว่า ชุดการเรียนสตอรี่ไลน์ สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนได้

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า นักเรียนทุกคนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม นักเรียนในแต่ละกลุ่มจะช่วยกันสร้างฉากและตัวละครอย่างตั้งใจและสนุกสนาน และเมื่อได้รับใบงานซึ่งจะมีประเด็นคำถามให้นักเรียนได้ตีวิเคราะห์ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งให้เหตุผล นักเรียนทุกคนในแต่ละกลุ่มจะร่วมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน บรรยากาศการเรียนรู้ก็เป็นไปอย่างสนุกสนาน ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อกันและนักเรียนได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จากเพื่อนในกลุ่มมากมาย ซึ่งการเรียนรู้เช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ วิธีคิดใหม่ วิธีแก้ปัญหาใหม่อย่างอิสระ รู้จักเลือกรับและปฏิเสธข้อมูลจากสถานการณ์รอบตัวได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์สามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีให้อยู่ในระดับสูงขึ้นได้

2. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 แสดงว่าการใช้กรณีตัวอย่าง สามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีให้อยู่ในระดับสูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะการใช้กรณีตัวอย่าง เป็นเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น มีการวิเคราะห์การระดมสมอง การรวบรวมข้อมูล การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนร่วมกันตัดสินใจหาทางเลือกเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ สมพงษ์ จิตระดับ (2530 : 83) ที่เสนอไว้ว่า กรณีตัวอย่างเสริมสร้างให้นักเรียนมีพัฒนาการและทักษะในเรื่องของการคิด วิเคราะห์ การให้เหตุผลและมีแนวโน้มในการแก้ไขปัญหาได้ อีกทั้งกรณีตัวอย่างยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึกและเจตคติซึ่งกันและกัน ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมได้ สอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2522 : 52) ที่กล่าวไว้ว่า การที่เด็กได้ร่วมสังคม เด็กจะมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้โต้แย้งกับเพื่อน จะทำให้เขาได้รับความคิดเห็นและเจตคติใหม่ๆ ต่างไปจากที่ตนมีอยู่ ซึ่งจะช่วยให้สามารถพัฒนาระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมให้สูงขึ้นได้

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชูศักดิ์ สิงห์อุตร (2532 : 72 – 73) ที่ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคการสอนแบบศึกษากรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พบว่า การสอนแบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่าง สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนได้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จารุวรรณ เพ็ญแข (2533 : 71 – 72) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า วิธีสอนแบบการเรียนรู้เป็นทีมที่จัดกิจกรรมด้วยการใช้กรณีตัวอย่าง สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนได้ และสอดคล้องกับ

ผลงานวิจัยของ พัชรินทร์ ธารีรัฐการพ์ (2535 : 82 – 83) ที่ได้ศึกษาผลสัมพัทธ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่าง พบว่า การสอนแบบเทคนิคศึกษากรณีตัวอย่าง สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจจิมา จินวาลา (2535 : 65) ที่ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและกรณีตัวอย่างที่มีต่อความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การใช้กรณีตัวอย่าง สามารถพัฒนาความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียนได้

จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า มีความสนใจและตั้งใจศึกษาเอกสารในแต่ละครั้ง โดยตั้งใจอ่านเรื่องราวในเอกสารที่ผู้วิจัยจัดให้ รวมทั้งมีการซักถามข้อสงสัย มีการอภิปรายสรุปเนื้อหาและช่วยกันแสดงความคิดเห็น นักเรียนทุกคนมีความสนุกในการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และนักเรียนได้รู้จักในการยอมรับตนเองและผู้อื่นมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

ดังนั้น การใช้กรณีตัวอย่างสามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีให้อยู่ในระดับสูงขึ้นได้

3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์กับการใช้กรณีตัวอย่างมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จีรภัทร์ บัวสุวรรณ (2543 : 88) ที่ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการใช้ชุดการเรียนสตอรี่ไลน์กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการ พบว่า นักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้ชุดการเรียนสตอรี่ไลน์ และนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการมีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สังเกตพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีความสนใจและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม ตลอดจนนักเรียนทุกคนในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มเป็นอย่างดี โดยนักเรียนจะใช้ตักตวงพูดประกอบเวลาร่วมแสดงความคิดเห็น หรือเวลาวิเคราะห์คำถามเพื่อหาคำตอบเติมลงในใบงานด้วยความสนุกสนาน ส่วนนักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง ถึงแม้จะมีความสนใจและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมเช่นเดียวกัน แต่จากการสังเกตจะพบว่าบรรยากาศในการร่วมแสดงความคิดเห็นหรือวิเคราะห์คำถามเพื่อหาคำตอบเติมลงในใบงาน จะมีความสนุกและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในกลุ่มน้อยกว่า

จากผลการวิจัยจึงกล่าวได้ว่า การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ สามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้นมากกว่าการใช้กรณีตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับสูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง ดังนั้น ควรมีการจัดอบรมหรือประชุมสัมมนาครูผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนให้มีความชำนาญในการฝึกการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

1.2 เนื่องจากการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และการใช้กรณีตัวอย่างสามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในระดับสูงขึ้นได้ทั้ง 2 วิธี ดังนั้น ควรนำวิธีทั้งสองดังกล่าวข้างต้นไปใช้พัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทดลองใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และการใช้กรณีตัวอย่างเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ด้วย เช่น ระดับประถมศึกษา วิชา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น

2.2 ควรนำเทคนิคหรือวิธีการอื่นๆ มาทดลองเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เช่น บทบาทสมมติ เทคนิคหมวกหกใบ การระดมความคิด เป็นต้น

2.3 ควรทดลองใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ และการใช้กรณีตัวอย่างเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและด้านอื่นๆ เช่น ด้านเสียสละ ความรับผิดชอบ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กนกวลี เอ่งฉ้วน. (2529). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เกรียงไกร ยิ่งสง่า. (2543). ผลการใช้สตอรี่ไลน์และการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ เจตคติและทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน
วิชา ส 503 ประชากรกับสิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนสังคมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). เอกสารประกอบแผนพัฒนาการศึกษา
แห่งชาติ. ม.ป.พ.

_____. (2539). สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2540 – 2544. ม.ป.พ.

จารุวรรณ เพ็ญสุข. (2533). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนแบบการเรียนรู้เป็นทีมที่จัดกิจกรรม
ด้วยการใช้กรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

✕ จิรพรรณ สุตตลอดชีพ. (2530). ผลของการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อการยกระดับเหตุผลเชิง
จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร. ✕

จิรภัทร์ บัวสุวรรณ. (2543). ผลของการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อ
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา
โดยการใช้ชุดการเรียนสตอรี่ไลน์กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการ.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

จุฑาทิพย์ วีระภาค. (2529). วิเคราะห์จริยธรรมในหนังสืออ่านนอกเวลาในระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ชูศักดิ์ สิงห์อุดร. (2532). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคการสอนแบบศึกษา
กรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ไชยรัตน์ ปราณี. (2531). ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสังคมศึกษา โดยการสอนแบบซินดิเคตกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ชนาธิป พรกุล. (2543). แดทส์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชวิภา พงษ์ชนโชติ. (2542). ผลของการใช้ชุดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

✱ ชรียานา จิตต์บรรเทา. (2538). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและกรณีตัวอย่าง ที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ่อ (นันทวิทยา) อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร. ✕

ดวงจันทร์ หนูทอง. (2533). ผลของการใช้แม่แบบหนังสือเล่มที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

✱ ดวงเดือน พันธมนานิน; และ เพ็ญแข ประจณปัจจนิก. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงเดือน พันธมนานิน. (2524). พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 : จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (2527). การพัฒนาจริยธรรม : ตำราจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดิเรก พรสีมา. (2543). ปฏิรูปการศึกษาไทย ทำอย่างไร?. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ส.รุ่งทิพย์ออฟเซ็ท.

ธาริณี วิทยานิเวรรัตน์. (2542). ผลของการสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาวิทยาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร. ✕

✱ ธิธาร์ตน์ ศรีสวัสดิ์. (2532). ผลของบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร. ✕

ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์. (2532). ผลของบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

✕ ช่าง น่วมศิริ. (2527). การทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์เป็นสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษา
เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาานิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร. ✕

✕ ชีระพล อรุณะกลีกร; และคณะ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา. ✕

ทิตนา แคมมณี. (2536). ครูช่วยฝึกประชาธิปไตยให้แก่เด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

นภา กัลยาณสูตร. (2521). การสร้างชุดการสอนเรื่อง "ความกตัญญู ความเอื้อเฟื้อและความสามัคคี"
สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ คม.
(การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

✕ บริรักษ์ ศรีเพชรพัฒน์. (2539). การใช้สถานการณ์จำลองและเทคนิคแม่แบบในการพัฒนาเหตุผล
เชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี.
ปริญญา กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย ✕
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พระราชวรมนี. (2523). พุทธจริยธรรม. กรุงเทพฯ : การศาสนา.

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิด วิธีและ
เทคนิคการสอน 2. กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด.

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์; และเพียว ยินดีสุข. (2542). การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้วยวิธี
สตอรี่ไลน์. (เอกสารประกอบการสัมมนาการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้วยวิธีสตอรี่ไลน์).
กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

พิชาญ ลำอาจศรี. (2527). การทดลองสอนจริยศึกษาด้วยวิธีสอนแบบซินดิเคท (Syndicate)
ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พิพัฒน์ ปิ่นจินดา. (2531). การเปรียบเทียบสอนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม
โดยการอภิปรายกลุ่มและการสอนโดยวิธีเบญจจันทร์ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- แพ่ง ชินพงศ์. (2540). การวิเคราะห์บทความด้านจริยธรรมของเด็กปฐมวัย ในนิตยสาร
สำหรับครอบครัว. ปรินทิเนียนพจน์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ :
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรินทร์ ธารีรัฐการพ์. (2535). การศึกษาผลสัมพัทธ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบเทคนิค
ศึกษากรณีตัวอย่าง. ปรินทิเนียน กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภูมิพลอดุลยเดช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2531). พระบรมราโชวาท และพระราชดำรัส
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พุทธศักราช 2525.
กรุงเทพฯ : สำนักงานราชเลขา.
- ภัทราพันธ์ หรรษ์ภักดิ์. (2545). ผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่มีต่อพฤติกรรม
การประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏ
สวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. ปรินทิเนียน กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ พุทธศักราช 2530.
กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2524). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ทวีกิจการพิมพ์.
- วลัย พานิช. (2542). การสอนด้วยวิธี STORYLINE. (เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ
พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสำหรับครูประจำการ 22 สิงหาคม 2542 ณ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. ม.ป.พ.
- วารี ธีระจิตร. (2534). การพัฒนาการสอนสังคมระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนิท ทรัพย์วารี. (2528). การทดลองโดยใช้สไลด์ – เทป เพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี. ปรินทิเนียนพจน์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมเดช สีแสง. (2525). การทดลองสอนการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินทิเนียนพจน์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร. ✕

สมบุญ ศาลายาชีวิต. (2524, พฤษภาคม). "พัฒนาการทางจริยธรรมวัดได้หรือไม่,"

วารสารมิตรครู. 23(10) : 8 – 13.

สมพงษ์ จิตระดับ. (2530, มีนาคม). "การสอนจริยศึกษาด้านสถานการณ์จำลอง," ประชาศึกษา. 24(6) : 15 – 21.

สิปปนนท์ เกตุทัต. (2541). ความจริงของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : เจ.ฟิล์ม โปรเซส.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2544). รวมบทความและงานเขียนศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี :

การศึกษา ปรัชญาการศึกษา ประชาธิปไตย และจริยธรรม.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวิริยาสาน.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย คำมูล. (2545). 19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

สุนน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ. (2528). "โรงเรียนประถมศึกษากับการพัฒนาจริยธรรม,"

ใน จริยศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุรศักดิ์ สันติธัญญาโชค. (2515). การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยม

ศึกษาปีที่ 3 ในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนสังคมศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สุรางค์ รุ่งเรือง. (2525). วิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือการ์ตูนไทย เล่มละ 3 – 10 บาท.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุนทร วังคะฮาด. (2543). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย Storyline Method เพื่อการ

อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนึ่ง

ในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (วิทยาศาสตร์บัณฑิต). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

สุริรัตน์ พันธุ์ดี. (2529). การศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่อยู่ในโรงเรียน

ประถมศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุชีพ ปุณฺณภาพ. (2524). พระไตรปิฎกฉบับประชาชน.

กรุงเทพฯ : มหามงกุฎราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์.

เสถียร วรรณปก. (2530, 15 มีนาคม). "สองทางนิพพาน," ไทยรัฐ. หน้า 8.

✱โสภณ ศรีสุวรรณวัฒนา. (2538). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้

กรณีตัวอย่างที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทร จังหวัดสุรินทร์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร. ✱

- ✗ โสภณ ศรีสุวรรณวัฒนา. (2538). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิ์ จังหวัดสุรินทร์. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร. ✗
- อรทัย มูลคำ; และคณะ. (2544). การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : ที. พี. พรินท์ จำกัด.
- อรทัย มูลคำ; และ สุวิทย์ มูลคำ. (2544). การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : ที. พี. พรินท์ จำกัด.
- ✗ อาภรณ์ พุกกะมาน. (2528). การศึกษาการสอนศีลธรรมเพื่อสร้างพุทธธรรมจริยาในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : เจริญผลการพิมพ์. ✗
- ✗ อาภา ถนัดช่าง. (2521, ธันวาคม). "แนวคิดการสอนวิชาจริยธรรมกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย," *ประชาศึกษา*. 5 : 2 - 13. ✗
- อุบล เรียงสุวรรณ. (2522). "ผลการวิจัยทางการศึกษา," *เอกสารการประชุมวิชาการครั้งที่ 17 ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ป. สัมพันธ์พานิช.
- ✗ อัจจิมา จินวาลา. (2535). การเปรียบเทียบของกิจกรรมกลุ่มและกรณีตัวอย่างที่มีต่อความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองเสื่อน้อย กรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร. ✗
- ✗ อำไพ สุจริตกุล. (ม.ป.ป.). "ข้อเสนอแนะการสอนโดยใช้กิจกรรม และเทคนิควิธีการต่างๆ," *เอกสารประกอบวิชา 413 803 การฝึกอบรมครูประจำการ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ✗
- ✗ อำนวย ทะพิงแก; และ ชัยนัฏ วรรณะภูติ. (2522, มิถุนายน - กรกฎาคม). "ปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักศึกษา," *การศึกษาแห่งชาติ*. 13 (5) : 21. ✗
- ✗ Bell, S.; & Fifield, K. (1996). *An Introduction to the storyline Method*. Glasgow Scotland : Lordanhill College. (copy).
- Biskin, Donald S.; & Kenneth, Hoskinson. (1977, June). "An Experimental Test of the Effects to Structured Discussions of Moral Dilemmas Found in Children's literatures on Moral Reasoning," *The Elementary School Journal*. 77(55) : 407 - 415.
- Butzow, C.R. (1991). "A Comparison of a Storyline - Based Method of Instruction a Textbook Method of Instruction on the Acquisition of Science Concepts in the Elementary School," *Dissertation Abstract*. Pennsylvania University.

- Kohlberg. (1969). "Stage and Sequence : The Cognitive – Development Approach to Socialization in Goslin," *In Handbook of Socialization Theory and Research*. Chicago : Rand, McNaly & Company.
- Piaget, Jean. (1960). *The moral Judgment of the child*. New York : Collier Books.
- Richards, Herbert C; and others. (1984, August). "Moral Reasoning and Classroom Conduct," *Paper presented at the Annual Convention of the American Psychological Association*. p.24 – 28. 92nd Toronto, Ontario, Canada.
- Sallis, E. (1996, November). *Total Quality Management in Education*. p.10. London : Kogon.
- Turiel, Elliot. (1966, June). "An Experimental Test of the Sequentiality of Development Stage in The Child's Moral Judgment," *Journal of Personality and Social Psychology*. 3(6) : 611 – 618.
- Walker, Lawrence J.; & Taylor. John H. (1991, April). "Interactions and the Development of Moral Reasoning," *Child Development*. 62(2) : 364 – 283. ✕

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

กำหนดการฝึกการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์กับการใช้กรณีตัวอย่าง

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

รายละเอียดของโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง

รายละเอียดของโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง

ตาราง 6 กำหนดการฝึกกลุ่มทดลองที่ 1 ใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ กับกลุ่มทดลองที่ 2
ใช้การใช้กรณีตัวอย่าง

สัปดาห์	ครั้งที่	วันเดือนปี		เวลา	
				10.40-11.30 น.	15.20-16.10 น.
1	1	วันจันทร์ที่	28 กรกฎาคม 2546	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
	2	วันอังคารที่	29 กรกฎาคม 2546	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
	3	วันพุธที่	30 กรกฎาคม 2546	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
	4	วันพฤหัสบดีที่	31 กรกฎาคม 2546	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
	5	วันศุกร์ที่	1 สิงหาคม 2546	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
2	6	วันจันทร์ที่	4 สิงหาคม 2546	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
	7	วันอังคารที่	5 สิงหาคม 2546	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
	8	วันพุธที่	6 สิงหาคม 2546	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
	9	วันพฤหัสบดีที่	7 สิงหาคม 2546	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
	10	วันศุกร์ที่	8 สิงหาคม 2546	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1
3	11	วันจันทร์ที่	11 สิงหาคม 2546	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2
	12	วันอังคารที่	13 สิงหาคม 2546	กลุ่มทดลองที่ 2	กลุ่มทดลองที่ 1

หมายเหตุ : วันอังคารที่ 12 สิงหาคม 2546 หยุดเนื่องจากวันแม่แห่งชาติ

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

ครั้งที่	หัวข้อ	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามนำ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
1	ปฐมนิเทศ			1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์วิธีการดำเนินการของการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก 2. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยให้นักเรียนเล่นเกมสัมพันธ์ภาพ มีขั้นตอนดังนี้ 2.1 ผู้วิจัยแจกกระดาษให้นักเรียนละแผ่น แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อนามสกุลของตนเองบนกระดาษ และให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม 2.2 นักเรียนเขียนข้อดีและข้อเสียของเพื่อนคนละข้อ เสร็จแล้วให้นักเรียนส่งกระดาษของตนเองไปให้เพื่อนทางด้านขวามือ ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ เมื่อกระดาษเวียนมาอยู่กับเพ้าของชื่อให้ยุติ 2.3 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อดีของการเล่นเกมสัมพันธ์ภาพ 3. ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ความสำคัญของจริยธรรมและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนถามคำถามทำความเข้าใจและผู้วิจัยชี้แจงตารางกำหนดวัน เวลา สถานที่ ที่ใช้ในการทดลอง	กระดาษ A4 ตัดครึ่ง ปากกา

ครั้งที่	หัวข้อ	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามนำ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			กลุ่มของนักเรียนคนใดคนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน นักเรียนรู้สึกอย่างไร และจะปฏิบัติอย่างไรต่อเพื่อนคนนั้น 3. ถ้าเพื่อนในห้องเรียนหรือเพื่อนในกลุ่มของนักเรียนคนใดคนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน นักเรียนมีวิธีแก้ไขอย่างไร		2. ตัวละคร ได้แก่ คนหรือสัตว์ที่มีชีวิตอยู่ในเรื่อง ซึ่งนักเรียนจะกำหนดบทบาทและบุคลิกภาพของตัวละครเอง และตัวละครจะมีบทบาทในการเดินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ 3. วิถีชีวิต ได้แก่ เรื่องราวที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตโดยปกติของตัวละครในสถานที่และเวลาตามฉากนั้น ๆ 4. เหตุการณ์ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นหรือปัญหาที่ตัวละครต้องเผชิญและนำมาแก้ปัญหาจนกระทั่งจบเรื่อง 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนนำเสนอผลงานของกลุ่มตนเอง และสรุปสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ จากนั้น ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน	

ครั้งที่	หัวข้อ	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามนำ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			4.จะออกแบบชุดกีฬาและสัญลักษณ์ประจำทีม			
6-7	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่องความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม	เหตุการณ์	1.บุคคลในเรื่องนี้ใครที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม 2.ถ้านักเรียนเป็นสจูดใจ นักเรียนจะตั้งใจช่วยเพื่อนทำรายงานกลุ่มหรือไม่ เพราะเหตุใด 3.นักเรียนคิดว่างานกลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ดี สมาชิกในกลุ่มควรปฏิบัติตนเช่นไร 4.จะพัฒนาให้คนอื่นๆในห้องเรียนของนักเรียนมีความรับผิดชอบ	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่องความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม		ใบงานที่ 5 ใบงานที่ 6

ครั้งที่	หัวข้อ	เส้นทาง การเดินทาง เรื่อง	คำถามนำ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
		เหตุการณ์	ผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมได้อย่างไร 1.บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม 2.บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด 3.นักเรียนคิดว่า ควรให้อภัย แวดาว หรือ ไม่ เพราะเหตุใด 4.บุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมควรมีลักษณะนิสัยอย่างไร			

ครั้งที่	หัวข้อ	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามนำ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			5.จะพัฒนาให้คนอื่น ๆ ในห้องเรียนของนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างไร			
8-9	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง	เหตุการณ์	1.นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการทำงานกลุ่มงานกลุ่มจึงประสบความสำเร็จได้ดี 2.ถ้าการทำงานกลุ่มเกิดข้อผิดพลาด โดยสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มด้วยเหตุสุดวิสัยนักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไรจึงจะไม่เกิดการขัดแย้งหรือแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง		ใบงานที่ 7 ใบงานที่ 8

ครั้งที่	หัวข้อ	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามนำ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
		เหตุการณ์	3.ถ้าการทำงานกลุ่มเกิดการขัดแย้งหรือแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไร 4.นักเรียนคนใดเคยพบเพื่อนในห้องเรียนที่มีนิสัยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม นักเรียนมีความรู้สึกเช่นไรต่อเพื่อนคนนั้น 5.ให้นักเรียนคิดหาผลดีและผลเสียของการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน 1.บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่รู้จักประสานประโยชน์ของส่วนรวม โดยเห็นแก่			

ครั้งที่	หัวข้อ	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามนำ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เพราะเหตุใด 2. ถ้านักเรียนเป็นกนกกร นักเรียนจะปฏิบัติเช่นกนกกรหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. นักเรียนคิดว่าควรให้อภัยกนกกร หรือไม่ เพราะเหตุใด 4. นักเรียนคิดว่าทำอย่างไรงานกลุ่มจึงจะประสบความสำเร็จได้ดี			
10	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง	เหตุการณ์	1. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด 2. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การร่วมมือกันทำงาน และความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม		ใบงานที่ 9

ครั้งที่	หัวข้อ	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามนำ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
	การร่วมมือกันทำงานและ ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ระหว่างบุคคลในกลุ่ม		3.นักเรียนคิดว่าสมาชิกในกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไรต่อกัน จึงทำให้การทำงานร่วมกันประสบผลสำเร็จ 4.นักเรียนคิดว่าสมาชิกในกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไรต่อกัน จึงทำให้ทุกคนมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน 5.นักเรียนคิดว่าการทำงานและความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ก่อให้เกิดความสามัคคีได้อย่างไร			

ครั้งที่	หัวข้อ	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามนำ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
11	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง	เหตุการณ์	1.บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด 2.ถ้านักเรียนเป็นวิชัยหรือวิชัยญ์ นักเรียนจะเชื่อในคำพูดของศักดิ์ดาหรือไม่ เพราะเหตุใด 3.นักเรียนคิดว่าการยึดหลักความสามัคคีทั้ง 4 ประการ ทำให้การทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ประสบผลสำเร็จได้ดีจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง		ใบงานที่ 10

ครั้งที่	หัวข้อ	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามนำ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
12	ปัจฉิมนิเทศ			1.เพื่อให้นักเรียนเข้าใจการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ 2.เพื่อให้นักเรียนทราบประโยชน์ของความสามัคคี 3.เพื่อให้เพื่อนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกไปใช้ในการพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคีต่อไป	1.ให้นักเรียนซักถามในสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ 2.ผู้วิจัยอธิบายในสิ่งที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ 3.ให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการเข้าร่วมการทดลองและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 4.ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและกล่าวปิดการทดลอง	

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ การทดลองครั้งที่ 1

<u>หัวข้อ</u>	ปฐมนิเทศ
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	เกมสัมพันธ์ภาพ
<u>วัตถุประสงค์</u>	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกัน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการของการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	กระดาด A ₄
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก 2. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยให้นักเรียนเล่นเกมสัมพันธ์ภาพ มีขั้นตอนดังนี้ 2.1 ผู้วิจัยแจกกระดาดให้นักเรียนคนละแผ่น แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อนามสกุลของตนเองบนกระดาดและให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม 2.2 นักเรียนเขียนข้อดีและข้อเสียของเพื่อนคนละข้อ แล้วให้นักเรียนส่งกระดาดของตนเองไปให้เพื่อนทางด้านขวามือ ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ เมื่อกระดาดเวียนมาอยู่กับเจ้าของชื่อให้ยุติ 2.3 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อดีของการเล่นเกมสัมพันธ์ภาพ 3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
ความสำคัญของจริยธรรมและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี	
วัน เวลาและสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง	4. ผู้วิจัยให้นักเรียนถามคำถาม ทำความเข้าใจและผู้วิจัยชี้แจงตารางกำหนด
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิดเห็น การซักถาม และการสรุปของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ การทดลองครั้งที่ 2

หัวข้อ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การร่วมมือกันทำงาน
วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
เรื่อง การร่วมมือกันทำงาน

ชื่อกิจกรรม ห้องเรียนที่น่าอยู่

เส้นทางการดำเนินเรื่อง องค์ที่ 1 ฉาก การสร้างห้องเรียนที่น่าอยู่

คำถามนำ 1. ห้องเรียนที่น่าอยู่ควรมีลักษณะอย่างไร
2. ทำอย่างไรห้องเรียนจึงจะน่าอยู่
3. นักเรียนจะวางแผนและสร้างห้องเรียนที่น่าอยู่อย่างไร จึงจะเหมาะสม

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ 1. ใบงานที่ 1 “ การสร้างห้องเรียนที่น่าอยู่ ”
2. เรื่อง “ ห้องเรียนที่น่าอยู่ ”
3. ภาดกระดาษ (ภาดเป็นสี่กระป๋อง)
4. กระดาษสี
5. กระดาษแข็งเทา – ขาว
6. กาวและกรรไกร
7. ดินสอ
8. เทปกาวและเทปใส
9. ไมซ์ไฟ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “ ห้องเรียนที่น่าอยู่ ” ให้นักเรียนฟัง
2. ขั้นสอน
 - 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขาธิการ
 - 2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 1 และตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นคำถามนำ ดังนี้
 - ห้องเรียนที่น่าอยู่ควรมีลักษณะอย่างไร
 - ทำอย่างไรห้องเรียนจึงจะน่าอยู่
 - นักเรียนจะวางแผนและสร้างห้องเรียนที่น่าอยู่อย่างไร จึงจะเหมาะสม
 - 2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสร้างห้องเรียนที่น่าอยู่ ตามที่กลุ่มได้วางแผนไว้
 - 2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนพร้อมทั้งบอกด้วยว่าห้องเรียนที่น่าอยู่ของแต่ละกลุ่มสร้างขึ้นนั้น ทำอย่างไรจึงจะน่าอยู่

3. ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการร่วมมือกันทำงาน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

- การประเมินผล
1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม
 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

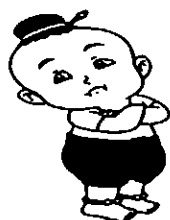
เนื้อเรื่อง “ห้องเรียนที่น่าอยู่”

โอภาส เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 3 เขาเป็นเด็กที่เล่นกีฬาเก่งและเป็นนักกีฬาของโรงเรียน แต่เขามีนิสัยหยิ่งยะโส หลงตัวเอง คิดว่าตัวเองเก่งกว่าเพื่อนๆ ทุกคนในห้องเรียน โอภาสชอบทำงานคนเดียว ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับใครและไม่เคยช่วยเหลือเพื่อนๆ ทำงานต่างๆ เช่น ทำความสะอาดห้องเรียน ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน เป็นต้น ในขณะที่เพื่อนๆ ช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน โอภาสจะไปซ้อมฟุตบอลที่สนามของโรงเรียนหรือเมื่อทางห้องเรียนมีกิจกรรมที่ทุกคนต้องช่วยกันทำงาน โอภาสมักจะหาข้ออ้างว่า ติดธุระมาไม่ได้ ผิดกับภราดรซึ่งถึงแม้ว่าภราดรจะเป็นนักกีฬาเช่นเดียวกับโอภาส แต่ภราดรจะเป็นเด็กที่ชอบช่วยเหลือเพื่อนและเมื่อมีกิจกรรมหรืองานที่ทุกคนต้องช่วยกันทำ ภราดรจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เพื่อนๆทุกคนในห้องจึงรักและชื่นชมภราดรมาก ทำให้โอภาสไม่พอใจภราดรที่ใครๆ ก็พากันรักและชื่นชมภราดรมากกว่าตน

เช้าวันหนึ่งในชั่วโมงโฮมรูม อาจารย์กมลได้แจ้งให้นักเรียนทุกคนทราบเกี่ยวกับข่าวการจัดงานเนื่องในวันสถาปนาโรงเรียน โดยในปีนี้ทางโรงเรียนได้จัดให้มีการประกวดห้องเรียนที่น่าอยู่ขึ้น โดยมีกติกาว่าห้องเรียนที่จะได้รับรางวัลห้องเรียนที่น่าอยู่จะมีถึงระดับชั้นละ 3 ห้อง ซึ่งห้องเรียนที่ได้รับรางวัลจะต้องเป็นห้องเรียนที่สะอาด ระเบียบเรียบร้อย เป็นระเบียบและสวยงาม ซึ่งอาจารย์ที่เป็นผู้คัดเลือกห้องเรียนที่น่าอยู่จะเดินตรวจและให้คะแนนในวันจันทร์จนถึงวันศุกร์ เป็นเวลา 2 อาทิตย์ อาจารย์กมลพูดกับนักเรียน “อาจารย์หวังว่า นักเรียนทุกคนจะช่วยกันคิดวางแผนในการปรับปรุง ตกแต่งและทำความสะอาดห้องเรียนของเราให้ได้รับรางวัลห้องเรียนที่น่าอยู่และที่สำคัญทุกคนควรร่วมมือกันทำงาน ตามที่ได้วางแผนไว้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถของทุกคน”

ภราดรได้นัดหมายให้เพื่อนๆในห้องเรียนมาประชุม เพื่อช่วยกันคิดวางแผนการทำงานครั้งนี้ เพื่อนๆต่างร่วมแสดงความคิดเห็น ส่วนภราดรเสนอแนะให้ทุกคนช่วยกันตกแต่งห้องเรียนให้สวยงามและในตอนเย็นของทุกวันก็จะช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนก่อนที่ทุกคนจะกลับบ้าน ขณะนั้น โอภาสได้พูดขึ้นมาว่า

โอภาส : ฉันคิดว่า ฉันคงไม่ต้องช่วยพวกเธอทำงานนี้หรอกนะ ถ้าฉันต้องช่วยพวกเธอทำงาน ฉันคงไม่มีเวลาอ่านหนังสือ ไหนจะต้องซ้อมกีฬาอีก ส่วนภราดร ถ้านายอยากทำก็ทำไปคนเดียวก็แล้วกัน

ภราดร : ฉันว่า โอภาส น่าจะช่วยเพื่อนๆ ทำงานนะ เพราะทุกคนอยากให้
โอภาสได้มีส่วนร่วมในงานนี้ด้วย

โอภาสมองหน้าภราดรแล้วลุกขึ้นเดินออกไปจากห้อง เพื่อนทุกคนมองดูโอภาสด้วยความ
น้อยใจและไม่พอใจในการกระทำของโอภาส

เย็นวันหนึ่งหลังเลิกเรียน ขณะที่เพื่อนทุกคนกำลังช่วยกันตกแต่งห้องเรียนและทำความสะอาด
ห้องเรียน โอภาสได้ถูกตะปุด่าที่เท้าจึงเดินขากระเพลกเข้ามาในห้อง เพื่อให้เพื่อนพาไป
ห้องพยาบาล แต่ไม่มีใครสนใจโอภาสเลย มีแต่ภราดรเท่านั้นที่รีบเข้ามาพุงโอภาส แล้วรีบพา
โอภาสไปห้องพยาบาล อาจารย์ที่ประจำห้องพยาบาลช่วยทำบาดแผลให้โอภาส หลังจากนั้น
โอภาสกล่าวขอบคุณอาจารย์และเดินมาหาภราดรพร้อมกับพูดว่า

โอภาส : ขอบใจนะ ภราดร ที่ช่วยเหลือฉัน แต่ฉันยังไม่เข้าใจว่า ทำไมนายจึง
ช่วยเหลือฉันทุกๆ ที่นายก็รู้ว่า ฉันไม่ชอบนาย

ภราดร : เพราะโอภาสเป็นเพื่อนฉัน เราก็ต้องช่วยเหลือกัน

โอภาสรู้สึกทราบบ้างในความคิดของภราดรและรู้สึกที่ตัวเองผิด จึงพูดว่า “ฉันขอโทษนะที่ไม่ให้ความ
ร่วมมือกับนายและเพื่อนๆ เลย ฉันสัญญาว่าต่อไปจะกลับตัวเป็นคนใหม่ จะให้ความร่วมมือกับ
เพื่อนๆ ในการทำงานทุกอย่าง” ภราดรยิ้มด้วยความดีใจ

เย็นวันต่อมา โอภาสอยู่ช่วยเพื่อนๆ ทำความสะอาดห้องเรียนอย่างตั้งใจ ทุกคนมองดู
โอภาสด้วยความยินดีที่โอภาสประพฤติตัวใหม่ และผลการตัดสินการประกวดห้องเรียนที่น่าอยู่
ปรากฏว่าห้อง ม. 1 / 3 ได้รับรางวัลห้องเรียนที่น่าอยู่ ทำให้ทุกคนในห้องเรียนดีใจมากและต่าง
มองหน้ากันด้วยความสุขใจ โดยเฉพาะโอภาสที่รู้สึกดีใจที่ตนให้ความร่วมมือกับเพื่อนๆ จนทำให้
งานประสบความสำเร็จด้วยดี

ใบงานที่ 1

การสร้างห้องเรียนที่น่าอยู่

คำชี้แจง นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสร้างห้องเรียนจำลอง (ห้องเรียนที่น่าอยู่) จากวัสดุ เช่น ภาตกระดาษ กระดาษสี กระดาษแข็ง เป็นต้น กลุ่มละ 1 ห้องเรียน ก่อนสร้างให้นักเรียนตอบคำถามในใบงานนี้

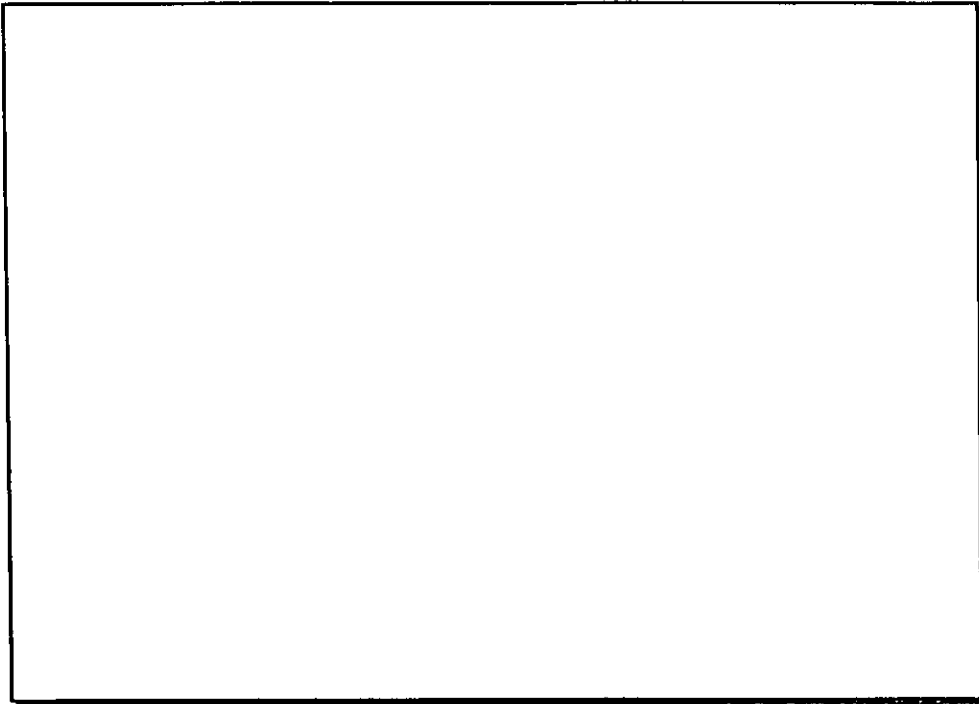
ชื่อห้องเรียน

1. ห้องเรียนที่น่าอยู่ควรมีลักษณะอย่างไร

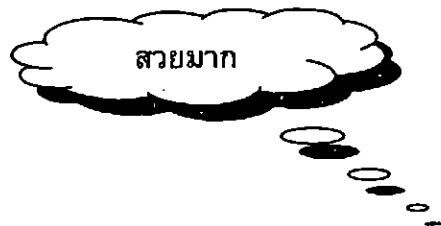
2. ทำอย่างไรห้องเรียนจึงจะน่าอยู่

3. นักเรียนจะวางผังและสร้างห้องเรียนที่น่าอยู่อย่างไร จึงจะเหมาะสม
(ให้นักเรียนเขียนแผนผังห้องเรียนที่น่าอยู่)

แผนผังห้องเรียนที่น่าอยู่

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ การทดลองครั้งที่ 3

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การร่วมมือกันทำงาน
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การร่วมมือกันทำงาน
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ช่วยกันคิด...ช่วยกันทำ
<u>เส้นทางการดำเนินเรื่อง</u>	องค์ที่ 2 ตัวละคร สมาชิกของห้องเรียน
<u>คำถามนำ</u>	1. ห้องเรียนของนักเรียนมีใครบ้าง แต่ละคนมีลักษณะนิสัยอย่างไร 2. ถ้าเพื่อนในห้องเรียนหรือเพื่อนในกลุ่มของนักเรียนคนใดคนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไรและจะปฏิบัติอย่างไรต่อเพื่อนคนนั้น 3. ถ้าเพื่อนในห้องเรียนหรือเพื่อนในกลุ่มของนักเรียนคนใดคนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไร
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. ใบงานที่ 2 “ฉันคือใคร” 2. เรื่อง “ช่วยกันคิด...ช่วยกันทำ” 3. กระดาษแข็งเทา – ขาวแผ่นเล็ก จำนวน 15 แผ่น 4. กระดาษสีต่าง ๆ 5. เศษผ้า 6. ปากกาเมจิกสีต่าง 7. กาวและกรรไกร
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “ช่วยกันคิด...ช่วยกันทำ” ให้นักเรียนฟังและช่วยกันวิเคราะห์หาข้อแตกต่างของตัวละคร 2. <u>ขั้นสอน</u> 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (ตามกลุ่มเดิม) แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขากลุ่ม และสมมติให้แต่ละกลุ่มอยู่ห้องเรียนเดียวกัน 2.2 ให้นักเรียนแบ่งบทบาทสมาชิกในห้องเรียนและให้แต่ละคนประดิษฐ์ตุ๊กตาแทนตัวเองจากวัสดุที่ผู้วิจัยเตรียมให้ 2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 2 จากนั้นให้กำหนดคุณสมบัติของตุ๊กตาที่ใช้แทนตัวเอง เช่น ชื่อ – นามสกุล เพศ นิสัย เป็นต้น ให้นักเรียนแต่ละคนและตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นคำถามนำ ดังนี้

- ห้องเรียนของนักเรียนมีใครบ้าง แต่ละคนมีลักษณะอย่างไร
- ถ้าเพื่อนในห้องเรียนหรือเพื่อนในกลุ่มของนักเรียนคนใดคนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไรและจะปฏิบัติอย่างไรต่อเพื่อนคนนั้น
- ถ้าเพื่อนในห้องเรียนหรือเพื่อนในกลุ่มของนักเรียนคนใดคนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไร

2.4 นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานภายในกลุ่ม โดยแนะนำตัวละครที่ตนสร้างขึ้น

3. ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการร่วมมือกันทำงาน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

- การประเมินผล
1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม
 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เนื้อเรื่อง “ช่วยกันคิด...ช่วยกันทำ”

พรชัย เป็นเด็กที่มีนิสัยเกียจคร้าน ใจร้อนและชอบสร้างความวุ่นวายจนเพื่อนๆ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 7 และอาจารย์ต่างเอือมระอาในความประพฤติของพรชัย ในขณะที่อาจารย์กำลังสอน พรชัยก็จะนอนหลับหรือไม่ก็ชวนเพื่อนๆ คุย โดยที่ไม่สนใจที่จะตอบคำถามของอาจารย์หรือแสดงความคิดเห็นใดๆ อาจารย์และเพื่อนๆ พยายามตักเตือนพรชัย แต่พรชัยก็ไม่ยอมรับและไม่เชื่อฟัง ยังคงประพฤติตัวเช่นเดิม เมื่ออาจารย์ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันทำงาน เพื่อนๆ จึงไม่มีใครอยากให้พรชัยเข้ากลุ่มด้วย

ในชั่วโมงวิชางานเกษตร อาจารย์ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำแปลงปลูกผัก กลุ่มละ 3 คน พรชัยไปขอเข้ากลุ่มกับเพื่อนๆ แต่ไม่มีใครให้เข้ากลุ่มด้วย พรชัยจึงมาขอร้องกับสุริย์ พรชัยพูดอ้อนวอนกับสุริย์พร้อมกับสัญญาว่าจะช่วยเหลืองานกลุ่มทุกอย่าง กับสุริย์สัญญาว่าพรชัยที่ไม่มีใครให้เข้ากลุ่มด้วย จึงตกลงรับพรชัยเข้ากลุ่ม พรชัยรู้สึกดีใจที่สุริย์และสุริย์รับตนเองเข้ากลุ่มด้วย ในการทำงานกลุ่มสุริย์และพรชัยตกลงให้สุริย์เป็นหัวหน้ากลุ่ม วันนั้นหลังเลิกเรียนสุริย์ได้นัดให้สุริย์และพรชัยมาปรึกษาหารือและวางแผนการทำงานร่วมกัน เมื่อทุกคนมาพร้อมกันแล้ว สุริย์จึงให้เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็นในการวางแผนการทำแปลงผัก สุริย์ยกมือขึ้นพูดแสดงความคิดเห็น โดยเสนอแนะให้ทุกคนในกลุ่มช่วยกันทำแปลงผักทุกเย็นหลังเลิกเรียน และให้ทุกคนช่วยกันค้นคว้าวิธีดูแลผัก เพื่อที่จะทำให้ผักโตและสวยงาม สุริย์พยกหน้ารับข้อเสนอแนะของสุริย์พร้อมกับหันหน้าไปถามพรชัยว่า“พรชัยมีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง” พรชัยนั่งอ่านหนังสือการ์ตูนอย่างไม่สนใจที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นใดๆ เลย

ในการทำแปลงผักตั้งแต่เริ่มต้น พรชัยไม่เคยมาช่วยเหลือสุริย์และสุริย์ทำแปลงผักเลย ปลอมให้เพื่อนทั้งสองคนดูแลรักษาแปลงผักกันเอง เช้าวันจันทร์ สุริย์ได้เรียกให้สุริย์และพรชัยมาประชุมเพื่อปรึกษาและวางแผนการทำแปลงผักในตอนเย็นหลังเลิกเรียน เนื่องจากวันรุ่งขึ้นจะถึงกำหนดที่อาจารย์จะตรวจดูแปลงผักและให้คะแนน สุริย์เสนอแนะให้ทุกคนช่วยกันรดน้ำ พรวันดินและใส่ปุ๋ยในเย็นนี้ สุริย์พยกหน้ารับข้อเสนอแนะของสุริย์ พร้อมกับหันไปถามพรชัยว่า“พรชัยมีความคิดเห็นอย่างไร” พรชัยนั่งเล่นเกมกดอย่างไม่สนใจที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นใดๆ เลย สุริย์ทนไม่ได้จึงพูดกับพรชัยว่า

สุรีย์ : เธอไม่ให้ความร่วมมือกับพวกเราเลยนะ เธอคิดจะช่วยพวกเราทำ
แปลงผักบ้างหรือเปล่า

พรชัย : ไม่จำเป็น ก็พวกเธออยากรับเงินเข้ากลุ่มเอง
อืม...ถ้าไม่มีอะไร ฉันไปก่อนแล้วกัน

หลังเลิกเรียน กัญญาและสุรีย์มาถึงแปลงผักและมองหาพรชัยก็ไม่เห็น สุรีย์พูดกับกัญญา
ว่า"สงสัยพรชัยจะไม่มาช่วยพวกเราแล้ว อย่างนั้นเราสองคนมาช่วยกันทำแปลงผักกันเองเถอะ"
กัญญากับสุรีย์ช่วยกันทำแปลงผักอย่างเหน็ดเหนื่อยจนแปลงผักเสร็จเรียบร้อย ขณะนั้นพรชัยเดิน
มาพอดี พรชัยเห็นกัญญากับสุรีย์ทำแปลงผักเสร็จแล้วจึงพูดว่า

พรชัย : เธอสองคน ทำแปลงผักกันเสร็จแล้ว ฉันคงไม่ต้องช่วยอะไรแล้วนะ
เธอสองคนอย่าลืมใส่ชื่อฉันลงไปในรายงานด้วย

สุรีย์ : ในเมื่อพรชัยไม่ได้ช่วยพวกเราทำ
แปลงผักเลย ฉันก็จะไม่ใส่ชื่อเธอ
ลงไปในรายงาน

พรชัยได้ยินที่สุรีย์พูดเกิดความโมโหจึงเดินไปที่แปลงผักแล้วทำลายแปลงผัก โดยไม่ฟังคำห้าม
ปรามของกัญญา

เช้าวันรุ่งขึ้น อาจารย์มาตรวจดูและให้คะแนนแปลงผักของนักเรียน ปรากฏว่ากลุ่มอื่นๆ
ทำแปลงผักได้เสร็จเรียบร้อยและสวยงาม ยกเว้นแปลงผักกลุ่มของกัญญา สุรีย์และพรชัย อาจารย์
จึงเรียกทั้งสามคนมาถาม "ทำไมผักในแปลงของกลุ่มเธอถึงตายหมด" กัญญากับสุรีย์ตอบครูไปว่า
"พวกหนูผิดเองคะ ที่ไม่ได้ช่วยกันดูแลแปลงผัก ผักเลยตายหมดคะ" พูดเสร็จกัญญากับสุรีย์ก็ร้องไห้
อย่างน่าสงสาร พรชัยมองดูกัญญาและสุรีย์ รู้สึกตัวว่าผิดและซาบซึ้งในความดีของเพื่อนทั้งสองที่
ยอมรับผิด โดยไม่โยนความผิดมาให้ตนเองและไม่บอกอาจารย์เรื่องที่ตนไม่ให้ความร่วมมือในการ
ทำงานเลยและยังทำลายแปลงผักของเพื่อนด้วย พรชัยจึงสารภาพผิดกับอาจารย์ว่าตนเป็นต้นเหตุ
ของเรื่องทั้งหมด อาจารย์จึงพูดกับพรชัยว่า"อาจารย์ดีใจที่พรชัยสำนึกผิด หนูจำไว้นะ การทำงาน
กลุ่มเราต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำงาน งานจึงจะประสบความสำเร็จได้ดี และในเมื่อพรชัยสำนึก
ผิดแล้ว อาจารย์จะให้โอกาสพวกเธอทำแปลงผักอีกครั้ง เธอรับปากกับอาจารย์ได้ไหมว่าจะร่วมมือ
กันทำงานอย่างดีที่สุด" ทั้งสามคนรับปากกับอาจารย์และรู้สึกทราบดีซึ่งในคำสอนของอาจารย์ ทั้ง
สามคนร่วมมือกันทำแปลงผักอย่างตั้งใจ จนในที่สุดแปลงผักของพวกเขาก็สำเร็จด้วยเวลาอันรวดเร็ว

ใบงานที่ 2

ฉันคือใคร

คำชี้แจง สมมติให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกันอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน และกำหนดบทบาทสมาชิกในห้องเรียน จากนั้นแต่ละคนประดิษฐ์ตุ๊กตาที่ใช้แทนตัวเอง (ตัวละคร) โดยใช้วัสดุ เช่น กระดาษแข็ง เศษผ้า เป็นต้น จากนั้นเขียนถึงชื่อ - นามสกุล อายุ บทบาท หน้าที่ และตอบคำถามลงในใบงาน

ชื่อห้องเรียน

ชื่อ - นามสกุลนักเรียน

บทบาทที่ได้รับ

ชื่อ - นามสกุลบทบาทที่ได้รับ

อายุ ปี เพศ

ลักษณะนิสัย

1. ห้องเรียนของนักเรียนมีใครบ้าง แต่ละคนลักษณะมีนิสัยอย่างไร

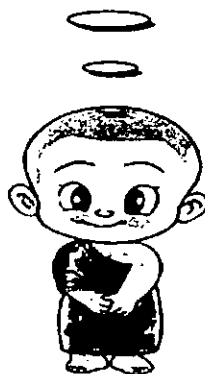
2. ถ้าเพื่อนในห้องเรียนหรือเพื่อนในกลุ่มของนักเรียนคนใดคนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไรและจะปฏิบัติอย่างไรต่อเพื่อนคนนั้น

3. ถ้าเพื่อนในห้องเรียนหรือเพื่อนในกลุ่มของนักเรียนคนใดคนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไร

เด็กดีต้องร่วมมือกันทำงาน

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
การทดลองครั้งที่ 4

หัวข้อ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความมีน้ำหนึ่งใจเดียว
 กันระหว่างบุคคลในกลุ่ม

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
เรื่อง ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม

ชื่อกิจกรรม รักกันไว้

เส้นทางการดำเนินเรื่อง องค์ที่ 3 วิถีชีวิต

คำถามนำ

1. เพื่อนคนไหนที่นักเรียนรักมากที่สุด เพราะเหตุใด
2. เพื่อนคนไหนที่ไม่เคยทะเลาะกับใครเลย เพราะเหตุใด
3. เพื่อนคนไหนที่เป็นที่รักของเพื่อนในห้องเรียนมากที่สุด เพราะเหตุใด
4. นักเรียนมีวิธีการอย่างไรให้เพื่อนรักกัน

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 3 “รักกันไว้”
2. เรื่อง “รักกันไว้”
3. กระดาษ A₄
4. สีไม้ 1 กล่อง

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “ รักกันไว้ ” ให้นักเรียนฟังและช่วยกันวิเคราะห์ถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร

2. ขั้นตอน

2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธาน และเลขากลุ่ม

2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 3 และตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นคำถามนำ ดังนี้

- เพื่อนคนไหนที่นักเรียนรักมากที่สุด เพราะเหตุใด
- เพื่อนคนไหนที่ไม่เคยทะเลาะกับใครเลยและให้บอกลักษณะนิสัยของเพื่อนคนนี้
- เพื่อนคนไหนที่เป็นที่รักของเพื่อนในห้องเรียนมากที่สุดและให้บอกลักษณะนิสัยของเพื่อนคนนี้
- นักเรียนมีวิธีการอย่างไรให้เพื่อนรักกัน

2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวาดภาพเพื่อนที่เป็นที่รักมากที่สุดของห้องเรียน

2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเพื่อนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งบอก
ด้วยว่าเพื่อนที่เป็นที่รักของห้องเรียนมากที่สุด ที่กลุ่มตนเองเลือกมา มีลักษณะนิสัยอย่างไร

3. ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของความมีน้ำใจเดียวกัน
ระหว่างบุคคลในกลุ่ม แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เนื้อเรื่อง “รักกันไว้”

ในการไปทัศนศึกษาที่ท้องฟ้าจำลอง สมาชิกทุกคนในห้อง ม.1 / 1 ตกลงกันว่าจะเก็บเงินคนละ 20 บาท เพื่อเป็นค่ารถ ค่าอาหารและค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการเดินทาง ทุกคนต่างจ่ายเงินและดีใจมากที่จะได้ไปทัศนศึกษาในครั้งนี้ มีแต่สาวตรีเท่านั้นที่ไม่ได้จ่ายเงินและคิดว่าจะไม่ไปทัศนศึกษาไปกับเพื่อนๆ เนื่องจากฐานะทางบ้านของเธอยากจน ซึ่งเพื่อนๆ ส่วนใหญ่ในห้องต่างก็รู้และเข้าใจดี

เมื่อถึงเวลาพักกลางวันหลังจากที่ทุกคนรับประทานอาหารกลางวันเรียบร้อยแล้ว เพื่อนๆ ของสาวตรีต่างวิ่งเล่นกันอย่างสนุกสนานที่สนามเด็กเล่น มีแต่สาวตรีเท่านั้นที่นั่งอยู่ที่ม้าหินใต้ต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่งด้วยอาการซึมเศร้า สมโชคหัวหน้าห้อง ม. 1 / 1 เดินผ่านมาสังเกตเห็นสาวตรีนั่งเหม่อลอยอยู่คนเดียว จึงเดินเข้าไปหาสาวตรีและถามสาวตรีว่า “มีปัญหาอะไรหรือเปล่า” สาวตรีจึงเล่าให้สมโชคฟังว่า เธอกลัวใจเรื่องที่จะไปทัศนศึกษาเพราะตอนนี้แม่ของเธอกำลังป่วยและที่สำคัญฐานะทางบ้านของเธอก็ไม่ค่อยจะสู้ดี สาวตรีจึงบอกกับสมโชคว่า “เธอคงจะไปทัศนศึกษาด้วยไม่ได้ ทั้งๆ ที่เธออยากไป” เมื่อสาวตรีพูดจบเธอเดินไปพร้อมด้วยน้ำตา

สมโชคจึงนัดเพื่อนๆ ในห้องเรียน เพื่อประชุมปรึกษาวางจะช่วยเหลือสาวตรีอย่างไร เพื่อนๆ ส่วนใหญ่ในห้องแสดงความคิดเห็นว่า ควรจะช่วยกันออกเงินค่าใช้จ่ายให้กับสาวตรี เนื่องจากสาวตรีเป็นเพื่อนของเรา เมื่อเพื่อนเดือดร้อนก็ควรจะช่วยเหลือ แต่ขวัญใจกับเพียงฟ้าไม่เห็นด้วยและพูดว่า

ขวัญใจ : ไม่เห็นจำเป็นที่จะต้องช่วยเหลือสาวตรีเลย ในเมื่อเขาไม่มีเงิน 20 บาท จะจ่ายก็ไม่ต้องไป มันก็ยุติธรรมแล้ว

สมโชค : ฉันว่าขวัญใจไม่ควรพูดอย่างนั้น เพราะสาวตรีเป็นเพื่อนของพวกเรา เมื่อสาวตรีเดือดร้อน เราก็ควรช่วยเหลือเธอ

ขวัญใจกับเพียงฟ้ามองหน้าสมโชค แล้วลุกขึ้นเดินออกไปจากห้อง

เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ในกลุ่มจึงเกิดการขัดแย้งและไม่สามารถตกลงกันได้ ทำให้เพื่อนๆ ในห้องเกิดการแตกแยก เนื่องจากหลายคนมีความคิดว่าควรช่วยเหลือสาวิตรี แต่อีกหลายคนก็เห็นด้วยกับขวัญใจและเฟียงฟ้า ตั้งแต่นั้นมาเพื่อนในห้องก็เกิดการทะเลาะกันอยู่บ่อยๆ จนแตกความสามัคคี

สมโชคกลุ้มใจมาก เนื่องจากตนเองเป็นหัวหน้าห้องแต่ไม่สามารถทำให้เพื่อนๆ ในห้องรักใคร่กลมเกลียวและมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันได้ จึงคิดว่า จะนำเรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้นไปปรึกษาอาจารย์กมล อาจารย์กมลรู้สึกผิดหวังและเสียใจมาก จึงเรียกนักเรียนทุกคนไปพบพร้อมกับพูดขึ้นว่า “ทุกคนควรที่จะเห็นใจและสงสารสาวิตรีเพราะฐานะทางบ้านของสาวิตรีเขายากจนและที่สำคัญสาวิตรีก็เป็นเพื่อนของทุกคน ดังนั้นทุกคนควรจะช่วยเหลือกัน ถ้าเรื่องเล็กน้อยเพียงเท่านั้นทำให้ทุกคนแตกความสามัคคีกันแล้ว ต่อไปเมื่อโตขึ้นเราต้องอยู่ในสังคมที่มีคนหมู่มากแล้วพวกเธอจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นๆ ได้อย่างไร อาจารย์มีความเห็นว่าพวกเธอควรที่จะปรึกษากันอีกทีว่าจะช่วยเหลือสาวิตรีอย่างไร”

สมโชคจึงนัดเพื่อนๆ มาประชุมกันอีกครั้ง เพื่อปรึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องปรึกษากันและลงความเห็นว่าจะไปเยี่ยมบ้านของสาวิตรี เมื่อทุกคนไปถึงบ้านของสาวิตรีจึงพบว่า บ้านของสาวิตรีเป็นบ้านไม้เก่าๆ มีสภาพทรุดโทรมมาก สาวิตรีนั่งทำขนมอยู่กับยาย แม่ของสาวิตรีนอนป่วยอยู่ในห้อง ส่วนน้องๆ อีก 3 คน กำลังทำการบ้าน เพื่อนทุกคนมองดูสาวิตรีด้วยความสงสาร โดยเฉพาะขวัญใจและเฟียงฟ้าซึ่งทั้งสองคนนึกถึงข้อคิดที่อาจารย์กมลได้กล่าวไว้ จึงรู้สึกเสียใจเป็นอย่างมากและยินดีที่จะช่วยเหลือสาวิตรี ทำให้เพื่อนๆ ทุกคนในห้องสามารถตกลงกันได้ว่า จะออกเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้กับสาวิตรี สาวิตรีดีใจจนน้ำตาไหลและขอบใจเพื่อนๆ ทุกคนในห้องที่มีน้ำใจต่อเธอ ขวัญใจบอกกับสาวิตรีว่า เพื่อนๆ ทุกคนยินดีและเต็มใจที่จะช่วยเหลือสาวิตรีเพราะสาวิตรีคือเพื่อนของเราทุกคน

จากวันนั้นเป็นต้นมา สาวิตรีก็กลายเป็นคนที่ร่าเริง สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ ได้ทุกคน ทำให้ทุกคนในห้องต่างก็มีความสุข ตอนนี้สมาชิกทุกคนในห้องต่างรู้แล้วว่าการมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการอยู่ร่วมกัน

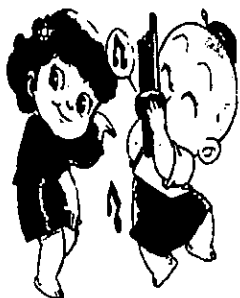
ใบงานที่ 3

รักกันไว้

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามลงในใบงาน

ชื่อห้องเรียน

1. เพื่อนคนไหนที่นักเรียนรักมากที่สุด เพราะเหตุใด

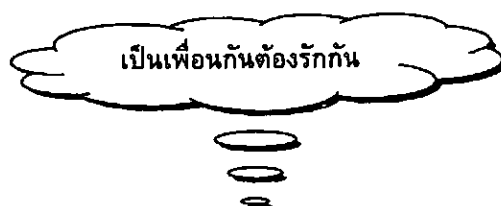
2. เพื่อนคนไหนที่ไม่เคยทะเลาะกับใครเลย ให้บอกลักษณะนิสัยของเพื่อนคนนี้

3. เพื่อนคนไหนที่เป็นที่รักของเพื่อนในห้องเรียนมากที่สุด ให้บอกลักษณะของเพื่อนคนนี้

4. นักเรียนมีวิธีการอย่างไรให้เพื่อนรักกัน

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ การทดลองครั้งที่ 5

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ฉันเด่นกว่า
<u>เส้นทางการดำเนินเรื่อง</u>	องค์ที่ 4 เหตุการณ์
<u>คำถามนำ</u>	1. นักเรียนคิดว่าเพื่อนร่วมทีมทั้ง 4 คน แก้ปัญหาเช่นนี้ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด 2. การที่ทีมอาจารย์ดารณีแพ้การแข่งขัน นักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด 3. ถ้านักเรียนเป็นนักกีฬาในทีมของอาจารย์ดารณี นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร 4. จะออกแบบชุดกีฬาและสัญลักษณ์ประจำทีมของนักเรียนอย่างไร
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. ใบงานที่ 4 “ ฉันเด่นกว่า ” 2. เรื่อง “ ฉันเด่นกว่า ” 3. สีไม้ 1 กล่อง
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “ ฉันเด่นกว่า ” ให้นักเรียนฟัง และช่วยกันวิเคราะห์ถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร 2. <u>ขั้นสอน</u> 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขากลุ่ม 2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 4 และตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นคำถามนำ ดังนี้ — นักเรียนคิดว่าเพื่อนร่วมทีมทั้ง 4 คน แก้ปัญหาเช่นนี้ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด — การที่ทีมอาจารย์ดารณีแพ้การแข่งขัน นักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด — ถ้านักเรียนเป็นนักกีฬาในทีมของอาจารย์ดารณี นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร — จะออกแบบชุดกีฬาและสัญลักษณ์ประจำทีมของนักเรียนอย่างไร 2.3 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นและลงมติเลือกคำตอบอย่างละ 1 ข้อ ของทุกคำถาม พร้อมทั้งบอกเหตุผลและเตรียมนำเสนอ

2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอคำตอบอย่างละ 1 ข้อ ของทุกคำถาม พร้อมทั้งบอกเหตุผลหน้าชั้นเรียนและให้เพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายอีกครั้ง

3. ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล 1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม

2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เนื้อเรื่อง “ฉันเด่นกว่า”

ภารดีเป็นนักกีฬาบาสเกตบอลหญิงที่มีชื่อเสียงของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ทำให้มีสิทธิพิเศษหลายอย่างและคิดว่าตนเป็นคนสำคัญของโรงเรียน เพราะทุกครั้งที่ลงแข่งขันบาสเกตบอล ภารดีจะเป็นนักกีฬาคนสำคัญที่น่าทีมผู้เชียร์นะ แต่ภารดีมักจะเป็นคนสุดท้ายที่ไปถึงสนามแข่งขัน เนื่องจากการตีต้องการสร้างจุดเด่นและให้ทุกคนเห็นความสำคัญของตน

ในการแข่งขันครั้งนี้ก็เหมือนเดิม นักกีฬาคนอื่นในทีมเดียวกัน คือ กนกอร รัตนา จิรวดี สุวิภา และตัวสำรองอีก 2 คน คือ องค์กรและจิตติรมาพร้อมกันหมด ขาดแต่ภารดีคนเดียว อาจารย์ดารณีผู้ฝึกสอนและเพื่อนร่วมทีมเป็นกังวล เริ่มหงุดหงิดและกระสับกระส่าย เมื่อเห็นคู่แข่งลงสนามกันเรียบร้อยแล้ว กนกอรจึงเสนออาจารย์ว่า “ควรจัดนักกีฬาตัวสำรองลงแทน” จิรวดีและสุวิภาเห็นด้วยกับกนกอร ส่วนรัตนาเพื่อนร่วมทีมอีกคนหนึ่งพูดกับอาจารย์ว่า “ควรที่จะรอภารดีอีกสักครู่เพราะยังไม่ถึงเวลาของการเริ่มแข่งขัน อาจารย์ดารณีเห็นด้วยกับรัตนา ขณะนั้นภารดีกำลังเดินเข้ามา อาจารย์จึงบอกให้ภารดีรีบไปเปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นชุดแข่งขัน

ก่อนนักกีฬาจะลงสนามอาจารย์ดารณีได้เรียกทุกคนมาบอกแผนการเล่นให้ทราบ แต่ภารดีคิดในใจว่า จะไม่เล่นตามแผนของอาจารย์ เนื่องจากมีคนมาบอกว่า เพื่อนในทีมจะทำตัวเด่นแข่งกับเธอ เพราะต้องการเป็นนักกีฬาคนสำคัญแทนเธอ เธอจะไม่ยอมให้เพื่อนในทีมคนใดเด่นไปกว่าเธอ เธอต้องเป็นหนึ่งและเด่นกว่าทุกคน ดังนั้นภารดีจึงไม่เล่นตามแผนของอาจารย์ดารณี ทำให้การประสานงานภายในทีมเสียไป อาจารย์ดารณีจึงขอเวลานอก กรรมการเป่านกหวีดอนุญาต กนกอร จิรวดีและสุวิภาจึงรุมต่อว่าภารดีที่ไม่เล่นตามแผน ภารดีก็ได้กลับ จึงเกิดปากเสียงกันอย่างรุนแรง ส่วนรัตนาพยายามห้ามเพื่อนทั้งสองฝ่ายให้หยุดทะเลาะกัน แต่ก็ไม่มีใครฟังรัตนาเลย อาจารย์ดารณีจึงห้ามให้ทั้งสองฝ่ายหยุดทะเลาะกันและขอร้องให้ปรองดองกันเพราะการแข่งขันกีฬาทุกคนในทีมต้องมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน นักกีฬาทั้ง 2 ทีม ลงเล่นต่อ ภารดีก็ยังทำตัวเหมือนเดิม เมื่อหมดเวลาการแข่งขันในครั้งแรก ทีมของอาจารย์ดารณีมีคะแนนตามคู่ต่อสู้อยู่มาก กนกอร จิรวดีและสุวิภา โกรธภารดีและได้ตกลงกันว่าจะไม่ส่งลูกบอลให้ภารดี กนกอรจึงมาบอกรัตนาว่า

กนกอร : ในเมื่อการตีไม่เล่นตามแผนของอาจารย์
ฉันก็จะไม่เล่นตามแผนด้วย

รัตนา : ถ้าเธอทำอย่างนั้น จะไม่เป็น
ผลดีกับทีมของเราเลย
ขอร้องเถอะกนกอร อย่าแตก
ความสามัคคีกันเลยนะ

กรรมการเป่านกหวีดเพื่อให้นักกีฬาทั้ง 2 ทีม ได้แข่งขันต่อในครึ่งหลัง ในการเล่นครึ่งหลัง การตีจึงแทบจะไม่ได้แตะต้องลูกบาสเกตบอล เธอจึงรู้สึกโกรธมาก เมื่อหมดเวลาการแข่งขัน ทีมของอาจารย์จารย์จึงแพ้ กนกอร จิรวดีและสุวิภาจึงรู้มั่วต่อว่าการตี การตีก็ตอบโต้ ต่างฝ่ายต่างโยนความผิดให้กันและกัน โทษกันไปโทษกันมาและทะเลาะกันต่อหน้ารัตนา รัตนาพยายามห้ามเพื่อนทั้งสองฝ่ายพร้อมกับพูดว่า

รัตนา : พวกเราผิดด้วยกันทั้งหมดทุกคน เพราะพวกเราไม่มีความเป็น
น้ำหนึ่งใจเดียวกัน พวกเราจึงแพ้การแข่งขันในครั้งนี้

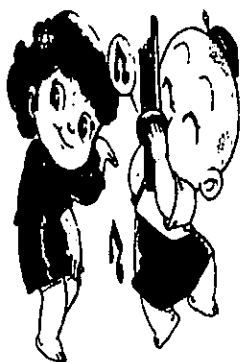
ขณะนั้นอาจารย์จารย์กำลังเดินเข้ามาและได้ยินเรื่องราวทั้งหมดที่เกิดขึ้น จึงพูดขึ้นว่า“ถูกแล้ว เป็นอย่างที่รัตนาพูด เพราะพวกหนูไม่มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน จึงทำให้แพ้การแข่งขัน” อาจารย์จารย์จับมือทั้งห้าคนมาสัมผัสกันและพูดกับทั้งห้าคนว่า “จำไว้นะ การเล่นกีฬาหรือการทำงานเป็นกลุ่ม เราต้องมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันถึงจะประสบความสำเร็จได้ ครูจะให้โอกาสแก่ตัวพวกเธออีกครั้ง เธอรับปากกับครูได้ไหมว่าจะมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน” ทั้งห้าคนรับปากกับอาจารย์และรู้สึกทราบบ้างในคำสอนของอาจารย์ จากนั้นอาจารย์จารย์ก็เดินออกไปจากสนาม การตี กนกอร จิรวดีและสุวิภาต่างรู้สึกเสียใจที่ทำให้รัตนาต้องเดือดร้อนไปด้วย ทุกคนจึงขอโทษรัตนา และสัญญากับรัตนาว่าต่อไปจะมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและจะไม่มีเรื่องเช่นนี้เกิดขึ้นอีก ทุกคนภายในทีมต่างจับมือกันไว้นั่นและต่างยิ้มให้กันอย่างมีความสุข

ใบงานที่ 4

ฉันเด่นกว่า

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามลงในใบงาน
ชื่อห้องเรียน _____

1. นักเรียนคิดว่าเพื่อนร่วมทีมทั้ง 4 คน แก้ปัญหาเช่นนี้ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

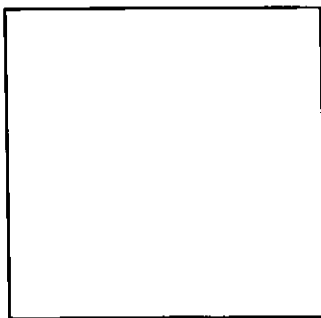
2. การที่ทีมอาจารย์ดารณีแพ้การแข่งขัน นักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด

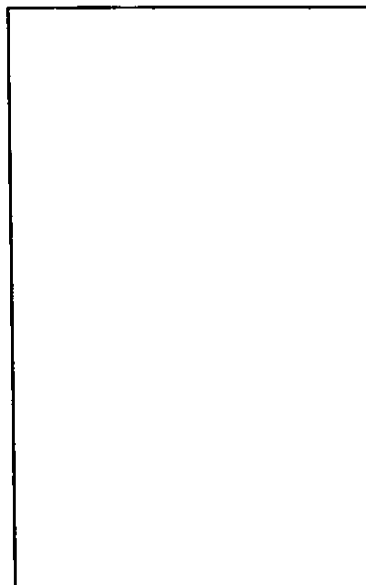
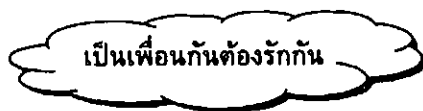
3. ถ้านักเรียนเป็นนักกีฬาในทีมของอาจารย์ดารณี นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

4. จะออกแบบชุดกีฬาและสัญลักษณ์ประจำทีมของนักเรียนอย่างไร
(ให้นักเรียนช่วยกันวาดภาพชุดกีฬาและสัญลักษณ์ประจำทีมของนักเรียน)

ภาพสัญลักษณ์

ภาพชุดกีฬา

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ การทดลองครั้งที่ 6

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ความรับผิดชอบ
<u>เส้นทางการดำเนินเรื่อง</u>	องค์ที่ 4 เหตุการณ์
<u>คำถามนำ</u>	1. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม 2. ถ้านักเรียนเป็นสุดใจ นักเรียนจะตั้งใจช่วยเพื่อนทำรายงานกลุ่มหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. นักเรียนคิดว่างานกลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ดี สมาชิกภายในกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไร 4. จะพัฒนาให้คนอื่น ๆ ในห้องเรียนของนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมได้อย่างไร
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. ใบงานที่ 5 “ ความรับผิดชอบ ” 2. เรื่อง “ ความรับผิดชอบ ”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “ ความรับผิดชอบ ” ให้นักเรียนฟังและช่วยกันวิเคราะห์ถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร 2. <u>ขั้นสอน</u> 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขากลุ่ม 2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 5 และตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นคำถามนำ ดังนี้ — บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม — ถ้านักเรียนเป็นสุดใจ นักเรียนจะตั้งใจช่วยเพื่อนทำรายงานกลุ่มหรือไม่ เพราะเหตุใด — นักเรียนคิดว่างานกลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ดี สมาชิกภายในกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไร

- จะพัฒนาให้คนอื่นๆ ในห้องเรียนของนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมได้อย่างไร

2.3 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นและลงมติเลือกคำตอบอย่างละ 1 ข้อ ของทุกคำถาม พร้อมทั้งบอกเหตุผลและเตรียมนำเสนอ

2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอคำตอบอย่างละ 1 ข้อ ของทุกคำถาม พร้อมทั้งบอกเหตุผลหน้าชั้นเรียนและให้เพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันอภิปราย

3. ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เนื้อเรื่อง “ความรับผิดชอบ”

ในห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 3 ในวิชาจริยศึกษา อาจารย์วีระให้นักเรียนทำรายงานวันสำคัญทางศาสนา โดยแบ่งกลุ่มทำงาน กลุ่มละ 3 คน กนกพร สมชายและสุดใจอยู่กลุ่มเดียวกัน สุดใจเป็นคนมีนิสัยไม่ชอบช่วยเหลือเพื่อนทำงานและไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สุดใจดีใจมากที่ได้อยู่กลุ่มเดียวกับกนกพรและสมชาย เนื่องจากเพื่อนทั้งสองคนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างมาก ทำให้ทุกครั้งที่ทำรายงานจะได้คะแนนดีและผลงานก็เป็นทีพอใจของอาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานของสมชาย ในการทำงานกลุ่มครั้งนี้ทุกคนตกลงให้สมชายเป็นหัวหน้ากลุ่ม

สมชายนัดเพื่อนในกลุ่มมาประชุมและตกลงกันว่าให้แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบในการทำรายงาน สุดใจได้รับมอบหมายให้หาภาพวันสำคัญทางศาสนาและติดภาพลงในรายงานให้สวยงาม กนกพรได้รับมอบหมายให้พิมพ์รายงานและจัดทำรูปเล่ม ส่วนสมชายจะเป็นคนหาเนื้อหาของรายงาน สุดใจไม่พอใจจึงบอกกับสมชายว่าตนเองจะติดภาพลงในรายงานก็พอแล้ว สมชายจึงรับอาสาหาภาพมาให้สุดใจเอง หลังจากที่สมชายและกนกพรได้หาเนื้อหา หาภาพ พิมพ์รายงานและจัดทำรูปเล่มรายงานแล้ว สมชายจึงให้สุดใจนำภาพไปติดลงในรายงานให้เรียบร้อย สมชายและกนกพรรอรับรายงานจากสุดใจอยู่หนึ่งอาทิตย์ จึงไปถามสุดใจ สุดใจบอกกับสมชายว่าเกือบเสร็จแล้วและพรุ่งนี้จะเอามาให้ วันรุ่งขึ้น สุดใจนำรายงานให้สมชายพร้อมกับพูดว่า

สุดใจ : เรายังติดภาพไม่ครบเลย สมชาย ช่วยเอาไปทำต่อด้วยนะ

สุดใจส่งรายงานให้สมชาย แล้วรีบเดินหนีไป สมชายตกใจมากรีบเดินไปหากนกพร สมชายและกนกพรเปิดรายงานดูพบว่าสุดใจติดภาพแว่ๆ แหว่งๆ ติดภาพก็ไม่เป็นระเบียบ แถมยังสกปรกมีรอยของกาวยลอะเทอะแทบจะทุกหน้าและภาพบางส่วนก็หายไป ทั้งสองคนจึงตกลงกันว่าจะช่วยกันทำให้เสร็จ ปรากฏว่าทั้งสองคนทำรายงานจนเย็นถึงจะเสร็จ

วันต่อมาอาจารย์วีระให้นักเรียนทุกกลุ่มนำรายงานมาส่ง ผลการตรวจรายงาน ปรากฏว่ากลุ่มของสมชาย กนกพรและสุดใจ ได้คะแนนต่ำสุดในห้องและไม่ผ่านเกณฑ์ที่อาจารย์กำหนด ทั้ง

สามคนรู้สึกเสียใจมาก กนกพรยืนร้องไห้อยู่เจี๊ยบๆ อาจารย์วีระสังเกตเห็นจึงพูดกับทั้งสามคนว่า “ทำไมรายงานของกลุ่มพวกเธอจึงทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร” กนกพรร้องไห้ตอบอาจารย์ไปว่า

กนกพร : หนูผิดเองคะอาจารย์ ที่ไม่ได้ตั้งใจทำรายงาน
ทำให้ผลงานออกมาไม่ดีพอ

สมชายได้ยืนที่กนกพรพูด จึงบอกอาจารย์วีระว่า “ผมก็ไม่ได้ตั้งใจทำรายงานเช่นกัน” แล้วสมชายก็มองดูกนกพรที่กำลังยืนร้องไห้ด้วยความสงสาร

สุดใจ มองดูสมชายและกนกพร รู้สึกตัวเองว่าผิดและซาบซึ้งในความดีของเพื่อนทั้งสองที่ยอมรับผิดชอบโดยไม่โยนความผิดมาให้ตนเองและไม่บอกอาจารย์เรื่องที่ตนไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ทำให้รายงานของกลุ่มออกมาไม่ดี สุดใจพูดกับอาจารย์วีระว่า

สุดใจ : อาจารย์คะ หนูผิดเอง หนูไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
เพราะงานในส่วนที่หนูต้องรับผิดชอบ หนูก็ทำได้ไม่ดีและยังทำ
ไม่เสร็จอีกด้วย จึงทำให้เพื่อนทั้งสองคนต้องมาปรับและแก้ไข
รายงานใหม่ ทำให้รายงานออกมาไม่ดีเท่าที่ควร

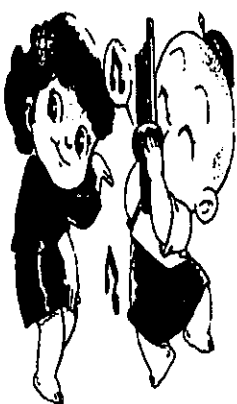
อาจารย์วีระพูดกับทั้งสามคนว่า “อาจารย์เข้าใจ สุดใจ อาจารย์ดีใจที่เธอสำนึกผิด หนูจำไว้นะ การทำงานกลุ่ม เราต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ในส่วนที่เราได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด งานของกลุ่มจึงจะประสบผลสำเร็จด้วยดี”

ใบงานที่ 5

ความรับผิดชอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามลงในใบงาน

1. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม

2. ถ้านักเรียนเป็นสุดใจ นักเรียนจะตั้งใจช่วยเพื่อนทำรายงานกลุ่มหรือไม่ เพราะเหตุใด

3. นักเรียนคิดว่างานกลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ดี สมาชิกภายในกลุ่มควรปฏิบัติตนอย่างไร

4. จะพัฒนาให้คนอื่นในห้องเรียนของนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมได้อย่างไร

เด็กดีต้องมีความรับผิดชอบ

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ การทดลองครั้งที่ 7

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ละครแห่งชีวิต
<u>เส้นทางการดำเนินเรื่อง</u>	องค์ที่ 4 เหตุการณ์
<u>คำถามนำ</u>	1. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม เพราะเหตุใด 2. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด 3. นักเรียนคิดว่าควรให้อภัย แวดดาว หรือไม่ เพราะเหตุใด 4. บุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม ควร มีลักษณะนิสัยอย่างไร 5. จะพัฒนาให้คนอื่น ๆ ในห้องเรียนของนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมได้อย่างไร
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. ใบงานที่ 6 “ ละครแห่งชีวิต ” 2. เรื่อง “ ละครแห่งชีวิต ”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “ ละครแห่งชีวิต ” ให้นักเรียนฟังและช่วยกันวิเคราะห์ถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร 2. <u>ขั้นสอน</u> 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขากลุ่ม 2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 6 และตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นคำถามนำ ดังนี้ — บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม เพราะเหตุใด — บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด — นักเรียนคิดว่าควรจะให้ภัย แวดดาว หรือไม่ เพราะเหตุใด — บุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม ควร มีลักษณะอย่างไร

- จะพัฒนาให้คนอื่นๆ ในห้องเรียนของนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมได้อย่างไร

2.3 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นและลงมติเลือกคำตอบอย่างละ 1 ข้อ ของทุกคำถาม พร้อมทั้งบอกเหตุผล และเตรียมนำเสนอ

2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอคำตอบอย่างละ 1 ข้อ ของทุกคำถาม พร้อมทั้งบอกเหตุผลหน้าชั้นเรียนและให้เพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายอีกครั้ง

3. ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล 1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม

2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เนื้อเรื่อง “ละครแห่งชีวิต”

ณ โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง อาจารย์วิภาซึ่งเป็นอาจารย์ประจำชั้นห้องม.1 / 5 ได้แจ้งให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการจัดงานวันขึ้นปีใหม่ ปีนี้โรงเรียนให้ห้องม.1 / 5 ส่งการแสดง 1 ชุด อาจารย์วิภาขอให้ทุกคนปรึกษากันว่าจะแสดงอะไร วันดีซึ่งเป็นหัวหน้าห้องจึงนัดให้ทุกคนมาประชุมกันหลังเลิกเรียน นักเรียนทุกคนมาพร้อมกัน ขาดแต่เนตรนภาเท่านั้นที่ไม่มา

วันดีจึงถามแววดาว ได้ความว่า เนตรนภาไปซื้อของกับเพื่อนที่ห้างสรรพสินค้า เมื่อสุดาได้ยินอย่างนั้นจึงเกิดความไม่พอใจเนตรนภาที่ไม่มาประชุม จึงพูดต่อว่าเนตรนภาให้เพื่อนๆ ฟังว่า “เนตรนภาจะมาประชุมมากกว่าไปซื้อของ” วันดีเห็นดังนั้นก็กลัวว่าจะเกิดความไม่เข้าใจกันมากขึ้น จึงรีบตัดบทแล้วเสนอให้เพื่อนๆ เริ่มประชุมปรึกษาหารือ เพื่อแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบในการทำงานครั้งนี้

ในที่ประชุมตกลงที่จะแสดงเรื่อง กษัตริยา และจะฝึกซ้อมกันในวันเสาร์และวันอาทิตย์ โดยให้วันดีแสดงเป็นพระวิสุทธิกษัตริย์และนักเรียนคนอื่นๆ ก็ได้รับมอบหมายให้แสดงเป็นบุคคลต่างๆ ในเนื้อเรื่อง ส่วนแววดาวและเนตรนภาแสดงเป็นทหาร ซึ่งแววดาวและเนตรนภาเป็นคนที่ไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ

วันนี้ก็เช่นกัน เพื่อนๆ ทุกคนมาพร้อมกันที่หอประชุม เหลือแต่แววดาวและเนตรนภาที่ไม่ยอมมาซ้อมละคร สุดารู้สึกไม่พอใจแววดาวและเนตรนภา จึงพูดว่า

สุดา : แวดาว กับ เนตรนภา นี่ใช้ไม่ได้เลย
อย่างนี้ทำให้งานกลุ่มเสียหมด

เพื่อนหลายคนก็คิดเช่นเดียวกับสุดา ส่วนปัญญากลัวว่า เรื่องที่เกิดขึ้นจะทำให้เพื่อนในห้องแตกความสามัคคีกัน จึงเสนอให้วันดีไปพูดกับแววดาวและเนตรนภาให้มาซ้อมละครกับเพื่อนๆ

หลังจากที่วันดีได้ซ้อมละครกับเพื่อนๆ ในห้องเรียนเสร็จแล้ว วันดีจึงไปหาแววดาวที่บ้าน เพื่อชวนแววดาวไปหาเนตรนภาที่บ้านด้วยกัน วันดีพยายามขอร้องเนตรนภาให้มาฝึกซ้อม แต่เนตรนภา ก็หาข้ออ้างต่างๆ นานา โดยบอกว่า

เนตรนภา : ช่วงนี้ ฉันคงไปซ้อมละครกับพวกเธอไม่ได้หรอก เนื่องจากฉันต้องพาญาติที่เพิ่งกลับจากต่างประเทศไปเที่ยวเมืองไทยทุกอาทิตย์เลย เอาอย่างนี้แล้วกันนะ วันดีก็ไม่ต้องจัดบทให้ฉันแสดงหรอก เพราะถึงยังไงฉันก็ไปซ้อมละครไม่ได้อยู่แล้ว

ส่วนแววดาวนั้นหาข้ออ้างหลายอย่าง สุดท้ายก็ยอมมาซ้อมละครกับเพื่อนๆ แต่มีข้อแม้ว่า วันดีต้องไปรับเธอที่บ้านทุกวัน

วันดีนำเรื่องทั้งหมดมาปรึกษากับเพื่อนๆ ในห้อง ทุกคนในห้องตกลงกันว่า ไม่ต้องให้เนตรนภาเล่นละครก็ได้ ส่วนแววดาวนั้น วันดีรับอาสาที่จะขี่จักรยานไปรับแววดาวที่บ้านในทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์เพื่อจะได้มาซ้อมละคร แต่แววดาวก็ไปซ้อมละครบ้างไม่ไปบ้าง แล้วแต่เธอจะหาเหตุผลมาอ้าง แต่เพื่อนคนอื่นๆ ก็ดำเนินการซ้อมตามปกติ วันนี้ก็เช่นกัน วันดีมารับแววดาวที่บ้าน วันดีตะโกนเรียกแววดาวอยู่หน้าบ้านเป็นเวลานานกว่าที่แววดาวจะออกมา บังเอิญวันนี้ประตูบ้านของแววดาวไม่ได้ใส่กลอน ทำให้เจ้าคิงคอง สุนัขตัวคู่ของแววดาวหลุดออกมา แล้ววิ่งตรงมาที่วันดี วันดีรีบวิ่งหนีแต่ไม่ทันถูกเจ้าคิงคองกัดเข้าที่ขาข้างซ้าย แววดาวรีบประคองวันดีเข้าไปในบ้าน แล้วโทรศัพท์ไปที่บ้านของวันดี สักครู่คุณพ่อของคุณแม่ของวันดีจึงมารับวันดีไปหาหมอ คุณหมอทำแผลให้วันดี สั่งให้วันดีต้องนอนพักรักษาตัวอยู่ที่บ้าน ทำให้วันดีต้องหยุดเรียนเป็นเวลาหลายวัน

เพื่อนๆ ในห้องเรียนต่างวิตกกังวลถึงการแสดงละคร เนื่องจากวันดีไม่สามารถที่จะแสดงละครได้ ทุกคนต่างปรึกษารือที่จะหาคนมาแสดงละครแทนวันดี ขณะนั้นแววดาวยืนแอบฟังเพื่อนๆ คุยกันอยู่ แววดาวรู้สึกผิดและละอายใจที่ตนเองไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม ทำให้เพื่อนๆ ทุกคนต้องเดือดร้อน แววดาวจึงคิดที่จะช่วยเหลือเพื่อน จึงเดินออกมายังกลุ่มเพื่อนๆ แล้วพูดว่า

แววดาว : ฉันต้องขอโทษเพื่อนๆ ด้วยที่ทำให้ต้องเดือดร้อนและฉันได้ยินเรื่องที่ทุกคนกำลังปรึกษากันอยู่ ฉันขออาสาแสดงละครแทนวันดีเอง ฉันสัญญาว่าจะรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด

เพื่อนๆ ดีใจมากและยินดีที่จะให้แววดาวแสดงละครแทนวันดี แววดาวเอาใจใส่การฝึกซ้อมเป็นอย่างดี ไม่เคยขาดการซ้อมเลย จนถึงวันแสดงจริงแววดาวแสดงได้ดีเยี่ยม เมื่อการแสดงจบลงทุกคนในห้องประชุมต่างปรบมือดังลั่นสนั่นเป็นเวลานาน เด็กทุกคนพูดคุยกันอย่างสนิทสนม ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา แววดาวก็เข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ ทุกครั้ง คงเหลือแต่เนตรนภาที่ไม่เคยให้ความช่วยเหลือเพื่อนๆ ทำกิจกรรมต่างๆ เลย

ใบงานที่ 6

ละครแห่งชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันคิดวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามลงในใบงาน

ชื่อห้องเรียน

1. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม เพราะเหตุใด

2. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด

3. นักเรียนคิดว่าควรให้อภัยแหวดาวหรือไม่ เพราะเหตุใด

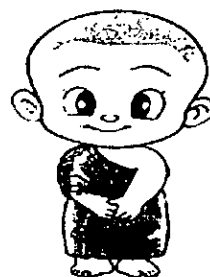
4. บุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม ควรมีลักษณะนิสัยอย่างไร

5. จะพัฒนาให้คนอื่น ๆ ในห้องเรียนของนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมได้อย่างไร

เด็กดีต้องมีความรับผิดชอบ

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ การทดลองครั้งที่ 8

หัวข้อ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

ชื่อกิจกรรม ร่วมแรง...ร่วมใจ

เส้นทางการดำเนินเรื่อง องค์ที่ 4 เหตุการณ์

- คำถามนำ
1. นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการทำงานกลุ่ม งานกลุ่มจึงประสบความสำเร็จ
 2. ถ้าการทำงานกลุ่มเกิดข้อผิดพลาดโดยสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มด้วย เหตุสุดวิสัย นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไร จึงจะไม่เกิดการขัดแย้งหรือแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม
 3. ถ้าการทำงานกลุ่มเกิดการขัดแย้งหรือแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไร
 4. นักเรียนคนใดเคยพบเพื่อนในห้องเรียนที่มีนิสัยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม นักเรียนมีความรู้สึกเช่นไรต่อเพื่อนคนนั้น
 5. ให้นักเรียนคิดหาผลดีและผลเสียของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

เวลา 50 นาที

- อุปกรณ์
1. ใบงานที่ 7 “ ร่วมแรง...ร่วมใจ ”
 2. เรื่อง “ ร่วมแรง...ร่วมใจ ”

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “ ร่วมแรง...ร่วมใจ ” ให้นักเรียนฟังและช่วยกันวิเคราะห์ถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขากลุ่ม

- 2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 7 และตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นคำถามนำ ดังนี้
- นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการทำงานกลุ่ม งานกลุ่มจึงประสบความสำเร็จ

- ถ้าการทำงานกลุ่มเกิดข้อผิดพลาดโดยสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มด้วยเหตุสุตวิสัย นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไร จึงจะไม่เกิดการขัดแย้งหรือแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม
- ถ้าการทำงานกลุ่มเกิดการขัดแย้งหรือแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไร
- นักเรียนคนใดเคยพบเพื่อนในห้องเรียนที่มีนิสัยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม นักเรียนมีความรู้สึกเช่นไรต่อเพื่อนคนนั้น
- ให้นักเรียนคิดหาผลดีและผลเสียของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

2.3 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นและลงมติเลือกผลดีและผลเสียอย่างละ 1 ข้อ ของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน พร้อมทั้งบอกเหตุผล

2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลดีและผลเสียอย่างละ 1 ข้อ ของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน พร้อมทั้งบอกเหตุผลหน้าชั้นเรียน

3. ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการรู้จักประสานประโยชน์โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เนื้อเรื่อง “ร่วมแรง...ร่วมใจ”

การจัดนิทรรศการในวันเข้าพรรษา โรงเรียนจัดให้ประกวดจัดป้ายนิเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 1 ตั้งใจอย่างเต็มที่ที่จะจัดป้ายนิเทศให้ดีที่สุด สมโชคหัวหน้าห้องพูดกับเพื่อนว่า“พวกเราต้องช่วยเหลือกันและพยายามให้เต็มที่ เพราะอาจารย์กลบอกว่าจะเป็นกำลังใจให้และจะคอยดูความสำเร็จของพวกเรา” เพื่อนทุกคนรับปากกับสมโชคว่าจะพยายามและช่วยเหลือกันอย่างสุดความสามารถ สมโชคนัดให้เพื่อนมาประชุมเพื่อปรึกษาและร่วมกันวางแผนการจัดป้ายนิเทศ เมื่อเพื่อน ๆ มาครบทุกคนแล้ว สมโชคจึงเริ่มประชุมและตกลงกันว่า ให้แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบนำอุปกรณ์มาจัดป้ายนิเทศในวันเสาร์นี้และทุกคนต้องมาช่วยกันจัดป้ายให้เสร็จในวันนั้น เพื่อน ๆ ตกลงให้สุดาและปัญญาไปคิดวางแผนและออกแบบการจัดตกแต่งป้ายนิเทศและให้ริดาซึ่งบ้านอยู่ใกล้ร้านขายเครื่องเขียนเป็นตัวแทนซื้อโฟมและกระดาษสีมา ส่วนเพื่อนคนอื่น ๆ ช่วยกันนำสิ่งของที่จำเป็นที่จะใช้ในการจัดป้ายนิเทศ เช่น กาว กรรไกร ไม้บรรทัด รูปถ่าย เป็นต้น มาช่วยกัน ซึ่งทุกคนก็รับปากจะปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องด้วยความเต็มใจ

ในวันเสาร์สมโชคมาถึงก่อนใคร ลักครู่ใหญ่เพื่อน ๆ ก็ทยอยกันมาแต่แต่ละคนได้เตรียมอุปกรณ์ที่ตนเองรับผิดชอบมาด้วย สมโชคบอกให้เพื่อน ๆ นำอุปกรณ์มารวมกันเพื่อจัดเตรียมสุดตามองหาริดาแต่ไม่เจอ จึงบอกกับเพื่อน ๆ ว่า“ริดายังไม่มา” สมโชคบอกว่า“ริดา รับปากกับพวกเราแล้วต้องมัวแน่นอนแต่ยังคงมาไม่ถึง” และเสนอแนะให้เพื่อน ๆ นำอุปกรณ์ที่มีอยู่มาจัดตกแต่งป้ายนิเทศก่อน ในขณะที่รอริดา จะได้ไม่เสียเวลา สมโชคให้สุดาและปัญญาเสนอแนวคิดการวางแผนการจัดตกแต่งป้ายนิเทศที่เตรียมมาให้เพื่อน ๆ ฟัง สุดาก็เสนอแนวคิดของตัวเองให้ฟังก่อนพร้อมทั้งนำบทกลอนที่ตนได้เตรียมมาอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง ส่วนปัญญาได้นำรูปที่เป็นเค้าโครงในการจัดป้ายมาอธิบายแนวคิดของตนเองและได้อ่านบทกลอนที่เตรียมมาเช่นเดียวกัน

เพื่อนบางคนเสนอแนะให้จัดตามแนวคิดของปัญญา บางคนเสนอแนะให้จัดตามแนวของสุดา เมื่อตกลงกันไม่ได้ สมโชคจึงให้เพื่อน ๆ ยกมือเป็นการตัดสิน โดยถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ปรากฏว่าเพื่อนส่วนใหญ่สนับสนุนแนวคิดของปัญญาและให้สุดาช่วยปัญญาเขียนคำบรรยายใต้ภาพ เพราะสุดาเขียนลายมือ สุดาไม่พอใจและโกรธเพื่อนขึ้นมาทันทีที่ไม่มีใครเห็นด้วยกับความคิดของตนและพูดว่า

สุตา : ในเมื่อเพื่อน ๆ ไม่จัดป้ายนิเทศตามแนวคิดของฉัน
ฉันก็คงไม่ต้องช่วยเหลือพวกเธอจัดป้ายแล้วนะ

เมื่อสุตาพูดจบ จึงเดินออกไปจากห้อง ขณะที่สุตากำลังเดินออกไปถึงประตูห้อง ริดาก็เข้ามาพอดี สุตาเล่าเรื่องทั้งหมดให้ริดาทิ้ง สุตาซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกับริดาจึงบอกให้ริดาไปกินขนมที่โรงอาหารกับเธอและไม่ต้องไปช่วยเพื่อน ถ้าริดาจะไปเธอจะโกรธริดาและจะไม่พูดด้วย ริดารู้สึกกลัวและตัดสินใจไม่ถูกว่าจะทำอย่างไรดี ในที่สุดสุตาก็จุดแขนริดาให้ไปกับเธอ เพื่อน ๆ ในห้องรู้สึกเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก จึงช่วยกันจัดป้ายนิเทศต่อ แต่อุปกรณ์ที่ริดารับหน้าที่ไปซื้ออีกไม่มี ปัญญาจึงพูดขึ้นว่า

ปัญญา : ฉันจะไปซื้ออุปกรณ์มาใหม่จากร้านในตลาดเอง
ขอให้เพื่อน ๆ จัดป้ายนิเทศไปก่อนเท่าที่จะจัดได้
และฉันอยากให้เพื่อนทุกคนไม่โกรธสุตาด้วยนะ
ตั้งใจทำให้เต็มที่ ฉันไปหละ

ปัญญาต้องวิ่งซื้ออุปกรณ์อยู่หลายร้าน จึงจะได้อุปกรณ์มาครบทั้งหมดตามที่ต้องการ ทำให้เสียเวลาไปหลายชั่วโมงและทำให้ปัญญาเหนื่อยมาก เมื่อปัญญาวิ่งกลับมายังกลุ่มเพื่อน ๆ ปัญญาเห็นเพื่อนทุกคนกำลังช่วยกันจัดป้ายอย่างลำบากและเหนื่อยมาก การจัดป้ายก็วุ่นวายและดูเหมือนจะเสร็จไม่ทันประกวดในวันพรุ่งนี้

ขณะที่ทุกคนกำลังวุ่นวายกับการจัดป้าย อาจารย์กมลเดินมาดูพอดีและเห็นทุกคนกำลังช่วยเหลือกันทำงานอย่างเต็มที่ อาจารย์กมลมองหาสุตากับริดาไม่เจอ จึงถามสมโชค สมโชคตอบอาจารย์กมลว่า “สุตาและริดาอยู่ที่โรงอาหาร” อาจารย์กมลจึงให้ปัญญาไปตามสุตาและริดามาพบที่ห้องเรียนทันที เมื่อสุตาและริดามาถึงห้อง อาจารย์กมลให้สุตาและริดามองดูเพื่อน ๆ ช่วยกันทำงานและพูดกับทั้งสองคนว่า “ดูเพื่อนสิ พวกเขาเหนื่อยและลำบากมากแค่ไหน ข้าวกลางวันก็ยังไม่มีการได้ทานแล้วทำไมเธอสองคนถึงทำอย่างนี้ เอาเปรียบเพื่อน ๆ ไม่รับผิดชอบต่องาน เธอคิดว่าพวกเธอทำถูกหรือเปล่า” สุตาและริดามองดูเพื่อน ๆ แล้วรู้สึกสงสารและเห็นใจเพื่อนมาก เธอรู้สึกอายแก่ใจที่ได้ทำผิดไป สุตาจึงพูดสารภาพผิดและเล่าเรื่องทั้งหมดให้อาจารย์กมลฟัง จากนั้นสุตาก็กล่าวขอโทษเพื่อน ๆ และรีบไปช่วยเพื่อนจัดป้ายอย่างตั้งใจ เพื่อน ๆ รู้สึกดีใจและมีกำลังใจมากขึ้น ทุกคนรีบช่วยกันจัดป้ายนิเทศจนเสร็จ ปรากฏว่า ป้ายนิเทศของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 1 ชนะเลิศ ทุกคนดีใจมาก อาจารย์กมลพูดกับทุกคนว่า การที่เราร่วมมือกันทำงาน รู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง งานของเราจะประสบความสำเร็จอย่างดี

ใบงานที่ 7

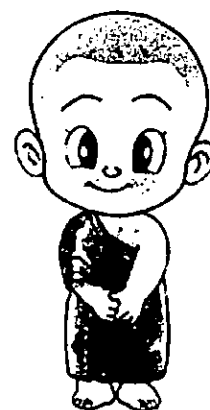
ร่วมแรง...ร่วมใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันคิดวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามลงในใบงาน

ชื่อห้องเรียน _____

1. นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการทำงานกลุ่ม งานกลุ่มจึงจะประสบความสำเร็จ

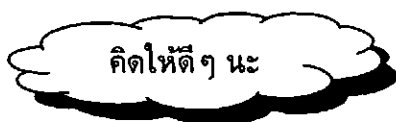
2. ถ้าการทำงานกลุ่มเกิดข้อผิดพลาด โดยสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มด้วยเหตุสุดวิสัย นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไร จึงจะไม่เกิดการขัดแย้งหรือแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม

3. ทำงานกลุ่มเกิดการขัดแย้งหรือแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไร

4. นักเรียนคนใดเคยพบเพื่อนในห้องเรียนที่มีนิสัยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม นักเรียนมีความรู้สึกเช่นไรต่อเพื่อนคนนั้น

5. ให้นักเรียนคิดหาผลดีและผลเสียของการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ผลดี _____

ผลเสีย _____

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ การทดลองครั้งที่ 9

หัวข้อ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

ชื่อกิจกรรม ผิดไปแล้ว

เส้นทางการดำเนินเรื่อง องค์ที่ 4 เหตุการณ์

- คำถามนำ
1. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่รู้จักประสานประโยชน์ของส่วนรวม โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
 2. ถ้านักเรียนเป็นกนกกร นักเรียนจะปฏิบัติเช่นกนกกรหรือไม่ เพราะเหตุใด
 3. นักเรียนคิดว่าควรให้อภัย กนกกร หรือไม่ เพราะเหตุใด
 4. นักเรียนคิดว่าทำอย่างไรงานกลุ่ม จึงจะประสบความสำเร็จได้ดี

เวลา 50 นาที

- อุปกรณ์
1. ใบงานที่ 8 “ ผิดไปแล้ว ”
 2. เรื่อง “ ผิดไปแล้ว ”

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “ ผิดไปแล้ว ” ให้นักเรียนฟังและช่วยกันวิเคราะห์ถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร
2. ขั้นสอน
 - 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขากลุ่ม
 - 2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 8 และตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นคำถามนำ ดังนี้
 - บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่รู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เพราะเหตุใด
 - ถ้านักเรียนเป็นกนกกร นักเรียนจะปฏิบัติเช่นกนกกรหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - นักเรียนคิดว่าควรจะให้ภัย กนกกร หรือไม่ เพราะเหตุใด
 - นักเรียนคิดว่าทำอย่างไรงานกลุ่ม จึงจะประสบความสำเร็จได้ดี
 - 2.3 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นและลงมติเลือกคำตอบอย่างละ 1 ข้อของทุกคำถาม พร้อมทั้งบอกเหตุผล และเตรียมนำเสนอ

2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอคำตอบอย่างละ 1 ข้อ ของทุกคำถาม พร้อมทั้งบอกเหตุผลหน้าชั้นเรียนและให้เพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายอีกครั้ง

3. ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล 1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม

2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เนื้อเรื่อง “ผิดไปแล้ว”

ในห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 2 ของโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง อาจารย์สมศรีซึ่งเป็นอาจารย์ประจำชั้นแจ้งให้นักเรียนทุกคนทราบว่า “ในวันจันทร์ที่จะมาถึงนี้มีอาจารย์ผู้แทนของโรงเรียนอื่นมาเยี่ยมโรงเรียนของเรา อาจารย์ขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณนอกห้องเรียนให้สะอาดเรียบร้อย ส่วนบอร์ดหน้าห้องและหลังห้องก็ช่วยกันจัดตกแต่งให้สวยงาม”

นิภาซึ่งเป็นหัวหน้าห้องจึงนัดให้นักเรียนทุกคนมาประชุมกันหลังเลิกเรียน เพื่อช่วยกันวางแผนและแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ นิภาได้แบ่งหน้าที่ให้เพื่อนทุกคนตามความถนัด โดยให้ปิยะ สุเทพ และกนกกรมาช่วยนิภาจัดบอร์ด เพราะนิภาและเพื่อนทั้งสามคน มีความถนัดด้านศิลปะ นักเรียนชายมีหน้าที่เช็ดโต๊ะกับเก้าอี้และยกโต๊ะกับเก้าอี้ขึ้นให้เรียบร้อย ส่วนนักเรียนหญิงมีหน้าที่ช่วยกันเช็ดกระดาน เช็ดประตู เช็ดหน้าต่าง ปิดหยากไยและถูพื้น แต่ทุกคนต้องช่วยกันทำงาน โดยให้นักเรียนทุกคนไปขออนุญาตทางบ้านก่อน เย็นวันศุกร์หลังเลิกเรียนจึงเริ่มทำงานกัน

เมื่อถึงเวลาตามที่กำหนดไว้ นักเรียนทุกคนกำลังทำความสะอาดห้องเรียนกันอยู่ ส่วนปิยะ สุเทพ กนกกรและนิภา ได้ช่วยกันจัดตกแต่งบอร์ดเสร็จแล้วตามที่ได้รับมอบหมาย ปิยะกับสุเทพจึงคิดที่จะไปช่วยเพื่อนผู้ชายเช็ดโต๊ะและเก้าอี้ นิภา ก็คิดที่จะไปช่วยเพื่อนผู้หญิงทำความสะอาดพื้นห้อง ส่วนกนกกรนั้นตัดสินใจที่จะกลับบ้าน จึงพูดขึ้นว่า

กนกกร : ฉันขอกลับบ้านก่อนแล้วกัน ฉันจะได้กลับไปดูการ์ตูนเสียที

นิภา : ฉันว่า กนกกรน่าจะไปช่วยเพื่อนๆ กับฉันทำงานในส่วนที่เหลือต่อดีกว่านะ งานจะได้เสร็จเร็วขึ้นและเพื่อนๆ จะได้เหนื่อยน้อยลง

กนกกร : ไม่เห็นจำเป็นเลย เพราะงานในส่วนที่ฉันต้องทำ ฉันก็ทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว

เมื่อกนกกรพูดจบ จึงเดินออกไปจากห้องโดยไม่ฟังคำขอร้องของนิภาเลย

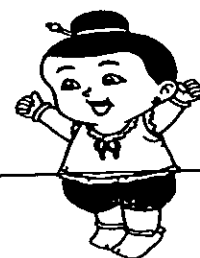
เมื่อการดูงานของอาจารย์ผู้แทนโรงเรียนต่างๆ ได้ผ่านไปแล้ว อาจารย์ประจำชั้นจึงได้เข้ามากล่าวขอให้นักเรียนทุกคนที่เสียสละเวลาเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ทำให้ห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม จากนั้นอาจารย์จึงถามถึงปัญหาระหว่างการทำงาน ซึ่งนิภาตอบว่าไม่มีปัญหา ทำให้เพื่อนหลายคนสงสัยว่าทำไมนิภาจึงไม่บอกอาจารย์ว่ากนกกรไม่ยอมช่วยเหลือเพื่อนทำงาน โดยเฉพาะรัชนก

หลังจากเลิกเรียน กลุ่มของนิภากำลังช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน เนื่องจากวันนี้เป็นเวรทำความสะอาดประจำกลุ่มของนิภา รัชนกนั้นไม่เข้าใจว่าทำไมนิภาจึงไม่บอกอาจารย์เรื่องที่กนกกรไม่ยอมช่วยเหลือเพื่อนทำงาน จึงพูดกับนิภาว่า

รัชนก : กนกกรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม
จึงไม่ยอมช่วยเหลือเพื่อนๆ ทำงาน ทำไมนิภาถึงไม่บอกอาจารย์

นิภา : ถึงแม้กนกกรจะไม่ได้ช่วยช่วยเหลือเพื่อนๆ
ทำงานต่อ แต่ก็มีเพื่อนคนอื่นช่วยแล้ว
อีกอย่างงานก็ประสบความสำเร็จดีและที่สำคัญ
ถ้าบอกอาจารย์ว่า กนกกรไม่ช่วยช่วยเหลือเพื่อน
ทำงาน จะทำให้ไม่เกิดประโยชน์อะไรแก่
ส่วนรวมเลย แต่กลับจะทำให้กนกกรถูกทำโทษ
และอาจารย์อาจจะผิดหวังกับพวกเราได้

ขณะนั้นกนกกรได้ยินเรื่องที่เพื่อนๆ พูดกันอยู่สักครู่หนึ่ง กนกกรรู้สึกทราบบ้างในความหวังดีของนิภา และรู้สึกสำนึกผิดที่ตนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ไม่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม เป็นที่ตั้งอย่างที่รัชนกพูด กนกกรจึงเดินมายังกลุ่มเพื่อนๆ แล้วพูดว่า"ฉันขอโทษที่นิภาไม่บอกอาจารย์ว่าฉันไม่ช่วยเพื่อนทำงานและขอโทษด้วยที่ฉันไม่เชื่อคำแนะนำของนิภา ต่อไปฉันจะช่วยเพื่อนๆ ทำงาน ฉันสัญญาว่าต่อไปถ้ามีงานที่พวกเราต้องช่วยกันทำ ฉันจะคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ยึดก่อนเสมอ"

ใบงานที่ 8

ผิดไปแล้ว

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันคิดวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามลงในใบงาน

ชื่อห้องเรียน _____

1. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่รู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม เป็นที่ตั้ง

2. ถ้านักเรียนเป็นกนกกร นักเรียนจะปฏิบัติเช่นเดียวกับกนกกรหรือไม่ เพราะเหตุใด

3. นักเรียนคิดว่า ควรให้อภัยกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

4. นักเรียนคิดว่า ทำอย่างไรงานกลุ่มจึงจะประสบความสำเร็จได้ดี

เด็กดีต้องเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

การทดลองครั้งที่ 10

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การร่วมมือกันทำงานและความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การร่วมมือกันทำงานและความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ความรักของเพื่อน
<u>เส้นทางการดำเนินเรื่อง</u>	องค์ที่ 4 เหตุการณ์
<u>คำถามนำ</u>	1. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด 2. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด 3. นักเรียนคิดว่าสมาชิกในกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไรต่อกัน จึงจะทำให้การทำงานร่วมกันประสบผลสำเร็จ 4. นักเรียนคิดว่าสมาชิกในกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไรต่อกัน จึงจะทำให้ทุกคนมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน 5. นักเรียนคิดว่าการร่วมมือกันทำงานและความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ก่อให้เกิดความสามัคคีได้อย่างไร
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. ใบงานที่ 9 “ความรักของเพื่อน” 2. เรื่อง “ความรักของเพื่อน”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “ความรักของเพื่อน” ให้นักเรียนฟังและช่วยกันวิเคราะห์ถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร 2. <u>ขั้นสอน</u> 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขาธิการ 2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 9 และตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นคำถามนำ ดังนี้ — บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด — บุคคลในเรื่องนี้ ไม่ควรเอาเยี่ยงคือใคร เพราะเหตุใด — นักเรียนคิดว่าสมาชิกในกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไรต่อกัน จึงทำให้การทำงานร่วมกันประสบผลสำเร็จ — นักเรียนคิดว่าสมาชิกในกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไรต่อกัน จึงจะทำให้สมาชิกทุกคนมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

- นักเรียนคิดว่าการร่วมมือกันทำงานและความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ก่อให้เกิดความสามัคคีได้อย่างไร

2.3 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นและลงมติเลือกคำตอบอย่างละ 1 ข้อ ของทุกคำถาม พร้อมทั้งบอกเหตุผล และเตรียมนำเสนอ

2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอคำตอบอย่างละ 1 ข้อ ของทุกคำถาม พร้อมทั้งบอกเหตุผลหน้าชั้นเรียนและให้เพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายอีกครั้ง

3. ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการร่วมมือกันทำงาน และความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล 1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม

2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เนื้อเรื่อง “ความรักของเพื่อน”

วิมลพร เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง วิมลพรเป็นเด็กดี มีความประพฤติเรียบร้อยและเรียนหนังสือเก่ง ดังนั้นวิมลพรจึงเป็นที่รักของอาจารย์และเพื่อนๆ หลายคน มีเพียงรุ่งนภาเท่านั้นที่ไม่ชอบวิมลพร วันนี้ในชั่วโมงโฮมรูม วิมลพรออกไปพูดหน้าชั้นเรียนด้วยสีหน้าที่เศร้าหมอง เนื่องจากวิมลพรต้องย้ายติดตามคุณแม่ไปอยู่ที่จังหวัดชัยนาทในวันจันทร์ที่จะถึงนี้

เพื่อนๆ ทุกคนรู้สึกเสียใจและอาลัยอาวรณ์วิมลพรมาก ไม่อยากให้เพื่อนที่ดีและน่ารักอย่างวิมลพรต้องจากไปเลย อภิชาติซึ่งเป็นหัวหน้าห้องจึงเสนอให้เพื่อนๆ นัดประชุมกันเพื่อร่วมกันคิดวางแผนและร่วมมือกันจัดงานเลี้ยงให้กับวิมลพรก่อนที่จะย้ายโรงเรียนจากเพื่อนๆ ไป เพื่อนๆ หลายคนสนับสนุนข้อเสนองานของอภิชาติ ยกเว้นรุ่งนภาเท่านั้นที่ไม่สนใจเพราะรุ่งนภาไม่ชอบวิมลพร รุ่งนภาจึงจำวิมลพรที่เรียนเก่งกว่าเธอและใครๆ ก็พากันชื่นชมวิมลพร ทำให้รุ่งนภาไม่พอใจและกลั่นแกล้งวิมลพรมาตลอด

เมื่อมีการประชุมเกี่ยวกับการจัดงานให้วิมลพร รุ่งนภาจะไม่แสดงความคิดเห็นใดๆ เลยทุกครั้ง โดยรุ่งนภาจะนั่งเงียบๆ หรือบางทีก็นั่งอ่านหนังสือการ์ตูน วันนั้นก็เช่นเดียวกัน อภิชาติได้ขอความคิดเห็นจากรุ่งนภาในที่ประชุม รุ่งนภาจึงตอบว่า

รุ่งนภา : เธอก็รู้อยู่แล้วไม่ใช่หรอว่า ฉันไม่ชอบวิมลพร
แล้วยังจะให้ฉันออกความคิดเห็นอะไรอีก

เมื่อเพื่อนๆ ได้ยินที่รุ่งนภาตอบ ทำให้เพื่อนในห้องรู้สึกเสียใจมากและเพื่อนบางคนก็พากันโกรธและไม่พอใจรุ่งนภา ซึ่งอันที่จริงเพื่อนๆ ในห้องอยากฟังความคิดเห็นของรุ่งนภาบ้าง เพราะรุ่งนภาเก่งในด้านการทำอาหาร

วันหนึ่งในชั่วโมงวิชาวิทยาศาสตร์ อาจารย์เกษมได้ให้นักเรียนไปสำรวจสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ในขณะที่รุ่งนภากำลังเดินสำรวจอยู่นั้น มีงูเขียวตัวหนึ่งเลื้อยมากัดเข้าที่ขาของรุ่งนภา รุ่งนภารู้สึกเจ็บปวดและกลัวมาก รุ่งนภาจึงร้องให้คนช่วย วิมลพรและมรกตอยู่ใกล้รุ่งนภามากที่สุดจึงรีบวิ่งมา

วิมลพรมองดูรุ่งนภาด้วยอาการตกใจ ส่วนเพื่อนคนอื่นๆ วิ่งถอยไปเพื่อใส่ถุงตัวนั้นโดยไม่มีใครสนใจรุ่งนภาเลย วิมลพรคิดที่จะช่วยเหลือรุ่งนภา แต่มรกตได้พูดกับวิมลพรว่า

มรกต : รุ่งนภา เขาเกลียดเธอและกลั่นแกล้งเธอมาตลอด
เธอยังจะช่วยรุ่งนภาอีกหรือ

วิมลพร : รุ่งนภาเขาถูกกัก มันเป็นเรื่องที่
อันตรายมาก ต้องรีบช่วยเหลือ

จากนั้นวิมลพรได้ขอร้องให้มรกตช่วยไปหาเชือกหรือเศษผ้ายาวๆ ที่พอจะมัดขาของรุ่งนภาได้มาให้ เพื่อจะได้ช่วยเหลือรุ่งนภาได้ มรกตจึงไปหยิบเชือกที่หล่นอยู่ข้างต้นไม้มาให้วิมลพร วิมลพรปฐมพยาบาลโดยใช้เชือกรัดกันพิษงูที่ต้นขาของรุ่งนภาและบอกให้มรกตไปเรียกอาจารย์และเพื่อนๆ มาช่วยรุ่งนภา ต่อมาอาจารย์จึงนำตัวรุ่งนภาส่งโรงพยาบาล

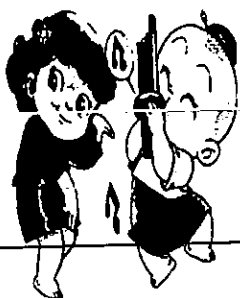
ที่โรงพยาบาล วิมลพรและเพื่อนๆ มาเยี่ยมรุ่งนภา รุ่งนภารู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจของวิมลพรที่ได้ช่วยชีวิตตนไว้ โดยไม่รังเกียจและถือโทษที่ตนกลั่นแกล้งวิมลพรมาตลอด รุ่งนภาจับมือวิมลพร พร้อมกับขอโทษวิมลพร และสัญญากับวิมลพรว่า ต่อไปเธอจะกลับตัวกลับใจเป็นคนดี จะเป็นเพื่อนที่ดีกับวิมลพรและขอให้วิมลพรเดินทางด้วยความปลอดภัยและอย่าลืมเธอ วิมลพรรู้สึกดีใจมาก รุ่งนภาขอบใจเพื่อนๆ ทุกคนที่มาเยี่ยมเธอและรู้สึกว่าทุกคนดีกับเธอมาก รุ่งนภารู้สึกตัวว่าผิด เห็นแก่ตัวและอิจฉาวิมลพรจึงไม่ยอมให้ความร่วมมือในการจัดงาน จึงพูดกับเพื่อนๆ ว่า “ฉันเอาแต่ใจตัวเองมาตลอด ฉันต้องขอโทษด้วยที่ฉันไม่ให้ความร่วมมือในการจัดงานครั้งนี้มาตลอดเพื่อนๆ ยกโทษให้ฉันด้วยนะ ต่อไปนี้ฉันจะกลับตัวจะช่วยเหลือเพื่อนๆ ในการทำงานร่วมกันทุกอย่าง” วิมลพรพูดกับรุ่งนภาว่า “เธออย่าพูดอย่างนั้นสิ พวกเราทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดงาน เพราะพวกเราช่วยกันและร่วมมือกันทำงานมาโดยตลอด และที่สำคัญพวกเรามีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเสมอ ฉันคิดว่า งานใดๆ ก็ตามจะต้องสำเร็จด้วยดีอย่างแน่นอนเพราะพวกเรารักและสามัคคีกัน” เพื่อนๆ ทุกคนยิ้มด้วยความยินดีที่รุ่งนภาจะประพฤติตนใหม่และต่างมองหน้ากันด้วยความประทับใจ

ใบงานที่ 9

ความรักของเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามลงในใบงาน
ชื่อห้องเรียน _____

1. บุคคลในเรื่องนี้ใครบ้างที่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด

2. บุคคลในเรื่องนี้ ไม่ควรเอาเยี่ยงอย่างคือใคร เพราะเหตุใด

3. นักเรียนคิดว่าสมาชิกในกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไรต่อกัน จึงจะทำให้ทุกคนมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

4. นักเรียนคิดว่าสมาชิกในกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไรต่อกัน จึงจะทำให้การทำงานร่วมกันประสบผลสำเร็จ

5. นักเรียนคิดว่าการร่วมมือกันทำงานและความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ก่อให้เกิดความสามัคคีได้อย่างไร

เป็นเพื่อนกันต้องรักกัน

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ การทดลองครั้งที่ 11

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง คือ
	1. การร่วมมือกันทำงาน 2. การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 3. ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม 4. ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง คือ
	1. การร่วมมือกันทำงาน 2. การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 3. ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ได้มอบหมายจากส่วนรวม 4. ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	สามัคคีคือพลัง
<u>เส้นทางการดำเนินเรื่อง</u>	องค์ที่ 4 เหตุการณ์
<u>คำถามนำ</u>	1. บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด 2. ถ้านักเรียนเป็นวิชัยหรือวิชัยญ์ นักเรียนจะเชื่อในคำพูดของศักดิ์ดาหรือไม่ เพราะเหตุใด 3. นักเรียนคิดว่าการยึดหลักความสามัคคีทั้ง 4 ประการ ได้แก่ 1. การร่วมมือกันทำงาน 2. การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 3. ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม และ 4. ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ทำให้การทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ประสบผลสำเร็จได้จริงหรือไม่ เพราะเหตุใด
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. ใบงานที่ 10 “ สามัคคีคือพลัง ” 2. เรื่อง “ สามัคคีคือพลัง ”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
	1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “ สามัคคีคือพลัง ” ให้นักเรียนฟังและช่วยกันวิเคราะห์ถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร 2. <u>ขั้นสอน</u> 2.1 ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขากลุ่ม 2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 10 และตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นคำถามนำ ดังนี้

- บุคคลในเรื่องนี้ ใครที่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด
- ถ้านักเรียนเป็นวิชัยหรือวิชัย นักเรียนจะเชื่อในคำพูดของศักดิ์ดาหรือไม่ เพราะเหตุใด
- นักเรียนคิดว่าการยึดหลักความสามัคคีทั้ง 4 ประการ ได้แก่
 1. การร่วมมือกันทำงาน 2. การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 3. ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม และ 4. ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ทำให้การทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ประสบผลสำเร็จ ได้ดีจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.3 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นและลงมติเลือกคำตอบอย่างละ 1 ข้อ ของทุกคำถาม พร้อมทั้งบอกเหตุผล และเตรียมนำเสนอ

2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอคำตอบอย่างละ 1 ข้อ ของทุกคำถาม พร้อมทั้งบอกเหตุผลหน้าชั้นเรียนและให้เพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายอีกครั้ง

3. ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของความสามัคคีทั้ง 4 เรื่องแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เนื้อเรื่อง “สามัคคีคือพลัง”

ณ โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ซึ่งทีมฟุตบอลสีแดงกับสีฟ้าเป็นทีมที่ต้องแข่งขันกันเพื่อชิงชนะเลิศ อาจารย์ผู้ฝึกซ้อมของแต่ละทีมได้เตรียมการฝึกซ้อมทีมของตนเองอย่างเต็มที่ ทีมสีแดงมีนักกีฬาคนเด่นและเก่งที่สุดในทีมคือปัญญา ในการแข่งขันที่ผ่านมาทุกครั้ง ปัญญาจะได้รับคำชมเชยอยู่เสมอเพราะปัญญามีความสามารถในการเล่นฟุตบอลได้อย่างเฉียบขาด ปัญญาจึงเป็นที่รักและเป็นขวัญใจของเพื่อนร่วมทีมและอาจารย์ผู้ฝึกสอน สร้างความไม่พอใจให้กับเพื่อนร่วมทีมคนหนึ่งชื่อศักดิ์ดา ซึ่งแอบอิจฉาปัญญาอยู่เจียนๆ นับวันศักดิ์ดายิ่งไม่ชอบปัญญาเพราะศักดิ์ดาไม่ค่อยได้รับคำชมเหมือนปัญญา ศักดิ์ดา อยากเก่งและเด่นกว่าปัญญา ในการซ้อมทุกครั้ง ศักดิ์ดาจึงพยายามกลั่นแกล้งปัญญาเสมอ วันนี้ก็เช่นกัน ศักดิ์ดาแกล้งวิ่งไปแย่งลูกฟุตบอลจากปัญญาจนปัญญาหกล้มพร้อมกับพูดเยาะเย้ยปัญญาว่า ปัญญาขาอ่อน แด่โดนวิ่งชนนิดหน่อยก็หกล้มแล้ว อย่างนี้ไม่สมกับเป็นนักกีฬาดาวเด่นของทีมเลย

ปัญญามองดูศักดิ์ดาด้วยความไม่พอใจถึงสิ่งที่ศักดิ์ดาได้ทำลงไป แต่ปัญญาก็ไม่ว่าอะไร ศักดิ์ดาเพราะไม่อยากมีเรื่องทะเลาะกัน ศักดิ์ดาจึงได้ใจและหาทางกลั่นแกล้งปัญญามากขึ้นโดยในช่วงที่อาจารย์วาทินปล่อย ศักดิ์ดาจะแกล้งเตะลูกบอลไปโดนศีรษะปัญญาเป็นประจำ นักเข้าก็เที่ยวไปพุดยุยงเพื่อนคนอื่นๆ ในทีมและใส่ร้ายปัญญาต่างๆ นานา จนเพื่อนในทีมหลงเชื่อและเกลียดปัญญาไปตามๆ กัน โดยศักดิ์ดาไปพุดยุยงให้วิชัยและวิชัย โกรธและเกลียดปัญญา โดยศักดิ์ดาพูดกับวิชัยว่า

ศักดิ์ดา : วิชัย นายรู้หรือเปล่าว่า ปัญญาเขาว่า นายเล่นฟุตบอลไม่เก่ง ไม่น่าจะมาเป็นนักกีฬาของทีมเราเลย ซึ่งถ้าไม่มีนาย ทีมของเราจะเล่นได้ดีกว่านี้ ส่วนวิชัย ปัญญาเขาว่า เป็นคนเห็นแก่ตัว เวลาแข่งขันไม่ยอมส่งลูกฟุตบอลให้คนอื่นทำประตูเพราะอยากยิงประตูเองจะได้เด่นกว่าคนอื่น ที่สำคัญจะได้เทียบรัศมีกับปัญญาได้

วิชัยและวิชัยหลงเชื่อในคำพูดของศักดิ์ดา ทำให้ทั้งสองคนโกรธและเกลียดปัญญามากอย่างเห็นได้ชัด ศักดิ์ดาเองดูอาการโกรธของวิชัยและวิชัยอย่างตั้งใจที่ตนเองสามารถพูดยุยงให้เพื่อนทั้งคู่โกรธและเกลียดปัญญาได้สำเร็จ

วันหนึ่งหลังจากที่ซ้อมฟุตบอลกันเสร็จแล้ว ศักดิ์ดาจึงพูดยุยงให้วิชัยกับวิชัยหาเรื่องทะเลาะวิวาทกับปัญญา วิชัยและวิชัยหลงเชื่อคำยุยง จึงเดินไปกระชากคอเสื้อของปัญญาด้วยท่าที่ที่ดูดุนและพูดกับปัญญาด้วยน้ำเสียงที่ดังเพราะความโกรธเคือง จากนั้นวิชัยก็ต่อว่า ปัญญาต่าง ๆ นานา ศักดิ์ดาเห็นอาการโกรธของวิชัยจึงได้ใจและได้พูดยุยงวิชัยอีกว่า

ศักดิ์ดา : คนนิสัยไม่ดีแบบนี้ ต้องได้รับการสั่งสอน

ต๋อยเลยวิชัย ต๋อยเลย เดี่ยวเรากับวิชัยจะช่วยรุมมันเอง

วิชัย ได้ยินคำพูดยุยงของศักดิ์ดาจึงงำหมัดจะต๋อยปัญญา แต่เพื่อนๆ คนอื่นในทีมวิ่งมาห้ามไว้ทัน และขณะนั้นอาจารย์ใหญ่เดินมาพอดี ทุกคนไม่อยากให้อาจารย์รู้ว่าทีมสีแดงแตกความสามัคคีกัน จึงแยกย้ายกันกลับบ้านทันที ขณะที่ทีมสีแดงแตกความสามัคคีเพราะศักดิ์ดาเป็นต้นเหตุโดยที่อาจารย์ว่ากันไม่รู้ การซ้อมจึงเป็นไปอย่างไม่ราบรื่น ช่วงที่อาจารย์ว่าทีมซ้อมให้ทุกคนก็ตั้งใจซ้อมดี แต่พอช่วงที่อาจารย์ไม่อยู่โดยให้ทุกคนซ้อมกันเอง ต่างฝ่ายต่างแก่งัดกันจึงเกิดการทะเลาะกันอยู่เป็นประจำ ทำให้ไม่ได้ฝึกซ้อมเท่าที่ควร ตรงข้ามกับทีมสีฟ้าที่มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการฝึกซ้อม ร่วมมือกันฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอและเห็นแก่ประโยชน์ของทีม คือ จุดหมายที่จะชิงชัยชนะ ทำให้ทุกคนในทีมมีความสามัคคีกัน ตั้งใจฝึกซ้อมกันอย่างเต็มที่และพร้อมที่จะลงแข่งขันในวันชิงชนะเลิศ

เมื่อถึงวันชิงชนะเลิศ ในขณะที่แข่งขันทีมสีแดงแข่งได้ไม่ดีเพราะลูกทีมไม่สามัคคีกัน ทำให้ไม่สามารถที่จะเล่นด้วยกันได้ดี พอเพื่อนคนหนึ่งเล่นพลาดก็โกรธทำหน้าบึ้งใส่กัน แม้ว่าอาจารย์ว่าทีมจะขอเวลานอกเพื่อพักเหนื่อย แต่ทุกคนก็ไม่เชื่อ ผลการแข่งขันจึงทำให้ทีมสีแดงเป็นฝ่ายแพ้ ทีมสีแดงมองดูทีมสีฟ้าซึ่งโอบกอดกันด้วยความดีใจที่ได้รับชัยชนะอย่างโกรธแค้น ศักดิ์ดาต่อว่าปัญญา หว่าปัญญาแก่งัดทีมสีแดง ทำให้ทีมสีแดงแพ้ ต้องอับอายขายหน้าทีมสีฟ้าและเพราะปัญญาสนิทกับทีมสีฟ้า พวกทีมสีฟ้าคงบอกให้ปัญญามาก่อกวนทีมสีแดง ทีมสีแดงถึงได้แพ้อย่างนี้ ศักดิ์ดาโมโหปัญญามากจึงต๋อยปากของปัญญาอย่างแรง เพื่อนๆ ในทีมจึงเข้ามาห้าม ขณะนั้นอาจารย์ว่าทีมเดินมาพอดีและเห็นเหตุการณ์ทั้งหมด จึงสอบถามเกี่ยวกับเรื่องราวทั้งหมดได้ความว่าศักดิ์ดาเป็นคนผิด ทุกคนเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจารย์ว่าทีมจำเป็นต้องลงโทษตามกฎหมายของทีมโดยปลดศักดิ์ดาจากการเป็นนักกีฬาของทีม ศักดิ์ดารู้สึกเสียใจมากจนร้องไห้ ปัญญาเห็นดังนั้นจึงเข้าไปพูดขออภัยอาจารย์ว่าทีมและเพื่อนๆ ว่า

ปัญญา : อาจารย์ครับ ได้โปรดยกโทษให้ศักดิ์ดาและให้โอกาสศักดิ์ดา
แก้ตัวอีกครั้งนะคะ ส่วนเพื่อนๆ ผมอยากขอร้องไห้ยกโทษ
ให้ศักดิ์ดาด้วยเหมือนกัน

อาจารย์วาทีนและเพื่อนๆ ตกลงตามคำขอของปัญญา ศักดิ์ดารู้สึกซาบซึ้งในความมีน้ำใจของ
ปัญญาและรู้สึกเสียใจที่ไม่ดีกับปัญญามาตลอด ศักดิ์ดาสารภาพกับเพื่อนๆว่า เพราะความอิจฉา
ปัญญาที่เก่งกว่าตน จึงพูดใส่ร้ายปัญญาและพูดยุยงให้วิชัยกับวิชัยหาเรื่องทะเลาะวิวาทกับปัญญา
จนทำให้เกิดเรื่องแบบนี้ขึ้น ต่อไปเขาจะกลับตัวเป็นคนดี จะเป็นคนที่หนักแน่นและที่สำคัญจะเป็น
เพื่อนที่ดีของปัญญา จากนั้นศักดิ์ดาพาวิชัยกับวิชัยเข้าไปขอโทษปัญญา ปัญญายกโทษให้
เพื่อนๆ ศักดิ์ดา วิชัย วิชัย จับมือปัญญาด้วยความชื่นชม

อาจารย์วาทีนพูดกับนักเรียนทุกคนว่า "เมื่อทุกคนเข้าใจกันก็ดีแล้ว แต่มีอยู่สิ่งหนึ่งที่
อาจารย์อยากบอกพวกเธอและอยากให้พวกเธอจดจำไว้ก็คือ การทำงานหรือกิจกรรมใดๆ ก็ตาม
ที่ต้องทำร่วมกัน จำเป็นต้องมีความสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งยึดหลักปฏิบัติ 4 ประการ คือ ประการ
ที่ 1 การร่วมมือกันทำงาน ประการที่ 2 การรู้จักประสานประโยชน์โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม
เป็นที่ตั้ง ประการที่ 3 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมและประการที่ 4
ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ถ้าพวกเธอสามารถปฏิบัติได้ทั้ง 4 ประการนี้
การเล่นกีฬาหรือการทำงานต่างๆ ร่วมกันจะประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี"

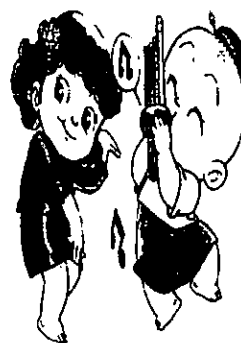
ทุกคนต่างซาบซึ้งในคำสอนของอาจารย์วาทีนและตระหนักถึงความสำคัญของความ
สามัคคี จากวันนั้นเป็นต้นมา ทุกคนก็ตั้งใจฝึกซ้อมกันอย่างเต็มความสามารถ โดยยึดหลักความ
สามัคคี 4 ประการ ที่อาจารย์วาทีนได้สอนไว้อย่างเคร่งครัด

ใบงานที่ 10

สามัคคีคือพลัง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามลงในใบงาน
ชื่อห้องเรียน _____

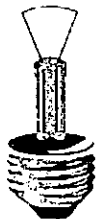
1. บุคคลในเรื่องนี้ใครบ้างที่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง เพราะเหตุใด

2. ถ้านักเรียนเป็นวิชัยหรือวิชัย นักเรียนจะเชื่อในคำพูดของศักดิ์ดาหรือไม่
เพราะเหตุใด

3. ถ้ามีเพื่อนมาพูดคุยยงให้นักเรียนเกิดความเข้าใจผิดเพื่อนอีกคนหนึ่ง นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

4. นักเรียนคิดว่าการยึดหลักความสามัคคีทั้ง 4 ประการ ซึ่งได้แก่ 1. การร่วมมือกันทำงาน 2. การรู้จักประสานประโยชน์โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 3. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และ 4. ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ทำให้การทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ประสบสำเร็จได้ดี จริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

สามัคคีคือพลัง

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ การทดลองครั้งที่ 12

<u>หัวข้อ</u>	ปัจจัยนิเทศ
<u>วัตถุประสงค์</u>	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบประโยชน์ของการพัฒนาความสามัคคี 3. เพื่อให้เรียนนำเสนอสิ่งที่ได้จากการฝึกไปใช้ในการพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคี
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. ให้นักเรียนซักถามในสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ 2. ผู้วิจัยอธิบายในสิ่งที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ 3. ให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าได้ประโยชน์อะไรจากการเข้าร่วมการทดลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 4. ผู้วิจัยกล่าวขอใจนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและกล่าวปิดการทดลอง
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการซักถามและการตอบคำถามของนักเรียน

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียนและหว่างนักเรียนด้วยกัน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายของการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีโดยใช้กรณีตัวอย่าง	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก 2. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยให้นักเรียนเล่นเกมสัมพันธ์ภาพ มีขั้นตอนดังนี้ 2.1 ผู้วิจัยแจกกระดาษให้นักเรียนคนละแผ่น แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อนามสกุลของตนเองบนกระดาษและให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม 2.2 นักเรียนเขียนข้อดีและข้อเสียของเพื่อนคนละข้อ เสร็จแล้วให้นักเรียนส่งกระดาษของตนเองไปให้เพื่อนทางด้านขวามือ ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ เมื่อกระดาษเวียนมาอยู่กับเจ้าของชื่อให้ยุติ 2.3 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อดีของการเล่นเกมสัมพันธ์ภาพ 3. ผู้วิจัย ชี้แจงจุดมุ่งหมายของการใช้โปรแกรมกรณีตัวอย่าง ความสำคัญของจริยธรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนถามคำถามทำความเข้าใจและผู้วิจัยชี้แจงตารางกำหนดวัน เวลา สถานที่ที่ใช้ในการทดลอง	กระดาษ A4 ตัดครึ่ง ปากกา

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
2-3	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่องความร่วมมือกันทำงาน	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่องร่วมมือกันทำงาน	ครั้งที่ 2-11 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี 2. <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างให้นักเรียนได้ศึกษาพร้อมทั้งใช้สื่อประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร	เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องที่ 1 เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องที่ 2
4-5	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่องความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่องความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม	เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนาความสามัคคี 3. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม <u>การประเมินผล</u> 1.สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2.สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน	เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องที่ 3 เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องที่ 4
6-7	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่องความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่องความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย		เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องที่ 5 เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องที่ 6

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
8-9	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง		เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องที่ 7 เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องที่ 8
10	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การร่วมมือกันทำงานและความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การร่วมมือกันทำงานและความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม		เอกสารกรณีตัวอย่าง เรื่องที่ 9

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
11	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง		เอกสารกรณีตัวอย่างเรื่องที่10
12	ปัจฉิมนิเทศ	1.เพื่อให้นักเรียนเข้าใจการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง 2.เพื่อให้นักเรียนทราบประโยชน์ของการพัฒนาความสามัคคี 3.เพื่อให้เพื่อนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกไปใช้ในการพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคี	1.ให้นักเรียนซักถามในสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ 2.ผู้วิจัยอธิบายในสิ่งที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ 3.ให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าได้อะไรจากการเข้าร่วมการทดลองและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 4.ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและกล่าวปิดการทดลอง	

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 1

<u>หัวข้อ</u>	ปฐมนิเทศ
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	เกมสัมพันธ์ภาพ
<u>วัตถุประสงค์</u>	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกัน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการของการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยการใช้กรณีตัวอย่าง
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	กระดาส A_4
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก 2. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยให้นักเรียนเล่นเกมสัมพันธ์ภาพ มีขั้นตอนดังนี้ 2.1 ผู้วิจัยแจกกระดาสให้นักเรียนคนละแผ่น แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อนามสกุลของตนเองบนกระดาสและให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม 2.2 นักเรียนเขียนข้อดีและข้อเสียของเพื่อนคนละข้อ แล้วให้นักเรียนส่งกระดาสของตนเองไปให้เพื่อนทางด้านขวามือ ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ เมื่อกระดาสเวียนมาอยู่กับเจ้าของชื่อให้ยุติ 2.3 ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อดีของการเล่นเกมสัมพันธ์ภาพ 3. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการใช้โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง
ความสำคัญของจริยธรรมและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนถามคำถาม ทำความเข้าใจและผู้วิจัยชี้แจงตารางกำหนดวัน เวลาและสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง	
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิดเห็น การซักถาม และการสรุปของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 2

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การร่วมมือกันทำงาน
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การร่วมมือกันทำงาน
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ห้องเรียนที่น่าอยู่
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง “ห้องเรียนที่น่าอยู่”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง การร่วมมือกันทำงาน 2. <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ห้องเรียนที่น่าอยู่” ให้นักเรียนได้ศึกษา พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร ตลอดจนตั้งคำถามหรือประเด็นปัญหา เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนาการร่วมมือกันทำงาน 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการร่วมมือกันทำงาน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง ชื่อเรื่อง “ห้องเรียนที่น่าอยู่”

โอภาส เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 3 เขาเป็นเด็กที่เล่นกีฬาเก่งและเป็นนักกีฬาของโรงเรียน แต่เขามีนิสัยหยิ่งยะโส หลงตัวเอง คิดว่าตัวเองเก่งกว่าเพื่อนๆ ทุกคนในห้องเรียน โอภาสชอบทำงานคนเดียว ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับใครและไม่เคยช่วยเหลือเพื่อนๆ ทำงานต่างๆ เช่น ทำความสะอาดห้องเรียน ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน เป็นต้น ในขณะที่เพื่อนๆ ช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน โอภาสจะไปซ้อมฟุตบอลที่สนามของโรงเรียนหรือเมื่อทางห้องเรียนมีกิจกรรมที่ทุกคนต้องช่วยกันทำงาน โอภาสมักจะหาข้ออ้างว่า ติดธุระมาไม่ได้ ผิดกับภราดรซึ่งถึงแม้ว่าภราดรจะเป็นนักกีฬาเช่นเดียวกับโอภาส แต่ภราดรจะเป็นเด็กที่ชอบช่วยเหลือเพื่อนและเมื่อมีกิจกรรมหรืองานที่ทุกคนต้องช่วยกันทำ ภราดรจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เพื่อนๆ ทุกคนในห้องจึงรักและชื่นชมภราดรมาก ทำให้โอภาสไม่พอใจภราดรที่ใครๆ ก็พากันรักและชื่นชมภราดรมากกว่าตน

เช้าวันหนึ่งในชั่วโมงโฮมรูม อาจารย์กมลได้แจ้งให้นักเรียนทุกคนทราบเกี่ยวกับข่าวการจัดงานเนื่องในวันสถาปนาโรงเรียน โดยในปีที่ทางโรงเรียนได้จัดให้มีการประกวดห้องเรียนที่น่าอยู่ขึ้น โดยมีกติกาว่าห้องเรียนที่จะได้รับรางวัลห้องเรียนที่น่าอยู่จะมีถึงระดับชั้นละ 3 ห้อง ซึ่งห้องเรียนที่ได้รับรางวัลจะต้องเป็นห้องเรียนที่สะอาด เรียบร้อย เป็นระเบียบและสวยงาม ซึ่งอาจารย์ที่เป็นผู้คัดเลือกห้องเรียนที่น่าอยู่จะเดินตรวจและให้คะแนนในวันจันทร์จนถึงวันศุกร์ เป็นเวลา 2 อาทิตย์ อาจารย์กมลพูดกับนักเรียน “อาจารย์หวังว่า นักเรียนทุกคนจะช่วยกันคิดวางแผนในการปรับปรุง ตกแต่งและทำความสะอาดห้องเรียนของเราให้ได้รับรางวัลห้องเรียนที่น่าอยู่และที่สำคัญทุกคนควรร่วมมือกันทำงาน ตามที่ได้วางแผนไว้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถของทุกคน”

ภราดรได้นัดหมายให้เพื่อนๆ ในห้องเรียนมาประชุม เพื่อช่วยกันคิดวางแผนการทำงานครั้งนี้ เพื่อนๆ ต่างร่วมแสดงความคิดเห็น ส่วนภราดรเสนอแนะให้ทุกคนช่วยกันตกแต่งห้องเรียนให้สวยงามและในตอนเย็นของทุกวันก็จะช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนก่อนที่ทุกคนจะกลับบ้าน ขณะนั้น โอภาสได้พูดขึ้นมาว่า

โอภาส : ฉันคิดว่า ฉันคงไม่ต้องช่วยพวกเธอทำงานนี้หรอกนะ ถ้าฉันต้องช่วยพวกเธอทำงาน ฉันคงไม่มีเวลาอ่านหนังสือ ไหนจะต้องซ้อมกีฬาอีก ส่วนภราดร ถ้านายอยากทำก็ทำไปคนเดียวก็แล้วกัน

ภราดร : ฉันว่า โอภาส น่าจะช่วยเพื่อนๆ ทำงานนะ เพราะทุกคนอยากให้
โอภาสได้มีส่วนร่วมในงานนี้ด้วย

โอภาสมองหน้าภราดรแล้วลุกขึ้นเดินออกไปจากห้อง เพื่อนทุกคนมองดูโอภาสด้วยความ
น้อยใจและไม่พอใจในการกระทำของโอภาส

เย็นวันหนึ่งหลังเลิกเรียน ขณะที่เพื่อนทุกคนกำลังช่วยกันตกแต่งห้องเรียนและทำความสะอาด
ห้องเรียน โอภาสได้ถูกตะปุดที่เท้าจึงเดินขากระเพลกเข้ามาในห้อง เพื่อให้เพื่อนพาไป
ห้องพยาบาล แต่ไม่มีใครสนใจโอภาสเลย มีแต่ภราดรเท่านั้นที่รีบเข้ามาพุงโอภาส แล้วรีบพา
โอภาสไปห้องพยาบาล อาจารย์ที่ประจำห้องพยาบาลช่วยทำบาดแผลให้โอภาส หลังจากนั้นโอภาส
กล่าวขอบคุณอาจารย์และเดินมาหาภราดรพร้อมกับพูดว่า

โอภาส : ขอบใจนะ ภราดร ที่ช่วยเหลือฉัน แต่ฉันยังไม่เข้าใจว่า ทำไมนายจึง
ช่วยเหลือฉันทั้งๆ ที่นายก็รู้ว่า ฉันไม่ชอบนาย

ภราดร : เพราะโอภาสเป็นเพื่อนฉัน เราก็ต้องช่วยเหลือกัน

โอภาสรู้สึกทราบบ้างในความคิดของภราดรและรู้สึกที่ตัวเองผิด จึงพูดว่า “ฉันขอโทษนะที่ไม่ให้ความ
ร่วมมือกับนายและเพื่อนๆ เลย ฉันสัญญาว่าต่อไปจะกลับตัวเป็นคนใหม่ จะให้ความร่วมมือกับ
เพื่อนๆ ในการทำงานทุกอย่าง” ภราดรยิ้มด้วยความดีใจ

เย็นวันต่อมา โอภาสอยู่ช่วยเพื่อนๆ ทำความสะอาดห้องเรียนอย่างตั้งใจ ทุกคนมองดู
โอภาสด้วยความยินดีที่โอภาสประพฤติตัวใหม่และผลการตัดสินการประกวดห้องเรียนที่น่าอยู่
ปรากฏว่าห้อง ม. 1 / 3 ได้รับรางวัลห้องเรียนที่น่าอยู่ ทำให้ทุกคนในห้องเรียนดีใจมากและต่าง
มองหน้ากันด้วยความสุขใจ โดยเฉพาะโอภาสที่รู้สึกดีใจที่ตนให้ความร่วมมือกับเพื่อนๆ จนทำให้
งานประสบความสำเร็จด้วยดี

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 3

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การร่วมมือกันทำงาน
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การร่วมมือกันทำงาน
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ช่วยกันคิด...ช่วยกันทำ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง “ ช่วยกันคิด...ช่วยกันทำ ”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง การร่วมมือกันทำงาน 2. <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ ช่วยกันคิด...ช่วยกันทำ ” ให้นักเรียนได้ศึกษา พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร ตลอดจนตั้งคำถามหรือประเด็นปัญหา เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนาการร่วมมือกันทำงาน 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการร่วมมือกันทำงาน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง

ชื่อเรื่อง “ช่วยกันคิด...ช่วยกันทำ”

พรชัย เป็นเด็กที่มีนิสัยเกียจคร้าน ใจร้อนและชอบสร้างความวุ่นวายจนเพื่อนๆ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 7 และอาจารย์ต่างเอือมระอาในความประพฤติของพรชัย ในขณะที่อาจารย์กำลังสอน พรชัยก็จะนอนหลับหรือไม่ก็ชวนเพื่อนๆ คุย โดยที่ไม่สนใจที่จะตอบคำถามของอาจารย์หรือแสดงความคิดเห็นใดๆ อาจารย์และเพื่อนๆ พยายามตักเตือนพรชัย แต่พรชัยก็ไม่ยอมรับและไม่เชื่อฟัง ยังคงประพฤติตัวเช่นเดิม เมื่ออาจารย์ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันทำงาน เพื่อนๆ จึงไม่มีใครอยากให้พรชัยเข้ากลุ่มด้วย

ในช่วงโมงวิชางานเกษตร อาจารย์ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำแปลงปลูกผัก กลุ่มละ 3 คน พรชัยไปขอเข้ากลุ่มกับเพื่อนๆ แต่ไม่มีใครให้เข้ากลุ่มด้วย พรชัยจึงมาขอร้องกับสุริย์ พรชัยพูดอ้อนวอนกับสุริย์และสุริย์พร้อมกับสัญญาว่าจะช่วยเหลืองานกลุ่มทุกอย่าง กับสุริย์ส่งสารพรชัยที่ไม่มีใครให้เข้ากลุ่มด้วย จึงตกลงรับพรชัยเข้ากลุ่ม พรชัยรู้สึกดีใจที่สุริย์และสุริย์รับตนเองเข้ากลุ่มด้วย ในการทำงานกลุ่มสุริย์และพรชัยตกลงให้สุริย์เป็นหัวหน้ากลุ่ม วันนั้นหลังเลิกเรียนสุริย์ได้นำดินให้สุริย์และพรชัยมาปรึกษาหารือและวางแผนการทำงานร่วมกัน เมื่อทุกคนมาพร้อมกันแล้ว สุริย์จึงให้เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็นในการวางแผนการทำแปลงผัก สุริย์ยกมือขึ้นพูดแสดงความคิดเห็น โดยเสนอแนะให้ทุกคนในกลุ่มช่วยกันทำแปลงผักทุกเย็นหลังเลิกเรียน และให้ทุกคนช่วยกันค้นคว้าวิธีดูแลผัก เพื่อที่จะทำให้ผักโตและสวยงาม สุริย์พยกหน้ารับข้อเสนอแนะของสุริย์พร้อมกับหันหน้าไปถามพรชัยว่า“พรชัยมีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง” พรชัยนั่งอ่านหนังสือการ์ตูนอย่างไม่สนใจที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นใดๆ เลย

ในการทำแปลงผักตั้งแต่เริ่มต้น พรชัยไม่เคยมาช่วยเหลือสุริย์และสุริย์ทำแปลงผักเลย ปลอຍให้เพื่อนทั้งสองคนดูแลรักษาแปลงผักกันเอง เช้าวันจันทร์ สุริย์ได้เรียกให้สุริย์และพรชัยมาประชุมเพื่อปรึกษาและวางแผนการทำแปลงผักในตอนเย็นหลังเลิกเรียน เนื่องจากวันรุ่งขึ้นจะถึงกำหนดที่อาจารย์จะตรวจดูแปลงผักและให้คะแนน สุริย์เสนอแนะให้ทุกคนช่วยกันรดน้ำ พรวนดิน และใส่ปุ๋ยในเย็นนี้ สุริย์พยกหน้ารับข้อเสนอแนะของสุริย์ พร้อมกับหันไปถามพรชัยว่า“พรชัยมีความคิดเห็นอย่างไร” พรชัยนั่งเล่นเกมกดอย่างไม่สนใจที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นใดๆ เลย สุริย์ทนไม่ได้จึงพูดกับพรชัยว่า

สุรีย์ : เธอไม่ให้ความร่วมมือกับพวกเราเลยนะ เธอคิดจะช่วยพวกเราทำ
แปลงผักบ้างหรือเปล่า

พรชัย : ไม่จำเป็น ก็พวกเธออยากรับเงินเข้ากลุ่มเอง
อิม...ถ้าไม่มีอะไร ฉันไปก่อนแล้วกัน

หลังเลิกเรียน กัญญาและสุรีย์มาถึงแปลงผักและมองหาพรชัยก็ไม่เห็น สุรีย์พูดกับกัญญา
ว่า"สงสัยพรชัยจะไม่มาช่วยพวกเราแล้ว อย่างนั้นเราสองคนมาช่วยกันทำแปลงผักกันเองเถอะ"
กัญญากับสุรีย์ช่วยกันทำแปลงผักอย่างเหน็ดเหนื่อยจนแปลงผักเสร็จเรียบร้อย ขณะนั้นพรชัยเดิน
มาพอดี พรชัยเห็นกัญญากับสุรีย์ทำแปลงผักเสร็จแล้วจึงพูดว่า

พรชัย : เธอสองคน ทำแปลงผักกันเสร็จแล้ว ฉันคงไม่ต้องช่วยอะไรแล้วนะ
เธอสองคนอย่าลืมใส่ชื่อฉันลงไปในรายงานด้วย

สุรีย์ : ในเมื่อพรชัยไม่ได้ช่วยพวกเราทำ
แปลงผักเลย ฉันก็จะไม่ใส่ชื่อเธอ
ลงไปในรายงาน

พรชัยได้ยินที่สุรีย์พูดเกิดความโมโหจึงเดินไปที่แปลงผักแล้วทำลายแปลงผัก โดยไม่ฟังคำห้าม
ปรามของกัญญา

เช้าวันรุ่งขึ้น อาจารย์มาตรวจดูและให้คะแนนแปลงผักของนักเรียน ปรากฏว่ากลุ่มอื่นๆ
ทำแปลงผักได้เสร็จเรียบร้อยและสวยงาม ยกเว้นแปลงผักกลุ่มของกัญญา สุรีย์และพรชัย อาจารย์
จึงเรียกทั้งสามคนมาถาม "ทำไมผักในแปลงของกลุ่มเธอถึงตายหมด" กัญญากับสุรีย์ตอบครูไปว่า
"พวกหนูผิดเองคะ ที่ไม่ได้ช่วยกันดูแลแปลงผัก ผักเลยตายหมดคะ" พูดเสร็จกัญญากับสุรีย์ก็ร้องไห้
อย่างน่าสงสาร พรชัยมองดูกัญญาและสุรีย์ รู้สึกตัวว่าผิดและซาบซึ้งในความดีของเพื่อนทั้งสองที่
ยอมรับผิด โดยไม่โยนความผิดมาให้ตนเองและไม่บอกอาจารย์เรื่องที่ตนไม่ให้ความร่วมมือในการ
ทำงานเลยและยังทำลายแปลงผักของเพื่อนด้วย พรชัยจึงสารภาพผิดกับอาจารย์ว่าตนเป็นต้นเหตุ
ของเรื่องทั้งหมด อาจารย์จึงพูดกับพรชัยว่า"อาจารย์ดีใจที่พรชัยสำนึกผิด หนูจำไว้นะ การทำงาน
กลุ่มเราต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำงาน งานจึงจะประสบความสำเร็จได้ดี และในเมื่อพรชัยสำนึก
ผิดแล้ว อาจารย์จะให้โอกาสพวกเธอทำแปลงผักอีกครั้ง เธอรับปากกับอาจารย์ได้ไหมว่าจะร่วมมือ
กันทำงานอย่างดีที่สุด" ทั้งสามคนรับปากกับอาจารย์และรู้สึกทราบบ้างในคำสอนของอาจารย์ ทั้ง
สามคนร่วมมือกันทำแปลงผักอย่างตั้งใจ จนในที่สุดแปลงผักของพวกเขาก็สำเร็จด้วยเวลาอันรวดเร็ว

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 4

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ระหว่างบุคคลในกลุ่ม
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	รักกันไว้
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง “ รักกันไว้ ”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่าง บุคคลในกลุ่ม 2. <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ รักกันไว้ ” ให้นักเรียน ได้ศึกษา พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร ตลอดจนตั้งคำถามหรือประเด็น ปัญหา เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนาความมี น้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของความมีน้ำหนึ่งใจเดียว กันระหว่างบุคคลในกลุ่มแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง

ชื่อเรื่อง “รักกันไว้”

ในการไปทัศนศึกษาที่ท้องฟ้าจำลอง สมาชิกทุกคนในห้อง ม.1 / 1 ตกลงกันว่าจะเก็บเงินคนละ 20 บาท เพื่อเป็นค่ารถ ค่าอาหารและค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการเดินทาง ทุกคนต่างจ่ายเงินและดีใจมากที่จะได้ไปทัศนศึกษาในครั้งนี้ มีแต่สาวตรีเท่านั้นที่ไม่ได้จ่ายเงินและคิดว่าจะไม่ไปทัศนศึกษากับเพื่อนๆ เนื่องจากฐานะทางบ้านของเธอยากจน ซึ่งเพื่อนๆ ส่วนใหญ่ในห้องต่างก็รู้และเข้าใจดี

เมื่อถึงเวลาพักกลางวันหลังจากที่ทุกคนรับประทานอาหารกลางวันเรียบร้อยแล้ว เพื่อนๆ ของสาวตรีต่างวิ่งเล่นกันอย่างสนุกสนานที่สนามเด็กเล่น มีแต่สาวตรีเท่านั้นที่นั่งอยู่ที่ม้านั่งไม้ต้นไม่ใหญ่ต้นหนึ่งด้วยอาการซึมเศร้า สมโชคหัวหน้าห้อง ม. 1 / 1 เดินผ่านมาสังเกตเห็นสาวตรีนั่งเหม่อลอยอยู่คนเดียว จึงเดินเข้าไปหาสาวตรีและถามสาวตรีว่า “มีปัญหาอะไรหรือเปล่า” สาวตรีจึงเล่าให้สมโชคฟังว่า เธอกลัวใจเรื่องที่จะไปทัศนศึกษาเพราะตอนนี้แม่ของเธอกำลังป่วยและที่สำคัญฐานะทางบ้านของเธอก็ไม่ค่อยจะสู้ดี สาวตรีจึงบอกกับสมโชคว่า “เธอคงจะไปทัศนศึกษาด้วยไม่ได้ ทั้งๆ ที่เธออยากไป” เมื่อสาวตรีพูดจบเธอเดินไปพร้อมด้วยน้ำตา

สมโชคจึงนัดเพื่อนๆ ในห้องเรียน เพื่อประชุมปรึกษาวางแผนว่าจะช่วยเหลือสาวตรีอย่างไร เพื่อนๆ ส่วนใหญ่ในห้องแสดงความคิดเห็นว่า ควรจะช่วยกันออกเงินค่าใช้จ่ายให้กับสาวตรี เนื่องจากสาวตรีเป็นเพื่อนของเรา เมื่อเพื่อนเดือดร้อนก็ควรจะช่วยเหลือ แต่ขวัญใจกับเฟิงฟ้าไม่เห็นด้วยและพูดว่า

ขวัญใจ : ไม่เห็นจำเป็นที่จะต้องช่วยเหลือสาวตรีเลย ในเมื่อเขาไม่มีเงิน 20 บาท จะจ่ายก็ไม่ต้องไป มันก็ยุติธรรมแล้ว

สมโชค : ฉันว่าขวัญใจไม่ควรพูดอย่างนั้น เพราะสาวตรีเป็นเพื่อนของพวกเรา เมื่อสาวตรีเดือดร้อน เราก็ควรช่วยเหลือเธอ

ขวัญใจกับเฟิงฟ้ามองหน้าสมโชค แล้วลุกขึ้นเดินออกไปจากห้อง

เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ในกลุ่มจึงเกิดการขัดแย้งและไม่สามารถตกลงกันได้ ทำให้เพื่อนๆ ในห้องเกิดการแตกแยก เนื่องจากหลายคนมีความคิดว่าควรช่วยเหลือสาวตรี แต่อีกหลายคนก็เห็นด้วยกับขวัญใจและเพียงฟ้า ตั้งแต่นั้นมาเพื่อนในห้องก็เกิดการทะเลาะกันอยู่บ่อยๆ จนแตกความสามัคคี

สมโชคกลุ่มใจมาก เนื่องจากตนเองเป็นหัวหน้าห้องแต่ไม่สามารถทำให้เพื่อนๆ ในห้องรักใคร่กลมเกลียวและมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันได้ จึงคิดว่า จะนำเรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้นไปปรึกษาอาจารย์กมล อาจารย์กมลรู้สึกผิดหวังและเสียใจมาก จึงเรียกนักเรียนทุกคนไปพบพร้อมกับพูดขึ้นว่า “ทุกคนควรที่จะเห็นใจและสงสารสาวตรีเพราะฐานะทางบ้านของสาวตรีเขายากจนและที่สำคัญสาวตรีก็เป็นเพื่อนของทุกคน ดังนั้นทุกคนควรจะช่วยเหลือกัน ถ้าเรื่องเล็กน้อยเพียงเท่านี้ทำให้ทุกคนแตกความสามัคคีกันแล้ว ต่อไปเมื่อโตขึ้นเราต้องอยู่ในสังคมที่มีคนหมู่มากแล้วพวกเธอจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นๆ ได้อย่างไร อาจารย์มีความเห็นว่าพวกเธอควรที่จะปรึกษากันอีกทีว่าจะช่วยเหลือสาวตรีอย่างไร”

สมโชคจึงนัดเพื่อนๆ มาประชุมกันอีกครั้ง เพื่อปรึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องปรึกษากันและลงความเห็นว่าจะไปเยี่ยมบ้านของสาวตรี เมื่อทุกคนไปถึงบ้านของสาวตรีจึงพบว่า บ้านของสาวตรีเป็นบ้านไม้เก่าๆ มีสภาพทรุดโทรมมาก สาวตรีนั่งทำขนมอยู่กับยาย แม่ของสาวตรีนอนป่วยอยู่ในห้อง ส่วนน้องๆ อีก 3 คน กำลังทำการบ้าน เพื่อนทุกคนมองดูสาวตรีด้วยความสงสาร โดยเฉพาะขวัญใจและเพียงฟ้าซึ่งทั้งสองคนนึกถึงข้อคิดที่อาจารย์กมลได้กล่าวไว้ จึงรู้สึกเสียใจเป็นอย่างมากและยินดีที่จะช่วยเหลือสาวตรี ทำให้เพื่อนๆ ทุกคนในห้องสามารถตกลงกันได้ว่า จะออกเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้กับสาวตรี สาวตรีดีใจจนน้ำตาไหลและขอบใจเพื่อนๆ ทุกคนในห้องที่มีน้ำใจต่อเธอ ขวัญใจบอกกับสาวตรีว่า เพื่อนๆ ทุกคนยินดีและเต็มใจที่จะช่วยเหลือสาวตรีเพราะสาวตรีคือเพื่อนของเราทุกคน

จากวันนั้นเป็นต้นมา สาวตรีก็กลายเป็นคนที่มีฐานะ สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ ได้ทุกคน ทำให้ทุกคนในห้องต่างก็มีความสุข ตอนนี้สมาชิกทุกคนในห้องต่างรู้แล้วว่าการมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการอยู่ร่วมกัน

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 5

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ระหว่างบุคคลในกลุ่ม
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ฉันเด่นกว่า
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง “ฉันเด่นกว่า”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
	1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่าง บุคคลในกลุ่ม
	2. <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ฉันเด่นกว่า” ให้นักเรียน ได้ศึกษา พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร ตลอดจนตั้งคำถามหรือประเด็น ปัญหา เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนาความมี น้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม
	3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของความมีน้ำหนึ่งใจเดียว กันระหว่างบุคคลในกลุ่มแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง ชื่อเรื่อง “ฉันเด่นกว่า”

ภารดีเป็นนักกีฬาบาสเกตบอลหญิงที่มีชื่อเสียงของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ทำให้มีสิทธิพิเศษหลายอย่างและคิดว่าตนเป็นคนสำคัญของโรงเรียน เพราะทุกครั้งทีลงแข่งขันบาสเกตบอล ภารดีจะเป็นนักกีฬาคนสำคัญที่นำทีมสู่ชัยชนะ แต่ภารดีมักจะเป็นคนสุดท้ายที่ไปถึงสนามแข่งขัน เนื่องจากการตีต้องการสร้างจุดเด่นและให้ทุกคนเห็นความสำคัญของตน

ในการแข่งขันครั้งนี้ก็เหมือนเดิม นักกีฬาคนอื่นในทีมเดียวกัน คือ กนกอร รัตนา จิรวดี สุวิภา และตัวสำรองอีก 2 คน คือ องค์กรและจิตติรมาพร้อมกันหมด ขาดแต่ภารดีคนเดียว อาจารย์ดารณีผู้ฝึกสอนและเพื่อนร่วมทีมเป็นกังวล เริ่มหงุดหงิดและกระสับกระส่าย เมื่อเห็นคู่แข่งลงสนามกันเรียบร้อยแล้ว กนกอรจึงเสนออาจารย์ว่า “ควรจัดนักกีฬาตัวสำรองลงแทน” จิรวดีและสุวิภาเห็นด้วยกับกนกอร ส่วนรัตนาเพื่อนร่วมทีมอีกคนหนึ่งพูดกับอาจารย์ว่า “ควรที่จะรอภารดีอีกสักครู่เพราะยังไม่ถึงเวลาของการเริ่มแข่งขัน อาจารย์ดารณีเห็นด้วยกับรัตนา ขณะนั้นภารดีกำลังเดินเข้ามา อาจารย์จึงบอกให้ภารดีรีบไปเปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นชุดแข่งขัน

ก่อนนักกีฬาจะลงสนามอาจารย์ดารณีได้เรียกทุกคนมาบอกแผนการเล่นให้ทราบ แต่ภารดีคิดในใจว่า จะไม่เล่นตามแผนของอาจารย์ เนื่องจากมีคนมาบอกว่า เพื่อนในทีมจะทำตัวเด่นแข่งกับเธอ เพราะต้องการเป็นนักกีฬาคนสำคัญแทนเธอ เธอจะไม่ยอมให้เพื่อนในทีมคนใดเด่นไปกว่าเธอ เธอต้องเป็นหนึ่งในทีมและเด่นกว่าทุกคน ดังนั้นภารดีจึงไม่เล่นตามแผนของอาจารย์ดารณี ทำให้การประสานงานภายในทีมเสียไป อาจารย์ดารณีจึงขอเวลานอก กรรมการเป่านกหวีดอนุญาต กนกอร จิรวดีและสุวิภาจึงรู้มตว่าภารดีที่ไม่เล่นตามแผน ภารดีก็ได้กลับ จึงเกิดปากเสียงกันอย่างรุนแรง ส่วนรัตนาพยายามห้ามเพื่อนทั้งสองฝ่ายให้หยุดทะเลาะกัน แต่ก็ไม่มีใครฟังรัตนาเลย อาจารย์ดารณีจึงห้ามให้ทั้งสองฝ่ายหยุดทะเลาะกันและขอร้องให้ปรองดองกันเพราะการแข่งขันกีฬาทุกคนในทีมต้องมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน นักกีฬาทั้ง 2 ทีม ลงเล่นต่อ ภารดีก็ยังทำตัวเหมือนเดิม เมื่อหมดเวลาการแข่งขันในครั้งแรก ทีมของอาจารย์ดารณีมีคะแนนตามคู่ต่อสู้อยู่มาก กนกอร จิรวดีและสุวิภา โกรธภารดีและได้ตกลงกันว่าจะไม่ส่งลูกบอลให้ภารดี กนกอรจึงมาบอกรัตนาว่า

กนกอร : ในเมื่อภารตีไม่เล่นตามแผนของอาจารย์
ฉันก็จะไม่เล่นตามแผนด้วย

รัตน : ถ้าเธอทำอย่างนั้น จะไม่เป็น
ผลดีกับทีมของเราเลย
ขอร้องเถอะกนกอร อย่าแตก
ความสามัคคีกันเลยนะ

กรรมการเป่านกหวีดเพื่อให้นักกีฬาทั้ง 2 ทีม ได้แข่งขันต่อในครึ่งหลัง ในการเล่นครึ่งหลัง ภารตีจึงแทบจะไม่ได้แตะต้องลูกบาสเกตบอล เธอจึงรู้สึกโกรธมาก เมื่อหมดเวลาการแข่งขัน ทีมของอาจารย์ดาร์ณีจึงแพ้ กนกอร จิรวดีและสุวิภาจึงรู้มั่วว่าภารตี ภารตีก็ตอบโต้ ต่างฝ่ายต่างโยนความผิดให้กันและกัน โทษกันไปโทษกันมาและทะเลาะกันต่อหน้ารัตนา รัตนาพยายามห้ามเพื่อนทั้งสองฝ่ายพร้อมกับพูดว่า

รัตน : พวกเราผิดด้วยกันทั้งหมดทุกคน เพราะพวกเราไม่มีความเป็น
น้ำหนึ่งใจเดียวกัน พวกเราจึงแพ้การแข่งขันในครั้งนี้

ขณะนั้นอาจารย์ดาร์ณีกำลังเดินเข้ามาและได้ยินเรื่องราวทั้งหมดที่เกิดขึ้น จึงพูดขึ้นว่า"ถูกแล้ว เป็นอย่างที่รัตนาพูด เพราะพวกหนูไม่มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน จึงทำให้แพ้การแข่งขัน" อาจารย์ดาร์ณีจับมือทั้งห้าคนมาสัมผัสกันและพูดกับทั้งห้าคนว่า "จำไว้นะ การเล่นกีฬาหรือการทำงานเป็นกลุ่ม เราต้องมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันถึงจะประสบความสำเร็จได้ ครูจะให้โอกาสแก่ตัวพวกเธออีกครั้ง เธอรับปากกับครูได้ไหมว่าจะมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน" ทั้งห้าคนรับปากกับอาจารย์และรู้สึกทราบบ้างในคำสอนของอาจารย์ จากนั้นอาจารย์ดาร์ณีก็เดินออกไปจากสนาม ภารตี กนกอร จิรวดีและสุวิภาต่างรู้สึกเสียใจที่ทำให้รัตนาดังเดือดร้อนไปด้วย ทุกคนจึงขอโทษรัตนา และสัญญากับรัตนาว่าต่อไปจะมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและจะไม่มีการเช่นนี้เกิดขึ้นอีก ทุกคนภายในทีมต่างจับมือกันไว้นั่นและต่างยิ้มให้กันอย่างมีความสุข

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 6

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ความรับผิดชอบ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง “ ความรับผิดชอบ ”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม 2. <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ ความรับผิดชอบ ” ให้นักเรียนได้ศึกษา พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร ตลอดจนตั้งคำถามหรือประเด็นปัญหา เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง ชื่อเรื่อง “ความรับผิดชอบ”

ในห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 3 ในวิชาจริยศึกษา อาจารย์วีระให้นักเรียนทำรายงานวันสำคัญทางศาสนา โดยแบ่งกลุ่มทำงาน กลุ่มละ 3 คน กนกพร สมชายและสุดใจอยู่กลุ่มเดียวกัน สุดใจเป็นคนมีนิสัยไม่ชอบช่วยเหลือเพื่อนทำงานและไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สุดใจดีใจมากที่ได้อยู่กลุ่มเดียวกับกนกพรและสมชาย เนื่องจากเพื่อนทั้งสองคนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างมาก ทำให้ทุกครั้งที่ทำรายงานจะได้คะแนนดีและผลงานก็เป็นที่พอใจของอาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานของสมชาย ในการทำงานกลุ่มครั้งนี้ทุกคนตกลงให้สมชายเป็นหัวหน้ากลุ่ม

สมชายนัดเพื่อนในกลุ่มมาประชุมและตกลงกันว่าให้แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบในการทำรายงาน สุดใจได้รับมอบหมายให้หาภาพวันสำคัญทางศาสนาและติดภาพลงในรายงานให้สวยงาม กนกพรได้รับมอบหมายให้พิมพ์รายงานและจัดทำรูปเล่ม ส่วนสมชายจะเป็นคนหาเนื้อหาของรายงาน สุดใจไม่พอใจจึงบอกกับสมชายว่าตนเองจะติดภาพลงในรายงานก็พอแล้ว สมชายจึงรับอาสาหาภาพมาให้สุดใจเอง หลังจากที่สมชายและกนกพรได้หาเนื้อหา หาภาพ พิมพ์รายงานและจัดทำรูปเล่มรายงานแล้ว สมชายจึงให้สุดใจนำภาพไปติดลงในรายงานให้เรียบร้อย สมชายและกนกพรรอรับรายงานจากสุดใจอยู่หนึ่งอาทิตย์ จึงไปถามสุดใจ สุดใจบอกกับสมชายว่าเกือบเสร็จแล้วและพรุ่งนี้จะเอามาให้ วันรุ่งขึ้น สุดใจนำรายงานให้สมชายพร้อมกับพูดว่า

สุดใจ : เรายังติดภาพไม่ครบเลย สมชาย ช่วยเอาไปทำต่อด้วยนะ

สุดใจส่งรายงานให้สมชาย แล้วรีบเดินหนีไป สมชายตกใจมากรีบเดินไปหากนกพร สมชายและกนกพรเปิดรายงานดูพบว่าสุดใจติดภาพแว่ๆ แหว่งๆ ติดภาพก็ไม่ใช่ระเบียบ แถมยังสกปรกมีรอยของกาเวลอะเทอะแทบจะทุกหน้าและภาพบางส่วนก็หายไป ทั้งสองคนจึงตกลงกันว่าจะช่วยกันทำให้เสร็จ ปรากฏว่าทั้งสองคนทำรายงานจนเย็นถึงจะเสร็จ

วันต่อมาอาจารย์วีระให้นักเรียนทุกกลุ่มนำรายงานมาส่ง ผลการตรวจรายงาน ปรากฏว่ากลุ่มของสมชาย กนกพรและสุดใจ ได้คะแนนต่ำสุดในห้องและไม่ผ่านเกณฑ์ที่อาจารย์กำหนด

ทั้งสามคนรู้สึกเสียใจมาก กนกพรยืนร้องไห้อยู่เงียบๆ อาจารย์วีระสังเกตเห็นจึงพูดกับทั้งสามคนว่า “ทำไมรายงานของกลุ่มพวกเธอจึงทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร” กนกพรร้องไห้ตอบอาจารย์ไปว่า

กนกพร : หนูผิดเองคะอาจารย์ ที่ไม่ได้ตั้งใจทำรายงาน
ทำให้ผลงานออกมาไม่ดีพอ

สมชายได้ยืนที่กนกพรพูด จึงบอกอาจารย์วีระว่า “ผมก็ไม่ได้ตั้งใจทำรายงานเช่นกัน” แล้วสมชายก็มองดูกนกพรที่กำลังยืนร้องไห้ด้วยความสงสาร

สุดใจ มองดูสมชายและกนกพร รู้สึกตัวเองว่าผิดและซาบซึ้งในความดีของเพื่อนทั้งสองที่ยอมรับผิดโดยไม่โยนความผิดมาให้ตนเองและไม่บอกอาจารย์เรื่องที่ตนไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ทำให้รายงานของกลุ่มออกมาไม่ดี สุดใจพูดกับอาจารย์วีระว่า

สุดใจ : อาจารย์คะ หนูผิดเอง หนูไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
เพราะงานในส่วนที่หนูต้องรับผิดชอบ หนูก็ทำได้ไม่ดีและยังทำ
ไม่เสร็จอีกด้วย จึงทำให้เพื่อนทั้งสองคนต้องมาปรับและแก้ไข
รายงานใหม่ ทำให้รายงานออกมาไม่ดีเท่าที่ควร

อาจารย์วีระพูดกับทั้งสามคนว่า “อาจารย์เข้าใจ สุดใจ อาจารย์ดีใจที่เธอสำนึกผิด หนูจำไว้นะ การทำงานกลุ่ม เราต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ในส่วนที่เราได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด งานของกลุ่มจึงจะประสบผลสำเร็จด้วยดี”

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 7

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ละครแห่งชีวิต
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง “ ละครแห่งชีวิต ”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม 2. <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ ละครแห่งชีวิต ” ให้นักเรียนได้ศึกษา พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร ตลอดจนตั้งคำถามหรือประเด็นปัญหา เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง ชื่อเรื่อง “ละครแห่งชีวิต”

ณ โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง อาจารย์วิภาซึ่งเป็นอาจารย์ประจำชั้นห้องม.1 / 5 ได้แจ้งให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการจัดงานวันขึ้นปีใหม่ ปีนี้โรงเรียนให้ห้องม.1 / 5 ส่งการแสดง 1 ชุด อาจารย์วิภาขอให้ทุกคนปรึกษากันว่าจะแสดงอะไร วันดีซึ่งเป็นหัวหน้าห้องจึงนัดให้ทุกคนมาประชุมกันหลังเลิกเรียน นักเรียนทุกคนมาพร้อมกัน ขาดแต่เนตรนภาเท่านั้นที่ไม่มา

วันดีจึงถามแววดาว ได้ความว่า เนตรนภาไปซื้อของกับเพื่อนที่ห้างสรรพสินค้า เมื่อสุดาได้ยินอย่างนั้นจึงเกิดความไม่พอใจเนตรนภาที่ไม่มาประชุม จึงพูดต่อว่าเนตรนภาให้เพื่อนๆ ฟังว่า “เนตรนภาจะมาประชุมมากกว่าไปซื้อของ” วันดีเห็นดังนั้นก็กลัวว่าจะเกิดความไม่เข้าใจกันมากขึ้น จึงรีบตัดบทแล้วเสนอให้เพื่อนๆ เริ่มประชุมปรึกษาหารือ เพื่อแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบในการทำงานครั้งนี้

ในที่ประชุมตกลงที่จะแสดงเรื่อง กษัตริยา และจะฝึกซ้อมกันในวันเสาร์และวันอาทิตย์ โดยให้วันดีแสดงเป็นพระวิสุทธิกษัตริและนักเรียนคนอื่นๆ ก็ได้รับมอบหมายให้แสดงเป็นบุคคลต่างๆ ในเนื้อเรื่อง ส่วนแววดาวและเนตรนภาแสดงเป็นทหาร ซึ่งแววดาวและเนตรนภาเป็นคนที่ไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ

วันนี้ก็เช่นกัน เพื่อนๆ ทุกคนมาพร้อมกันที่หอประชุม เหลือแต่แววดาวและเนตรนภาที่ไม่ยอมมาซ้อมละคร สุดารู้สึกไม่พอใจแววดาวและเนตรนภา จึงพูดว่า

สุดา : แววดาว กับ เนตรนภา นี่ใช้ไม่ได้เลย
 อย่างนี้ทำให้งานกลุ่มเสียหายหมด

เพื่อนหลายคนก็คิดเช่นเดียวกับสุดา ส่วนปัญญากลัวว่า เรื่องที่เกิดขึ้นจะทำให้เพื่อนในห้องแตกความสามัคคีกัน จึงเสนอให้วันดีไปพูดกับแววดาวและเนตรนภาให้มาซ้อมละครกับเพื่อนๆ

หลังจากที่วันดีได้ซ้อมละครกับเพื่อนๆ ในห้องเรียนเสร็จแล้ว วันดีจึงไปหาแววดาวที่บ้าน เพื่อชวนแววดาวไปหาเนตรนภาที่บ้านด้วยกัน วันดีพยายามขอร้องเนตรนภาให้มาฝึกซ้อม แต่เนตรนภา ก็หาข้ออ้างต่างๆ นานา โดยบอกว่า

เนตรนภา : ช่วงนี้ ฉันคงไปซ้อมละครกับพวกเธอไม่ได้หรอก เนื่องจากฉันต้องพาญาติที่เพิ่งกลับจากต่างประเทศไปเที่ยวเมืองไทยทุกอาทิตย์เลย เอาอย่างนี้แล้วกันนะ วันดีก็ไม่ต้องจัดบทให้ฉันแสดงหรอก เพราะถึงยังไงฉันก็ไปซ้อมละครไม่ได้อยู่แล้ว

ส่วนแววดาวนั้นหาข้ออ้างหลายอย่าง สุดท้ายก็ยอมมาซ้อมละครกับเพื่อนๆ แต่มีข้อแม้ว่า วันดีต้องไปรับเธอที่บ้านทุกวัน

วันดีนำเรื่องทั้งหมดมาปรึกษากับเพื่อนๆ ในห้อง ทุกคนในห้องตกลงกันว่า ไม่ต้องให้เนตรนภาเล่นละครก็ได้ ส่วนแววดาวนั้น วันดีรับอาสาที่จะขี่จักรยานไปรับแววดาวที่บ้านในทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์เพื่อจะได้มาซ้อมละคร แต่แววดาวก็ไม่ซ้อมละครบ้างไม่ไปบ้าง แล้วแต่เธอจะหาเหตุผลมาอ้าง แต่เพื่อนคนอื่นๆ ก็ดำเนินการซ้อมตามปกติ วันนี้ก็เช่นกัน วันดีมารับแววดาวที่บ้าน วันดีตะโกนเรียกแววดาวอยู่หน้าบ้านเป็นเวลานานกว่าที่แววดาวจะออกมา บังเอิญวันนี้ประตูบ้านของแววดาวไม่ได้ใส่กุญแจ ทำให้เจ้าคิงคอง สุนัขตัวดุของแววดาวหลุดออกมา แล้ววิ่งตรงมาที่วันดี วันดีรีบวิ่งหนีแต่ไม่ทันถูกเจ้าคิงคองกัดเข้าที่ขาข้างซ้าย แววดาวรีบประคองวันดีเข้าไปในบ้าน แล้วโทรศัพท์ไปที่บ้านของวันดี สักครู่คุณพ่อของคุณแม่ของวันดีจึงมารับวันดีไปหาหมอ คุณหมอทำแผลให้วันดี สั่งให้วันดีต้องนอนพักรักษาตัวอยู่ที่บ้าน ทำให้วันดีต้องหยุดเรียนเป็นเวลาหลายวัน

เพื่อนๆ ในห้องเรียนต่างวิตกกังวลถึงการแสดงละคร เนื่องจากวันดีไม่สามารถที่จะแสดงละครได้ ทุกคนต่างปรึกษากันว่าจะหาคนมาแสดงละครแทนวันดี ขณะนั้นแววดาวยืนแอบฟังเพื่อนๆ คอยกันอยู่ แววดาวรู้สึกผิดและละอายใจที่ตนเองไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม ทำให้เพื่อนๆ ทุกคนต้องเดือดร้อน แววดาวจึงคิดที่จะช่วยเหลือเพื่อน จึงเดินออกมายังกลุ่มเพื่อนๆ แล้วพูดว่า

แววดาว : ฉันต้องขอโทษเพื่อนๆ ด้วยที่ทำให้ต้องเดือดร้อนและฉันได้ยินเรื่องที่ทุกคนกำลังปรึกษากันอยู่ ฉันขออาสาแสดงละครแทนวันดีเอง ฉันสัญญาว่าจะรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด

เพื่อนๆ ดีใจมากและยินดีที่จะให้แววดาวแสดงละครแทนวันดี แววดาวเอาใจใส่การฝึกซ้อมเป็นอย่างดี ไม่เคยขาดการซ้อมเลย จนถึงวันแสดงจริงแววดาวแสดงได้ดีเยี่ยม เมื่อการแสดงจบลงทุกคนในห้องประชุมต่างปรบมือดังลั่นสนั่นเป็นเวลานาน เด็กทุกคนพูดคุยกันอย่างสนิทสนม ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา แววดาวก็เข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ ทุกครั้ง คงเหลือแต่เนตรนภาที่ไม่เคยให้ความช่วยเหลือเพื่อนๆ ทำกิจกรรมต่างๆ เลย

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 8

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ร่วมแรง...ร่วมใจ
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง “ ร่วมแรง...ร่วมใจ ”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 2. <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ ร่วมแรง...ร่วมใจ ” ให้นักเรียนได้ศึกษา พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร ตลอดจนตั้งคำถามหรือประเด็นปัญหา เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนาการรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง ชื่อเรื่อง “ร่วมแรง...ร่วมใจ”

การจัดนิทรรศการในวันเข้าพรรษา โรงเรียนจัดให้ประกวดจัดป้ายนิเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 1 ตั้งใจอย่างเต็มที่ที่จะจัดป้ายนิเทศให้ดีที่สุด สมโชคหัวหน้าห้องพูดกับเพื่อนว่า“พวกเราต้องช่วยเหลือกันและพยายามให้เต็มที่ เพราะอาจารย์กลบอกว่าจะเป็นกำลังใจให้และจะคอยดูความสำเร็จของพวกเรา” เพื่อนทุกคนรับปากกับสมโชคว่าจะพยายามและช่วยเหลือกันอย่างสุดความสามารถ สมโชคนัดให้เพื่อนมาประชุมเพื่อปรึกษาและร่วมกันวางแผนการจัดป้ายนิเทศ เมื่อเพื่อนๆ มาครบทุกคนแล้ว สมโชคจึงเริ่มประชุมและตกลงกันว่า ให้แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบนำอุปกรณ์มาจัดป้ายนิเทศในวันเสาร์นี้และทุกคนต้องมาช่วยกันจัดป้ายให้เสร็จในวันนั้น เพื่อนๆตกลงให้สุตาและปัญญาไปคิดวางแผนและออกแบบการจัดตกแต่งป้ายนิเทศและให้ริดาซึ่งบ้านอยู่ใกล้ร้านขายเครื่องเขียนเป็นตัวแทนซื้อโฟมและกระดาษสีมา ส่วนเพื่อนคนอื่นๆ ช่วยกันนำสิ่งของที่จำเป็นที่จะใช้ในการจัดป้ายนิเทศ เช่น กาว กรรไกร ไม้บรรทัด รูปถ่าย เป็นต้น มาช่วยกัน ซึ่งทุกคนก็รับปากจะปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องด้วยความเต็มใจ

ในวันเสาร์สมโชคมาถึงก่อนใคร สักครูใหญ่เพื่อนๆก็ทยอยกันมาแต่ละคนได้เตรียมอุปกรณ์ที่ตนเองรับผิดชอบมาด้วย สมโชคบอกให้เพื่อนๆ นำอุปกรณ์มารวมกันเพื่อจัดเตรียมสุตามองหาริดาแต่ไม่เจอ จึงบอกกับเพื่อนๆว่า“ริดายังไม่มา” สมโชคบอกว่า“ริดารับปากกับพวกเราแล้วต้องมาแน่นอนแต่ยังคงมาไม่ถึง” และเสนอแนะให้เพื่อนๆนำอุปกรณ์ที่มีอยู่มาจัดตกแต่งป้ายนิเทศก่อน ในขณะที่รอริดา จะได้ไม่เสียเวลา สมโชคให้สุตาและปัญญาเสนอแนวคิดการวางแผนการจัดตกแต่งป้ายนิเทศที่เตรียมมาให้เพื่อนๆฟัง สุตาก็เสนอแนวคิดของตัวเองให้ฟังก่อนพร้อมทั้งนำบทกลอนที่ตนได้เตรียมมาอ่านให้เพื่อนๆฟัง ส่วนปัญญาได้นำรูปที่เป็นเค้าโครงในการจัดป้ายมาอธิบายแนวคิดของตนเองและได้อ่านบทกลอนที่เตรียมมาเช่นเดียวกัน

เพื่อนบางคนเสนอแนะให้จัดตามแนวคิดของปัญญา บางคนเสนอแนะให้จัดตามแนวของสุตา เมื่อตกลงกันไม่ได้ สมโชคจึงให้เพื่อนๆ ยกมือเป็นการตัดสิน โดยถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ปรากฏว่าเพื่อนส่วนใหญ่สนับสนุนแนวคิดของปัญญาและให้สุตาช่วยปัญญาเขียนคำบรรยายได้ภาพเพราะสุตาเขียนลายมือ สุตาไม่พอใจและโกรธเพื่อนขึ้นมาทันทีที่ไม่มีใครเห็นด้วยกับความคิดของตนและพูดว่า

สุตา : ในเมื่อเพื่อน ๆ ไม่จัดป้ายนิเทศตามแนวคิดของฉัน
ฉันก็คงไม่ต้องช่วยเหลือพวกเธอจัดป้ายแล้วนะ

เมื่อสุตาพูดจบ จึงเดินออกไปจากห้อง ขณะที่สุตากำลังเดินออกไปถึงประตูห้อง ธิตาก็เข้ามาพอดี สุตาเล่าเรื่องทั้งหมดให้ธิตาฟัง สุตาซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกับธิตาจึงบอกให้ธิตาไปกินขนมที่โรงอาหารกับเธอและไม่ต้องไปช่วยเพื่อน ถ้าธิตาจะไปเธอจะโกรธธิตาและจะไม่พูดด้วย ธิตารู้สึกกลัวและตัดสินใจไม่ถูกว่าจะทำอย่างไรดี ในที่สุดสุตาก็จุดแขวนธิตาให้ไปกับเธอ เพื่อน ๆ ในห้องรู้สึกเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก จึงช่วยกันจัดป้ายนิเทศต่อ แต่อุปกรณ์ที่ธิตาทำหน้าที่ไปซื้ออีกไม่มี ปัญญาจึงพูดขึ้นว่า

ปัญญา : ฉันจะไปซื้ออุปกรณ์มาใหม่จากร้านในตลาดเอง
ขอให้เพื่อน ๆ จัดป้ายนิเทศไปก่อนเท่าที่จะจัดได้
และฉันอยากให้เพื่อนทุกคนไม่โกรธสุตาด้วยนะ
ตั้งใจทำให้เต็มที่ ฉันไปหละ

ปัญญาต้องวิ่งซื้ออุปกรณ์อยู่หลายร้าน จึงจะได้อุปกรณ์มาครบทั้งหมดตามที่ต้องการ ทำให้เสียเวลาไปหลายชั่วโมงและทำให้ปัญญาเหนื่อยมาก เมื่อปัญญาวิ่งกลับมายังกลุ่มเพื่อน ๆ ปัญญาเห็นเพื่อนทุกคนกำลังช่วยกันจัดป้ายอย่างลำบากและเหนื่อยมาก การจัดป้ายก็วุ่นวายและดูเหมือนจะเสร็จไม่ทันประกวดในวันพรุ่งนี้

ขณะที่ทุกคนกำลังวุ่นวายกับการจัดป้าย อาจารย์กมลเดินมาดูพอดีและเห็นทุกคนกำลังช่วยเหลือกันทำงานอย่างเต็มที่ อาจารย์กมลมองหาสุตากับธิตาไม่เจอ จึงถามสมโชค สมโชคตอบอาจารย์กมลว่า “สุตาและธิตาอยู่ที่โรงอาหาร” อาจารย์กมลจึงให้ปัญญาไปตามสุตาและธิตามาพบที่ห้องเรียนทันที เมื่อสุตาและธิตามาถึงห้อง อาจารย์กมลให้สุตาและธิตามองดูเพื่อน ๆ ช่วยกันทำงานและพูดกับทั้งสองคนว่า “ดูเพื่อนสิ พวกเขาเหนื่อยและลำบากมาแค่ไหน ข้าวกลางวันก็ยังไม่มีการได้ทานแล้วทำไมเธอสองคนถึงทำอย่างนี้ เอาเปรียบเพื่อน ๆ ไม่รับผิดชอบต่องาน เธอคิดว่าพวกเธอทำถูกหรือเปล่า” สุตาและธิตามองดูเพื่อน ๆ แล้วรู้สึกสงสารและเห็นใจเพื่อนมาก เธอรู้สึกอายแก่ใจที่ได้ทำผิดไป สุตาจึงพูดสารภาพผิดและเล่าเรื่องทั้งหมดให้อาจารย์กมลฟัง จากนั้นสุตาก็กล่าวขอโทษเพื่อน ๆ และรีบไปช่วยเพื่อนจัดป้ายอย่างตั้งใจ เพื่อน ๆ รู้สึกดีใจและมีกำลังใจมากขึ้น ทุกคนรีบช่วยกันจัดป้ายนิเทศจนเสร็จ ปรากฏว่า ป้ายนิเทศของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 1 ชนะเลิศ ทุกคนดีใจมาก อาจารย์กมลพูดกับทุกคนว่า การที่เราร่วมมือกันทำงาน รู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง งานของเราจะประสบความสำเร็จอย่างดี

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 9

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ผิดไปแล้ว
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง “ ผิดไปแล้ว ”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 2. <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ ผิดไปแล้ว ” ให้นักเรียนได้ศึกษา พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร ตลอดจนตั้งคำถามหรือประเด็นปัญหา เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนา การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง

ชื่อเรื่อง “ผิดไปแล้ว”

ในห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 / 2 ของโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง อาจารย์สมศรีซึ่งเป็นอาจารย์ประจำชั้นแจ้งให้นักเรียนทุกคนทราบว่า “ในวันจันทร์ที่จะมาถึงนี้มีอาจารย์ผู้แทนของโรงเรียนอื่นมาเยี่ยมโรงเรียนของเรา อาจารย์ขอให้นักเรียนทุกคนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณนอกห้องเรียนให้สะอาดเรียบร้อย ส่วนบอร์ดหน้าห้องและหลังห้องก็ช่วยกันจัดตกแต่งให้สวยงาม”

นิภาซึ่งเป็นหัวหน้าห้องจึงนัดให้นักเรียนทุกคนมาประชุมกันหลังเลิกเรียน เพื่อช่วยกันวางแผนและแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ นิภาได้แบ่งหน้าที่ให้เพื่อนทุกคนตามความถนัด โดยให้ปิยะ สุเทพ และกนกกรมาช่วยนิภาจัดบอร์ด เพราะนิภาและเพื่อนทั้งสามคน มีความถนัดด้านศิลป์ นักเรียนชายมีหน้าที่เช็ดโต๊ะกับเก้าอี้และยกโต๊ะกับเก้าอี้ขึ้นให้เรียบร้อย ส่วนนักเรียนหญิงมีหน้าที่ช่วยกันเช็ดกระดาน เช็ดประตู เช็ดหน้าต่าง ปัดหยากไยและถูพื้น แต่ทุกคนต้องช่วยกันทำงาน โดยให้นักเรียนทุกคนไปขออนุญาตทางบ้านก่อน เย็นวันศุกร์หลังเลิกเรียนจึงเริ่มทำงานกัน

เมื่อถึงเวลาตามที่กำหนดไว้ นักเรียนทุกคนกำลังทำความสะอาดห้องเรียนกันอยู่ ส่วนปิยะ สุเทพ กนกกรและนิภา ได้ช่วยกันจัดตกแต่งบอร์ดเสร็จแล้วตามที่ได้รับมอบหมาย ปิยะกับสุเทพจึงคิดที่จะไปช่วยเพื่อนผู้ชายเช็ดโต๊ะและเก้าอี้ นิภาก็คิดที่จะไปช่วยเพื่อนผู้หญิงทำความสะอาดพื้นห้อง ส่วนกนกกรนั้นตัดสินใจที่จะกลับบ้าน จึงพูดขึ้นว่า

กนกกร : ฉันขอกลับบ้านก่อนแล้วกัน ฉันจะได้กลับไปดูการ์ตูนเสียที

นิภา : ฉันว่า กนกกรน่าจะไปช่วยเพื่อนๆ กับฉันทำงานในส่วนที่เหลือต่อดีกว่านะ งานจะได้เสร็จเร็วขึ้นและเพื่อนๆ จะได้เหนื่อยน้อยลง

กนกกร : ไม่เห็นจำเป็นเลย เพราะงานในส่วนที่ฉันต้องทำ ฉันก็ทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว

เมื่อกนกกรพูดจบ จึงเดินออกไปจากห้องโดยไม่ฟังคำขอร้องของนิภาเลย

เมื่อการดูงานของอาจารย์ผู้แทนโรงเรียนต่างๆ ได้ผ่านไปแล้ว อาจารย์ประจำชั้นจึงได้เข้ามากล่าวขอให้นักเรียนทุกคนที่เสียสละเวลาเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ทำให้ห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม จากนั้นอาจารย์จึงถามถึงปัญหาระหว่างการทำงาน ซึ่งนิภาตอบว่าไม่มีปัญหา ทำให้เพื่อนหลายคนสงสัยว่าทำไมนิภาจึงไม่บอกอาจารย์ว่ากนกอรไม่ยอมช่วยเหลือเพื่อนทำงาน โดยเฉพาะรัชนก

หลังจากเลิกเรียน กลุ่มของนิภากำลังช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน เนื่องจากวันนี้เป็นเวรทำความสะอาดประจำกลุ่มของนิภา รัชนกนั้นไม่เข้าใจว่าทำไมนิภาจึงไม่บอกอาจารย์เรื่องที่กนกอรไม่ยอมช่วยเหลือเพื่อนทำงาน จึงพูดกับนิภาว่า

รัชนก : กนกอรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม
จึงไม่ยอมช่วยเหลือเพื่อนๆ ทำงาน ทำไมนิภาถึงไม่บอกอาจารย์

นิภา : ถึงแม้กนกอรจะไม่ได้ช่วยช่วยเหลือเพื่อนๆ
ทำงานต่อ แต่ก็มีเพื่อนคนอื่นช่วยแล้ว
อีกอย่างงานก็ประสบความสำเร็จดีและที่สำคัญ
ถ้าบอกอาจารย์ว่า กนกอรไม่ช่วยช่วยเหลือเพื่อน
ทำงาน จะทำให้ไม่เกิดประโยชน์อะไรแก่
ส่วนรวมเลย แต่กลับจะทำให้กนกอรถูกทำโทษ
และอาจารย์อาจจะผิดหวังกับพวกเราได้

ขณะนั้นกนกอรได้ยินเรื่องที่เพื่อนๆ พูดกันอยู่สักครู่หนึ่ง กนกอรรู้สึกทราบบ้างในความหวังดีของนิภา และรู้สึกสำนึกผิดที่ตนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ไม่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม เป็นที่ตั้งอย่างที่รัชนกพูด กนกอรจึงเดินมายังกลุ่มเพื่อนๆ แล้วพูดว่า"ฉันขอโทษที่นิภาไม่บอกอาจารย์ว่าฉันไม่ช่วยเพื่อนทำงานและขอโทษด้วยที่ฉันไม่เชื่อคำแนะนำของนิภา ต่อไปฉันจะช่วยเพื่อนๆ ทำงาน ฉันสัญญาว่าต่อไปถ้ามีงานที่พวกเราต้องช่วยกันทำ ฉันจะคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ยึดก่อนเสมอ"

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 10

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การร่วมมือกันทำงานและความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเรื่อง การร่วมมือกันทำงานและความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	ความรักของเพื่อน
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง “ความรักของเพื่อน”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 2. <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ความรักของเพื่อน” ให้นักเรียนได้ศึกษา พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร ตลอดจนตั้งคำถามหรือประเด็นปัญหา เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนาการร่วมมือกันทำงานและความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการร่วมมือกันทำงานและความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง ชื่อเรื่อง “ความรักของเพื่อน”

วิมลพร เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง วิมลพรเป็นเด็กดี มีความประพฤติเรียบร้อยและเรียนหนังสือเก่ง ดังนั้นวิมลพรจึงเป็นที่รักของอาจารย์และเพื่อนๆ หลายคน มีเพียงรุ่นพี่คนหนึ่งที่ไม่ชอบวิมลพร วันนี้ในชั่วโมงโฮมรูม วิมลพรออกไปพูดหน้าชั้นเรียนด้วยสีหน้าที่เศร้าหมอง เนื่องจากวิมลพรต้องย้ายติดตามคุณพ่อไปอยู่ที่จังหวัดชัยนาทในวันจันทร์ที่จะถึงนี้

เพื่อนๆ ทุกคนรู้สึกเสียใจและอาลัยอาวรณ์วิมลพรมาก ไม่อยากให้เพื่อนที่ดีและน่ารักอย่างวิมลพรต้องจากไปเลย อภิชาติซึ่งเป็นหัวหน้าห้องจึงเสนอให้เพื่อนๆ นัดประชุมกันเพื่อร่วมกันคิดวางแผนและร่วมมือกันจัดงานเลี้ยงให้กับวิมลพรก่อนที่จะย้ายโรงเรียนจากเพื่อนๆ ไป เพื่อนๆ หลายคนสนับสนุนข้อเสนองานของอภิชาติ ยกเว้นรุ่นพี่คนหนึ่งที่ไม่สนใจเพราะรุ่นพี่ไม่ชอบวิมลพร รุ่นพี่จึงถามวิมลพรที่เรียนเก่งกว่าเธอและใครๆ ก็พากันชื่นชมวิมลพร ทำให้รุ่นพี่ไม่พอใจและกลั่นแกล้งวิมลพรมาตลอด

เมื่อมีการประชุมเกี่ยวกับการจัดงานให้วิมลพร รุ่นพี่จะไม่แสดงความคิดเห็นใดๆ เลยทุกครั้ง โดยรุ่นพี่จะนั่งเงียบๆ หรือบางทีก็นั่งอ่านหนังสือการ์ตูน วันนั้นก็เช่นเดียวกัน อภิชาติได้ขอความคิดเห็นจากรุ่นพี่ในที่ประชุม รุ่นพี่จึงตอบว่า

รุ่นพี่ : เธอก็รู้อยู่แล้วไม่ใช่เหรอว่า ฉันไม่ชอบวิมลพร
แล้วยังจะให้ฉันออกความคิดเห็นอะไรอีก

เมื่อเพื่อนๆ ได้ยินที่รุ่นพี่ตอบ ทำให้เพื่อนในห้องรู้สึกเสียใจมากและเพื่อนบางคนก็พากันโกรธและไม่พอใจรุ่นพี่ ซึ่งอันที่จริงเพื่อนๆ ในห้องอยากฟังความคิดเห็นของรุ่นพี่บ้าง เพราะรุ่นพี่เก่งในด้านการทำอาหาร

วันหนึ่งในชั่วโมงวิชาวิทยาศาสตร์ อาจารย์เกษมได้ให้นักเรียนไปสำรวจสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ในขณะที่รุ่นพี่กำลังเดินสำรวจอยู่นั้น มีงูเขียวตัวหนึ่งเลื้อยมากัดเข้าที่ขาของรุ่นพี่ รุ่นพี่รู้สึกเจ็บปวดและกลัวมาก รุ่นพี่จึงร้องให้คนช่วย วิมลพรและมรกตอยู่ใกล้รุ่นพี่มากที่สุดจึงรีบวิ่งมา

วิมลพรมองดูรุ่งนภาด้วยอาการตกใจ ส่วนเพื่อนคนอื่นๆ วิ่งถือไม้เพื่อไถ่ตัวกันโดยไม่มีใครสนใจรุ่งนภาเลย วิมลพรคิดที่จะช่วยเหลือรุ่งนภา แต่มรกตได้พูดกับวิมลพรว่า

มรกต : รุ่งนภา เขาเกลียดเธอและกลั่นแกล้งเธอมาตลอด
เธอยังจะช่วยรุ่งนภาอีกหรือ

วิมลพร : รุ่งนภาเขาถูกกักต้อนมันเป็นเรื่องที่
อันตรายมาก ต้องรีบช่วยเหลือ

จากนั้นวิมลพรได้ขอร้องให้มรกตช่วยไปหาเชือกหรือเศษผ้ายาวๆ ที่พอจะมัดขาของรุ่งนภาได้มาให้ เพื่อจะได้ช่วยเหลือรุ่งนภาได้ มรกตจึงไปหยิบเชือกที่หล่นอยู่ข้างต้นไม้มาให้วิมลพร วิมลพรปฐมพยาบาลโดยใช้เชือกรัดกันพิษงูที่ต้นขาของรุ่งนภาและบอกให้มรกตไปเรียกอาจารย์และเพื่อนๆ มาช่วยรุ่งนภา ต่อมาอาจารย์จึงนำตัวรุ่งนภาส่งโรงพยาบาล

ที่โรงพยาบาล วิมลพรและเพื่อนๆ มาเยี่ยมรุ่งนภา รุ่งนภารู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจของวิมลพรที่ได้ช่วยชีวิตตนไว้ โดยไม่รังเกียจและถือโทษที่ตนกลั่นแกล้งวิมลพรมาตลอด รุ่งนภาจับมือวิมลพร พร้อมกับขอโทษวิมลพร และสัญญากับวิมลพรว่า ต่อไปเธอจะกลับตัวกลับใจเป็นคนดี จะเป็นเพื่อนที่ดีกับวิมลพรและขอให้วิมลพรเดินทางด้วยความปลอดภัยและอย่าลืมเธอ วิมลพรรู้สึกดีใจมาก รุ่งนภาชอบใจเพื่อนๆ ทุกคนที่มาเยี่ยมเธอและรู้สึกที่ทุกคนดีกับเธอมาก รุ่งนภารู้สึกตัวว่าผิด เห็นแก่ตัวและอิจฉาวิมลพรจึงไม่ยอมให้ความร่วมมือในการจัดงาน จึงพูดกับเพื่อนๆ ว่า “ฉันเอาแต่ใจตัวเองมาตลอด ฉันต้องขอโทษด้วยที่ฉันไม่ให้ความร่วมมือในการจัดงานครั้งนี้มาตลอดเพื่อนๆ ยกโทษให้ฉันด้วยนะ ต่อไปนี้ฉันจะกลับตัวจะช่วยเหลือเพื่อนๆ ในการทำงานร่วมกันทุกอย่าง” วิมลพรพูดกับรุ่งนภาว่า “เธออย่าพูดอย่างนั้นสิ พวกเราทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดงาน เพราะพวกเราช่วยกันและร่วมมือกันทำงานมาโดยตลอด และที่สำคัญพวกเรามีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเสมอ ฉันคิดว่า งานใดๆ ก็ตามจะต้องสำเร็จด้วยดีอย่างแน่นอนเพราะพวกเรารักและสามัคคีกัน” เพื่อนๆ ทุกคนยิ้มด้วยความยินดีที่รุ่งนภาจะประพฤติตนใหม่และต่างมองหน้ากันด้วยความประทับใจ

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 11

<u>หัวข้อ</u>	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง คือ
	1. การร่วมมือกันทำงาน 2. ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม 3. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม 4. การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง คือ
	1. การร่วมมือกันทำงาน 2. ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม 3. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม 4. การรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
<u>ชื่อกิจกรรม</u>	สามัคคีคือพลัง
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>อุปกรณ์</u>	1. เอกสารประกอบการใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง “ สามัคคีคือพลัง ”
<u>วิธีดำเนินการ</u>	ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
	1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง การร่วมมือกันทำงาน ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม และการรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 2. <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างเรื่อง “ สามัคคีคือพลัง ” ให้นักเรียนได้ศึกษา พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร ตลอดจนตั้งคำถามหรือประเด็นปัญหา เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนาการร่วมมือกันทำงาน ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม และการรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการร่วมมือกันทำงานความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม และการรู้จักประสานประโยชน์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

เอกสารกรณีตัวอย่าง

ชื่อเรื่อง “สามัคคีคือพลัง”

ณ โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ซึ่งทีมฟุตบอลสีแดงกับสีฟ้าเป็นทีมที่ต้องแข่งขันกันเพื่อชิงชนะเลิศ อาจารย์ผู้ฝึกซ้อมของแต่ละทีมได้เตรียมการฝึกซ้อมทีมของตนเองอย่างเต็มที่ ทีมสีแดงมีนักกีฬาคนเด่นและเก่งที่สุดในทีมคือปัญญา ในการแข่งขันที่ผ่านมาทุกครั้ง ปัญญาจะได้รับคำชมเชยอยู่เสมอเพราะปัญญามีความสามารถในการเล่นฟุตบอลได้อย่างเฉียบขาด ปัญญาจึงเป็นที่รักและเป็นขวัญใจของเพื่อนร่วมทีมและอาจารย์ผู้ฝึกสอน สร้างความไม่พอใจให้กับเพื่อนร่วมทีมคนหนึ่งชื่อศักดิ์ดา ซึ่งแอบอิจฉาปัญญาอยู่เงียบๆ นับวันศักดิ์ดาจึงไม่ชอบปัญญาเพราะศักดิ์ดาไม่ค่อยได้รับคำชมเหมือนปัญญา ศักดิ์ดา อายากเก่งและเด่นกว่าปัญญา ในการซ้อมทุกครั้ง ศักดิ์ดาจึงพยายามกลั่นแกล้งปัญญาเสมอ วันหนึ่งเช่นกัน ศักดิ์ดาแกล้งวิ่งไปแย่งลูกฟุตบอลจากปัญญาจนปัญญาหกล้มพร้อมกับพูดเยาะเย้ยปัญญาว่า ปัญญาขาอ่อน แด่โดนวิ่งชนนิดหน่อยก็หกล้มแล้ว อย่างนี้ไม่สมกับเป็นนักกีฬาดาวเด่นของทีมเลย

ปัญญามองดูศักดิ์ดาด้วยความไม่พอใจถึงสิ่งที่ศักดิ์ดาได้ทำลงไป แต่ปัญญาก็ไม่ว่าอะไร ศักดิ์ดาเพราะไม่อยากมีเรื่องทะเลาะกัน ศักดิ์ดาจึงได้ใจและหาทางกลั่นแกล้งปัญญามากขึ้นโดยในช่วงที่อาจารย์วาทินปล่อย ศักดิ์ดาจะแกล้งเตะลูกบอลไปโดนศีรษะปัญญาเป็นประจำ หนักเข้าก็เที่ยวไปพุดยุยงเพื่อนคนอื่นๆ ในทีมและใส่ร้ายปัญญาต่างๆ นานา จนเพื่อนในทีมหลงเชื่อและเกลียดปัญญาไปตามๆ กัน โดยศักดิ์ดาไปพุดยุยงให้วิชัยและวิชัย โกรธและเกลียดปัญญา โดยศักดิ์ดาพูดกับวิชัยว่า

ศักดิ์ดา : วิชัย นายรู้หรือเปล่าว่า ปัญญาเขาว่า นายเล่นฟุตบอลไม่เก่ง ไม่น่าจะมาเป็นนักกีฬาของทีมเราเลย ซึ่งถ้าไม่มีนาย ทีมของเราจะเล่นได้ดีกว่านี้ ส่วนวิชัย ปัญญาเขาว่า เป็นคนเห็นแก่ตัว เวลาแข่งขันไม่ยอมส่งลูกฟุตบอลให้คนอื่นทำประตูเพราะอยากยิงประตูเองจะได้เด่นกว่าคนอื่น ที่สำคัญจะได้เทียบรัศมีกับปัญญาได้

วิชัยและรวิชัยหลงเชื่อในคำพูดของศักดิ์ดา ทำให้ทั้งสองคนโกรธและเกลียดปัญญามากอย่างเห็นได้ชัด ศักดิ์ตามองดูอาการโกรธของวิชัยและรวิชัยอย่างตั้งใจที่ตนเองสามารถพูดยุยงให้เพื่อนทั้งคู่โกรธและเกลียดปัญญาได้สำเร็จ

วันหนึ่งหลังจากที่ซ้อมฟุตบอลกันเสร็จแล้ว ศักดิ์ดาจึงพูดยุยงให้วิชัยกับรวิชัยหาเรื่องทะเลาะวิวาทกับปัญญา วิชัยและรวิชัยหลงเชื่อคำยุยง จึงเดินไปกระชากคอเสื้อของปัญญาด้วยท่าที่ที่ดูดุดันและพูดกับปัญญาด้วยน้ำเสียงที่ดังเพราะความโกรธเคือง จากนั้นวิชัยก็ต่อว่า ปัญญาต่าง ๆ นานา ศักดิ์ดาเห็นอาการโกรธของวิชัยจึงได้ใจและได้พูดยุยงวิชัยอีกว่า

ศักดิ์ดา : คนนิสัยไม่ดีแบบนี้ ต้องได้รับการสั่งสอน

ต๋อยเลยสิวิชัย ต๋อยเลย เดี่ยวเรากับรวิชัยจะช่วยรุมมันเอง

วิชัย ได้ยินคำพูดยุยงของศักดิ์ดาจึงง้างหมัดจะต๋อยปัญญา แต่เพื่อน ๆ คนอื่นในทีมวิ่งมาห้ามไว้ทัน และขณะนั้นอาจารย์ใหญ่เดินมาพอดี ทุกคนไม่ยอมให้อาจารย์รู้ว่าทีมสีแดงแตกความสามัคคีกัน จึงแยกย้ายกันกลับบ้านทันที ขณะที่ทีมสีแดงแตกความสามัคคีเพราะศักดิ์ดาเป็นต้นเหตุโดยที่อาจารย์ว่าทึนไม่รู้ การซ้อมจึงเป็นไปอย่างไม่ราบรื่น ช่วงที่อาจารย์ว่าทึนซ้อมให้ทุกคนก็ตั้งใจซ้อมดี แต่พอช่วงที่อาจารย์ไม่อยู่โดยให้ทุกคนซ้อมกันเอง ต่างฝ่ายต่างแก่งัดกันจึงเกิดการทะเลาะกันอยู่เป็นประจำ ทำให้ไม่ได้ฝึกซ้อมเท่าที่ควร ตรงข้ามกับทีมสีฟ้าที่มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันรับผิดชอบต่อนหน้าที่ในการฝึกซ้อม ร่วมมือกันฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอและเห็นแก่ประโยชน์ของทีม คือ จุดหมายที่จะชิงชัยชนะ ทำให้ทุกคนในทีมมีความสามัคคีกัน ตั้งใจฝึกซ้อมกันอย่างเต็มที่และพร้อมที่จะลงแข่งขันในวันชิงชนะเลิศ

เมื่อถึงวันชิงชนะเลิศ ในขณะที่แข่งขันทีมสีแดงแข่งได้ไม่ดีเพราะลูกทีมไม่สามัคคีกัน ทำให้ไม่สามารถที่จะเล่นด้วยกันได้ดี พอเพื่อนคนหนึ่งเล่นพลาดก็โกรธทำหน้าบึ้งใส่กัน แม้ว่าอาจารย์ว่าทึนจะขอเวลานอกเพื่อตักเตือน แต่ทุกคนก็ไม่เชื่อ ผลการแข่งขันจึงทำให้ทีมสีแดงเป็นฝ่ายแพ้ ทีมสีแดงมองดูทีมสีฟ้าซึ่งโอบกอดกันด้วยความดีใจที่ได้รับชัยชนะอย่างโกรธแค้น ศักดิ์ดาต่อว่าปัญญา หว่าปัญญาแก่งัดทีมสีแดง ทำให้ทีมสีแดงแพ้ ต้องอับอายขายหน้าทีมสีฟ้าและเพราะปัญญาสนิกับทีมสีฟ้า พวกทีมสีฟ้าคงบอกให้ปัญญามาก่อกวนทีมสีแดง ทีมสีแดงถึงได้แพ้แบบนี้ ศักดิ์ดาไม่โทษปัญญามากจึงต๋อยปากของปัญญาอย่างแรง เพื่อน ๆ ในทีมจึงเข้ามาห้าม ขณะนั้นอาจารย์ว่าทึนเดินมาพอดีและเห็นเหตุการณ์ทั้งหมด จึงสอบถามเกี่ยวกับเรื่องราวทั้งหมดได้ความว่าศักดิ์ดาเป็นคนผิด ทุกคนเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจารย์ว่าทึนจำเป็นต้องลงโทษตามกฎหมายของทีมโดยปลดศักดิ์ดาออกจากการเป็นนักกีฬาของทีม ศักดิ์ดารู้สึกเสียใจมากจนร้องไห้ ปัญญาเห็นดังนั้นจึงเข้าไปพูดขอร้องอาจารย์ว่าทึนและเพื่อน ๆ ว่า

ปัญญา : อาจารย์ครับ ได้โปรดยกโทษให้ศักดิ์ดาและให้โอกาสศักดิ์ดา
แก้ตัวอีกครั้งนะคะครับ ส่วนเพื่อนๆ ผมอยากขอร้องให้ยกโทษ
ให้ศักดิ์ดาด้วยเหมือนกัน

อาจารย์ว่าทึนและเพื่อนๆ ตกลงตามคำขอของปัญญา ศักดิ์ดารู้สึกซาบซึ้งในความมีน้ำใจของ
ปัญญาและรู้สึกเสียใจที่ไม่ดีกับปัญญามาตลอด ศักดิ์ดาสารภาพกับเพื่อนๆว่า เพราะความอิจฉา
ปัญญาที่เก่งกว่าตน จึงพูดใส่ร้ายปัญญาและพุดยุงให้วิชัยกับวิชัยหาเรื่องทะเลาะวิวาทกับปัญญา
จนทำให้เกิดเรื่องแบบนี้ขึ้น ต่อไปเขาจะกลับตัวเป็นคนดี จะเป็นคนที่หนักแน่นและที่สำคัญจะเป็น
เพื่อนที่ดีของปัญญา จากนั้นศักดิ์ดาพาวิชัยกับวิชัยเข้าไปขอโทษปัญญา ปัญญายกโทษให้
เพื่อนๆ ศักดิ์ดา วิชัย วิชัย จับมือปัญญาด้วยความชื่นชม

อาจารย์ว่าทึนพูดกับนักเรียนทุกคนว่า "เมื่อทุกคนเข้าใจกันก็ดีแล้ว แต่มีอยู่สิ่งหนึ่งที่
อาจารย์อยากจะบอกพวกเธอและอยากให้พวกเธอจดจำไว้ก็คือ การทำงานหรือกิจกรรมใดๆ ก็ตาม
ที่ต้องทำร่วมกัน จำเป็นต้องมีความสามัคคีในหมู่คณะ ซึ่งยึดหลักปฏิบัติ 4 ประการ คือ ประการ
ที่ 1 การร่วมมือกันทำงาน ประการที่ 2 การรู้จักประสานประโยชน์โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม
เป็นที่ตั้ง ประการที่ 3 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม และประการที่ 4
ความมีน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างบุคคลในกลุ่ม ถ้าพวกเธอสามารถปฏิบัติได้ทั้ง 4 ประการนี้
การเล่นกีฬาหรือการทำงานต่างๆ ร่วมกันจะประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี"

ทุกคนต่างซาบซึ้งในคำสอนของอาจารย์ว่าทึนและตระหนักถึงความสำคัญของความ
สามัคคี จากวันนั้นเป็นต้นมา ทุกคนก็ตั้งใจฝึกซ้อมกันอย่างเต็มความสามารถ โดยยึดหลักความ
สามัคคี 4 ประการ ที่อาจารย์ว่าทึนได้สอนไว้อย่างเคร่งครัด

โปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง การทดลองครั้งที่ 12

<u>หัวข้อ</u>	ปัจจัยนิเทศ
<u>วัตถุประสงค์</u>	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง 2. เพื่อให้นักเรียนทราบประโยชน์ของการพัฒนาความสามัคคี 3. เพื่อให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกไปใช้ในการพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคี
<u>เวลา</u>	50 นาที
<u>วิธีดำเนินการ</u>	1. ให้นักเรียนซักถามในสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ 2. ผู้วิจัยอธิบายในสิ่งที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ 3. ให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าได้ประโยชน์อะไรจากการเข้าร่วมการทดลองแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 4. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและกล่าวปิดการทดลอง
<u>การประเมินผล</u>	1. สังเกตจากการร่วมมือในการทำกิจกรรม 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลซึ่งพบปัญหาที่ต้องตัดสินใจในแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนคิดว่า นักเรียนคือบุคคลที่อยู่ในเรื่องราวนั้นๆ
2. ในตอนท้ายของแต่ละเรื่อง จะเป็นตอนที่นักเรียนต้องตัดสินใจเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง พร้อมทั้งให้เหตุผลในการตัดสินใจ โดยมีคำตอบให้เลือก 6 คำตอบ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่มีเหตุผลตรงกับใจของนักเรียนมากที่สุด แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายวงกลม (○) ล้อมรอบตัวอักษรที่ตรงกับคำตอบนั้น เลือกเพียง 1 ตัวเลือกเท่านั้น
3. แบบสอบถามนี้ต้องการทราบเพียงว่า หากนักเรียนได้พบเหตุการณ์ตามเรื่องราวต่างๆ เหล่านั้นแล้ว นักเรียนจะใช้เหตุผลในการตัดสินใจอย่างไร ดังนั้นคำตอบของนักเรียนจึงไม่มีโอกาสผิดและจะไม่เกิดผลเสียหายแก่นักเรียนหรือทางโรงเรียนแต่อย่างใดทั้งสิ้น
4. หากนักเรียนไม่เข้าใจวิธีทำหรือข้อความใดๆ ขอให้นักเรียนถามอาจารย์ก่อนทำ เมื่อนักเรียนเข้าใจแล้วให้ลงมือทำได้

1.) ในการเรียนวิชาสังคม อาจารย์ได้ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันทำงาน ในกลุ่มของธนศ เขาได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้ากลุ่ม ในการทำงานเขาจะร่วมปรึกษาและฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ ทุกคนในกลุ่มและช่วยกันทำงานจนเสร็จ ถ้าข้าพเจ้าเป็นธนศจะปฏิบัติเช่นนั้น เพราะ

- ก. ถ้าปฏิบัติตามหน้าที่ อาจารย์จะได้รักและภูมิใจในตัวข้าพเจ้า
- ข. ถ้าไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ เพื่อนในกลุ่มจะตำหนิข้าพเจ้าได้
- ค. เพื่อนในกลุ่มบอกว่า การทำงานร่วมกันต้องรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคน
- ง. เป็นหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มที่ต้องทำให้สมาชิกทุกคนร่วมมือกันทำงานจนสำเร็จ
- จ. การอยู่ร่วมกันกับคนหมู่มาก ต้องเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของสมาชิก
- ฉ. จะได้ฝึกความเป็นประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกัน โดยทุกคนควรร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อให้งานสำเร็จและเป็นประโยชน์ต่อหมู่คณะ

2.) หลังจากเพื่อนๆ ในกลุ่มทำการบ้านกันเสร็จแล้ว เพื่อนคนหนึ่งมาบอกให้ข้าพเจ้าหยุดทำการบ้านเพราะต้องการให้ข้าพเจ้าไปช่วยทำงานกลุ่ม ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะทำการบ้านยังไม่เสร็จ ข้าพเจ้าก็ยินดีที่จะไปช่วยเพื่อนๆ ทำงาน เพราะ

- ก. ไม่ควรทำให้เพื่อนคนอื่น ๆ ต้องเสียเวลาในการทำงาน
- ข. เพื่อนๆ จะได้เห็นว่ ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม
- ค. ถ้าไม่ไป เพื่อนๆ อาจจะโกรธและไม่พูดกับข้าพเจ้าได้
- ง. เพื่อนในกลุ่มบอกว่า การทำงานร่วมกันควรทำงานของกลุ่มก่อนงานของตนเอง
- จ. เป็นการฝึกตนเองที่จะได้เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้งและทำให้งานประสบผลสำเร็จ
- ฉ. เป็นหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องเสียสละเวลาของตนเองเพื่องานของกลุ่ม

3.) ในการไปทัศนศึกษา เพื่อนในห้องของข้าพเจ้าตกลงกันว่า จะเก็บเงินคนละ 20 บาท มีเพื่อนคนหนึ่งมีฐานะยากจน ไม่สามารถที่จะจ่ายเงินได้ เพื่อนในห้องจึงตกลงกันว่า จะเก็บเงินเพิ่มทุกคนเป็นคนละ 25 บาท เพื่อช่วยให้เพื่อนคนนี้ไ้ไปทัศนศึกษาด้วย ข้าพเจ้ายินดีที่จะจ่ายเงินเพิ่ม เพราะ

- ก. เพื่อนๆ ทุกคนในห้องก็จ่ายเงินเพิ่มเหมือนกัน
- ข. เพื่อนๆ จะไ้รู้ว่า ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่เห็นแก่ตัว
- ค. ถ้าไม่จ่ายเงินเพิ่ม เพื่อนๆ อาจจะโกรธและไม่พูดกับข้าพเจ้า
- ง. ข้าพเจ้ากลัวถูกอาจารย์ตำหนิว่า เป็นคนเห็นแก่ตัว
- จ. ถ้าไม่จ่ายเงินเพิ่ม เพื่อนคนนั้นก็จะได้ไ้ไปทัศนศึกษา
- ฉ. เพื่อนทุกคนจะได้ไปทัศนศึกษาด้วยกัน

4.) โอบาซเป็นนักกีฬาและเรียนห้องเรียนเดียวกันกับข้าพเจ้า วันหนึ่งอาจารย์สั่งให้นักเรียนทุกคนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน เพื่อนทุกคนร่วมกันปรึกษาและคิดวางแผนเพื่อร่วมมือกันทำงานหลังเลิกเรียน มีเพียงโอบาซเท่านั้นที่ไม่ให้ความร่วมมือเพราะต้องการไปซ้อมกีฬา ถ้าข้าพเจ้าเป็นโอบาซ ข้าพเจ้าจะไม่ปฏิบัติเช่นนั้น เพราะ

- ก. กลัวอาจารย์ไม่พอใจที่ไม่ทำตามคำสั่งและอาจถูกทำโทษได้
- ข. ต้องการให้อาจารย์พอใจและจะได้คะแนนความประพฤติดี
- ค. เพื่อนๆ ในห้องอาจจะไม่พอใจและไม่พูดกับข้าพเจ้า
- ง. เป็นหน้าที่ของทุกๆ คนที่จะต้องร่วมมือกันทำงาน
- จ. การทำงานร่วมกันไม่ควรเอาเรื่องส่วนตัวมาทำให้งานส่วนรวมต้องเสียหาย
- ฉ. เป็นเรื่องของทุกคนที่ควรร่วมมือกันทำงาน

5.) การจัดนิทรรศการในวันเข้าพรรษา โรงเรียนจัดให้มีการประกวดป้ายนิเทศ เพื่อนๆ ทุกคนในห้องเรียนของข้าพเจ้าตกลงที่จะจัดป้ายนิเทศตามแนวคิดของปัญญา ทำให้เพื่อนของข้าพเจ้าที่ชื่อสุดาไม่พอใจเพราะเธอต้องการให้จัดป้ายนิเทศตามแนวคิดของเธอ เพื่ออาจารย์จะได้รู้ว่า ป้ายนิเทศที่จัดเป็นแนวคิดของสุดา ดังนั้นสุดาจึงตัดสินใจที่จะไม่ช่วยเพื่อนๆ จัดป้ายนิเทศ ถ้าข้าพเจ้าเป็นสุดา ข้าพเจ้าจะไม่ทำเช่นนั้น เพราะ

- ก. เป็นหน้าที่ของสมาชิกที่ดีในห้องเรียนที่ต้องเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
- ข. ถ้าข้าพเจ้าไม่เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม อาจถูกคุณครูตำหนิได้
- ค. ถ้าข้าพเจ้าเห็นแก่ประโยชน์ของตน เพื่อนๆ อาจจะไม่พอใจข้าพเจ้า
- ง. การอยู่ร่วมกันกับคนหมู่มาก ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
- จ. การอยู่ร่วมกันกับคนหมู่มาก ต้องเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของสมาชิก
- ฉ. ถ้าข้าพเจ้าเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม เพื่อนๆ จะได้รู้ว่า ข้าพเจ้าเป็นคนดี

6.) ในวิชาภาษาอังกฤษ อาจารย์ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันทำรายงาน ในกลุ่มของปัญญานั้นได้ประชุมเพื่อวางแผนงานและแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบในการทำรายงาน เพื่อนๆ ในกลุ่มแต่ละคนต่างก็รับผิดชอบงานในหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ยกเว้นเนตรนภาที่ไม่ยอมช่วยเพื่อนในกลุ่มทำรายงานเลย เมื่อถึงวันส่งรายงาน เนตรนภาไม่ส่งให้เพื่อนๆ ใส่ชื่อของตนเองลงไปในรายงานด้วย ถ้าข้าพเจ้าเป็นเนตรนภา ข้าพเจ้าจะช่วยเพื่อนๆ ทำรายงาน เพราะ

- ก. ข้าพเจ้าจะได้คะแนนจากการทำรายงาน
- ข. เพื่อนๆ ในกลุ่มเสียสละและช่วยกันทำงาน เราก็ควรที่จะช่วยเหลือเพื่อนๆ ด้วย
- ค. ถ้าอาจารย์รู้ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้ช่วยเพื่อนๆ ทำรายงาน อาจถูกลงโทษ
- ง. ทุกคนต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- จ. เพื่อนๆ จะได้พอใจที่ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อหน้าที่

ฉ. เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จและเป็นประโยชน์ต่อหมู่คณะ ทุกคนต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่

7.) ห้องเรียนม.1 / 4 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง เป็นห้องเรียนที่ได้รับรางวัลห้องเรียนที่น่าอยู่ทุกครั้งที่มีการจัดประกวดห้องเรียน เนื่องจากนักเรียนทุกคนในห้องเรียนนี้จะประชุมปรึกษา เพื่อร่วมกันคิดตกแต่งห้องเรียนให้สวยงามอยู่เสมอ และนักเรียนทุกคนในห้องนี้ต่างร่วมมือกันทำความสะอาดห้องเรียนอย่างเต็มที่ ข้าพเจ้าคิดว่า การปฏิบัติอย่างนักเรียนในห้องนี้เป็นสิ่งที่ดี เพราะ

- ก. เมื่อมีการจัดประกวดห้องเรียน จะได้รับรางวัลทุกครั้ง
- ข. เป็นหน้าที่ของนักเรียนที่ต้องร่วมมือกันทำความสะอาดห้องเรียน
- ค. ทุกคนในห้องเรียนจะได้เรียนหนังสืออยู่ในห้องเรียนที่สะอาดและน่าอยู่
- ง. ถ้าไม่ร่วมมือกันทำความสะอาด ห้องเรียนจะสกปรกและอาจารย์อาจทำโทษ
- จ. นักเรียนที่ดีควรจะร่วมมือกันทำความสะอาดห้องเรียนเพื่อให้ห้องเรียนน่าอยู่
- ฉ. ถ้าข้าพเจ้าไม่ร่วมมือกับเพื่อนๆ ในการทำความสะอาดห้องเรียน เพื่อนๆ อาจจะไม่พอใจได้

8.) วันดีเป็นหัวหน้าห้องและได้รับมอบหมายจากอาจารย์ให้นัดเพื่อนๆ มาชอมละครในวันเสาร์และอาทิตย์ เพื่อเตรียมไว้แสดงในงานวันปีใหม่ ซึ่งแหวดาวนั้นไม่สามารถที่จะมาชอมละครได้เพราะบ้านอยู่ไกล วันดีจึงอาสาซื้อรถจักรยานไปรับและไปส่งแหวดาว เพื่อที่แหวดาวจะได้มาชอมละคร ถ้าข้าพเจ้าเป็นวันดีจะทำเช่นนั้น เพราะ

- ก. การอยู่ร่วมกันกับคนหมู่มาก เราต้องเราต้องเห็นใจซึ่งกันและกัน
- ข. เพื่อนๆ ในห้องจะได้พอใจที่ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้าห้องที่ดี
- ค. อาจารย์จะได้รักและชมเชยข้าพเจ้า
- ง. สัญญากับอาจารย์ไว้แล้วว่า จะรับผิดชอบการชอมละครให้เป็นอย่างดี
- จ. กลัวอาจารย์ไม่พอใจที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
- ฉ. หัวหน้าห้องที่ดีต้องรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

9.) ภารดีเป็นนักกีฬาบาสเกตบอลที่มีชื่อเสียงของโรงเรียน เพราะเธอเป็นนักกีฬาคนสำคัญที่นำทีมของโรงเรียนสู่ชัยชนะเสมอ วันนี้ของการแข่งขัน เธอคิดว่า เธอจะไม่เล่นตามแผนการเล่นที่ครูผู้ฝึกได้สั่งไว้ เพราะเธอรู้ว่า เพื่อนในทีมจะทำตัวเด่นแข่งกับเธอ ถ้าข้าพเจ้าเป็นภารดี ข้าพเจ้าจะไม่ทำเช่นนั้น เพราะ

- ก. เป็นการกระทำที่ขัดต่อระเบียบวินัยของโรงเรียน
- ข. อาจทำให้แข่งขันแพ้คู่ต่อสู้ได้และอาจถูกอาจารย์ทำโทษ
- ค. การกระทำเช่นนั้นอาจทำให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ คนส่วนมากคงไม่สนับสนุน

- ง. นักกีฬาที่ดีต้องยึดมั่นในกฎ กติกาและการเล่นของทีม
- จ. ถ้าทำเช่นนั้น ข้าพเจ้าจะไม่ได้รับคำชมเชยจากอาจารย์
- ฉ. เป็นสิทธิและหน้าที่ของข้าพเจ้าที่ต้องเล่นตามแผนการณ์ของทีม

10.) สาวิตรี เป็นนักเรียนใหม่ที่เพิ่งย้ายเข้ามาเรียนในชั้นเรียนเดียวกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าสังเกตเห็นสาวิตรีนั่งเงียบๆ อยู่คนเดียว ข้าพเจ้าจึงเข้าไปทำความรู้จักกับสาวิตรีและแนะนำสาวิตรีให้รู้จักกับเพื่อนคนอื่นๆ ข้าพเจ้ายินดีที่จะทำเช่นนี้ เพราะ

- ก. เพื่อนๆ จะได้เห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนดี
- ข. อาจารย์อาจตำหนิได้ ถ้าไม่มีใครพูดกับนักเรียนใหม่
- ค. เพื่อนๆ จะได้ชมเชยว่า ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์
- ง. ทุกคนในชั้นเรียนเดียวกันจะได้รักและสามัคคีกัน
- จ. นักเรียนที่อยู่โรงเรียนเดียวกันต้องรักและสามัคคีกัน
- ฉ. นักเรียนใหม่ก็เป็นนักเรียนคนหนึ่งโรงเรียน ควรที่จะได้รู้จักกับนักเรียนคนอื่นๆ

11.) การจัดนิทรรศการในวันเข้าพรรษา โรงเรียนจัดให้มีการประกวดป้ายนิเทศ เพื่อนๆ ทุกคนในห้องเรียนของข้าพเจ้าตกลงที่จะจัดป้ายนิเทศตามแนวคิดของปัญญา ทำให้เพื่อนของข้าพเจ้าที่ชื่อ สุธาไม่พอใจเพราะเธอต้องการให้จัดป้ายนิเทศตามแนวคิดของเธอ สุธาจึงตัดสินใจที่จะไม่ช่วยเพื่อนๆ จัดป้ายนิเทศและยังบังคับธิดา ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของเธอ ไม่ให้มาช่วยเพื่อนๆ ในห้องจัดป้ายนิเทศ ถ้าข้าพเจ้าเป็นธิดาจะไม่เชื่อสุธา เพราะ

- ก. อาจารย์จะเห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนที่เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนตนและอาจถูกทำโทษ
- ข. เพื่อนๆ ในห้องจะเห็นว่า ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมและอาจจะไม่พูดกับข้าพเจ้า
- ค. ทุกคนจะได้รู้ว่า ข้าพเจ้าเป็นคนที่เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของส่วนตน
- ง. เป็นหน้าที่ของสมาชิกที่ดีที่จะคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
- จ. การอยู่ร่วมกันควรคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
- ฉ. ทำให้เพื่อนๆ ทุกคนเดือดร้อนและจะเป็นคนที่ไม่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

12.) ในวันจันทร์เป็นวันไหว้ครู สมใจจึงนัดให้เพื่อนทุกคนในห้องมาช่วยกันทำพานไหว้ครูหลังเลิกเรียน ซึ่งเพื่อนทุกคนมาพร้อมกันหมด ขาดแต่กนกกรคนเดียวที่ไม่มาเพราะกนกกรจะรีบไปเรียนพิเศษ ถ้าข้าพเจ้าเป็นกนกกร ข้าพเจ้าจะมาช่วยเพื่อนๆ จัดพาน เพราะ

- ก. ถ้าไม่มา เพื่อนๆ จะไม่พอใจและอาจจะไม่พูดกับข้าพเจ้า

- ข. ถ้าทุกคนในห้องเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนตนมากกว่าส่วนรวม งานทุกอย่างก็ไม่อาจสำเร็จได้
- ค. เพื่อนๆ จะได้ชมเชยข้าพเจ้าว่า เป็นคนที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม
- ง. การอยู่ร่วมกัน ควรคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
- จ. เป็นหน้าที่ของเพื่อนที่ดีที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม
- ฉ. ถ้าไม่มา อาจารย์จะตำหนิได้ที่ข้าพเจ้าคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

13.) อีกไม่กี่วัน วัฒนพร เพื่อนที่และน้ารักของข้าพเจ้าต้องย้ายไปเรียนที่ต่างจังหวัด เพื่อนทุกคนในห้องต่างอาลัยอาวรณ์วัฒนพรมาก จึงคิดที่จะจัดงานเลี้ยงส่งเธอ มีแต่รุ่นพี่เท่านั้นที่ไม่เห็นด้วยและไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น เพราะเธอไม่ชอบวัฒนพร ถ้าข้าพเจ้าเป็นรุ่นพี่ ข้าพเจ้าจะไม่ทำเช่นนั้นเพราะ

- ก. ทุกคนในโลกนี้ควรที่จะรักและมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
- ข. ถ้าอาจารย์รู้ว่า ข้าพเจ้าไม่รักใคร่และปรองดองกับเพื่อนๆ อาจถูกทำโทษ
- ค. อยากให้เพื่อนๆ พอใจที่ข้าพเจ้ารักใคร่และปรองดองกับเพื่อนๆ
- ง. ถ้าทุกคนรักใคร่และปรองดองกัน งานทุกอย่างก็จะประสบความสำเร็จด้วยดี
- จ. เป็นหน้าที่ของทุกคนที่ควรที่จะรักและมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
- ฉ. ถ้าข้าพเจ้ารักและปรองดองกับเพื่อนๆ อาจารย์จะได้ชมเชยข้าพเจ้า

14.) วันเกิดของอาจารย์ประจำปีนี้ สุวิทย์ ซึ่งเป็นหัวหน้าห้องได้ชวนเพื่อนๆ ประชุมลับ เพื่อวางแผนจัดงานวันเกิดให้กับอาจารย์ สุวิทย์ได้ให้เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็นกันอย่างทั่วถึง ยกเว้นธิดาคนเดียวที่นั่งเงียบ ไม่แสดงความคิดเห็นใดๆ เลย เพราะเธอกำลังโกรธสุวิทย์ที่วันก่อนสุวิทย์ไม่ยอมไปห้องสมุดกับเธอ ถ้าข้าพเจ้าเป็นธิดาจะร่วมแสดงความคิดเห็นเหมือนคนอื่นๆ เพราะ

- ก. เพื่อนๆ จะได้ชมว่า ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือดี
- ข. งานจะได้ดำเนินไปโดยราบรื่นตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
- ค. กลัวเพื่อนๆ กล่าวหาว่า ไม่ให้ความร่วมมือ
- ง. ทุกคนต่างช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดังนั้นข้าพเจ้าก็ควรร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย
- จ. ในการทำงานร่วมกันควรคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมก่อน
- ฉ. หน้าที่ของทุกคนขณะร่วมประชุม คือ ต้องร่วมกันแสดงความคิดเห็น ข้าพเจ้าควรทำหน้าที่ให้ดีที่สุด

15.) เมตตา เป็นนักเรียนห้องเรียนเดียวกับข้าพเจ้า เธอมีฐานะยากจนและมักจะขาดโรงเรียนบ่อยๆ ทั้งนี้เพราะเธอต้องคอยดูแลแม่ที่นอนป่วยอยู่ที่บ้าน อาจารย์ประจำชั้นจึงขอความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ในห้องให้ช่วยทบทวนบทเรียนให้เมตตา ข้าพเจ้ายินดีที่จะช่วยทบทวนบทเรียนให้กับเมตตา เพราะ

- ก. ถ้าทุกคนในสังคมเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ไม่เห็นแก่ความสุขของตนเองฝ่ายเดียว ย่อมทำให้สังคมมีความสุข
- ข. เพื่อนๆ ในห้องต่างผลัดเวรกันเพื่อช่วยทบทวนบทเรียนให้กับเมตตา ข้าพเจ้ายินดีที่จะทำตามเพื่อนๆ
- ค. หน้าที่ของสมาชิกที่ดีในสังคม คือ เห็นอกเห็นใจกันและกันและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ง. ถ้าไม่ช่วยเมตตา เพื่อนๆ และอาจารย์คงมองข้าพเจ้าอย่างตำหนิว่า ใจแคบ
- จ. การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่ควรทำ ทั้งนี้ต้องไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตนเองหรือคนอื่นๆ
- ฉ. การช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเป็นสิ่งที่ดี เกิดชาติหน้าข้าพเจ้าจะได้มีความสุข ความเจริญ

16.) สุวิมลและลัดดา ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ ให้เป็นผู้นำเพื่อนๆ ในการตกแต่งกระถาง เพื่อส่งเข้าประกวดในวันงานลอยกระทงของโรงเรียน- แต่ลัดดาไม่ยอมให้สุวิมลเด่นกว่าตนในการทำงานและต้องการให้คนอื่นๆ เห็นว่า เธอมีความสามารถมากกว่าสุวิมล ด้วยเหตุนี้ เธอจึงเกิดความลังเลใจว่า ในการทำงานควรจะปรึกษากับสุวิมลดีหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าเป็นลัดดา ข้าพเจ้าจะปรึกษากับสุวิมลก่อนทำงานทุกครั้ง เพราะ

- ก. สุวิมลมีสิทธิและหน้าที่ในการเป็นผู้นำในการทำงานเท่าเทียมกับข้าพเจ้า
- ข. ต้องการให้ผลงานออกมาดี อาจารย์จะได้ชมเชย
- ค. ควรทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์
- ง. เพื่อนๆ ในห้องแนะนำว่า สุวิมลมีฝีมือในการประดิษฐ์กระถาง ควรถามความคิดเห็นจากสุวิมล ข้าพเจ้าจึงทำตามคำแนะนำของเพื่อนๆ
- จ. เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมควรให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ไม่ควรคิดเอาแต่ประโยชน์ของตนเองฝ่ายเดียว
- ฉ. ถ้าผลงานออกมาไม่ดี กลัวว่า อาจารย์จะตำหนิ

17.) วิษณุเป็นหัวหน้าห้องและได้รับมอบหมายจากอาจารย์ ให้นักเรียน มาช่วยกันปรับปรุงสนามฟุตบอลในวันเสาร์ เพื่อเตรียมไว้เป็นสนามแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนในวันจันทร์ที่จะถึง ปรากฏว่า ในวันเสาร์มีแต่ จิตตริกับเพื่อนอีก 4 คน เท่านั้น ถ้าข้าพเจ้าเป็นวิษณุ ข้าพเจ้าจะปรับปรุงสนามฟุตบอล เพราะ

- ก. อาจารย์จะได้พอใจและชมเชยข้าพเจ้า
- ข. หัวหน้าห้องที่ดีต้องรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
- ค. ยังมีเพื่อนอีก 5 คนที่มา ดังนั้นคงจะช่วยปรับปรุงสนามให้เสร็จได้
- ง. สัญญากับอาจารย์ ไว้ว่า จะทำให้เสร็จไม่ว่าจะเจออุปสรรคใดๆ ก็ตาม
- จ. แม้ว่าข้าพเจ้าจะเป็นหัวหน้าห้องหรือไม่ก็ตามจะต้องปรับปรุงสนาม มิฉะนั้นสนามจะเสร็จไม่ทันใช้แข่งขัน
- ฉ. กลัวอาจารย์ ไม่พอใจที่ไม่ทำตามคำสั่ง

18.) หลังเลิกเรียนวันนี้ ทางโรงเรียนได้จัดให้มีการแสดงคอนเสิร์ตโดยนักเรียนที่อยู่ชมรมดนตรีไทยและดนตรีสากลเป็นผู้แสดง พี่สาวของข้าพเจ้าเป็นกรรมการในการจัดงานครั้งนี้ด้วย งานนี้จะจำหน่ายบัตรเพื่อหารายได้ในการซ่อมแซมอาคารเรียน ซึ่งในวันนี้ข้าพเจ้ามีเรียนพิเศษในตอนเย็น แต่ข้าพเจ้ายินดีที่จะไปร่วมงานคอนเสิร์ตของโรงเรียน เพราะ

- ก. ต้องการให้งานคอนเสิร์ตของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายไปด้วยดี
- ข. ต้องการสนับสนุนงานการกุศลของโรงเรียน แม้ว่าพี่สาวของข้าพเจ้าจะเป็นกรรมการหรือไม่ก็ตาม
- ค. ในฐานะของน้องสาวกรรมการจัดงานต้องมีหน้าที่ในงานอยู่แล้ว
- ง. เพื่อนๆหลายคนของข้าพเจ้าต่างก็ไปร่วมงาน
- จ. ต้องการให้เพื่อนๆ ทราบว่า ข้าพเจ้าคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม
- ฉ. กลัวเพื่อนๆ นินทาว่า เป็นน้องสาวกรรมการแต่ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม

19.) ในการคัดเลือกหัวหน้าห้องของนักเรียนห้องหนึ่ง ปรากฏว่า สุทินได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้อง ซึ่งเพื่อนๆ ในห้องทุกคนดีใจมากเพราะเห็นว่า สุทินเป็นคนที่เหมาะสมในตำแหน่งนี้ ซึ่งสุทินเองไม่อยากเป็นหัวหน้าห้องเลย แต่สุทินก็ตั้งใจไว้ว่า ตนจะรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนี้ให้ดีที่สุด ถ้าข้าพเจ้าเป็นสุทิน ข้าพเจ้าจะปฏิบัติเช่นนั้น เพราะ

- ก. ต้องการให้งานทุกอย่างของห้องสำเร็จได้ด้วยดี
- ข. ต้องการรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด
- ค. เพื่อนทุกคนเห็นว่า ข้าพเจ้าเหมาะสมที่จะเป็นหัวหน้าห้อง ดังนั้นข้าพเจ้าต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้ดีที่สุด
- ง. เป็นสิทธิและหน้าที่ที่ข้าพเจ้าได้รับ ข้าพเจ้าต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้ดีที่สุด

- จ. เพื่อนๆ จะได้ชมเชยข้าพเจ้าว่า รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- ฉ. กลัวเพื่อนๆ ว่า ข้าพเจ้าไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่

20.) ข้าพเจ้าเป็นนักกีฬาที่เก่งที่สุดในทีม ซึ่งข้าพเจ้าทราบว่า มีเพื่อนคนหนึ่งในทีมที่ไม่ชอบข้าพเจ้าและพยายามกลั่นแกล้งข้าพเจ้าเวลาซ้อมเสมอ วันหนึ่งขณะที่ข้าพเจ้ากำลังซ้อมโยนลูกบาสเกตบอล ข้าพเจ้าโยนลูกบาสเกตบอลพลาดไปถูกเพื่อนคนนั้น ทำให้เขาโมโหจึงหาเรื่องจะชกต่อยกับข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าไม่ตอบโต้ เพราะ

- ก. อาจจะไปสู่การทะเลาะวิวาทจนทำให้ได้รับบาดเจ็บ
- ข. การทำเช่นนั้นย่อมนำความเสื่อมเสียมาสู่ตนเอง ไม่มีใครยกย่อง
- ค. การทำเช่นนั้นก่อให้เกิดการแตกแยกในหมู่คณะ คนส่วนมากคงไม่สนับสนุน
- ง. หน้าที่ของนักกีฬาที่ดี คือ ควรรักและสามัคคีกัน
- จ. เป็นการทำให้ขัดต่อระเบียบวินัยของโรงเรียน
- ฉ. เป็นที่ยอมรับกันว่า นักกีฬาควรเป็นผู้ส่งเสริมความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ

กระดาษคำตอบ

ชื่อ – นามสกุล _____ อายุ _____ ปี ม. 1 / _____

1.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
2.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
3.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
4.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
5.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
6.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
7.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
8.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
9.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
10.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
11.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
12.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
13.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
14.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
15.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
16.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
17.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
18.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
19.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.
20.	ก.	ข.	ค.	ง.	จ.	ฉ.

ภาคผนวก ค
การวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 7 แสดงคะแนนก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

คนที่	คะแนน		ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
1	38	61	23	529
2	30	49	19	361
3	35	59	24	576
4	27	41	14	196
5	30	46	16	256
6	32	55	23	529
7	33	53	20	400
8	36	60	24	576
9	35	56	21	441
10	32	51	19	361
11	27	48	21	441
12	33	47	14	196
13	32	54	22	484
14	31	50	19	361
15	30	53	13	169
N = 15	$\bar{X} = 32.07$ S = 7.63	$\bar{X} = 52.20$ S = 6.33	$\sum D = 292$ $\bar{X}_{diff} = 20.13$ $S_{diff} = 3.70$	$\sum D^2 = 5876$

ตาราง 8 แสดงคะแนนก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้
กรณีตัวอย่าง

คนที่	คะแนน		ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D ²)
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
1	33	46	13	169
2	35	55	20	400
3	42	61	19	361
4	27	40	13	169
5	31	41	10	100
6	32	53	17	289
7	30	40	10	100
8	33	54	21	441
9	30	41	11	121
10	38	49	11	121
11	35	50	15	225
12	40	55	15	225
13	32	42	10	100
14	34	56	22	484
15	36	49	13	169
N = 15	$\bar{X} = 33.87$ S = 5.94	$\bar{X} = 48.8$ S = 6.84	$\sum D = 220$ $\bar{X}_{diff} = 14.93$ $S_{diff} = 4.20$	$\sum D^2 = 3474$

ตาราง 9 การเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง

	กลุ่มทดลองที่ 1			กลุ่มทดลองที่ 2		
	ก่อน การทดลอง	หลัง การทดลอง	ผลต่าง (D)	ก่อน การทดลอง	หลัง การทดลอง	ผลต่าง (D)
1	38	61	23	33	46	13
2	30	49	19	35	55	20
3	35	59	24	42	61	19
4	27	41	14	27	40	13
5	30	46	16	31	41	10
6	32	55	23	32	53	17
7	33	53	20	30	40	10
8	36	60	24	33	54	21
9	35	56	21	30	41	11
10	32	51	19	38	49	11
11	27	48	21	35	50	15
12	33	47	14	40	55	15
13	32	54	22	32	42	10
14	31	50	19	34	56	22
15	30	53	13	36	49	13
N = 15			$\bar{X}_{diff} = 20.13$ $S_{diff} = 3.70$			$\bar{X}_{diff} = 14.93$ $S_{diff} = 4.20$

ภาคผนวก ง

- จดหมายขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
- จดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย
- จดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 5555

วันที่ 17 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย พระมหาคารม เกติมี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และกรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เวอร์นี กรีทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และ อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ และโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แบบสอบถาม และโปรแกรมฯ ให้ พระมหาคารม เกติมี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

ที่ ทม 1012/ 5.5 6-๖

17 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธิวาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และโปรแกรมฯ

เนื่องด้วย พระมหาการม เกติมี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และกรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เวอร์นี กริทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สุพรรณิ กรรณสูตร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ และโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม และโปรแกรมฯ ให้ พระมหาการม เกติมี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-6755271 มือถือ 09-9242863

ที่ ศธ 0519.12/5691

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙/ กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธิวาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และโปรแกรม

เนื่องด้วย พระมหาการม เกิดมี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และกรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เวณิ กริทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ทดลองสอนโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ และโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 130 คน และเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในระหว่างเดือน กรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ พระมหาการม เกิดมี ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-6755271 มือถือ 09-9242863

ที่ ศธ 0519.12/ 5646

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๑ กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธวราราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และโปรแกรม

เนื่องด้วย พระมหาคารม เกติมี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และกรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุทธวราราม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เวณิ กริทอง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่สอนโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ และโปรแกรมการใช้กรณีตัวอย่าง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน และตอบแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในระหว่างเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ พระมหาคารม เกติมี ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร ฬะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-6755271 มือถือ 09-9242863

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พระมหาคารม เกิดมี
วันเดือนปีเกิด	17 กุมภาพันธ์ 2517
สถานที่เกิด	17 หมู่ 5 ตำบลท่าชัย อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท 1700
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1648 / 15 ซอยวัดยานนาวา ถนนเจริญกรุง แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120 โทรศัพท์ 02 – 6755271
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2544	พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) วิชาเอกจริยศึกษา จากมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ